

Den 26. august 2020

J.nr. 27069-001

RAPPORT UDARBEJDET FOR ALBERTSLUND KOMMUNE

Advokatundersøgelse af omstændighederne omkring en borgers død

[Redacted]

[Redacted]

Østerbro, den 26. august 2020

Indhold

1.	Indledning	5
2.	Kommissorium.....	5
3.	Arbejdsdeling, proces og metode	7
3.1	Arbejdsproces	7
3.2	Skriftligt materiale og involverede parter	8
3.3	Organisationsdiagram	10
3.4	Fakta tilvejebragt ved interviews	11
4.	Sagens faktiske grundlag	14
4.1	Borgerens ophold på Granhøjen	18
4.2	Borgerens ophold på Huset	34
4.3	Borgerens ophold på Rehabiliteringsenheden	77
4.4	Efterfølgende møde med pårørende og aktindsigtsanmodninger	98
4.5	Vurdering af udvalgte faktiske forhold	107
5.	Det juridiske grundlag	127
5.1	Kommunalbestyrelsens kompetence og tilsyn efter serviceloven	127
5.2	Den socialretlige ramme – udvalgte bestemmelser i serviceloven	134
5.3	Afgørelsesbegrebet	140
5.4	Begrundelse og fuldt ud medhold.....	146
5.5	Klagevejledning.....	148
5.6	Partshøring	149
5.7	Notatpligten	152
5.8	Journaliseringspligt	155
5.9	Aktindsigt for pårørende	157
5.10	Sundhedsretlige forhold.....	168
5.11	Ansættelsesretlige forhold	175
6.	Subsumption	179
6.1	Sagsbehandling, herunder Kommunens arbejdsgange og afgørelser.....	179
6.2	Sagens oplysninger, herunder undersøgelsesprincippet	198
6.3	Arbejdsgange hos Rehabiliteringsenheden	222
6.4	Oplysninger givet til Borgerens pårørende	237
6.5	Oplysninger givet til politikerne	248
7.	Sammenfattende vurdering og anbefalinger.....	252
7.1	Ad pkt. 6.1 - Sagsbehandling, herunder Kommunens arbejdsgange og afgørelser	252
7.2	Ad pkt. 6.2 - Sagens oplysning, herunder undersøgelsesprincippet	253
7.3	Ad pkt. 6.3 - Arbejdsgange hos Rehabiliteringsenheden.....	257
7.4	Ad pkt. 6.4 - Oplysninger givet til Borgerens pårørende.....	261
7.5	Ad pkt. 6.5 - Oplysninger givet til politikere	262

1. Indledning

Kommunalbestyrelsen i Albertslund Kommune har ved møde den 12. november 2019 som punkt nr. 24 på dagsordenen besluttet at gennemføre en ekstern advokatundersøgelse af omstændighederne omkring en borgers død.

Undersøgelsen drejer sig nærmere bestemt om:

"... en ekstern advokatundersøgelse af omstændighederne omkring borgerens død, da der er opstået tvivl om, hvorvidt der er begået fejl og/eller der er tale om mere principielle problemer med tilrettelæggelsen af arbejdsgangene.

Derfor undersøges forløbet omkring overflytning fra tidligere bosted til rehabiliterings-afdelingen samt forløbet på Albertshøj (Rehabiliteringsenheden, red.), herunder hvem, der har truffet hvilke beslutninger og på hvilket grundlag. Undersøgelsen skal forholde sig til de modstridende oplysninger, der er kommet frem, de spørgsmål familien har rejst samt afklare, om lovgivningen på området og kommunens interne procedure er overholdt. Undersøgelsen skal også afklare, om kommunalbestyrelse og fagudvalg er blevet behørigt og rettidigt orienteret om sagen. Endeligt skal undersøgelsen afklare, om kommunen i sin håndtering af sagen har givet familien de oplysninger, de har ret til..."

Elmann Advokatpartnerselskab blev valgt til at udføre den eksterne advokatundersøgelse og aflægge rapport til Albertslund Kommune.

2. Kommissorium

Det vedtagne kommissorium for rapporten har følgende ordlyd:

"Tidsrum

- *Overflytningen fra Huset til Plejecenter Albertshøj og forløbet på Plejecenter Albertshøj*

Indhold

- *Afdækning af eventuelle fejl i forløbet*
- *Afdækning af eventuelle principielle problemstillinger med tilrettelæggelse af arbejdsgangene*
- *Afdækning af hvilke beslutninger er truffet i forbindelse med overflytningen og af hvem og på hvilket grundlag*
- *Afdækning af om der er modstridende oplysninger i forløbet*
- *Besvarelse af familiens spørgsmål*
- *Afdækning af om familien har modtaget de oplysninger de krav på i forbindelse med overflytningen, forløbet på Plejecenter Albertshøj og forløbet efter borgerens død*
- *Afdækning af om lovgivningen og de interne retningslinjer er overholdt*

- *Afdækning af om kommunalbestyrelsen og fagudvalgene er blevet korrekt og behørigt orienteret*

Fremgangsmåde

- *Undersøgelsen baseres på relevant skriftligt materiale*
- *Der udføres interviews med relevante medarbejdere - ca. 12 personer*
- *Familien (3 personer) tilbydes også at deltage interviews og at stille yderligere materiale til rådighed for undersøgelsen*
- *Eventuel inddragelse af lydfilen, hvis familien samtykker til at udlevere den i sin helhed*
- *På baggrund af undersøgelsens resultater foretages der en retlig vurdering til belysning af, om der er grundlag for at antage, at involverede medarbejders adfærd kan have ansættelsesretlige konsekvenser."*

Økonomiudvalget/Kommunalbestyrelsen har tiltrådt indstillingen den 10. december, idet det blev præciseret:

1) at advokaten har mulighed for at stille yderligere spørgsmål samt inddrage yderligere materiale efter eget valg, herunder også at gå tilbage i tid.

2) at de modstridende oplysninger afklares jf. Kommunalbestyrelsens beslutning af 12.11.19

3) at undersøgelsen er forankret i Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen, hvor afdelingen for HR & Jura leverer dokumenter mv.

Den 4. februar 2020 godkendte Økonomiudvalget, at den tidsmæssige udstrækning blev præciseret til:

"Den tidsmæssige afgrænsning for inddragelse af materiale mener vi skal sættes til sommeren 2018, hvor borgeren overføres fra Vesterbro til Tjørnevænget. Det hænger sammen med, at en forståelse af borgerens situation og borgerens sygehistorik må indledes på dette tidspunkt, for at det giver mening for de senere begivenheder i rehabiliteringscenteret.

Derudover sættes afgrænsningen i den anden ende til april 2019, idet der er ytret ønske om at se på den information, der blev givet til det politiske niveau, herunder modstridende oplysninger. Der var SUS-møde den 28. marts 2019."

Det betyder, at undersøgelsen er blevet udvidet fra 14 dage til 12 måneder.

3. Arbejdsdeling, proces og metode

Arbejdsfordelingen mellem forvaltningen og Elmann Advokatpartnerselskab har været den, at undersøgelsen har været forankret i Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen, hvor afdelingen for HR & Jura har leveret dokumenter og har bistået med at sikre, at der var lokaler til afholdelse af interviews med relevante interviewpersoner.

Elmann Advokatpartnerselskabs undersøgelse er således metodemæssigt tilrettelagt som en undersøgelse baseret på skriftligt materiale, samt fakta tilvejebragt gennem interviews med relevante personer.

Rapporten er udarbejdet af advokat og partner Henrik Græsdal, erhvervsjuridisk rådgiver Johannes Baad Michelsen, advokatfuldmægtig Ida Mathilde Koefoed, juridisk medhjælper Silke Willer Hauskjold, samt med sparring fra husets øvrige afdelinger.

3.1 Arbejdsproces

Arbejdet med undersøgelsen og udarbejdelse af rapporten har bestået af en proces indeholdende:

- Identifikation af relevant tidsmæssig genstand for undersøgelse.
- Analyse af det modtagne materiale samt indhentning af uddybende materiale.
- Gennemførelse af interviews med udvalgte personer.
- Vurdering af materialet og indhentede oplysninger i relation til gældende ret.

Den oprindelige frist for aflevering af nærværende rapport var fastsat til den 31. marts 2020. Albertslund Kommune besluttede dog i marts 2020 at udsætte planlagte interviews som følge af COVID-19 pandemien. Af denne grund blev det samlede arbejde med udarbejdelse af undersøgelsen forsinket, og fristen for aflevering af undersøgelsen blev dermed udskudt til ultimo august 2020.

Relativt tidligt i processen var det klart for undersøgelsens advokater, at sagen havde en større kompleksitet og omfang end et hændeligt uheld på Rehabiliteringsenheden. Det var i det lys nødvendigt at indhente alt relevant materiale fra Politiet, Sundhedsvesnet, Akutberedskabet i Region Hovedstaden og hos obducenten på Retsmedicinsk Institut ved Københavns Universitet. Denne proces krævede en del korrespondance med samtykke fra nærmeste pårørende og en begrundelse for, at materialet skulle fremsendes. Indhentelse af materiale har således medført en egentlig sagsbehandlingsproces hos de forskellige myndigheder, som lå inde med materialet.

Dette omfattende arbejde gav til gengæld et omfattende materiale inklusiv lydfiler fra alarmopkaldet og fotos fra politiet. Dette materiale har givet mulighed for en fuld undersøgelse af omstændighederne ved Borgerens død.

Det modtagne materiale gav anledning til et præciserende interview med viceskabsombuden [REDACTED], der nuancerede afgivne obduktionsrapporter og retskemiske erklæringer. Materialet gav endvidere anledning til at udvide kredsen af interviewede og til at indhente materiale fra borgerens tidligere bosteder, henholdsvis Granhøjnen og Fonden Bofællesskabet Huset (herefter "Huset").

Som del af kvalitetssikringen af rapporten er der gennemført en høring over sagens faktum, som gengivet på baggrund af de skriftlige akter der er modtaget fra Albertslund Kommune samt indhentet fra andre relevante kilder.

Høringen er alene foretaget for ansatte i Albertslund Kommune med tilknytning til sagen. Alle ansatte er underlagt tavshedspligt for så vidt angår indholdet af den fremsendte sagsfremstilling. Der er ikke foretaget høring af eksterne parter.

På baggrund af høringen er der indkommet bemærkninger med forslag til rettelser af sproglig karakter, samt mindre rettelser i forhold til bl.a. datoer for meddelte afgørelser om aktindsigt, og yderligere oplysninger om behandlingen heraf.

De modtagne oplysninger og bemærkninger er blevet indarbejdet i rapporten.

3.2 Skriftligt materiale og involverede parter

Elmann Advokatpartnerselskab har fra forvaltningen modtaget en række materialer. Der er i forbindelse med undersøgelsen endvidere indhentet og modtaget materiale fra:

- Region Hovedstaden ved akutberedskabet
- Botilbuddet Granhøjnen
- Fonden Bofællesskabet Huset
- Familien til Borgeren, herunder Borgerens mor, bror og søster
- Sundhedsvæsenet, herunder Herlev Hospital, Gentofte Hospital, Holbæk Hospital og Roskilde Sygehus
- Forskellige praktiserende læger for Borgeren
- Københavns Vestegns Politi

3.2.1 Vedrørende manglende afgørelser

Elmann Advokatpartnerselskab har efterspurgt yderligere materiale fra Albertslund Kommune. Den 29. januar 2020 har advokat Henrik Græsdal og erhvervsjuridisk rådgiver Johannes Baad Michelsen afholdt et møde med Albertslund Kommune ved jurist [REDACTED] herom.

På baggrund af nedenstående mailkorrespondance mellem jurist [REDACTED] og afdelingsleder [REDACTED], kan det udledes, at der ikke er udarbejdet egentlige skriftlige afgørelser i Borgerens sag i forbindelse med visitation til visse indsatser efter serviceloven.

Jurist [REDACTED] skrev følgende:

"Kære [REDACTED]

Vi havde møde med advokaten i går, som havde spørgsmål til de formelle afgørelser i Borgeren(red.)-sagen. Han gav som eksempel, at der i notat i sensum af 18. marts 2018 er gengivet en afgørelse fra visitationsudvalget om, at bevilge 107, men at der ikke ligger en kopi af en afgørelse om det samme som er sendt til B.

Så han vil gerne vide om der er sendt en afgørelse? Eller har B fået afgørelsen formidlet på anden måde? Hvis der er sendt en afgørelse, har vi så en kopi?"

Afdelingsleder [REDACTED] svarede hertil:

"Kære [REDACTED]

Det korte svar er, at der ikke er sendt en afgørelse til Borgeren (red.) (B) efter Visitationsudvalget har truffet afgørelsen.

B havde ophold på et forsorgshjem, jf. servicelovens § 110, som er en midlertidig boform. Socialrådgiveren drøftede muligheden for et midlertidigt botilbud med B flere gange, jf. journalnotater i § 110 sagen, men umiddelbart ville B helst bo i egen bolig igen. Det var derfor uafklaret, hvad der skulle ske. Socialrådgiveren udarbejdede en udredning, hvor B var inddraget, og fik en afgørelse fra Visitationsudvalget, så der var mulighed for at handle hurtigt, hvis B blev motiveret."

Albertslund Kommune har fremsendt nedenstående oversigtsskema, hvori de relevante afdelingschefer, [REDACTED] og [REDACTED], har udfyldt de ønskede oplysninger. Skemaet er gengivet nedenfor:

Afdelinger	Systemer	Afgørelser	Kompetencer	Sundhedslov	Service lov
Voksen og Social / Myndighed	Fagsystem Sensum - dokumentationssystem	Der er ikke fremsendt skriftlige afgørelser til borgeren	Visitationsudvalget		§ 85 og § 107
Voksen og Social / Udfører	Fagsystem Bosted	./.	./.	./.	§ 85
Sundhed, Pleje og Omsorg / Myndighed	Omsorgssystem/CURA Alt dokumentation om borgerne	Der er ikke truffet afgørelser i sagen i Sundhed, Pleje og Omsorg			
Sundhed, Pleje og Omsorg / Rehabiliteringen	Omsorgssystem/CURA Alt dokumentation om borgerne	Der er ikke truffet afgørelser i sagen i Sundhed, Pleje og Omsorg	Områdeleder, gruppeleder og sygeplejerske har alle kompetence til at træffe afgørelser og sygeplejefaglige vurderinger	Der er foretaget Sygeplejefaglig vurderinger, derfor ingen afgørelse	

Det kan udledes af skemaet, at Albertslund Kommune anser de indsatser, som Borgeren har været genstand for under sit ophold på Rehabiliteringsenheden som et udtryk for "sygeplejefaglige vurderinger". Albertslund Kommune anser således ikke beslutninger, der er taget i forbindelse dermed for afgørelser i forvaltningsretlig forstand.

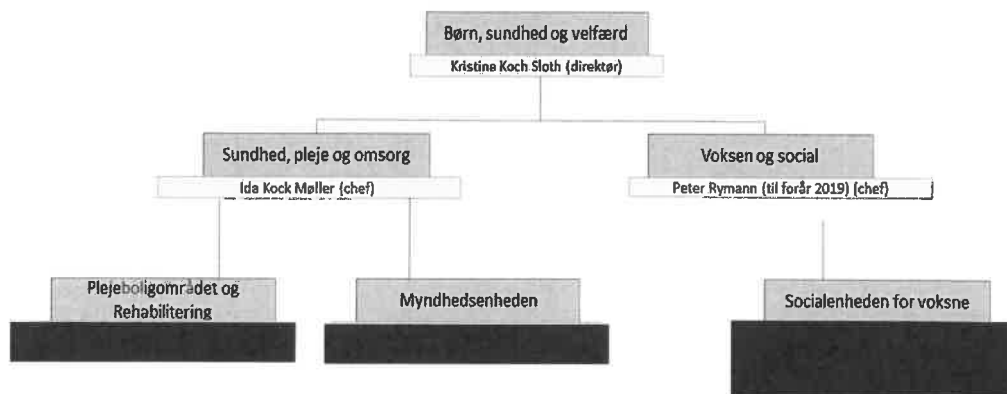
3.3 Organisationsdiagram

Ved mail af 9. marts 2020 har forvaltningen i Albertslund Kommune fremsendt et organisationsdiagram over medarbejdere i Albertslund Kommune, som var gældende i henholdsvis 2018 og 2019.

I forbindelse med gennemgang af det fremsendte materiale og interviews af udvalgte medarbejdere i Albertslund Kommune er der afgivet en række oplysninger vedrørende medarbejdernes roller og organisationens struktur. Heraf kan det sammenfattende udledes, at:

- **Kristina Koch Sloth** var direktør for den overordnede forvaltningsafdeling "Børn, sundhed og velfærd".
- **Peter Rymann** var frem til, at han stoppede i Kommunen i foråret 2019, chef for "Voksen og social" – i organisationsdiagrammerne benævnt "Social og Familie". Peter Rymann refererede videre til Kristina Koch Sloth, som var direktør for "Børn, sundhed og velfærd".
- [redacted] refererede til Peter Rymann. [redacted] var leder for underliggende delområder, herunder Kommunens rusmiddelcenter, 8 rådgivere, og en hjerneskadekoordinator.
- [redacted] var [redacted] ansat som myndighedssagsbehandler i "Socialenheden for voksne" med [redacted] som leder.
- [redacted] var [redacted] ansat som myndighedssagsbehandler i "Socialenheden for voksne" og refererer til [redacted].
- **Ida Kock Møller** var [redacted] chef for selve "Sundhed, pleje og omsorg".
- [redacted], som består af fem delområder, herunder visitation, hjælpemidler, demensteamet, forløbskoordinatorerne og forebyggende medarbejdere.
- [redacted].

Organisationens struktur kan illustreres i nedenstående og vedhæftede organisationsdiagram:

3.4 Fakta tilvejebragt ved interviews

Elmann Advokatpartnerselskab har på baggrund af det modtagne materiale fundet anledning til at underbygge faktum ved at foretage interviews af udvalgte personer med relation til hændelsesforløbet.

Elmann Advokatpartnerselskab har interviewet følgende personer:

Fra Albertslund Kommunes forvaltning

[REDACTED]
Socialrådgiver i Albertslund Kommune og sagsbehandler for Borgeren.

[REDACTED]
Socialrådgiver i Albertslund Kommune og sagsbehandler for Borgeren.

[REDACTED]
Leder [REDACTED] i Albertslund Kommune.

[REDACTED]
Leder [REDACTED] i Albertslund Kommune.

Fra Rehabiliteringsenheden

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
Tidligere SOSU-assistent på Rehabiliteringsenheden.
Medarbejderen, der fandt Borgeren død.

[REDACTED]
Vikar på Rehabiliteringsenheden.
Tilknyttet Borgeren i starten af hans ophold på Rehabiliteringsenheden.

[REDACTED]
SOSU-assistent på Plejecenter Rehabiliteringsenheden.

Fra Granhøjlen

[REDACTED]
Teamleder hos Granhøjlen [REDACTED]

[REDACTED]
Intern sagsbehandlinger på Granhøjlen.

[REDACTED]
Personaleleder på Granhøjlen.

Fra Fonden Bofællesskabet Huset

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
Tidligere ansat psykiatrisk sygeplejerske hos Fonden Bofællesskabet Huset.

[REDACTED]
Pædagog hos Fonden Bofællesskabet Huset.

[REDACTED]
Pædagog hos Fonden Bofællesskabet Huset.

Fra Retsmedicinsk Institut

[REDACTED]
Vicestatsobducent, der udførte obduktionen af Borgeren.

Praktiserende læge

[REDACTED]
Praktiserende læge for Borgeren fra hans overflytning til Huset og indtil hans død.

Interviewene af ansatte i Albertslund Kommune – dvs. Kommunens forvaltning og medarbejdere på Rehabiliteringsenheden – er gennemført med afsæt i en kortfattet interviewguide omhandlende de temaer, som den interviewede har eller måtte formodes at have kendskab til/være involveret i.

Den tidligere ansatte SOSU-assistent [REDACTED] har alene ønsket at bidrage med oplysninger via mailkorrespondance.

Interviewene af de øvrige personer er foretaget uden forhenværende fremsendelse af interviewguide, men ved en mundtlig introduktion til de emner, som de pågældende formodedes at have kendskab til eller være involveret i og en mundtlig introduktion til retningslinjer for interviewet.

Interviewene med de udvalgte medarbejdere på Granhøjen og medarbejderne [REDACTED] fra Fonden Bofællesskabet Huset er foretaget som samlede gruppeinterviews. [REDACTED] fra Fonden Bofællesskabet Huset er interviewet pr. telefon.

Praktiserende læge [REDACTED] er blevet interviewet via telefon samt efterfølgende mailkorrespondance.

Elmann Advokatpartnerselskab har udarbejdet referat af samtlige interviews og alle interviewpersoner har haft lejlighed til at kommentere og rette Elmann Advokatpartnerselskabs udkast til referater, inden de har godkendt dem.

Interview af personer, som er ansat i Albertslund Kommune, herunder Rehabiliteringsenheden, var oprindeligt berammet til afholdelse i marts 2020.

Albertslund Kommune meddelte ved mail af 12. marts 2020, at Albertslund Kommune havde besluttet, at alle interviews med kommunens medarbejdere ville blive udsat indtil Kommunen var tilbage i "en mere normal drift" (grundet nedlukning i forbindelse med COVID-19) og at Albertslund Kommune ville vende tilbage, når personalet var klar til at genoptage interviews.

Ved mail af 15. maj 2020 accepterede Albertslund Kommune, at de første udsatte interview kunne afholdes den 27. maj 2020.

Afholdelsen af interviews af Albertslund Kommunes medarbejdere blev således udsat fra primo marts 2020 til ultimo maj 2020 som følge af COVID-19 pandemien, hvilket tillige har medført en senere frist for aflevering af den endelige rapport.

4. Sagens faktiske grundlag

I forbindelse med undersøgelsen af nærværende sag er der modtaget en række materiale fra sagens involverede parter. Der er tale om materiale begyndende fra perioden foråret 2018, der sammenfattende tegner et faktisk billede af Borgerens sag.

I det følgende vil væsentlige og centrale faktiske pointer indholdsmæssigt blive gengivet.

Borgeren er på tidspunktet for undersøgelsens tidsmæssige start indskrevet på botilbuddet Granhøjen. Botilbuddet Granhøjen er et midlertidigt botilbud efter servicelovens § 107.

Den 5. april 2018 bestilte Albertslund Kommune et § 107-tilbud på Granhøjens afd. Vesterbro. Det fremgår af Granhøjens pædagogiske handlingsplan fra samme tidspunkt, at det efter et ophold på Solvang blev tydeligt for Borgeren [REDACTED]

[REDACTED]. Af denne grund blev Borgeren tilbudt indflytning på botilbuddet Granhøjen, afdeling Vesterbro, som er et mindre bosted med tætte rammer.

Borgeren blev visiteret til § 107-botilbuddet på baggrund af Voksenudredningsmetoden "VUM", som er en visitationsmetode, som består af en udredning, bestilling og en samlet faglig vurdering.

Sagsbehandler i Albertslund Kommune [REDACTED] bekræftede pr. mail af 12. juni 2020, at "VUM" og den samlede faglige vurdering, der lå til grund for visiteringen af Borgeren, er oprettet den 14. marts 2018. [REDACTED] skrev:

"VUM og hvornår den samlede faglige vurdering blev lavet. Det fremgår af Sensum under Skema, at "Samlet faglig vurdering" blev oprettet 14.3.18 og ændret sidst den 14.3.18. Jeg kan ikke svare på, hvorfor jeg skriver, at han er 49 år. Tænker umiddelbart bare at det er, fordi jeg ikke er så god til at regne."

Af udredningen af Borgeren i forbindelse med indstillingen til § 107-tilbuddet fremgår det, at sagen drejer sig om:

"Det drejer sig om 49-årige Borger (red.), [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] samt aktuelt under udarbejdelsen af VUM.

Borgeren (red.) modtager [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Borgeren (red.) ansøger om et midlertidigt botilbud jf. § 107 i Serviceloven".

Udredningen vedrørende Borgerens forhold er løbende opdateret med enkelte tilføjelser frem til februar 2018.

Af den samlede faglig vurdering fremgår:

"Borgeren (red.) er 49 år. [REDACTED]
Opholder sig aktuelt på Forsorgshjemmet Solvang som funktionelt hjemløs, [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]. Her nægtede han at tage hjem igen og blev derfor indskrevet på en hjemløseboform, hvor han aktuelt har boet i 10 måneder.

På indskrivningstidspunktet lagde vi den plan, at Borgeren (red.) skulle tilbage i egen bolig, [REDACTED]
[REDACTED]. Den nye lejlighed skulle han få gennem den interne venteliste i sit boligselskab, men da dette skulle afklares med boligselskabet gik det op for os, der arbejdede med sagen, at Borgeren (red.) [REDACTED]
[REDACTED]. Efterfølgende kunne [REDACTED]
[REDACTED] oplyse, at han er flyttet mange gange af den årsag.

Nu har Borgeren (red.) boet på Solvang i snart et år, og det er i den periode blevet tydeligt for alle omkring Borgeren (red.), og Borgeren (red.) selv, [REDACTED]
[REDACTED] skaber så massive barrierer i hans liv, at han er blevet ude af stand til at bo alene.

Ressourcer

- Borgeren (red.) er en meget sød og omgængelig mand
- Borgeren (red.) kan godt lide at lave mad og har engang været god til det
- Borgeren (red.) har et velfungerende familiært bagland
- Borgeren (red.) vil gerne have det bedre og prøver at arbejde med sig selv
- Borgeren (red.) har en [REDACTED]
- Borgeren (red.) vil gerne skabe en hverdag med indhold, herunder evt. beskyttet beskæftigelse
- Borgeren (red.) mestrer de fleste ADL-opgaver, nogle med støtte, andre uden

Barrierer

- Kombinationen af [REDACTED]
- Konsekvenserne af [REDACTED]
- Borgeren (red.) er [REDACTED]
- Borgeren (red.) er [REDACTED]
- Borgeren (red.) [REDACTED]
- Borgeren (red.) [REDACTED]
- Borgeren (red.) har [REDACTED]

Konklusion

Borgeren (red.) har aldrig rigtig klaret sig optimalt i egen bolig. Ikke fordi [REDACTED], men fordi [REDACTED], og det påvirker stort set alle de andre livstemaer så meget, at han med tiden ikke har kunne opretholde de kompetencer, som han engang har haft.

Jeg ser en mand, som trods [REDACTED], alligevel har forsøgt og til en vis grad formået at opretholde et selvstændigt liv i egen bolig, omend der har været mange egne boliger. Borgeren (red.) har i en længere årrække [REDACTED], som han var meget glad for. Alligevel har det ikke hjulpet synderligt på det mønster, som Borgeren (red.) har haft i formentlig 20-25 år, forud for indskrivningen på Solvang. Mønsteret er, [REDACTED], og ender med at flytte til ny bolig.

Nu har Borgeren (red.) været under observation af personalet på Solvang i snart et helt år, og de har således fulgt ham på godt og ondt, set ham på dårlige dage og set ham på gode dage, betragtet hans interageren med

de andre beboere, observeret hans hverdagsrytme og mønstre, haft mange samtaler med ham og har støttet ham i det omfang han havde behov, og i det omfang man kan i en ramme som Solvangs.

Igennem personalet på Solvang har jeg således fået et indgående kendskab til Borgeren (red.) og noteret mig eksempler såsom:

"Borgeren (red.) fortæller, at nogen har kastet en sten gennem hans rude i lejligheden, som nu er smadret. [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]"

Vurdering

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Det vurderes at Borgeren (red.) er en del af personkredsen i Servicelovens § 107.

Det vurderes, at et botilbud vil kunne bibringe de nødvendige trygge rammer der skal til, for at gøre Borgeren (red.) i stand til at leve bedre med [REDACTED], og til at arbejde med sig selv, og herunder især få brudt med sin [REDACTED], så han kan løfte sit funktionsniveau til et punkt, hvor han måske vil kunne komme ud og bo selvstændigt igen.

Borgerens perspektiv i den faglige vurdering: Borgeren (red.) ønsker sig meget højt at bo et sted, hvor han kan føle sig tryk. Samtidig har han ikke helt sluppet drømmen om, at det måske en dag kan fungere for ham at bo alene.

Indsatsformål: At Borgeren (red.) bliver i stand til at leve et for ham trygt, indholdsrigt og socialt liv [REDACTED].

Angiv antallet af mål: 4

Mål 1: Borgeren (red.) føler sig fuldstændig tryk [REDACTED]
[REDACTED]

Mål 2: Borgeren (red.) ringer ikke til sin mor og søster flere gange om ugen, men har fundet et leje, hvor mor og søster kan rumme kontakten med ham.

Mål 3: Borgeren (red.) kontakter personalet og beder om hjælp, når han har brug for det.

Mål 4: Det er afklaret, om Borgerens (red.) skal starte i beskyttet beskæftigelse eller hvordan han på anden vis skaber indhold i sin hverdag.

Anvendelse af funktionsscore i målformulering: Det er forhåbningen, at Borgeren (red.) kan løfte sit funktionsniveau til .

Den samlede funktionsvurdering: [REDACTED]

Af "bestilling" fremgår den samlede faglige vurdering og aftale om opfølgningsmøde 2½ måned efter indflytning.

4.1 Borgerens ophold på Granhøjen

Den 12. april 2018 flyttede Borgeren ind på Granhøjten og blev tilknyttet Skovhus Privathospital. Det bemærkes, at Skovhus Privathospital er ejet af samme koncern som Granhøjten, hvor Borgeren blev indskrevet i et § 107 tilbud. Borgeren var løbende i kontakt med Skovhus Privathospital indtil november 2018.

Den 24. maj 2018 noterede Borgerens sagsbehandler [REDACTED] følgende i kommunens sagsbehandlingssystem, Sensum:

"Var til opfølgningsmøde på Granhøjen igår, et overgangs/opstartsmøde for at følge op på indflytningen og hvordan det hele går.

Jeg kom en time for tidligt og aflagde derfor Borgeren (red.) et visit på hans bopæl, hvor vi fik talt om mange ting.

[illegible]

Men det er klart, at hvis Borgeren (red.) ikke oplever en bedring i situationen, så skal vi finde et andet sted. Ikke mindst fordi en af de helt store kerneopgaver for indsatsen er at skabe [REDACTED] for Borgeren (red.).

Dertil kommer et kontraktmæssigt problem, hvor Borgeren (red.) er indskrevet på en - i min vurdering - helt overdrevet takst. Dette baseret på et støttebehov svarende til at have [REDACTED] [REDACTED], når han bor i et trygt lille miljø, hvilket han gør nu.

Aftalen ved visitationssamtalen med [REDACTED] fra Granhøjen var også, at Borgeren (red.) kun skulle være på det massive støttebehov i overgangsfasen ud fra det helt rimelige argument, at [REDACTED] kan reagere meget voldsomt på en overgang. Måske hvad vi ser nu, men jeg kender også Borgeren (red.) så godt efterhånden, at jeg ikke mener der er tale om overgangsproblemer, men reelle udfordringer med den ramme han er i nu. Vi så ikke overgangsbesvær på forsorgshjemmet.

[REDACTED], socialrådgiveren der deltog i mødet, kunne ikke forhandle taksten, som jeg ellers havde lagt op til ved aftalens indgåelse, så vi aftalte følgende:

...

Det skal lige tilføjes her, at Borgeren (red.) selvfølgelig kræver mere personalekontakt [REDACTED].

...

Jeg har gjort det klart, at jeg ikke ser Borgeren (red.) i et tilbud til ca. 72.000 kr om mdn. da hans støttebehov ikke berettiger hertil, og at Borgeren (red.) skal have opnået en væsentlig bedre trivsel, når jeg kommer næste gang"

Den 25. maj 2018 noterede [REDACTED] følgende i Sensum:

"Der er modtaget referat fra [REDACTED], socialrådgiver på Granhøjen, fra opfølgningsmødet. Vedlagt sagens dokumenter.

Jeg har tilsendt [REDACTED] følgende rettelser/tilføjelser til referatet:

"[REDACTED] fortæller det er en proces og det tager tid at finde sig til rette og hun er ikke i tvivl om det er det rigtige sted for Borgeren (red.) og det nok skal komme."

Jeg er i tvivl, om det er det rigtige sted for Borgeren (red.). Men jeg mener også, at det er en proces og tager tid at finde sig til rette. Processen har været i gang i 1,5 måned og skal have fundet et andet leje, når vi holder næste opfølgningsmøde.

Desuden vil jeg gerne have tilføjet ifht. kontraktsnakken, at jeg ikke mener at Borgeren (red.) har det støttebehov, som taksten er funderet på.

Borgeren (red.) blev indsat på denne takst med begrundelsen, at der i en overgangsfase omkring indflytning kan [REDACTED] [REDACTED], og dette skulle personalet være klar til. Det var aldrig meningen, at taksten skulle fortsætte på det niveau. Og med opfølgningsmødet in mente mener jeg heller ikke, at der er sket det forventede. Borgeren (red.) er stille og rolig og har ikke reageret voldsomt. Jeg mener også, at Borgeren (red.) har et større behov for personalekontakt,

fordi [REDACTED]. Hvis han havde det, så ville han trives og klare sig meget bedre.

Og den del af indholdet i taksten, der omhandler lægelig behandling ved [REDACTED] kan vi ikke bruge til noget, da vi ikke betaler for ydelser, der er gratis i det ordinære sundhedsvæsen."

Efter Borgerens families forklaringer blev Borgeren på et tidspunkt i sommeren 2018 internt overflyttet mellem to afdelinger under Botilbuddet Granhøjen - fra Granhøjen afd. Vesterbro til afd. Tjørneparken.

Der gøres opmærksom på, at der ikke fremgår oplysninger om Borgerens sag i Albertslund Kommunes sagssystem i perioden fra den 25. maj 2018 og frem til august 2018. Der er fra Granhøjen modtaget en kopi af journaliserede e-mails, der redegør for en mængde orienterende korrespondance i perioden.

[REDACTED] orienterede den 11. juli 2018 [REDACTED] om Borgerens [REDACTED] ved følgende mail:

"Hej [REDACTED]

[REDACTED] har ferie, derfor skriver jeg til dig.

Jeg vil bare orientere dig om at Borgeren (red.) har været [REDACTED]

[REDACTED]. Her er dagbogsnotat fra personalet omkring Borgerens (red.) udskrivning:

[REDACTED] oplyser at Borgeren (red.) [REDACTED].

Der gives 5 tabl. med hjem og recept er lagt ud på server.

Borgeren (red.) vil blive indkaldt till [REDACTED], indkaldelse vil sendes som post. Svar på undersøgelse som er foretaget till morgen er, [REDACTED].

[REDACTED], dette skal derfor sættes i bero 2 dage inden han skal undersøges næste gang. [REDACTED]

[REDACTED]. Dette medvirker till at alle mineraler og salt

skylles ud. Dette har de også behandlet for, ved drop. Hun fortæller at Borgeren (red.) [REDACTED].

Du holdes underrettet om det videre forløb."

Den 17. juli 2018 svarede [REDACTED] på henvendelsen fra [REDACTED] med følgende mail:

"Hej [REDACTED]

Åh nej, igen? Jeg troede han for længst var [REDACTED].
[REDACTED]. Det var også et problem, da han boede på Solvang.
[REDACTED]
[REDACTED].

Men tak for orienteringen. Du kontakter mig bare ved behov."

Den 23. juli 2018 fremsendte [REDACTED] endnu en orienteringsmail til [REDACTED]
[REDACTED] om Borgeren med følgende ordlyd:

"Hej [REDACTED]

Borgeren (red.) var fredag den 20. juli til [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

*Borgeren (red.) var [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]. Efter hjemkomst
til Vesterbro fik Borgeren (red.) noget og spise og drikke og hans humør
blev bedre. Borgeren (red.) havde dog overskud til, at berette [REDACTED]
[REDACTED] og lave sjov omkring denne. Borgeren (red.) var meget træt hele
dagen, men opholdt sig på fælles arealerne hele dagen. Borgeren (red.)
bad om [REDACTED].*

I weekenden har Borgeren (red.) været deltagende i huset daglige opgaver og har været med på gåtur ved stranden."

Den 10. august 2018 fremsendte [REDACTED] en mail til Granhøjnen, hvori hun bad om et opfølgingsmøde samt efterspurgte en skriftlig redegørelse for udviklingen hos Borgeren siden det seneste møde i maj 2018. Mail af 10. august fremgår af materiale modtaget fra Granhøjnen, der har journaliseret korrespondancen i perioden maj 2018 til august 2018.

Indholdet af [REDACTED] mail af 10. august 2018 er følgende:

"Hej [REDACTED]

Jeg har ringet efter jer i dag, men I er begge på ferie.

Vi skal have arrangeret et opfølgingsmøde med Borgeren (red.) snarest muligt og jeg vil gerne anmode om en skriftlig status på forløbet siden sidste møde.

Vil I kontakte mig, når I er tilbage på mandag, så vi kan finde en dag? ??

[REDACTED], jeg kan se, at du ikke har sikkermail, som [REDACTED].

Jeg har derfor kun angivet forbogstavet på den pågældende borger i denne mail.

Persondataforordningen tages meget seriøst i kommunerne og den begrænser i stort omfang vores kommunikation på mail, hvis ikke man har en datasikker mail.

Det betyder faktisk, at jeg skal sende et fysisk brev med almindelig post til dig [REDACTED], hvis jeg skal sende skriftligt materiale der indeholder personoplysninger.

Men velkommen tilbage fra ferie begge to. Vi tales ved."

Den 13. august 2018 svarede Granhøjens ved sagsbehandler [REDACTED] på ovenstående mail. Af mailen fremgår oplysninger om Borgerens helbredstilstand, og at [REDACTED]. Det fremgår, at Borgeren [REDACTED].

Af mailen fremgår endvidere, at det var lederen af afd. Vesterbro, der vurderede, at Borgeren burde overflyttes til et "aflastningsophold" på Granhøjens afd. Tjørneparken. Det skyldtes, at det ikke fandtes forsvarligt, at Borgeren skulle opholde sig på afd. Vesterbro efter sin udskrivning, idet der ikke var personaledækning døgnet rundt. Mailens indhold er følgende:

"Hej [REDACTED]

Tak for din mail.

I forhold til opfølgningsmødet, vil du fremsende nogen datoer, så tjekker jeg hvad der kan passe i vores kalender, du vil modtaget en skriftlig status over forløbet siden sidste møde.

Samtidig vil jeg gerne orientere dig om, at Borgeren (red.) fredag aften er [REDACTED]

[REDACTED]. Personalet tilkalder vagtlægen, som [REDACTED] og kan godt forstå Borgeren (red.) [REDACTED]. Weekendens blodprøver har vist, at Borgeren (red.) [REDACTED]. Samtidig har Borgeren (red.) [REDACTED]. Borgerens (red.) [REDACTED]. Personalet har besøgt Borgeren (red.) på [REDACTED] i weekenden og det forventes Borgeren (red.) udskrives i dag.

Personalet oplyser, at de oplever Borgerens (red.) fysiske tilstand har ændret sig markant siden indflytning på Vesterbro. Han somatiske tilstand er blevet forværret [REDACTED].

[REDACTED]
[REDACTED].

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Borgeren (red.) formår ikke at [REDACTED]
[REDACTED] længere, ikke af modvilje, men hans kræfter er ikke til det.

Madlavning er ikke forsvarligt at han deltager i, [REDACTED]
[REDACTED]. Borgeren (red.) er [REDACTED]
[REDACTED] til at kunne have ansvaret for at lave maden, som andre skal spise af.

Borgeren (red.) spiser mindre og mindre og der er sket en vægtreducering fra [REDACTED].

Afdelingslederen for Vesterbro vurderer, at Borgeren (red.) har brug for et aflastningsophold på vores botilbud Tjørneparken, når han udskrives, da det ikke er forsvarligt, at Borgeren (red.) opholder sig på Vesterbro, hvor der ikke er personaledækning døgnet rundt.

Min mail [REDACTED] er en tunnelmail og jeg kan se, der kommer en grøn smiley frem, når jeg skriver din mail og siger tunnelmail ok, så jeg håber du modtager denne sikkert.

Med venlig hilsen

[REDACTED]
Sagsbehandler"

Den 14. august 2018 svarede [REDACTED] Granhøjen:

"Hej [REDACTED]

Uha, det lyder da ikke godt.

Borgeren (red.) har tidligere været det samme igennem, dog uden så mærkbare konsekvenser efterfølgende.

Nu ved jeg ikke, hvordan han har det psykisk, men hvis han [REDACTED]
[REDACTED], kunne det måske have en sammenhæng med [REDACTED].

Vi er ikke umiddelbart indstillede på at Borgeren (red.) skal i aflastningsophold. I hvert fald ikke førend vi har holdt et møde om situationen.

Så jeg foreslår at vi kunne holde et møde på torsdag den 16.8. kl 10 på Granhøjen?"

Den 16. august 2018 afholdte Borgerens sagsbehandler [REDACTED] og medarbejdere på Granhøjen et møde vedrørende Borgeren.

Den 16. august 2018 skrev Granhøjen referat af mødet. Af Granhøjens referatet af mødet fremgår:

"Opfølgningsmøde vedrørende Borgeren (Red.)

Deltagere: Socialrådgiver [REDACTED], [REDACTED]

Referent: [REDACTED]

[REDACTED] orienteres om Borgerens (red.) somatiske og psykiske tilstand samt hvorfor Borgeren (red.) ikke er med til mødet.

[REDACTED] oplyser, at hun skal finde et andet tilbud til Borgeren (red.), da prisen er for høj. [REDACTED] redegør overfor [REDACTED], hvorfor taksten på Borgeren (red.) er højere end andre beboere fra Albertslund kommune.

Der oplyses om hvilke tanker, der ligger bag Borgeren (red.) er på aflastning på Tjørneparken, der vil være sundhedsfagligt personale der kan følge hans somatiske tilstand samt hvilken retning Borgerens (red.) psykiske tilstand udvikler sig.

[REDACTED] tænker situationen er standby og i den optak, er taksten ok i forhold til Borgerens (red.) nuværende funktionsniveau.

[REDACTED] spørger hvad prisen vil være, hvis Borgeren (red.) omskrives til §108, [REDACTED] oplyser, tages der udgangspunkt i nuværende takst og sammenholder med samme funktionsniveau, vil der være en prisforskel på ca. 7.000,- men igen det er uvist, hvilken retning Borgerens (red.) funktionsniveau udvikler sig.

Det aftales at Borgeren (red.) er på aflastning på Tjørneparken frem til uge 36, derefter tages en status, [REDACTED] påpeger at aflastningen må være på vores regning, hvilket vi tilkendegiver. Får Borgeren (red.) det somatisk bedre og skal forblive i et §107 tilbud, vil [REDACTED] ikke have Borgeren (red.) kommer tilbage til Vesterbro, der snakkes om hvilke andre botilbud vi har i Granhøjens regi, som vil Matche Borgeren (red.), Egebjergvej bringes op, her vil Borgeren (red.) matche de andre beboere, Borgeren (red.) har været på besøg på Egebjergvej flere gange. [REDACTED] spørger hvad Borgeren (red.) vil koste på Egebjergvej, [REDACTED] oplyser, det er baseret på funktionsniveau, sker der ikke ændringer i nuværende funktionsniveau, vil taksten være den samme.

Næste møde aftales afholdt på Tjørneparken omkring uge 37, frem til her, vil der være et tæt opfølgningsforløb, som skal udmunde i en faglig vurdering af funktionsniveau/støttebehov, §107 eller §108 og placering.

██████ vil fremsende mødeforslag, op til mødet vil ██████ og ██████ snakke sammen om mødets opsætning.

Afslutningsvis aftales det, ██████ får besked ved drastiske ændringer i Borgerens (red.) tilstand."

Parterne aftalte i dagene efter mødet den 16. august 2018 at afholde endnu et møde vedrørende Borgeren (red.) den 19. september 2018 kl. 10 på Botilbuddet Granhøjen, afd. Tjørneparken.

Den 20. august 2018 orienterede Granhøjen via mail ██████ om forskellige forhold vedrørende Borgeren. Det fremgår af mailen, at Borgeren (red.) er blevet overflyttet til Tjørneparken:

"Hej ██████

Selv tak, vi kan godt aftale næste møde onsdag den 19. september kl. 10. Som opfølgning på vores møde i torsdags, har vi noteret følgende aftale. Borgeren (red.) er i aflastningstilbud på Tjørneparken efter hans ██████, hvor hans somatiske problemstillingen har ændret sig væsentligt, på Tjørneparken, er der sundhedsfagligt personale, der løbende vil følge udviklingen i hans somatiske udvikling, samt om der sker ændringer i ██████.

Borgeren (red.) har en tid hos egen læge i uge 36, hvor han vil få svar på prøverne fra ██████, frem til her, vil vi løbende informere, hvis der sker drastiske ændringer omkring Borgerens (red.) tilstand.

Noteret at du ikke ønsker, Borgerens (red.) skal tilbage til Vesterbro, hvis Borgeren (red.) når sit funktionsniveau fra før ██████, dette evalueres på næste møde.

Næste opfølgningsmøde planlægges til uge 37, hvor du fremsender mødeforslag, vi snakker sammen inden mødet og aftaler mødets indhold og sammensætning.

Inden mødet vil du modtage en skriftlig status, der beskriver Borgerens (red.) psykiske og fysiske tilstand, samt faglig vurdering af Borgerens (red.) støttebehov."

Korrespondancen mellem Granhøjten og [REDACTED] vedrørende mødedag og mødetidspunkt mv. indeholder tillige oplysninger om, hvilken viden [REDACTED] havde om Borgerens helbredsmæssige tilstand. Af mail af 28. august 2018 fra [REDACTED] til Granhøjten fremgår:

"Hej [REDACTED]

Hvad mener du med at jeg sender mødeforslag???

Jeg har sendt mødeforslag og mødet holdes den 19.9. kl. 10 i Tjørneparken, Tjørneparken 1, 4572 Nr. Asminderup kl. 10.

Jeg ønsker ikke en outlook-invitation, da der i vores kalendre afsættes tid til kørsel og anføres farve for forskellige kategorier.

Dagsorden for mødet er at forholde os til de lægelige resultater og konsekvenser. Da vi ikke kender dem på forhånd, kan vi dårligt gøre det mere konkret. Hvis Borgeren (red.) er i samme stand som nu eller er blevet dårligere eller forventes at blive dårligere, skal vi tale om hvorvidt han kan rummes i Granhøjens regi, herunder om vi vil sætte ham ind på en § 108 eller om han skal tilbydes en plejebolig i Albertslund.

Hvis Borgeren (red.) har fået det bedre og det påregnes, at han opnår eller har opnået sit funktionsniveau fra før indlæggelsen, skal vi tale om hvorvidt Borgerens (red.) behov kan imødekommes i Granhøjens regi et andet sted end Vesterbro eller om vi skal finde et helt andet sted.

Jeg kunne godt tænke mig, at der var deltagelse fra personale, som er i reel hverdagskontakt med Borgeren (red.).

Vi ses"

Den 12. september 2018 blev der på Granhøjten afd. Vesterbro udarbejdet en faglig vurdering af Borgeren. Formålet var at indstille ham til overflyttelse til afd. Tjørneparken, der var et § 108-tilbud under Granhøjten.

Af den udarbejdede vurdering fremgik endvidere, at Borgeren havde været placeret på Tjørneparken i "aflastning" i en måned på tidspunktet for udarbejdelsen af vurderingen.

Følgende fremgår af den faglige vurdering:

"Nykøbing Sj. 12.09.2018

Faglig vurdering. Borgeren (red.) cpr.nr.: [REDACTED]

Borgeren (red.) har gennem den sidste måned været i aflastning på Tjørneparken, der er et længerevarende botilbud i Granhøjens regi. På Tjørneparken er der sundhedsfagligt og pædagogisk personale i døgndækning.

Borgeren (red.) har hen over [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Igennem Borgerens (red.) aflastningsperiode på Tjørneparken, har det sundhedsfaglige personale løbende observeret [REDACTED]
[REDACTED]

Borgerens (red.) [REDACTED] er af personalet på botilbuddet Vesterbro, observeret ændret i forhold til Borgerens (red.) indskrevning i Granhøjens regi april 2018. Borgerens (red.) handlemønstre ændrede sig, [REDACTED]

[REDACTED], Borgeren (red.) er [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED], der bliver den styrende og bærende, når personalets vagt slutter kl. 22 og der ikke længere er personale tilstede, Borgeren (red.) [REDACTED]. Denne adfærd har vi ikke set i den tid han har været på Tjørneparken, Borgeren (red.) har henvendt sig til nattevagten, som har virket tryghedsskabende i sig selv, [REDACTED], ligeledes har nattevagten observeret Borgeren (red.) har [REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]. Dette er sket i takt med personalet fra Vesterbro har ændret strategi omkring hvilken støtte de skulle yde til Borgeren (red.). Personalet fra Vesterbro kommer en gang ugentlig på Tjørneparken, hvor de støtter Borgeren (red.) [REDACTED]

[REDACTED]. Grunden til ændret strategi er vel vidende, at Borgeren (red.) ikke skal tilbage til Vesterbro og [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]. I den forbindelse gav Borgeren (red.) udtryk for, at [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[redacted]. Borgeren (red.) har fået flere af sine møbler transportet til Tjørneparken og dette har medvirket til at Borgeren (red.) [redacted] [redacted], at der personaler til stede alle døgnets 24 timer. [redacted]

I forbindelse med netværksmødet den 30. august 2018 med Borgeren (red.) og hans mor og søster, [redacted]

Borgeren (red.) [redacted]

Personalet har observeret Borgeren (red.) flere gange [redacted]

Borgeren (red.) har [redacted]

[redacted]. Den sidste uge har vi set en ændring, [redacted]

dette er sket i samarbejde med personalet og derved [redacted]

[redacted]. Tjørneparken er beliggende ude på landet og det kræver Borgeren (red.) har brug for transport til indkøb og på denne måde kan vi se en styrkelse af, [redacted]

Det opleves Borgeren (red.) har [redacted]

han somatiske problematikker, som påvirker [redacted]

[redacted], at vi vurderer Borgeren (red.) vil profitere af de rammer, som Tjørneparken kan tilbyde. Ligeledes vurderes det, at Borgeren (red.)

til et §107 tilbud. For Borgerens (red.) vedkommende vil der være tale om som både kan tilbyde både somatisk og psykiatrisk specialiseret behandling, som en helhed. På grund af Borgerens (red.) at Borgeren (red.) forbliver i kendte rammer, Derfor vil vi henstille til, Borgeren (red.) indskrives på Granhøjens §108 tilbud Tjørneparken, vi vil kunne tilbyde Jer takst 2:3 kr. 80.203,00 indeholdt aktivitets- og samværstilbud. Borgeren (red.) er på nuværende indskrevet på Granhøjens Botilbud §107, Vesterbro til takst 1:3 kr. 80.069,00 indeholdt beskyttet beskæftigelse".

Ovenstående accepteredes tilsyneladende ikke af Albertslund Kommune, idet det fremgår af journalindføring i Kommunens sagsbehandlingssystem af 18. september 2018 fra , at hun forventede at finde et nyt sted til Borgeren (red.) snarest, idet hun skrev følgende:

"Jeg har talt med Borgerens (red.) mor , om Borge-rens (red.) aktuelle status på Granhøjen.

Vi har talt om hans fysiske tilstand, hans psykiske tilstand og hans gene-relle og især sociale trivsel.

mener ikke, at Borgeren (red.) er glad for at være på Granhøjen. Hun og Borgerens (red.) søster, , har oplevet en . Det gjorde Borgeren (red.) ikke på Solvang. Det gør Borgeren (red.) igen nu.

synes, at jeg skal finde et andet sted til Borgeren (red.). Det er også det, ."

Samme dag den 18. september 2018 indførte endvidere følgende i sagsbehandlingssystemet:

"Jeg skal til opfølgningsmøde på Granhøjen imorgen. Jeg forventer, at der skal findes et nyt sted til Borgeren (red.).

Derfor har jeg kontaktet Huset i Bagsværd, som har en ledig plads, og som er det sted, jeg overvejede til ham før Granhøjen kom i spil."

Den 19. september 2018 afholdte Albertslund Kommune (bl.a.) og Granhøjen et nyt opfølgningsmøde vedrørende Borgeren. Mødet blev i overens-stemmelse med aftalen mellem parterne afholdt på Granhøjens afd. Tjørneparken.

Fra Granhøjen er modtaget referat af mødet. Det er uklart, hvorvidt referatet er blevet sendt til og dermed Albertslund Kommune.

Af referatet fremgår:

"Referat opfølgingsmøde Borgeren (red.)

Deltagere: Borgeren (red.). Albertslund Kommune - Socialrådgiver [redacted], Socialrådgiverpraktikant [redacted], Granhøjen - Afdelingsleder [redacted], personale fra Tjørneparken [redacted], sagsbehandler [redacted]

[redacted] starter med at besøge Borgeren (red.) på hans værelse for at sige hej og høre hvordan han har det, som hun siger har de en tæt relation og det er vigtigt for hende, at han er et sted hvor han er tryk og socialisere sig.

Herefter fortæller [redacted] om Borgerens (red.) ophold på Tjørneparken, Borgeren (red.) kommer selv og siger til hvis han har behov for hjælp, Borgeren (red.) har stor gavn af vores nattevagt, som han har brugt en del, dette er i forbindelse med [redacted].

[redacted] siger den fremsendte status er god og uddybende, hun kan se hvad vi tænker der er godt for Borgeren (red.) og hvilke støttebehov han har samt hvilke problematikker der er arbejdet med. [redacted] vurdere ikke at Borgeren (red.) skal på §108, dette er ikke muligt at få præciseret andet, at det har været en uheldig dynamik med Borgerens (red.) ophold på Vesterbro i forhold til de forudsætninger, der var ved indskrivning. [redacted] vil have Borgeren (red.) på et botilbud, hvor der er social tryghed. Oplyser samtidig hun har ringet på et andet §107 tilbud i Bagsværd og vil sammen med Borgeren (red.) tage ud og besøge stedet.

[redacted] spørger til hvilke muligheder vi har af §107 tilbud og der oplyses om, Egebjergvej vil være en mulighed på sigt, i det der måske vil komme en ledig plads, dette er dog stadig uvist [redacted] vil gerne sammen med Borgeren (red.) og personale fra Granhøjen besøge Egebjergvej. Så hun her vil kunne træffe afgørelse om hvilket tilbud han kan tilbydes. Der tilbydes Borgeren (red.) kan være på aflastning på Tjørneparken i en vis periode og på sigt kan Egebjergvej komme på tale. [redacted] orienterer om forsøget med et samarbejde mellem Vesterbro og Egebjergvej, hvor det opleves Borgeren (red.) synes godt om stedet og beboerne.

Der spørges til om tilbuddet i Bagsværd har nattevagt, det er der ikke, men mulighed for tilkøb, [redacted] spørger om vi har denne mulighed på Egebjergvej, hun oplyses om muligheden for tilkøb af nattekig til 15.000,- pr. måned. Borgeren (red.) hentes og er med til mødet, hvor [redacted] fortæller Borgeren (red.), at hun har snakket med os om det tilbud i Bagsværd, som hun også fortalte ham om, da hun før var og sige hej.

■■■■ siger til Borgeren (red.) du kan ■■■■
■■■■ her på Tjørneparken, derfor skal du ikke blive på Tjørneparken, vi skal finde et sted hvor du kan ■■■■, noget hen af Solvang, kan du huske Solvang Borgeren (red.), ■■■■
■■■■.

■■■■ snakker med Borgeren (red.) om, det der er særlig vigtigt er, at Borgerens (red.) ■■■■, når han bor uden for byen, som da tanken lå lige over på den anden side, som på Vesterbro. Rammerne omkring måltider ■■■■
■■■■.

■■■■ spørger Borgeren (red.) hvordan det går, han siger, ■■■■
■■■■
■■■■, dette har været muligt fordi der ikke er butikker tæt på.

Synes Vesterbro er bedre end her på Tjørneparken, fordi det lå tæt på byen. UT, spørger Borgeren (red.) hvordan han tænker et botilbud skal være, Borgeren (red.) siger ■■■■
■■■■. ■■■■
■■■■.

■■■■
■■■■
■■■■
■■■■
■■■■.

■■■■
■■■■
■■■■
■■■■
■■■■ bare det at komme ud og gå en tur er fint, måske hjælpe Tjørneparkens vicevært.

■■■■ spørger Borgeren (red.) hvad han synes om at være på Egebjergvej i forbindelse med ■■■■, Borgeren (red.) kunne godt lide Egebjergvej, tænkte det havde været en god oplevelse, husker Egebjergvej som noget godt, ikke tænkt det som et sted at bo, tænkt at det kunne være bedre end Vesterbro, men åben for at bo der.

Tjørneparken kontaktes af en Sygeplejerske fra [REDACTED]

Vi vil holde dig orienteret løbende."

Af akter, som er udleveret af Granhøjlen, fremgår, at [REDACTED] den 12. oktober 2018 ringede til Granhøjlen for at drøfte forhold vedrørende den forestående flytning til Botilbuddet Huset. Af telefonnotat over opringningen fremgår:

"Sagsbehandler [REDACTED] fra Albertslund kommune ringer i dag og efter-spørger telefonnummer, til den medarbejder, som var med inde om se botilbuddet i Bagsværd sammen med Borgeren (red.), da de skulle snakke samme omkring besøget og hvilke tanker, er omkring støttebehov.

[REDACTED] får oplyst telefonnummer på Teamlederen for afdelingen. Spørger [REDACTED] hvordan hun tænker besøget var gået, hun fortæller at hun synes det var gået godt og Borgeren (red.) [REDACTED], samtidig siger hun, at hun mener, der er [REDACTED], som hun også har forsikret Borgeren (red.) om, vil de tilkøbe ekstra aften og nattevagt timer i opstarten.

[REDACTED] spørger til om vi har lukket Vesterbro helt ned, hvilket jeg bekræfter og oplyser, jeg ikke kan vide hvornår og om, der bliver en ledig plads på Egebjergvej og det som vi kan tilbyde er §108 tilbud, hvilket [REDACTED] siger, det kommer ikke til at ske, jeg spørger hvad der ligger til grund for denne beslutning, hvor [REDACTED] oplyser, at Albertslund kommune ikke bevilliger §108 tilbud indenfor [REDACTED] og hun mener også at Borgeren (red.) ikke er målgruppen for en §108, da hun er overbevist om, at Borgeren (red.) [REDACTED] og kan komme til selv at lave mad og gøre rent.

[REDACTED] spørger til om Borgeren (red.) [REDACTED] oplyser Borgeren (red.) [REDACTED].

[REDACTED] har snakket med personalet på Tjørneparken, vil hun kontakte mig omkring det videre forløb."

Den 17. oktober 2018 orienterede Granhøjlen igen [REDACTED] om udviklingen i Borgerens tilstand. Af mail af 17. oktober 2018 fra Granhøjlen ved [REDACTED] til [REDACTED] fremgår følgende:

"Kære [REDACTED]

Borgeren (red.) er den 12. oktober om eftermiddagen, [redacted] og er tilbage på Tjørneparken. Borgeren (red.) har en tid hos egen læge den 17. oktober til [redacted]."

Granhøjen modtog straks et autosvar fra [redacted], hvori det var anført, at hun havde brækket anklen og var fraværende. Fra dette tidspunkt overtog [redacted] kollega [redacted] Borgerens sag.

Af de fra Granhøjen udleverede akter fremgår endvidere, at [redacted] kontaktede Granhøjen telefonisk den 25. oktober 2018. Af telefonnotat over opkaldene, som er skrevet af [redacted], fremgår:

"Den vikarierende sagsbehandler for [redacted] Albertslund kommune ringer til morgen for at spørge om Botilbuddet Huset i bagsværd kan komme og besøge Borgeren (red.) i hans bolig inden han skal flytte.

Jeg spørger til hvornår flytningen skal foregå, lederen af afdelingen siger Borgerens (red.) skal flytte pr. 1. november.

Jeg spørger om han er bekendt med vores bekymring i forhold til denne flytning og henviser til den sidste fremsendte faglige vurdering, denne er han ikke bekendt med, men kan se den ligger der. Vi får en snak om hvilke bekymringer vi har og han spørger om Huset er bekendt med dette. Der må jeg være svar skyldig, da det uheldige var, at Borgeren (red.) [redacted] ved ankomst til Huset og derfor blev besøget af kortere varighed.

Vi aftaler at han vil tage kontakt til Huset og spørger om de er bekendt med de udfordringer vi ser og anbefalingen af, at der er sundhedsfagligt personale samt han vil læse den fremsendte rapport.

Det aftales at Huset kontakter mig for nærmere aftale om besøg hos Borgeren (red.). Ligeledes aftales det, at han vender tilbage hvis han har yderligere spørgsmål og nærmere oplysninger om flytning, gør opmærksom på, at kontrakten ikke er opsagt."

Det fremgår af interne notater fra Granhøjen, at opsigelsen af Borgeren blev modtaget pr. mail fra [redacted] den 26. oktober 2018. Granhøjen iværksatte herefter den almindelige procedure vedr. fraflytning. De orienterede bl.a. [redacted] om, at Borgerens [redacted].

4.2 Borgerens ophold på Huset

Borgeren blev efter opholdet på Granhøjen optaget hos Fonden Bofællesskabet Huset (herefter Huset), der fandt, at han passede ind i deres målgruppe.

Huset er ligesom Granhøjen et midlertidigt botilbud efter servicelovens § 107.

Den 25. september 2018 fremsendte [REDACTED], som var praktikant for sagsbehandler [REDACTED], en samlet faglig vurdering og bestilling til Huset angående Borgeren inklusiv en "VUM".

Af den samlede faglige vurdering om Borgerens situation fremgår:

"Resumé

"Borgeren (red.) er 49 år. [REDACTED]. Opholder sig aktuelt på Forsorgshjemmet Solvang som funktionelt hjemløs, [REDACTED]. Her nægtede han at tage hjem igen og blev derfor indskrevet på en hjemløseboform, hvor han aktuelt har boet i 10 måneder.

På indskrivningstidspunktet lagde vi den plan, at Borgeren (red.) skulle tilbage i egen bolig, [REDACTED]. Den nye lejlighed skulle han få gennem den interne venteliste i sit boligselskab, men da dette skulle afklares med boligselskabet gik det op for os, der arbejdede med sagen, at Borgeren (red.) [REDACTED]. Efterfølgende kunne [REDACTED] oplyse, at han er flyttet mange gange af den årsag.

Nu har Borgeren (red.) boet på Solvang i snart et år, og det er i den periode blevet tydeligt for alle omkring Borgeren (red.), og Borgeren (red.) selv, [REDACTED] skaber så massive barrierer i hans liv, at han er blevet ude af stand til at bo alene.

Ressourcer

- Borgeren (red.) er en meget sød og omgængelig mand
- Borgeren (red.) kan godt lide at lave mad og har engang været god til det
- Borgeren (red.) har et velfungerende familært bagland
- Borgeren (red.) vil gerne have det bedre og prøver at arbejde med sig selv
- Borgeren (red.) har en [REDACTED]
- Borgeren (red.) vil gerne skabe en hverdag med indhold, herunder evt. beskyttet beskæftigelse
- Borgeren (red.) mestrer de fleste ADL-opgaver, nogle med støtte, andre uden

Barrierer

[REDACTED] Kombinationen af [REDACTED]

- Konsekvenserne af [REDACTED]
- Borgeren (red.) er [REDACTED]
- [REDACTED]
- Borgeren (red.) er [REDACTED]
- Borgeren (red.) [REDACTED]
- Borgeren (red.) [REDACTED]
- [REDACTED] Borgeren (red.) har [REDACTED]
- [REDACTED]

Konklusion

Borgeren (red.) har aldrig rigtig klaret sig optimalt i egen bolig. Ikke fordi [REDACTED]
[REDACTED], men fordi [REDACTED]
[REDACTED], og det påvirker stort set alle de andre livstemaer så meget, at han med tiden ikke har kunne opretholde de kompetencer, som han engang har haft.

Jeg ser en mand, som trods [REDACTED]
[REDACTED], alligevel har forsøgt og til en vis grad formået at opretholde et selvstændigt liv i egen bolig, omend der har været mange egne boliger. Borgeren (red.) har i en længere årrække [REDACTED]
[REDACTED], som han var meget glad for. Alligevel har det ikke hjulpet synderligt på det mønster, som Borgeren (red.) har haft i formentlig 20-25 år, forud for indskrivningen på Solvang. Mønsteret er, [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED], og ender med at flytte til ny bolig.

Nu har Borgeren (red.) været under observation af personalet på Solvang i snart et helt år, og de har således fulgt ham på godt og ondt, set ham på dårlige dage og set ham på gode dage, betragtet hans interageren med de andre beboere, observeret hans hverdagsrytme og mønstre, haft mange samtaler med ham og har støttet ham i det omfang han havde behov, og i det omfang man kan i en ramme som Solvangs.

Igennem personalet på Solvang har jeg således fået et indgående kendskab til Borgeren (red.) og noteret mig eksempler såsom:

"Borgeren (red.) fortæller, at nogen har kastet en sten gennem hans rude i lejligheden, som nu er smadret. [REDACTED]

[REDACTED]"

Vurdering

ikke kan imødekommes med socialpædagogisk støtte, fordi Borgeren (red.) er for syg til at profitere af den. Samtidig vurderes han lægeligt til at være .

Det vurderes at Borgeren (red.) er en del af personkredsen i Servicelovens § 107.

Det vurderes, at et botilbud vil kunne bibringe de nødvendige trygge rammer der skal til, for at gøre Borgeren (red.) i stand til at leve bedre med , og til at arbejde med sig selv, og herunder især få brudt med sin , så han kan løfte sit funktionsniveau til et punkt, hvor han måske vil kunne komme ud og bo selvstændigt igen.

Borgerens perspektiv i den faglige vurdering: Borgeren (red.) ønsker sig meget højt at bo et sted, hvor han kan føle sig tryk. Samtidig har han ikke helt sluppet drømmen om, at det måske en dag kan fungere for ham at bo alene.

Indsatsformål: At Borgeren (red.) bliver i stand til at leve et for ham trygt, indholdsrigt og socialt liv .

Angiv antallet af mål: 4

Mål 1: Borgeren (red.) føler sig fuldstændig tryk .

Mål 2: Borgeren (red.) ringer ikke til sin mor og søster flere gange om ugen, men har fundet et leje, hvor mor og søster kan rumme kontakten med ham.

Mål 3: Borgeren (red.) kontakter personalet og beder om hjælp, når han har brug for det.

Mål 4: Det er afklaret, om Borgeren (red.) skal starte i beskyttet beskæftigelse eller hvordan han på anden vis skaber indhold i sin hverdag.

Anvendelse af funktionsscore i målformulering: Det er forhåbningen, at Borgeren (red.) kan løfte sit funktionsniveau til .

Den samlede funktionsvurdering: .

Det ses af "VUM", at der ikke er anført forhold fra opholdet på Granhøjen.

Den 26. september 2018 skrev Huset, at de vurderede, at Borgeren var i deres målgruppe.

Det bemærkes, at overflytningen til Huset formelt skete den 1. november 2018. Borgeren flyttede dog først reelt ind den 5. november 2018.

Allerede den 5. oktober 2018 kom Borgeren på besøg i Huset.

Af lægejournaler fremgår det, at Borgeren [REDACTED]

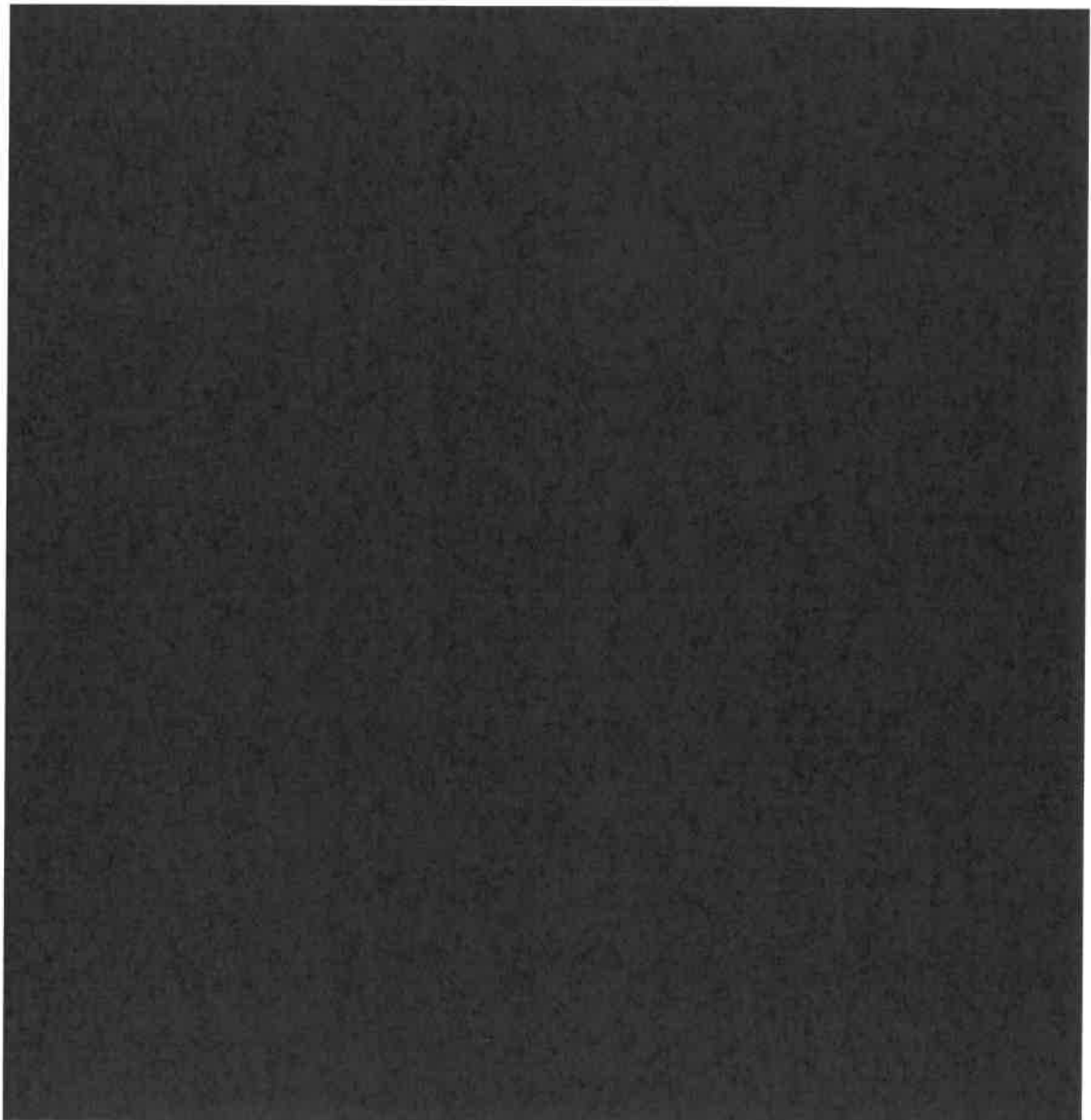
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED].

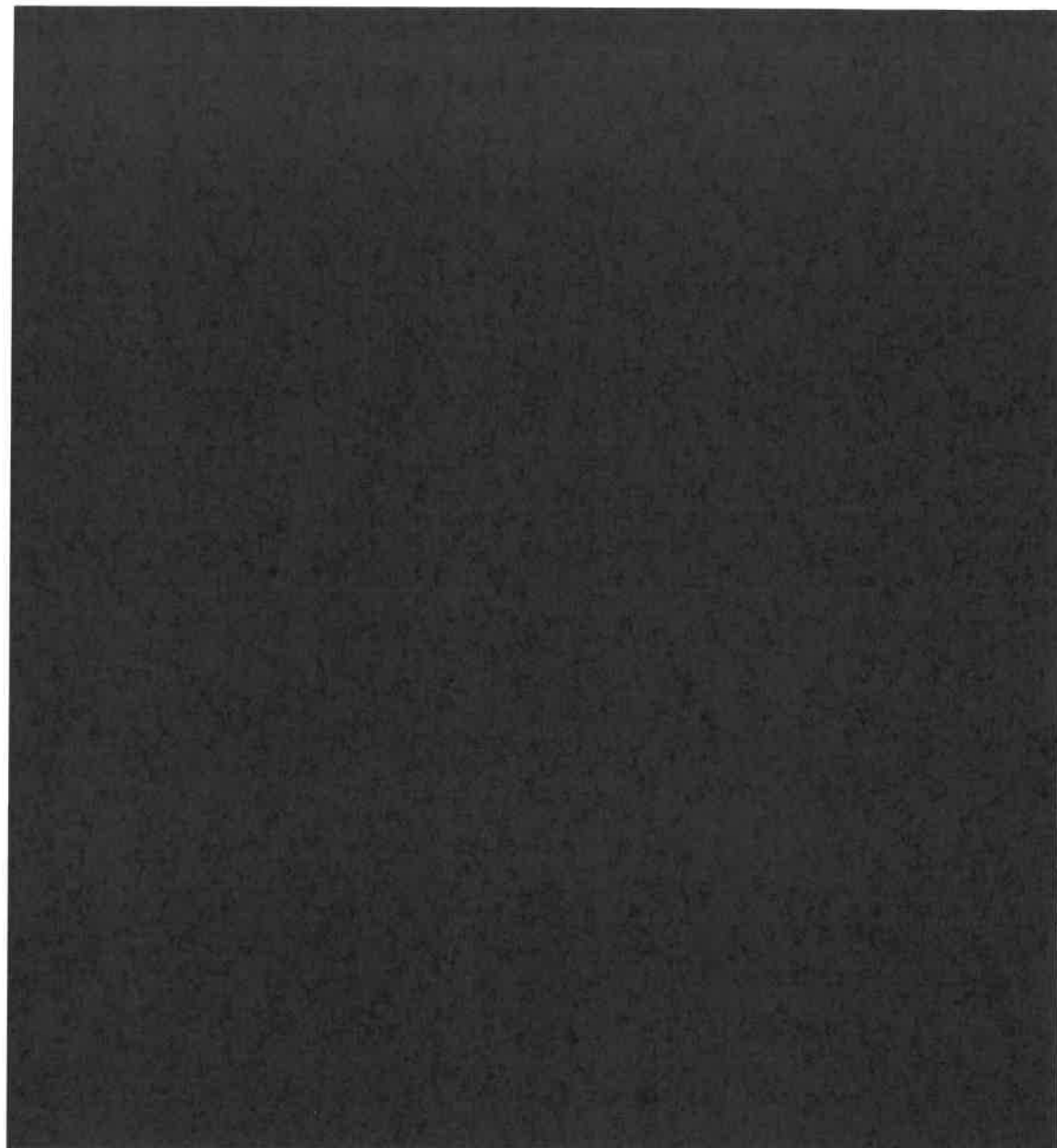
Borgeren blev senere samme dag, dvs. den 10. oktober 2018, [REDACTED]

[REDACTED].

Den 31. oktober 2018 besøgte Huset Borgeren hos Tjørneparken på Granhøjen.

Den 5. november 2018 kl. 12:00 flyttede Borgeren ind på Huset. I samme forbindelse blev nedenstående medicinliste udleveret til Huset fra Granhøjen, hvor de håndskrevne notater om [REDACTED] skal bemærkes (se næste side).

Den 7. november 2018 - og således 2 dage efter, at Borgeren var flyttet ind på Huset - noterede pædagog på Huset, [REDACTED], følgende i botilbuddets dagbogssystem:

"Udvikling og adfærd

Borgeren (red.) har idag haft besøg af sin søster, svoger, niece og nevø. Han viste dem rundt i Huset og de sad i spisestuen og hyggede. Han skal til fødselsdag med familien på lørdag, hvor han bliver hentet. Søster fortæller, at Borgeren (red.) [REDACTED].

Der er efter Borgerens (red.) ønske indkøbt et par joggingbukser. [redacted]
[redacted]. Vælger at bruge de
store, da de små ikke fungerer. Han har vasket noget tøj, [redacted]
[redacted]. [redacted] vil i morgen se [redacted]
[redacted] på Borgerens (red.) seng. [redacted]
[redacted]
[redacted] direkte i den store
skraldespand.

[redacted]
[redacted] Havde i dag glemt at spørge om han skulle have købt
sodavand, og har derfor ikke fået i dag [redacted]
[redacted]. Ved anden opvåg-
ning havde han været ude at gå en tur i området. Siger han har været
nede ved Netto så han ved hvor den ligger. Ut er ikke klar over om det er
rigtig eller om han har fået fortalt hvor den ligger. [redacted]
[redacted]
[redacted]"

Den 8. november 2018 noterede pædagog [redacted] følgende i Husets
dagbogssystem:

"Generelle notater

[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]."

Senere samme dag noterede pædagog [redacted] fra Huset følgende i dag-
bogssystemet:

"Udvikling og adfærd

Borgeren (red.) har i dag ville gå med ned i netto og handle ind - også så
han kunne lære at kende vejen dertil [redacted]
[redacted]. Vi
købte lidt drikkevarer ind til ham."

Dagen efter - den 9. november 2018 - noterede pædagog [redacted] følgende i
dagbogssystemet:

"Udvikling og adfærd

[redacted]
[redacted]
[redacted]

██████████. Han virker glad for dem, og muligvis mere overskueligt for ham.

██████████
 ██████████
 Udover at vi ringer hver aften mellem 20 og 21: Har jeg aftalt med at jeg ringer til ham lørdag eftermiddag, når han kommer fra fødselsdag - samt at jeg kommer herud søndag eftermiddag, ██████████
 ██████████."

Søndag den 11. november 2018 noterede pædagog ██████████ følgende i dagbogssystemet:

"Udvikling og adfærd

Borgeren (red.) ringede fredag aften kl.23.30. ██████████
 ██████████, han ville gerne have at jeg kom ud i morgen lørdag.

██████████
 ██████████
 ██████████
 ██████████
 I dag Søndag er humøret til dels bedre, ██████████
 ██████████
 ██████████."

Samme dag - den 13. november 2018 - noterede pædagog ██████████ følgende om Borgeren i dagbogssystemet på Huset:

"Generelle notater

Borgeren (red.) skal have ny jakke og nogen bukser der er lidt større ██████████
 ██████████
 ██████████. Der skal flyttes penge fra han grundkonto til lønkonto, så han kan betale for tøjet. ██████████
 ██████████
 Han modtog i går sit nye kort og kode, kortet er aktiveret og han opbevarer selv koden til kortet.

Havde aftalt at vi skulle i byen i dag, men til eftermiddag havde han alligevel ikke lyst."

Den 14. november 2018 skrev ██████████ fra Huset en mail til Albertslund Kommune, nærmere bestemt ██████████, der havde "overtaget" Borgerens sag fra ██████████. Senere fremsendte han en kopi til ██████████ og Kristina Koch Sloth (stavet som "Krestina Kock Sloth") med status ang. Borgeren. ██████████ skrev følgende:

"...

Hermed en status fra Fonden Bofællesskabet Huset på Borgeren (red.)
 Borgeren (red.) flyttede ind i Bofællesskabet Huset for 10 dage siden.

...

Kort efter ankomsten går det op for personalet i Huset at [REDACTED] som Granhøjen, oplyste os og som der fremgår af status. Vi i Huset har ikke ressourcerne til at imødekomme Borgerens (red.) [REDACTED]. De sidste 10 dages observering af [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] Derudover har vi observeret at Borgeren (red.) har nogle fysiske barriere, som vi ikke før er blevet bekendte med [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]

Personalet i Huset har flere gange dagligt måtte udøve rengøring [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED] Personalet har måtte smøre mad så han har kunnet få noget at spise [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED] når der ikke er personale, og går rundt i huset. [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Borgerens (red.) tilstand

Borgeren (red.) er efter vores klare overbevisning absolut ikke en borger som kan bo i en §107. Vores vurdering er at Borgeren (red.) skal bo et sted hvor der er døgndækning, samt et sted hvor de somatiske udfordringer kan varetages forsvarligt. Dette vil ud fra vores syn bevirke at han vil blive tryk og hans livskvalitet vil blive optimeret.

*Vi henviser til den VUM fra Kommunen som vi modtog i forbindelse med
visiteringen. Det fremgår ikke nogen steder at Borgeren (red.) har [REDACTED]
[REDACTED] og der er ikke beskrevet hans dårlige somatiske
tilstand.*

Vi har siden Borgerens (red.) ankomst haft personale på til udelukkende Borgeren (red.) aften og weekend som beløber sig op pt. på 25 timer. Vi har i dag fået Borgeren (red.) [REDACTED] [REDACTED] og vi anbefaler en akut aflastningsplads indtil en varig boform er fundet til Borgeren (red.), eksempelvis [REDACTED].

Med venlig hilsen,

██████████ og ██████████
██████████ *Fonden Bofællesskabet Huset*"

Som det følger af [REDACTED] mail til Albertslund Kommune, blev Borgeren den 14. november 2018 [REDACTED]. Ved undersøgelser på [REDACTED] [REDACTED] blev der fulgt op [REDACTED] i oktober.

Af Borgerens patientjournal fra [REDACTED] fremgår det bl.a., at:

[illegible]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Den 16. november 2018 besøgte personale og beboere fra Huset Borgeren [REDACTED]
[REDACTED]. Pædagog [REDACTED] har noteret følgende i dagbogssystemet:

"Udvikling og adfærd

*Vi har i går og i dag besøgt Borgeren (red.), [REDACTED]
[REDACTED].*

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Vi har talt med Borgeren (red.) om, at det er for hans egen skyld, og det er for at passe bedst på ham.

Vi aftaler at vi ringer til ham kl 19.30 hver aften, som vi har gjort siden han kom."

Den 19. november 2018 blev Borgeren [REDACTED]. Af [REDACTED]
[REDACTED] fremgår:

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[illegible]

Den 19. november 2018 udarbejdede Skovhus Privathospital i relation til Borgerens ophold på Granhøjen en såkaldt epikrise. Skovhus Privathospital afsluttede og overleverede således behandlingen af Borgeren. På daværende tidspunkt blev [REDACTED] af overlæge og speciallæge i psykiatri [REDACTED]. Af epikrisen af 19. november 2018 fremgår:

[illegible]

Fra Granhøjen er der forsøgt beskyttet beskæftigelse med forefaldende arbejde 2 timer 3 gange om ugen.

Paraklinik:

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Planer for videre anbefalinger og evt. ambulate

Pt's forløb afsluttes på Granhøjen og pt. afsluttes således også på Skovhus Privathospital. Han afsluttes till egen læge ift.. til videre somatisk opfølgning. [REDACTED]

[REDACTED]. Da Skovhus Privathospital ikke har oplysninger om hans fremtidig bopæl, [REDACTED].

..."

Den 20. november 2018 informerede Granhøjen/Skovhus Privathospital ved [REDACTED] Holbæk Kommunes sagsbehandlere (da Borgeren under sit ophold på Granhøjen har haft bopæl i Holbæk Kommune, red.) om deres afslutning af Borgerens [REDACTED]. I den forbindelse vedhæftes journalnotat af 13. november 2018, hvori Borgerens [REDACTED] anbefaler at egen læge kontaktes med henblik på somatisk vurdering. I samme forbindelse anmodede [REDACTED] om, at disse informationer videreformidles til Borgerens nye bosted og/eller kommune.

Af journalnotatet vedhæftet mailen fremgår følgende skrevet af speciallæge i psykiatri [REDACTED]:

[REDACTED]
[REDACTED] Der henvis til egen læge for somatisk vurdering."

Den 21. november reagerede visitationen i Albertslund Kommune på [REDACTED] og [REDACTED] fra "Husets" mail af den 14. november 2018 idet visitator i Albertslund Kommune [REDACTED] sendte en mail til Borgerens sagsbehandler [REDACTED]. I mailen af 21. november 2018 angav [REDACTED], at der er en mulighed for, at Borgeren kan blive visiteret til en anden bolig:

"Hej [REDACTED]

Er borger [REDACTED]?

Jeg er ved at finde ud af hvilken visitator som har tid til at deltage i mødet, men det er jo ikke os der visiterer til [REDACTED], der er jeres afd. Så vidt jeg forstår. Så hvis det er helt sikkert at han ikke kan være i [REDACTED], så kan jeg ikke se formålet med vores deltagelse i mødet."

Den 21. november indførte pædagog [REDACTED] fra Huset følgende i dagbogssystemet:

"Udvikling og adfærd

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Vi skal henvende os igen og bestille tid, efter svarene foreligger."

Den 22. november indførte pædagog [REDACTED] fra Huset følgende i dagbogssystemet:

"Udvikling og adfærd

*Vi havde i dag en samtale med Borgeren (red.) om [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]. Det er af bekymring, at vi laver denne "aftale". Borgeren (red.) accepterer.*

*Senere om aftenen, beder Borgeren (red.) om en snak, [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]. Han virker reelle nok, i de ting han siger, som nu - [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED], må han huske at tage sin telefon sig hele tiden."*

Den 23. november 2018 indførte pædagog [REDACTED] fra Huset følgende i dagbogssystemet:

"Udvikling og adfærd

*Jeg har i dag talt med visitatoren for hjemmeplejen, og aftalt at Borgeren (red.) får et nummer til døgnplejen som han kan ringe til, [REDACTED]
[REDACTED]. De vil komme og opsætte B-key, en elektronisk lås, så de kan komme ind i huset, hvis døren er låst til huset/ hans værelse. Derudover vil hun følge op på at Borgeren (red.) [REDACTED]
[REDACTED] det. Derudover aftalte vi, at hun kommer ud til visitation på torsdag, [REDACTED]
[REDACTED].
Borgeren (red.) ville i dag gerne ud og gå en tur, så han ikke blot sad og så på de samme omgivelser. Vi var blot nået ned af vejen, [REDACTED]
[REDACTED]. Jeg spørger ind til om [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]."*

Den 25. november 2018 indførte pædagog [REDACTED] fra Huset følgende i dagbogssystemet:

"Udvikling og adfærd

Jeg har i dag besøgt Borgeren (red.) og lavet mad til/ med ham og resten af huset.

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Derudover har jeg som aftalt ringet mellem 20 og 2030, som aftalt. Jeg har observeret at [REDACTED]

[REDACTED]

Han har haft besøg af sin mor og søster til formiddag, som har givet ham 12x0,5l sodavand, og da jeg ankom [REDACTED] - jeg har sat et nyt væskeskema op til ham for den kommende uge."

Den 27. november 2018 indførte pædagog [REDACTED] fra Huset følgende i dagbogssystemet:

"Udvikling og adfærd

Borgeren (red.) kommer til eftermiddag og vil gerne have kogt noget frisk pasta. Han spiser to store portioner uden noget, og spørg efterfølgende om han skal smide resten ud eller gemme det.

Senere kommer han til kontoret med sænket hoved og vil undskylde sin opførelse. Roser for det og snakker om personalets udgangspunkt for at handle som han oplever som styrende. Forklarer at det er for hans bedste og vi gerne vil forsøge at overholde de aftaler han har været med til at træffe, bl.a. aftale om kun en/to sodavander om dagen. Han vælger at aflevere to af de fire udleverede sodavander tilbage, så der er til i morgen.

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Han er i væsentlig bedre humør da ut tager hjem kl. 16."

Senere samme dag - den 27. november 2018 - indskrev psykiatrisk sygeplejerske [REDACTED] fra Huset følgende i dagbogssystemet:

"Udvikling og adfærd

Borgeren (red.) har de sidste par dage [REDACTED]. Vi har tilbudt og forsøgt motiveret til bl.a. gåtur til Netto samt bad og tøjvask. Borgeren (red.) [REDACTED]

[REDACTED]. Opholder sig dog hele dagen i nærheden af personale.

*Vi har forsøgt at lave aftaler omkring væskeindtag. Borgeren (red.) [redacted]
[redacted]
[redacted]."*

Den 28. november 2018 indskrev psykiatrisk sygeplejerske [redacted] fra Huset følgende i dagbogssystemet:

"Udvikling og adfærd

*Borgeren (red.) ringer i går aftes på vagttelefonen for at undskylde sin opførsel de sidste par dage. [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]."*

Samme dag - den 28. november 2018 – sendtes en ansøgning fra Huset til Albertslund Kommune vedrørende et opholdssted med døgnbemanding.

Det fremgik af dette ansøgningsskema, at Borgeren [redacted]
[redacted], samt til "daglig madlavning", idet der var krydset af i feltet "slet ikke" om, hvorvidt ansøgeren selv kunne mestre disse funktioner. Det var endvidere angivet, at ansøgeren havde "[redacted]
[redacted]" og "[redacted]". Det blev uddybet, at Borgeren havde [redacted].

Den 29. november 2018 var der visitationsbesøg på Huset. De deltagende var Borgeren, [redacted] fra Huset og visitator [redacted]. Referatet var tilsyneladende skrevet af [redacted].

Af referatet fremgår følgende:

"...

*Borgeren (red.) bliver oplyst om at personale fra bostedet har kontaktet Gladsaxe kommune ift [redacted]
[redacted].*

*Borgeren (red.) blev fredag d. 23.11.18 visiteret til akut opsætning af elektronisk lås, da Borgeren (red.) er [redacted]
[redacted]. På bostedet er der ikke personale hele døgnet og Borgeren (red.) [redacted]
[redacted].*

Borgeren (red.) kan bruge sin mobiltelefon og har altid denne med sig, derfor er der givet afslag på nødkald. [redacted] er informeret om, at hvis Borgeren (red.) [redacted], skal der dokumenteres og [redacted]. Dette er Borgeren (red.) og [redacted] indforstået med.

Borgeren (red.) er informeret om, at hans læge har sagt ok for, at han [redacted]. Der visiteres hjælp til [redacted] (som ikke er en sundhedslov indsats). [redacted] oplyser, at Borgeren (red.) har smidt de gamle strømper ud og de vil købe nogle nye, [redacted].

Borgeren (red.) viser [redacted]. [redacted] foreslår, at Borgerens (red.) [redacted]. Det aftales at der sendes sygeplejerske ud ift. [redacted]. Borgeren (red.) oplyser, at han [redacted]. Borgeren (red.) oplyser, at han [redacted]. Borgeren (red.) har ingen badebænk, hvilket visitator anbefaler. Borgeren (red.) oplyser, at han [redacted]. Vi aftaler tre gange om ugen.

Visitator spørger hvordan det går med at bo på bostedet 'Huset'. Borgeren (red.) [redacted] og [redacted] supplerer: [redacted] oplyser, at Borgeren (red.) burde være et sted med personale døgnet rundt. [redacted] oplyser, at personalet kommer ekstra ind i weekenden grundet Borgeren (red.) (hvilket Albertslund har bevilliget tid til). Personalet laver mad, sikre at alt ser ordentligt ud og kommer for at skabe ro og tryk. Borgeren (red.) [redacted]. [redacted] oplyser, at Borgeren (red.) [redacted].

Borgeren (red.) oplyser, at han til morgen har været i netto i øsende regnvejr [redacted]. Borgeren (red.) blev kørt hjem af hjemmeplejen (hvordan de har mødt hinanden, er uvis) - Borgeren (red.) oplyser, at han kendte personen fra hjemmeplejen, som han kørte med. [redacted] oplyser, at han var overrasket, da han hørte Borgeren (red.) var gået i netto. Normalt kan Borgeren (red.) [redacted].

Faglig vurdering

Der er bevilliget:

- Elektronisk lås akut d. 23.11.18 på hoveddør til bosted og på Borgerens (red.) værelse.
- [redacted] af hjemmeplejen, 10 minutter morgen og aften.
- [redacted] 30 minutter pr gang
- [redacted] 3 gange om ugen

Der er behov for betalingstilsagn til:

- [redacted]
- Udgifter til to stk. elektronisk lås

- Badebænk i forbindelse med badet

Begrundelse:

[redacted]. Visitator er tidligere informeret af personale på bostedet, at Borgeren (red.) [redacted].
[redacted] oplyser, at Borgeren (red.) har [redacted].
[redacted]. Borgeren (red.) oplyser, at han [redacted].

Ved besøget sidder Borgeren (red.) [redacted]. Borgeren (red.) oplyser, at [redacted].
[redacted] oplyser, [redacted].
Borgeren (red.) [redacted]. Borgeren (red.) er [redacted]."

Samme dag som visitationsbesøget - den 29. november 2018 - indførte pædagog [redacted] fra Huset følgende i dagbogssystemet:

"Udvikling og adfærd

Da jeg møder ind i dag, har Borgeren (red.) selv gået til Netto i Værebros, [redacted]. han [redacted], men heldigvis med sin mobil på sig.

Uden for netto havde han mødt en hjemmehjælper, som havde kørt ham hjem til Huset. Han var gennemblødt og kold, men formåede selv at skifte tøj.

Vi har i dag haft møde med Visitator fra Hjemmeplejen, [redacted]. Og aftalt at Borgeren (red.) får hjælp til [redacted]. Derudover noteres det, at han skal [redacted]. Han bevilliges badstol.
Vi skal huske at notere hver gang, [redacted].
[redacted]."

Den 30. november 2018 indskrev psykiatrisk sygeplejerske [redacted] fra Huset følgende i dagbogssystemet:

"Generelle noter

Sagsbehandler [redacted] har i dag ringet vedr. supplerende oplysninger til ansøgningen til anden bolig. Endnu engang tydeliggør ut. at det er en hastesag, da Borgeren (red.) ikke har det godt i Huset og vi ikke har ressourcerne til at imødekomme Borgerens (red.) behov. [redacted] vender tilbage når han får besked fra Visitationen, han vil dagligt ligge pres på dem."

Den 1. december 2018 indførte pædagog [redacted] fra Huset følgende i dagbogssystemet:

"Udvikling og adfærd

I dag havde Borgeren (red.) fået [redacted]

Derudover havde Borgeren (red.) talt med sin lillebror ang et større tv, som Borgeren (red.) havde givet broderen, da han ikke slev havde plads til det, men at han nu godt kunne bruge det igen. Hvad jeg kunne forstå på Borgeren (red.) var de blevet uvenner over at han ikke kunne få det igen, men at broderen alligevel vist kommer på besøg på tirsdag. [redacted]

Den 3. december 2018 om formiddagen indførte pædagog [redacted] fra Huset vedrørende aftenen inden i dagbogssystemet:

"Udvikling og adfærd

Da ut ringer til Borgeren (red.) kl. 20.00 som aftalt giver han udtryk for [redacted]. Spørg om han tænker der skal gøres noget nu, hvilket han afviser. Han ringer igen kl.23.15 [redacted], men opfordres til at ringe at ringe til hjemmeplejen. Ut ringer tilbage 23.25 for at høre nærmere. Borgeren (red.) har kontaktet hjemmeplejen, der vejleder til [redacted]. Aftaler at ringer hvis behov."

Samme dag - den 3. december 2018 om eftermiddagen - indskrev psykiatrisk sygeplejerske [redacted] fra Huset følgende i dagbogssystemet:

"Generelle notater

En [redacted] ringer flere gange til vagttlf. natten til søndag, gr. [redacted]. Oplyser at [redacted] Ut. får Borgeren (red.) i røret, som oplyser at [redacted]

Vi taler om telefonnummeret til døgnplejen Borgeren (red.) kan ringe på såfremt han har brug for hjælp i det tidsrum hvor der ikke er personale.

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED], Vi aftaler at Borgeren (red.) kan ringe til vagttlf. såfremt han bliver utilpas."

I forlængelse af de oplysninger, der fremkom på visitationsmødet den 29. november 2018 og de foregående dages hændelser, orienterede den psykiatriske sygeplejerske fra Huset [REDACTED] samme dag - den 3. december 2018 - Albertslund Kommune ved [REDACTED] om udviklingen med hensyn til Borgeren. [REDACTED] skrev således:

"Hej [REDACTED]
Tænkte jeg lige ville sende dig en status på Borgeren (red.) fra weekenden. Flere af [REDACTED] har ringet til vagttlf. om natten i weekenden gr. [REDACTED]
[REDACTED]; Han har et nummer til døgnplejen, som [REDACTED]
[REDACTED].
Borgeren (red.) har [REDACTED]
[REDACTED]. Jeg vil endnu engang bede dig om at informere Visitationen om at det er en hastesag at få omplaceret Borgeren (red.) i anden bolig, da det ikke kun er uholdbart for Borgeren (red.) men også har store konsekvenser for [REDACTED]
[REDACTED].
Venlig hilsen [REDACTED]"

Samme dag - den 3. december 2018 - skrev souschef [REDACTED] fra Huset ligeledes en mail til Albertslund Kommune ved [REDACTED] med følgende indhold:

"Emne: Kontakt mig snarest muligt.
Hej [REDACTED], jeg talte med [REDACTED] og jeg ved at hun har sendt dig en mail. Dette er nu ved at være så presserende at [REDACTED]
[REDACTED] samt vores personale er så meget på overarbejde, derudover er vi ret frustreret over en weekend til er ved at nærme sig. Vi har om 2 uger to fra personalet ude af vagt planen grundet ferie og noget andet privat. Vi KAN ikke have Borgeren (red.) her i huset i julen. I skal finde et alternativ nu.
Vores eget fundament gynger pt. hvilket ikke er optimalt for [REDACTED]
[REDACTED], personale samt de tilknyttede betalingskommuner."

Dagen efter - den 4. december 2018 - beskrev [REDACTED] igen Borgerens tilstand i en mail til Albertslund Kommune med følgende indhold:

"Hej [REDACTED]
Som jeg skrev til dig i går, er Borgerens (red.) [REDACTED]
[REDACTED] og da personalet mødte ind til morgen

måtte vi igen få [redacted]
[redacted]. Borgeren (red.) [redacted]
[redacted]. Den læge jeg
har haft kontakt til på [redacted] samt praktiserende læge giver ud-
tryk for at det er bekymrende, at Borgeren (red.) ikke bor et sted med
personale hele døgnet.

Venlig hilsen [redacted]"

Samme dag som Albertslund Kommune ved [redacted] modtog mailhenvendel-
serne fra Huset – dvs. den 4. december 2018 - blev der internt fulgt op i Kommunen,
idet [redacted] i en mail til [redacted] skrev følgende:

**"Emne: Vi har brug for hjælp til vurdering af en borger på et botil-
bud**

Kære [redacted]

Vi har brug for hjælp fra en af jeres visitatorer.
Borgeren (red.) [redacted] er for nylig blevet boplaceret på et mid-
lertidigt botilbud i Bagværd (Huset). Borgerens (red.) somatiske funkti-
onsniveau er væsentligt forværret, og botilbuddet har oplyst, at de ikke
længere kan rumme Borgeren (red.). De har ikke opsagt botilbuddet, men
de har udtrykkeligt sagt, at de ikke kan have ham mere, så jeg tænker,
at det er et spørgsmål om tid.

Der er indgivet ansøgning om [redacted] hos jer for nylig, og tilbagemel-
dingen er, at I først kan behandle ansøgningen i det nye år, hvilket selv-
følgelig er helt ok.

Men jeg har behov for, at der findes nogle løsninger, frem til der er taget
stilling til ansøgningen, og frem til han evt. skal flytte - om det så er [redacted]
[redacted] eller noget andet.

Vi vidste godt, at Borgeren (red.) var dårlig. Vi har faktisk flyttet ham fra
et andet botilbud, og den måde Borgeren (red.) reagerer på nu er ikke
ukendt. [redacted]. Men vi er
nødt til at yde noget støtte til botilbuddet, så de kan rumme Borgeren
(red.), indtil vi har et alternativ, hvor Borgeren (red.) forhåbentlig kan
være gennem længere tid.

Det er der, I kommer ind i billedet, for vi har brug for en vurdering af,
hvad der kan bevilges som § 83, og hvad vi evt. skal sætte ind med af
ekstra § 85.

Det bemærkes, at der er en sygeplejerske på botilbuddet. Der er også
bevilget hjemmehjælp til [redacted] (tror jeg det er) og et "faldtryk",
som Borgeren (red.) [redacted].

Hvis du kan finde en medarbejder, der kan tage med ud på botilbuddet i den kommende uge til en vurdering, ville det være rigtig godt.

Lad os evt. tale om sagen, hvis du har brug for flere oplysninger. Jeg nåede bare ikke at fange dig i dag, så derfor sender jeg nu denne mail af sted.

Det er [REDACTED], der har sagen hos mig, og han ved meget mere om den. Jeg ved også, at han har talt med dine medarbejdere om sagen i forhold til behandling af ansøgning [REDACTED]."

Det fremgår af Borgerens lægejournaler, at han den 4. december 2018 blev [REDACTED]
[REDACTED] via egen læge på baggrund af [REDACTED].

Det fremgår af journalen fra [REDACTED], at Borgeren på tidspunktet for [REDACTED]
[REDACTED].

Endvidere fremgår det, at Borgerens [REDACTED]
[REDACTED]. Borgeren oplyste endvidere tilsyneladende selv at have [REDACTED]
[REDACTED].

Af [REDACTED] fremgår bl.a.:

[illegible]

[illegible]

[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
 [REDACTED]
 [REDACTED]
 [REDACTED]
 [REDACTED]
 [REDACTED]

[illegible]

Borgeren blev [REDACTED] - den 4. december 2018 - med [REDACTED]
[REDACTED], idet [REDACTED]
[REDACTED].

Af [REDACTED] fremgår:

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Den 5. december 2018 svarede [REDACTED] fra Albertslund Kommune følgende på ovenstående:

"Kære [REDACTED]

Tak for din mail, super fint du skriver er også lidt svær og fange i øjeblikket.

Visitatorerne uddeler borger på deres ugentlige møde imorgen og her har de fået opgaven og sætte navn på en der skal tage Borgeren (red.) og give [REDACTED] besked efterfølgende så der kan planlægges et besøg.

Med venlig hilsen

[REDACTED]

Af [REDACTED] den 4. december 2018 fremgår følgende:

[REDACTED]

Af Borgerens [REDACTED], at han den 5. december 2018 igen blev [REDACTED]
[REDACTED]. Borgeren
blev [REDACTED].

■■■■■

[REDACTED]
 [REDACTED]
 [REDACTED]
 [REDACTED]
 [REDACTED]
 [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Samme dag som [REDACTED] - den 5. december 2018 - skrev pædagog [REDACTED] fra Huset følgende i dagbogssystemet:

"Udvikling og adfærd

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED], men dette skulle være bragt i orden på fredag.
[REDACTED]
[REDACTED]. Hjemmeplejen kontakter lægen med henblik på tid til behandling i morgen - vi følger op på det i morgen, hvis intet er sket. [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Derudover har Borgerens (red.) mor ringet i dag, da hun er bekymret for juleaften og transport af Borgeren (red.) til dem. De har bedt om Flextransport, men han er hverken godkendt eller formidlet til dette behov, og

ingen handler på sagen. Sidste tilmelding var i søndags til transport i juleen.

Vedhæfter mail:

"Hej [redacted],

Jeg er i dag blevet ringet op af Borgerens (red.) mor, som er bekymret for deres/ Borgerens (red.) behov for at blive godkendt og tilknyttet Flextrafik.

I det at Juleaften, har Borgeren (red.) behov for en transport kl15-15.30 fra Skjulet 2, 2880 Bagsværd til hans søsters adresse i Albertslund, da de ikke selv har mulighed for at hente og bringe ham. Samt en hjemtransport omkring kl21.

Jeg kunne forstå på Borgerens (red.) mor, at sidste "tilmelding" til transport denne dag, var i søndags den 2.dec.

Jeg håber at I kan finde på en hurtigt og holdbar løsning, idet der ikke er nogle hjemme her i huset til at holde juleaften med.

Håber at høre fra dig snart, tak og venlige hilsner

[redacted] - Bofællesskabet Huset"

Den 6. december 2018 fulgte Borgerens sagsbehandler [redacted] op i forhold til mailkorrespondancen, der er affødt af Husets henvendelse til Albertslund Kommune.

[redacted] skrev følgende til Huset:

"...

[redacted] som er visitorator i kommunen, vil gerne besøge Borgeren (red.) og vurdere ham.

Er det ok, at vi kommer på besøg følgende dage: 10. december kl. 13?
12. december kl. 10. 13. december kl. 13?"

Samme dag skrev pædagog [redacted] fra Huset følgende i dagbogssystemet:

"Udvikling og adfærd

[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]"

Den 8. december 2018 skrev pædagog [redacted] fra Huset følgende i dagbogssystemet:

"Udvikling og adfærd

Borgerens (red.) humør er svingende i dag, [REDACTED]

Jeg har i dag [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Borgeren (red.) sagde han havde spist morgen mad og frokost, men da jeg tilbød ham at smøre nogle madder, tog han imod og spiste det i et ruf. Derudover lavede jeg risengrød til ham, som han også spiste inden jeg gik kl16.

Borgeren (red.) ville gerne med ud og handle, [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Borgeren (red.) havde [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]"

Senere samme dag skrev [REDACTED] endvidere følgende i dagbogssystemet:

"Udvikling og adfærd

Borgeren (red.) kontakter vagttelefonen og [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] og han kan
lave lidt sjov."

Den 9. december 2018 skrev [REDACTED] følgende i Husets dagbogssystem:

"Udvikling og adfærd

Borgeren (red.) giver udtryk for at være træt og har sovet i stolen i nat. Har ligeledes været i vaskekælderen i nat, [REDACTED]
[REDACTED]. Alt hans tøj er nu vasket og lagt på plads.

Det er fredag aftalt med Borgeren (red.) og familie, at vi indkøber en lænestol, hvilket ut. Gør på hjemvejen i dag, så Borgeren (red.) [REDACTED]
[REDACTED]"

Den 10. december 2018 skrev pædagog [REDACTED] følgende i Husets dagbogssystem:

"Udvikling og adfærd

Hjemmeplejen kom i dag kl.11.15 [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]. Hjemmehjælperen ville gå videre
med dette til sygeplejerskerne [REDACTED]
[REDACTED]."

Senere samme eftermiddag skrev [REDACTED] i dagbogssystemet:

"Sundhedsforhold

Borgeren (red.) havde i dag [REDACTED]. Grundet manglende p-pladser måtte ut. sætte Borgeren (red.) af ved opgang og cirkle rundt efter parkering. 10 minutter efter mødetid, kontaktes afd. pr. telefon der forsat gerne vil se Borgeren (red.). Ender med at sende ham på afd. alene. Kommer efterfølgende op, [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]."

Samme dag skrev [REDACTED] endvidere i dagsbogssystemet:

"Udvikling og adfærd

Der er i går indkøbt lænestol efter Borgerens (red.) ønske. Vi får den samlet, ved [REDACTED] hjælp, mens Borgeren (red.) sidder i havestolen og sover det meste af tiden. [REDACTED]
[REDACTED]."

Om aftenen den 10. december 2018 skrev [REDACTED] følgende i dagbogssystemet for Huset:

"Sundhedsforhold

Borgeren (red.) har her til aften været meget træt, [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED], vi har købt
ny lænestol, hvor ryggen kan ligges ned og med skammel. Denne har vi samlet, så Borgeren (red.) kan sove i denne."

Den 11. december 2018 skrev [REDACTED] følgende i Husets dagbogssystem:

"Sundhedsforhold

Ut. har i dag ledsaget Borgeren (red.) til egen læge. Han har [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]."

Den 13. december 2018 var der møde om problemer med Borgeren på Huset.
Af mødereferat af 13. december 2018 fremgår:

"Møde d. 13.12.18 i "Huset". Midlertidigt opholdssted i Bagsværd.
Tilstede Borgeren (red.), hans bror [redacted], personale fra Huset; [redacted],
sygeplejerske, [redacted], der er leder af bostedet og fra Albertslund
[redacted], fra Voksenafdelingen og [redacted] fra Visitationen.
Møde på baggrund af at Borgerens (red.) somatiske tilstand er [redacted]
[redacted] og bostedet oplyser at de ikke kan rumme Borgeren (red.). Bor-
geren (red.) kom til Huset i november i år.

Borgeren (red.):

Borgeren (red.) giver udtryk for at han gerne vil bo på et plejehjem.
Bror siger at han tror at Borgeren (red.) er frustreret, [redacted]
[redacted].

Bror fortæller at Borgeren (red.) [redacted]
[redacted]. Personalet oplyser at Borgeren (red.) [redacted]
[redacted].

Bror fortæller at Borgeren (red.) [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted].

Borgeren (red.) er meget godt med i samtalen til mødet, nærværende og
indtryk af at han forstår hvad mødet handler om. [redacted]
[redacted]
[redacted].

Personalet oplever at det er fejlagtigt at Borgeren (red.) blev visiteret til
"Huset". De fortæller at de ikke har fået korrekte oplysninger om Borge-
rens (red.) somatiske tilstand.

Aktuelt helbred:

Borgeren (red.) [redacted], der er ikke døtrin inde i "Huset". Bor-
geren (red.) [redacted]

Der er ikke fast personale i aften og week-ender. Personalet er ikke sundheds uddannet til at have med somatiske lidelser.

Borgeren (red.) deler toilet med 2 andre beboere.

Borgeren (red.) har fået en lænestol, Der er trin ved indgang/have, han går ud. Han har været gået fra bostedet, blev tilfældigvis fundet af hjemmeplejen, der kørte ham hjem.

En morgen var Borgeren (red.)

Personalet oplever at bostedet ikke er indrettet til, de siger at de har brug for hurtig løsning, de tør ikke tage ansvaret, de er meget bekymrede for Borgerens (red.) tilstand. De er bekymrede for de andre beboere. anbefaler akut aflastningsplads.

I hele næste uge har Borgeren (red.) tider på

Efter besøg af visitator fra Gladsaxe er der bevilget elektroniske låse på Borgerens (red.) dør og adressens dør. Der er bevilget hjælp og en badebænk. Betalingstilsagn gives fra Albertslund Kommune.

Bostedet:

Der er plads til, 8 beboere hvoraf nogle. Pt. Er der 5 beboere. De andre beboere bliver meget påvirket af Borgeren (red.), de bliver. De andre beboere er dog meget omsorgsfulde og bekymrede for ham. Personalet må trække en person fra til Borgeren (red.) - Der er 3 på arbejde i eftermiddagstimerne. Der er 2 dage om ugen, hvor alle 4 personaler er på arbejde. Der er pt ved at blive skiftet faste vikarer, der kan ikke bare kaldes en vikar ind, da der er behov for oplæring. Personalet bliver trukket mere ind. Det oplyses at det er nødvendigt, pga. Borgeren (red.), at der er personale i weekenderne.

Borgeren (red.) har brug for at man sætter sig sammen med ham for at han får spist. [REDACTED]

[REDACTED], han får de andre beboere til at smøre en mad.

Der spørges om der skal mere hjælp på. [REDACTED]
[REDACTED], derfor får han hjælp fra dem der nu er tilstede. Det er de andre beboere. Eller personalet.

Samlet:

[REDACTED]. Han opholder sig et sted, hvor personalet er uddannet indenfor psykiatri og har en pædagogisk tilgang. Der er ikke døgnbemanding. Han er under udredning [REDACTED]

Lover hurtig tilbagemelding, helst i dag.

Ring til [REDACTED], hovednr [REDACTED]. [REDACTED]: [REDACTED]"

Den 14. december 2018 fulgte [REDACTED] op pr. mail med nogle rettelser til referatet.

"Vi ser pt. tiden an, men [REDACTED]
[REDACTED]. Ring herud eller på vagt mobilen hvis du har brug for flere oplysninger. [REDACTED]"

Rettelser til referatet:

-Tilføjelse at [REDACTED], den primære problematik er Borgerens (red.) [REDACTED]

-Til trods for at Borgeren (red.) har været tiltagende somatisk syg [REDACTED]
[REDACTED], er der ingen beskrivelser i VUM eller bestillingen omkring hans fysiske/somatiske tilstand.

Rettelse til bostedets pladser:

8 paragraf 107 pladser (5 pladser i Huset og 3 lejligheder) alle 8 pladser er på nuværende tidspunkt besat.

Borgeren (red.) har mange opringninger til Husets vagttlf. i det tidsrum (aften/nat) hvor der ikke er personale. [REDACTED]

Det har haft alt for store konsekvenser for de andre beboere i den periode Borgeren (red.) har boet i Huset."

Den 15. december 2018 skrev [REDACTED] følgende i Husets dagbogssystem:

"Udvikling og adfærd

Borgeren (red.) har skiftet sin lænestol ud med havestolen. Giver udtryk for at lænestolen er for lav. Han har set tre Olsen banden film i nat. Han vil meget gerne have omelet til aftensmad, hvilket [redacted] tilbyder at lave. Borgeren (red.) spiser en rest risengrød og der laves en ny portion som han guffer i sig med stor velbehag."

Den 17. december 2018 skrev [redacted] følgende:

"Umiddelbart inden Borgeren (red.) flytter ind i Huset taler jeg med [redacted]. Jeg oplyser, at Borgeren (red.) har behov for yderligere støtte særligt i aften timerne, og jeg foreslår, at de i hvert fald sætter ind med støtte fra kl. 21-23. Jeg oplyser, at der til en start kan være behov for, at Borgeren (red.) [redacted]. [redacted] oplyser, at personalet vil forsøge selv at løse opgaven, da det vil være bedst for alle parter. Jeg spørger, hvad de tager i timen for ekstra støtte. [redacted] oplyser, at han er nødt til at tale med [redacted] om det og vil vende tilbage. [redacted] er endnu ikke vendt tilbage med en pris på ekstra timerne."

Samme dag – den 17. december 2018 - skrev psykiatrisk sygeplejerske [redacted] følgende i Husets dagbogssystem:

"Sundhedsforhold

Da personalet møder til morgen [redacted]

[redacted]
[redacted]
[redacted]."

Senere samme eftermiddag skrev souschef [redacted] i dagbogssystemet:

"Udvikling og adfærd

Jeg har lige være afsted med Borgeren (red.) [redacted]. Vi skulle parkere uden handicap skiltning og måtte gå op ad trapper max 18 trin. [redacted]

[redacted]
[redacted]
[redacted]."

Den 18. december 2018 skrev [redacted] følgende:

"D.d. kontaktet advokat [redacted], som har lagt besked på min telefon-svarer. [redacted] oplyser, at hun repræsenterer Huset, og at hun har en forventning om, at Borgeren (red.) er væk fra Huset senest fredag kl. 12. Jeg oplyser, at vi arbejder på sagen, og at vi har en interesse i at flytte Borgeren (red.), samtidig med at vi har en faglighed og økonomi, som vi

er nødt til at holde os inden for. Samtidig oplyst, at der også er et hensyn at tage til Borgeren (red.). [redacted] stiller sig uforstående over for, hvorfor vi ikke kontakter Huset, når det er det vi har aftalt. Oplyst, at vi har været i dialog med Huset og i går, hvilket ikke er det [redacted] har fået oplyst. Jeg oplyser, at vi har forsøgt at ringe tilbage til Huset i går, og at vi har sendt mail, så jeg ved, at vi har forsøgt at tage kontakt som aftalt. [redacted] oplyser, at Huset har peget på nogle tilbud, Jeg oplyser, at vi er ved at afdække mulighederne, blandt andet de muligheder Huset har peget på. Jeg forventer fortsat, at vi har en løsning senest fredag."

Samme dag - den 18. december 2018 - skrev psykiatrisk sygeplejerske [redacted] følgende i Husets dagbogssystem:

"Sundhedsforhold

[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]."

Senere samme dag skrev pædagog [redacted] følgende i Husets dagbogssystem:

"Udvikling og adfærd

Borgeren (red.) havde i dag [redacted]. Grundet manglende p-pladser måtte ut. sætte Borgeren (red.) af ved opgang og cirkle rundt efter parkering. 10 minutter efter mødetid, kontaktes afd. pr. telefon der forsat gerne vil se Borgeren (red.). Ender med at sende ham på afd. alene. Kommer efterfølgende op, [redacted].

[redacted]
[redacted]
[redacted]."

Den 19. december 2018 skrev [redacted] en mail til Albertslund Kommune med følgende indhold:

"Til: Kristina Koch Sloth; Peter Rymann

Cc: [redacted]; Idi@cphlex.dk; [redacted]@skjulet2.dk; nipa01@frederiksberg.dk; [redacted]

Emne: SV: Borgeren (red.)

Borgeren (red.) flyttede ind i Bofællesskabet Huset mandag den 5.11.18 i vores § 107 bofællesskab.

Det var hurtigt klart at [redacted], hvilke vi hurtigt gjorde de ansvarlige i Albertslund kommune opmærksom på.

Vi har understreget samtidig at dette ikke er inde for vores målgruppe og vi har ikke personale som kan løfte denne form for støtte.

Borgeren (red.) [redacted] hvilke vi hverken har personale og resurser til, vores fysiske rammer er heller ikke i stand til at kunne varetage en borger med [redacted].

Vi tør, kan ikke og vil ikke tage ansvar for Borgeren (red.), hvilke vi også har gjort Albertslund kommune opmærksom på ved utallige mails diverse opbringninger samt personligt fremmøde.

På vores fællesmøde (ang. Borgerens (red.) fraflytning inden Jul fredag den 21.dec.) Torsdag den 13-12-18 med [redacted] og [redacted] fra jeres visitation og Albertslund lovede svar ang. Borgerens (red.) flytning torsdag senest fredag i samme uge. Dette er ikke sket. Derfor vil vi hurtigst muligt have en garanti i dag onsdag den 19-12-18 inden kl. 16.00 ang. Borgerens (red.) fraflytning fra Huset inden senest fredag den 21-12- og afhentning af Albertslund kommune inden 12.00.

Alt fremadrettet korrespondance vedr. ovennævnte bedes fremsendes på mail (se nedenstående mail adr.)

Med venlig hilsen,

[redacted]

Fonden Bofællesskabet HUSET"

Den 19. december 2018 skrev [redacted] en mail til [redacted] omkring mulige nye placeringsmuligheder for Borgeren med følgende indhold:

"Kære [redacted]

Jeg har været i kontakt med følgende steder:

1. Helenes Minde, som er et SEL §108 botilbud. De tilbyder også aflastningsophold, men har i øjeblikket ingen ledige pladser. Takster starter fra 2.077 pr. døgn.

2. Kysthospitalet ligger i Skodsborg. De tilbyder bl.a. aflastning og omsorgsophold, men har lukket for tilgang. De vil tage imod nye borgere i det nye år. Takst pr. døgn udgør [redacted].

3. Johannes Hages Hus er et botilbud efter SEL § 107 & 108. De tilbyder aflastning. De har ingen ledige pladser og vurderer, at Borgeren (red.) ikke er deres målgruppe. Takster fra [redacted] pr. døgn

4. Mariehjemmene tilbyder ikke aflastning og vurderer, at Borgeren (red.) ikke er deres målgruppe. De har forskellige takst priser grundet deres forskellige boformer.

5. Den gamles by — E. huset. E-huset tilbyder aflastning. Deres målgruppe er aktive alkoholikere og de vurderer, at Borgeren (red.) ikke er deres målgruppe. E-husets målgruppe er ikke borgere med psykiske lidelser.

6. Rørbæk Omsorgshjem. De vurderer, at Borgeren (red.) er meget plejkrævende og derfor ikke deres målgruppe. Deres første melding var, at de kunne rumme ham. Men de har tænkt på det meget nøje og afviser.

En anden mulighed kunne være vores Sundhedshus, hvor vi kunne kombinere støtten med socialpædagogisk støtte. Dette ville være den optimale løsning, da Borgeren (red.) har familie i Albertslund. Familien vil gerne fejre jul med Borgeren (red.). Jeg vurderer, at det hensigtsmæssige ville være, at vi flytter Borgeren (red.). Huset kan ikke rumme ham, de er stresset og presset og det fornemmer Borgeren (red.). Det vil forværre Borgerens (red.) tilstand.

Vi har andre alternativer, som omhandler, at vi hyrer sundhedsfaglige personale, som er på 24 timer i døgnet til at aflaste Huset:

Olivia DK tilbud: Følgende tekst er deres tilbagemelding: Vi vil kunne starte op hos Borgeren (red.) på torsdag 20/12-2018, dog har vi brug for et go fra jer 12-24 timer før opstart. Vagterne vil blive dækket af kvalificeret personale, som vil være et mix af social og sundhedsassistenter, sygepleje studerende og erfaren ufaglært personale. Personalet vil som udgangspunkt være på vagt 12 timer pr. gang. Prisen vil være [redacted] ekskl. Moms. Vi vil klart anbefale at vi mødes i starten af det nye år, hvor vi drøfter de observationer vi har gjort os, og en mere holdbar løsning som vil være til gavn for Borgeren (red.) og jer som kommune. Olivia DK mangler at finde personale til 24/12 og 31/12. De vil rekruttere medarbejdere til disse dage, hvis vi vælger dem.
..."

Den 19. december 2018 udarbejdede Albertslund Kommune en henvisning af en ny sag til Olivia Danmark pr. 7. januar 2019.

Af denne henvisning fremgår følgende:

"Der er behov for, at sygeplejeassistent er til rådighed i 24 timer, alle ugens 7 dage.

...

Der er behov for, Borgeren (red.) overvåges i 24 timer. [redacted]

[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

Dette følger af en e-mail sendt fra [REDACTED] til [REDACTED] med [REDACTED]
[REDACTED] og [REDACTED] cc, med titlen "Vi har brug for en akut plads til Borgeren (red.) fra fredag". Af mailen fremgår følgende:

Efter nytår skal vi have afklaret, om Borgeren (red.) er i målgruppen

Om morgenen den 20. december 2018 noterede [REDACTED] følgende i Huset's dagbogssystem:

Side 71 af 263

Borgeren (red.) mener selv at han kan [redacted]. Grundet usikkerhed om parkering, besluttet det [redacted] d. Får parkering langt fra afd. men Borgeren (red.) mener han [redacted] r. [redacted], med megen grin og humor. Ved anden afd. tilbydes [redacted].

Ved ankomst til [redacted] er der lang vente tid. Borgeren (red.) er i god humør, griner og laver sjov. [redacted].

Ved samtale med lægen, stilles Borgeren (red.) bl.a. spørgsmål om [redacted]. Lægen forklarer hvorfor han er der, [redacted].

[redacted].

[redacted].

Ut får sagt farvel og aftaler med Borgeren (red.), at personalet fra Huset vil komme med hans private ting, nem-id, telefonoplader, [redacted] i eftermiddag eller fredag morgen, idet Borgeren (red.) skal overflyttes til nyt opholdssted efter [redacted]."

Sagsbehandler samt familie kontaktes efterfølgende og får oplysninger om forløb og [redacted]."

Den 20. december 2018 noterede [redacted] følgende i Kommunens sagsbehandlingssystem Sensus:

"Jeg bliver dd kontaktet af [redacted], som er Borgerens (red.) søster. [redacted] spørger om kommunen har fundet et sted, hvor Borgeren (red.) kan bo midlertidig. Jeg svarer, at Borgeren (red.) skal bo i vores rehabiliteringsafdeling, og at jeg vil hente ham i morgen. [redacted] er glad for at høre, at

der er kommet en løsning. Jeg fortæller [REDACTED], at rehabiliteringsafdelingen ikke er den optimale løsning i Borgerens (red.) tilfælde, da der er et åbent køkken, hvor Borgeren (red.) har [REDACTED]. Jeg fortæller endvidere, at [REDACTED] foregår kun på tagterrassen. Jeg fortæller, at Borgerens (red.) tidligere bostøtte, [REDACTED], er koblet på sagen og at hun vil besøge ham. Det er [REDACTED] glad for at høre. Jeg oplyser, at vi efter nytår skal finde en permanent løsning.

[REDACTED] oplyser efterfølgende, at Borgeren (red.) er [REDACTED]. Hun har ikke yderligere info om [REDACTED], da det er moderen, der har talt med Borgeren (red.).

..."

Den 20. december 2018 noterede [REDACTED] endvidere følgende i Kommunens sagsbehandlingssystem Sensus:

"[REDACTED] fra Huset ringer dd og oplyser, at [REDACTED]. Borgeren (red.) har været til [REDACTED]. [REDACTED]
[REDACTED]. Jeg fortæller [REDACTED] om kommunens plan med rehabiliteringsafdelingen og om bostøtte. Jeg oplyser, at kommunen efter nytår finder en permanent løsning.

..."

Den 20. december 2018 skrev [REDACTED] en mail til [REDACTED] fra Huset om at kontakte Rehabiliteringsenheden ang. Borgerens medicinforbrug.

Samme dag - den 20. december 2018 - skrev [REDACTED] en mail om Borgerens overflytning og forhold vedrørende fast vagt. [REDACTED], [REDACTED] og [REDACTED] var cc på mailen. Af mailen fremgår:

"Kære [REDACTED]

Sidste nyt er, at [REDACTED]
[REDACTED], men vi skal kontakte dem igen i morgen.

Vi oplyser [REDACTED] om, at Borgeren (red.) skal køres direkte til Rehabiliteringsafsnittet, når [REDACTED]. Hvad er den præcise adresse? Lige nu ved vi så ikke, om det bliver i morgen. Vi kontakter [REDACTED] fra morgenstunden.

Planen er i øvrigt, at vi får afhentet Borgerens (red.) ting på botilbuddet i morgen formiddag. Jeg skal lige høre dig, hvor stort værelset er? Kan Borgeren (red.) have TV, en kommode, en lænestol, en standerlampe og nogle dvd film med eller skal vi få opbevaret de ting?

Fik du fat på noget vikardækning?

Når den sidste krølle er klaret i morgen, så sender jeg en mail ud med nogle praktiske oplysninger fx telefonnumre på dem, der kan kontaktes hen over jul og nytår."

Den 21. december 2018 udfærdigede læge [REDACTED] fra [REDACTED]
[REDACTED] følgende [REDACTED]:

Ydelsesdato: 21-12.2018 11:40

[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

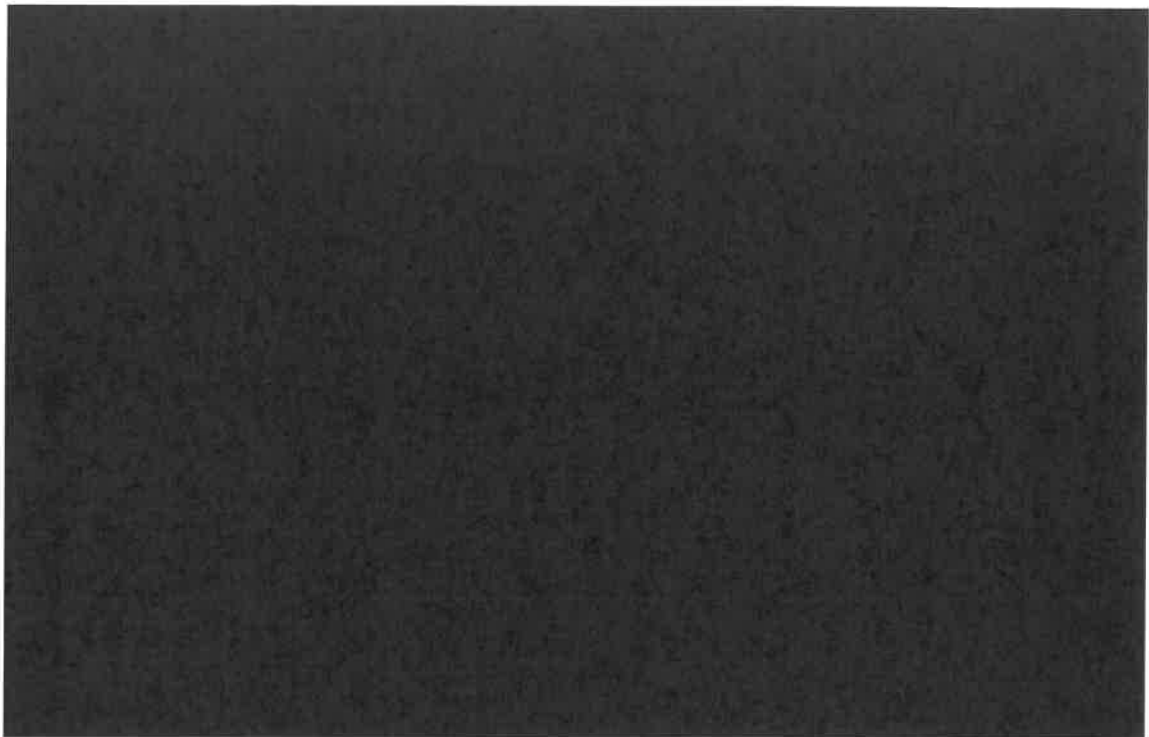
[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Det bemærkes, at "[redacted]" er tilføjet med håndskrift, men ikke fremgår af "[redacted]".

4.3 Borgerens ophold på Rehabiliteringsenheden

Borgeren blev overført fra Huset til Rehabiliteringsenheden den 21. december 2018. Det var under Borgerens ophold på Rehabiliteringsenheden, at han afgik ved døden den 3. januar 2019.

Om eftermiddagen den 21. december 2018 skrev [redacted] i en mail til [redacted], [redacted] og [redacted] med [redacted] og Peter Rymann cc, at Borgeren nu var på vej til Rehabiliteringsenheden. Af mailen fremgår:

"Kære alle

Borgeren (red.) er ifølge det oplyste på vej til Rehabiliteringsafdelingen. Meldingen i morges fra [redacted]. Så det er noget værre rod, eftersom vikardækningen er blevet afmeldt. Vi håber, at det lykkedes at få nogen ind til opgaven allerede fra i aften. [redacted], som er Borgerens (red.) tidligere bostøtte, besøger Borgeren (red.) senere i dag. Aftalen er også, at [redacted] besøger Borgeren (red.) hen over jul og nytår.

Vi har afleveret Borgerens (red.) medicin til Rehabiliteringsafdelingen. Vi har rykket botilbuddet for, at de skal kontakte Rehabiliteringsafdelingen.

Botilbuddet har oplyst, at de vil komme med Borgerens (red.) tøj og NemId. Hvis I får brug for at kontakte botilbuddet Huset, så er deres nummer [REDACTED].

Det er aftalt, at rehabiliteringsafsnittet gør det nødvendige hen over jul og nytår, også selv om det betyder, at der skal tilkøbes ekstra vikarhjælp. Jeg har orienteret Borgerens (red.) søster, [REDACTED], om, hvor Borgeren (red.) befinder sig. Jeg har oplyst, at situationen ikke er optimal – særligt ikke hen over juleferien. Men det er det bedste, vi kan gøre.

Jeg har givet [REDACTED] oplysninger om [REDACTED] og [REDACTED] arbejdsmail og arbejdsmobil. Jeg har oplyst, at I holder ferie til efter nytår.

Jeg har aftalt med [REDACTED], at [REDACTED] følger op på sagen, når hun er retur 27/12.

[REDACTED] private nummer er: [REDACTED] (kan bruges i nødstilfælde hen over jul og nytår)

[REDACTED] private nummer er: [REDACTED] ([REDACTED] er leder for [REDACTED] [REDACTED], og kan kontaktes i nødstilfælde hen over jul og nytår)

[REDACTED] private nummer er: [REDACTED] (kan bruges i nødstilfælde hen over jul og nytår)

De private numre må ikke udleveres til borgere.

Jeg håber, jeg har fået det meste med.

Så er der bare at krydse fingre for, at alt går godt."

Den 21. december 2018 skrev [REDACTED] fra Albertslund Kommune i en mail til Borgerens søster, [REDACTED], at Borgeren ville tage ophold på Rehabiliteringsenheden pr. dags dato.

Mailens ordlyd er:

"Kære [REDACTED]

Som aftalt sender jeg en bekræftelse på, at Borgeren (red.) tager ophold på rehabiliteringsafdelingen i Albertslund Kommune pr. 21/12-2018. Adressen er Stationsporten 4, 3. sal, 2620 Albertslund. Telefonnummeret til afdelingen er [REDACTED].

Som oplyst pr. telefon er det ikke en optimal løsning at placere Borgeren (red.) på rehabiliteringsafdelingen, men det er den bedste løsning på nuværende tidspunkt. På rehabiliteringsafdelingen vil der være døgndekning, så Borgeren (red.) kan få hjælp. Borgerens (red.) tidligere bostøtte, [REDACTED], vil besøge Borgeren (red.) i dag og mellem jul og nytår.

Vi har aftalt med Huset, at vi afhenter Borgerens (red.) ting efter nytår. Efter nytår tager vi hurtigst muligt stilling til, hvor Borgeren (red.) skal bo henne, da han ikke kan blive på rehabiliteringsafdelingen i længere tid.

[redacted]. Hendes mail er [redacted] og hendes mobilnummer er [redacted]. [redacted] har ferie til efter nytår.

Mine kontaktoplysninger fremgår af denne mail. Jeg holder også ferie til efter nytår. Du/I må kontakte personalet på rehabiliteringsafdelingen, hvis I har nogen spørgsmål."

Den 21. december 2018 skrev [redacted] følgende i Husets dagbogssystem:

"Generelle notater

I dag afholdt kort overleveringsmøde med sagsbehandler, [redacted]. Da Borgeren (red.) er [redacted]. [redacted] vil kører fra Huset og til Albertshøj med medicin samt vigtige oplysninger vedr. Borgerens (red.) plejebehov samt observationsniveau.

[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

på baggrund af dette vurderes det hensigtsmæssigt med fast vagt, som minimum et udvidet observationsniveau på hver 15 minut indtil Borgerens (red.) tilstand er stabiliseret. Ydermere gives der informationer vedr. Borgerens (red.) [redacted].

Det aftales med [redacted] at familien kan afhente resten af Borgerens (red.) ting/møbler efter nytår."

Den 21. december 2018 kl. 21:26 noterede personalet på Rehabiliteringsenheden følgende i sagssystemet CURA:

"Psykosocialt (Hverdagsobservation) - Version 1 - seneste

Uddybende bemærkning til ovenstående registreringer: [redacted]
[redacted]. Har virket relevant og klar, svaret godt på spørgsmål. Har spist godt. Har flere gange været [redacted] med fast vægt.

Udførselsdato: 21-12-2018 21:26

Senest opdateret: jim - 21-12-2018 21:50

Oprettet af: jim - 21-12-2018 21:50"

Den 21. december 2018 kl. 22:00 noterede personalet på Rehabiliteringsenheden følgende i sagssystemet CURA:

"Mobilitet (Hverdagsobservation) - Version 1 - seneste

[REDACTED]
[REDACTED]

Udførselsdato: 21-12-2018 22:42
Senest opdateret: jim - 21-12-2018 22:43
Oprettet af: jim - 21-12-2018 22:43"

Den 22. december 2018 kl. 05:50 noterede personalet på Rehabiliteringsenheden følgende i sagssystemet CURA:

"Søvn og hvile (Hverdagsobservation) - Version 1 - seneste
Kommentar: Borger havde svært ved at sove først på vagten, [REDACTED]
[REDACTED], hvorefter Borger har ligget stille i sengen ved tilsyn sov tungt til morgen kl. 5.

Udførselsdato: 22-12-2018 05:50
Senest opdateret: prr - 22-12-2018 05:52
Oprettet af: prr - 22-12-2018 05:52"

Den 22. december 2018 kl. 05:52 noterede personalet på Rehabiliteringsenheden følgende i sagssystemet CURA:

"Psykosocialt (Hverdagsobservation) - Version 1 - seneste
Uddybende bemærkning til ovenstående registreringer: Borger har været stille og rolig i kontakten, virker relevant, og kan selv finde vej ud til ryge terrassen og retur."

Den 22. december 2018 kl. 13:59 noterede personalet på Rehabiliteringsenheden følgende i sagssystemet CURA:

"Psykosocialt (Hverdagsobservation) - Version 1 - seneste

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Uddybende bemærkning til ovenstående registreringer: Har været stille og rolig dagvagten, gået rundt på afd og til rygeterrassen. Har været med i spisestuen til måltider.

Udførselsdato: 22-12-2018 13:59
Senest opdateret: ejg - 22-12-2018 14:03
Oprettet af: ejg - 22-12-2018 14:03

Den 22. december 2018 kl. 14.37 noterede personalet på Rehabiliteringsenheden følgende i sagssystemet CURA:

"Støtte til ADL - Version 1 - seneste

[Redacted text block]

Udførselsdato: 22-12-2018 14:37

Senest opdateret: ejg - 22-12-2018 14:38

Oprettet af: ejg - 22-12-2018 14:38"

Den 22. december 2018 kl. 22:48 noterede personalet på Rehabiliteringsenheden følgende i sagssystemet CURA:

"Psykosocialt (Hverdagsobservation) - Version 1 - seneste

Uddybende bemærkning til ovenstående registreringer: Været stille og rolig

Udførselsdato: 22-12-2018 22:48

Senest opdateret: jim - 22-12-2018 22:48

Oprettet af: jim - 22-12-2018 22:48"

Den 23. december 2018 kl. 05.13 noterede personalet på Rehabiliteringsenheden følgende i sagssystemet CURA:

"Fald - Version 1 - seneste

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Udførselsdato: 23-12-2018 05:13

Senest opdateret: prr - 23-12-2018 05:15

Oprettet af: prr - 23-12-2018 05:15"

Den 23. december 2018 kl. 05.15 noterede personalet på Rehabiliteringsenheden følgende i sagssystemet CURA:

"Søvn og hvile (Hverdagsobservation) - Version 1 - seneste

[REDACTED]

Udførselsdato: 23-12-2018 05:15

Senest opdateret: prr - 23-12-2018 05:19

Oprettet af: prr - 23-12-2018 05:19"

Den 23. december 2018 kl. 05.21 noterede personalet på Rehabiliteringsenheden følgende i sagssystemet CURA:

"Psykosocialt (Hverdagsobservation) - Version 1 - seneste

Uddybende bemærkning til ovenstående registreringer: Borger er stille og rolig i nv, går selv ud på ryge terrassen og retur. Borger kan bruge sit nødkald, og [REDACTED].

Udførselsdato: 23-12-2018 05:21

Senest opdateret: prr - 23-12-2018 05:24

Oprettet af: prr - 23-12-2018 05:24"

Den 23. december 2018 kl. 21.35 noterede personalet på Rehabiliteringsenheden følgende i sagssystemet CURA:

"Psykosocialt (Hverdagsobservation) - Version 1 - seneste

Uddybende bemærkning til ovenstående registreringer: Har i aften vagt været helt rolig og uden problemer

Udførselsdato: 23-12-2018 21:35

Senest opdateret: jim - 23-12-2018 21:36

Oprettet af: jim - 23-12-2018 21:36"

Fra den 24. december til den 27. december 2018 modtog Borgeren bostøtte under sit ophold på Rehabiliteringsenheden. Bostøtten blev bevilget efter SEL § 85.

Den 24. december 2018 kl. 14.38 noterede personalet på Rehabiliteringsenheden følgende i sagssystemet CURA:

"Medicindispensering - Version 1 - seneste

Kommentar: Medicinæskerne som borger har haft med fra bostedet er fejl doseret. Ut har doseret til i dag og i morgen efter FMK.

Udførselsdato: 24-12-2018 14:29

Senest opdateret: auk - 24-12-2018 14:30

Oprettet af: auk - 24-12-2018 14:30"

Den 25. december 2018 kl. 08.47 noterede personalet på Rehabiliteringsenheden følgende i sagssystemet CURA:

"Støtte til ADL - Version 1 - seneste

Kommentar:

Udførselsdato: 25-12-2018 08:47

Senest opdateret: auk - 25-12-2018 08:49

Oprettet af: auk - 25-12-2018 08:49"

Den 25. december 2018 kl. 08.49 noterede personalet på Rehabiliteringsenheden følgende i sagssystemet CURA:

"Hud, slimhinder, udslæt (Hverdagsobservation) - Version 1 - seneste

[Redacted text block containing multiple lines of blacked-out content]

Udførselsdato: 25-12-2018 08:49

Senest opdateret: auk - 25-12-2018 08:53

Oprettet af: auk - 25-12-2018 08:53"

Den 26. december 2018 kl. 06.25 noterede personalet på Rehabiliteringsenheden følgende i sagssystemet CURA:

"Søvn og hvile (Hverdagsobservation) - Version 1 - seneste

Kommentar: Borger vågnede kl.01 i nat, kom på gang og spurgte

[Redacted text block]

Borger ville ikke i sengen at sove igen, han ville helst sidde på hans stole fordi han mente at han har sovet nok, 5 timer

Udførselsdato: 26-12-2018 06:25
Senest opdateret: enj - 26-12-2018 06:31
Oprettet af: enj - 26-12-2018 06:31"

Den 26. december 2018 kl. 14.02 noterede personalet på Rehabiliteringsenheden følgende i sagssystemet CURA:

"Psykosocialt (Hverdagsobservation) - Version 1 - seneste

Borger har været stille og rolig hele vagten, har [REDACTED]
[REDACTED] spist i dgl stuen og haft god kontakt til medborgere. Går selvstændigt stille rundt i afdelingen.

Udførselsdato: 26-12-2018 14:02
Senest opdateret: hrh - 26-12-2018 14:04
Oprettet af: hrh - 26-12-2018 14:04"

Den 27. december 2018 kl. 05.30 noterede personalet på Rehabiliteringsenheden følgende i sagssystemet CURA:

"Søvn og hvile (Hverdagsobservation) - Version 1 - seneste

Kommentar: Har sovet godt hele natten uden afbrydelser

Udførselsdato: 27-12-2018 05:30
Senest opdateret: enj - 27-12-2018 05:31
Oprettet af: enj - 27-12-2018 05:31"

Den 27. december 2018 kl. 17.50 noterede personalet på Rehabiliteringsenheden følgende i sagssystemet CURA:

"Psykosocialt (Hverdagsobservation) - Version 1 - seneste

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Uddybende bemærkning til ovenstående registreringer: Det er dd besluttet at der ikke pt er behov for fast vagt i aften timerne. Borger fremtræder rolig og vel afbalanceret og har under opholdet på rehab ikke vist anden adfærd.

Udførselsdato: 27-12-2018 17:47
Senest opdateret: mpd - 27-12-2018 17:50

Oprettet af: mpd - 27-12-2018 17:50"

Den 27. december 2018 noterede [REDACTED] følgende i Husets dagbogssystem:

"Udvikling og adfærd

Som aftalt med husets andre beboere tager vi ud og besøger Borgeren (red.) på Rehabiliterings enheden i Albertslund. Forinden ringer jeg derud og forhører mig om det er belejligt, idet vi ikke ved om Borgeren (red.) [REDACTED] eller måske ude af huset. I telefonen bliver jeg mødt med at det er vi da altid velkommen til - Jeg vil i samme ombæring fortælle (huske dem på) at det er i dag at Borgeren (red.) skal have [REDACTED]. Dette kender hun ikke noget til, men vil undersøge sagen, da dette ikke står i deres Cardeks. Jeg pakker Borgerens (red.) bløde ting til ham, resten af hans tøj og lidt små ting, som vi tager med derud.

Da vi ankommer til Rehabiliterings enheden, er der ingen personale at finde, ifølge anden beboer og dennes pårørende, ved de heller ikke hvor vi kan finde personale. Så vi går selv på opdagelse og finder Borgerens (red.) bolig. Borgeren (red.) er glad for at se os, og vi alle får et kram. Da vi har taget en kage med til besøget, går jeg på jagt efter en kniv til at skære kagen ud, og på min vej til køkkenet, møder jeg personalet.

Efter at have hilst på dem (de virker ikke særligt imødekommende), spørger jeg ind til om de har fundet ud af [REDACTED] - den ene virker uvidende og sender mig videre til næste personale. Hun siger afvisender, at hun har tjekket op på det i deres system, men at det ikke står nogle steder, samt at de ikke ligger inde med medicin. Jeg fortæller, at Borgerens (red.) havde det med sig fra os, samt at det skulle have været opbevaret i køleskab, (hvilket vi havde fortalt til sagsbehandleren) og hvis det ikke er anbragt på køl, så er det uanvendeligt nu. På det svarer hun, at de ikke må give noget uden det er ordineret - og det står ikke på den sidste udskrivelses seddel. Hun spørger, hvem der står for Borgerens (red.) medicin, psykiater eller læge? Jeg kunne blot svare at vi bruger deres egen læge eller DPC - men hvordan de plejer at gøre det, det ved jeg ikke. Jeg lukker den af med, at nu har jeg videregivet informationen, og hvad de så vil gøre, er op til dem selv.

De forstår ikke(...)"

Senere samme eftermiddag - den 27. december 2018 - fortsatte [REDACTED] med at notere følgende i Husets dagbogssystem:

"Udvikling og adfærd

forsættelse af ref af besøget.

Personalet forstår ikke at Borgerens (red.) var blevet indstillet til at have fast vagt på, da han ankom, og ser det som unødvendigt. Jeg fortæller om at [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]. Hun siger intet med ord, men hendes attitude og udtryk siger klart, at hun synes, at vi er overdrevne/ hysteriske.

Vi taler videre, og hun stiller sig undrende over at et bosted, der ikke har døgndækning, hvortil jeg ikke kan sige andet end at det ikke er ualmindeligt. Og på baggrund af Borgerens (red.) behov for personale hele døgnet, samt hjælp til [REDACTED], ville bostedet Huset ikke være fyldestgørende for Borgeren (red.). Hertil siger de at han også er fejlplaceret hos dem, dette er genoptræning afsnit, og der er ikke noget at genoptræne med Borgeren (red.). Han burde være placeret på Parkvænget, som har døgndækning. Hvortil jeg ikke kunne svare andet end at det kender jeg ikke. Jeg vender tilbage til Borgeren (red.) og de øvrige beboere/"gæster", vi spiser kage og sludre, inden vi siger farvel til Borgeren (red.). På vejen ud er personalet igen ikke i sigte, på kontoret eller på gangen, så vi går uden at få sagt farvel."

Den 28. december 2018 kl. 13.29 noterede personalet på Rehabiliteringsenheden følgende i sagssystemet CURA:

"Kontakt til samarbejdspartnere/egen læge - Version 1 - seneste

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Udførselsdato: 28-12-2018 13:29

Senest opdateret: crj - 28-12-2018 13:33

Oprettet af: crj - 28-12-2018 13:33"

Den 28. december 2018 kl. 20.02 noterede personalet på Rehabiliteringsenheden følgende i sagssystemet CURA:

"Fald - Version 1 - seneste

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Udførselsdato: 28-12-2018 20:02

Senest opdateret: mpd - 28-12-2018 20:05

Oprettet af: mpd - 28-12-2018 20:05"

Den 28. december 2018 kl. 20:06 noterede personalet på Rehabiliteringsenheden følgende i sagssystemet CURA:

"Mobilitet (Hverdagsobservation) - Version 1 - seneste

Kommentar: Borger oplever at være usikker på benene i aften og går dårligt med sin rollator, kommer og beder om at låne en kørestol.

Udførselsdato: 28-12-2018 20:06

Senest opdateret: mpd - 28-12-2018 20:10

Oprettet af: mpd - 28-12-2018 20:10"

Den 29. december 2018 kl. 05:36 noterede personalet på Rehabiliteringsenheden følgende i sagssystemet CURA:

"Søvn og hvile (Hverdagsobservation) - Version 1 - seneste

Kommentar: Borger har sovet godt hele natten uden bemærkninger efter han [REDACTED].

Udførselsdato: 29-12-2018 05:36

Senest opdateret: enj - 29-12-2018 05:37

Oprettet af: enj - 29-12-2018 05:37"

Den 31. december 2018 kl. 21:07 noterede personalet på Rehabiliteringsenheden følgende i sagssystemet CURA:

"Spise (Hverdagsobservation) - Version 1 - seneste

Kommentar: Har ikke villet have noget at spise.

Udførselsdato: 31-12-2018 21:07

Senest opdateret: jim - 31-12-2018 21:07

Oprettet af: jim - 31-12-2018 21:07"

Den 1. januar 2019 kl. 06:41 noterede personalet på Rehabiliteringsenheden følgende i sagssystemet CURA:

"Udskillelse af affaldsstoffer - afføring (Hverdagsobservation) - Version 1 - seneste

[REDACTED]

Udførselsdato: 01-01-2019 06:41

Senest opdateret: enj - 01-01-2019 06:44

Oprettet af: enj - 01-01-2019 06:44"

Den 1. januar 2019 kl. 06:41 noterede personalet på Rehabiliteringsenheden følgende i sagssystemet CURA:

"Søvn og hvile (Hverdagsobservation) - Version 1 - seneste

Kommentar: Borger har ikke sovet ret meget, rastløs på afdelingen, [REDACTED] kunne ikke falde til ro, vandre frem og tilbage fra bogen til afdelingen, har ringet x mange i nat.

Udførselsdato: 01-01-2019 06:44

Senest opdateret: enj - 01-01-2019 06:46

Oprettet af: enj - 01-01-2019 06:46"

Den 1. januar 2019 kl. 21:08 noterede personalet på Rehabiliteringsenheden følgende i sagssystemet CURA:

"Spise (Hverdagsobservation) - Version 1 - seneste

Kommentar: Har ikke villet spise den tilbudte aftensmad."

Den 1. januar 2019 kl. 21:09 noterede personalet på Rehabiliteringsenheden følgende i sagssystemet CURA:

"Psykosocialt (Hverdagsobservation) - Version 1 - seneste

[REDACTED]

Udførselsdato: 01-01-2019 21:09

Senest opdateret: jim - 01-01-2019 21:11

Oprettet af: jim - 01-01-2019 21:11"

Den 2. januar 2019 kl. 06:46 noterede personalet på Rehabiliteringsenheden følgende i sagssystemet CURA:

"Søvn og hvile (Hverdagsobservation) - Version 1 - seneste

Kommentar: Borger har ikke sovet noget særligt i nat. Har ikke kunne finde ro, og gået rundt på gangen, i strømpe sokker. Borger fulgt i seng kl. Ca 4.30 og har opholdt sig på stuen siden, om borger sover vides ikke, da undertegnet ikke ville tjekke da døren kunne vække Borger hvis han varfaldet i søvn.

Udførselsdato: 02-01-2019 06:46

Senest opdateret: prr - 02-01-2019 06:49

Oprettet af: prr - 02-01-2019 06:49"

Den 2. januar 2019 kl. 06:49 noterede personalet på Rehabiliteringsenheden følgende i sagssystemet CURA:

"Psykosocialt (Hverdagsobservation) - Version 1 - seneste

Borger er stille og rolig i kontakten, [REDACTED]

Udførselsdato: 02-01-2019 06:49

Senest opdateret: prr - 02-01-2019 06:54

Oprettet af: prr - 02-01-2019 06:54"

Den 2. januar 2019 skrev Borgerens søster [REDACTED] en mail til [REDACTED] og [REDACTED], hvori hun anmodede sig svar på spørgsmål omkring Borgerens ophold og velbefindende på Rehabiliteringsenheden.

Mailens ordlyd er følgende:

"Kære alle,

Jeg skriver til jer alle, fordi det er noget uklart for mig, hvem af jer der tager hånd om tingene.

Vedrørende min brors placering på Rehabiliteringen, er der en hel del der mangler afklaring på.

1. [REDACTED]

Dette forårsager en hel del vasketøj. Rehabiliteringen har oplyst om, at han jo bare kan betale sig fra at få vasket tøj, men at det tager 14 dage før det er retur. Så meget tøj ejer Borgeren (red.) ikke, at han kan undvære så meget tøj så længe. Eftersom Borgeren (red.) jo ikke har et eget hjem at vaske i, skal I finde ud af en løsning for ham. Jeg beklager at jeg skriver skal, men jeg kan på ingen måde holde til at stå for denne opgave! Jeg har vasket og tørret mange gange siden han flyttede derved! Jeg gætter på, at der må findes en maskine et sted i deres hus, hvor der alligevel bliver vasket måske håndklæder eller andet i, men det må I jo finde ud af, og lave en særordning.

2. Borgeren (red.) er jo som I ved, [REDACTED]. Han skal derfor til [REDACTED]. Rehabiliteringen grinte af mig, og sagde at det havde de da slet ikke ressourcer til, da jeg spurgte dem om en ledsager til [REDACTED]. Så det er også et punkt I skal løse.

3. [REDACTED] skrev før jul, at I havde kontaktet Borgerens (red.) tidligere støtte/kontaktperson, [REDACTED]. Det er Borgeren (red.) rigtig glad for og tryk ved. Men jeg kan forstå, at hun kun er bedt om at komme til nu i januar. Hvad er planen med det?

4. På rehabiliteringen introducerede de en kontaktperson der hed [REDACTED], men nu er han pludselig væk igen. Hvad handler det om? Hvis de vurderer, at han sagtens kan undværes, er det fordi de ikke aner hvordan Borgeren (red.) har det, idet han jo så trækker på os pårørende. (Har I brug for at se udskrifter af vores opkaldshistorik fra vores telefoner for at forstå omfanget?? Så sender vi det gerne!)

5. Hvor har Borgeren (red.) læge nu? Hvis han er flyttet tilbage til Albertslund, bedes I sørge for, at han ikke igen bliver tilknyttet [REDACTED], som han havde før han flyttede fra kommunen, da vores erfaringer desværre ikke er gode. Hvis det er muligt, vil vi sætte stor pris på at [REDACTED] bliver hans læge.

6. Personlig pleje. Hjælper rehabiliteringen ham ikke med personlig pleje?

7. Hvem hjælper ham med hans økonomi og e-boks? Der kommer jo formentlig svar og indkaldelser i e-boks og mht. økonomi, har vi jo købt en del tøj til ham, netop for at han har nok, men vi ved reelt ikke hvordan økonomien hænger sammen for ham. [REDACTED]

8. Transport [REDACTED] (med en ledsager). Hvem sørger for dette?

9. Hvordan ser det ud [REDACTED] for nu at være på rehabiliteringen eller hvordan og hvorledes?

10. Han har selvfølgelig brug for at komme ud fra afdelingen, hvem ledsager ham til det?

Jeg ser frem til jeres MEGET SNARLIGE svar på denne mail, da I jo ved, at situationen er rigtig skidt.

Med venlig hilsen

[REDACTED]

Tlf.: [REDACTED]

Den 2. januar 2019 kl. 20:24 noterede personalet på Rehabiliteringsenheden følgende i sagssystemet CURA:

"Psykosocialt (Hverdagsobservation) - Version 1 - seneste

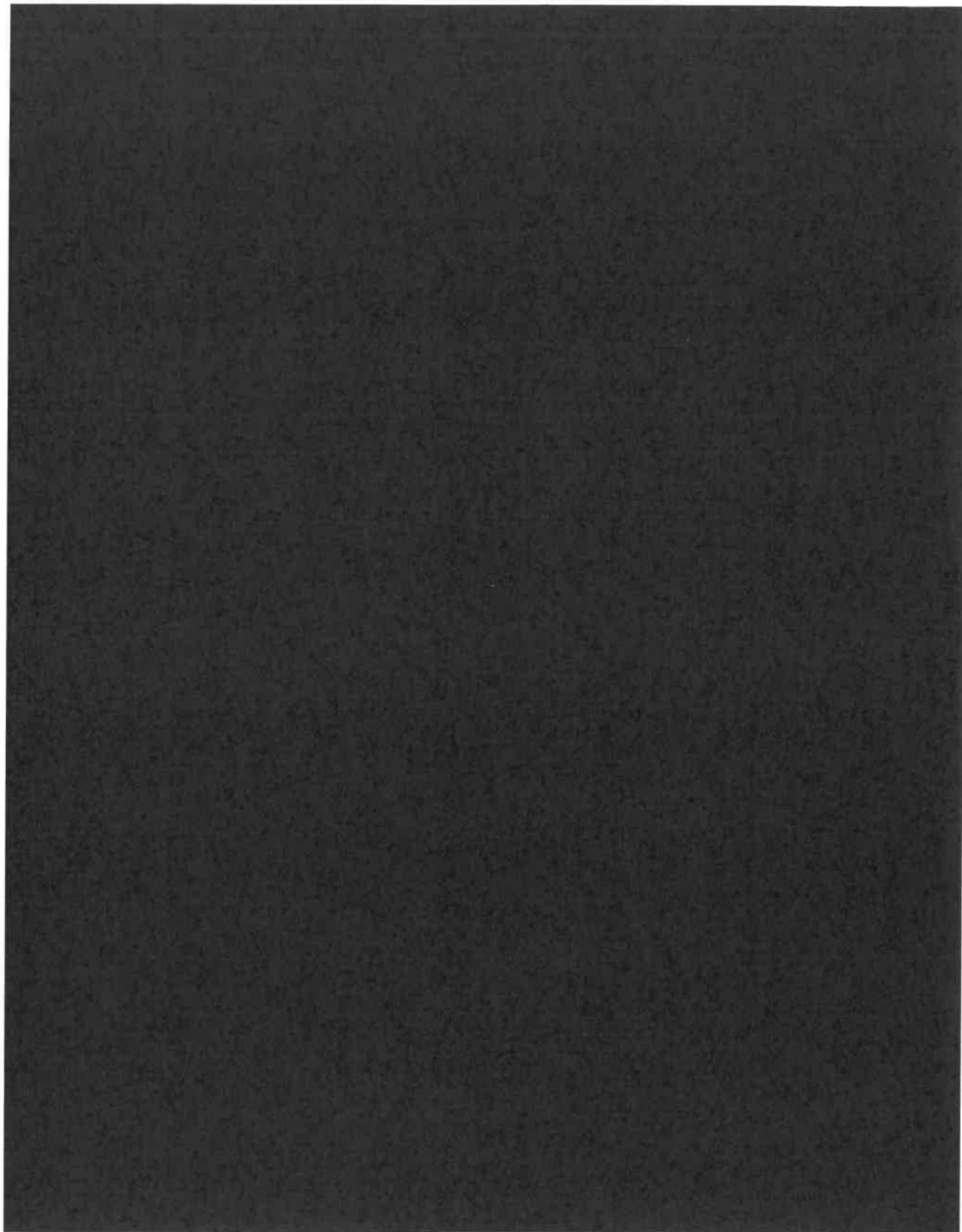
[Redacted text block containing multiple lines of blacked-out information]

Udførselsdato: 02-01-2019 20:24

Senest opdateret: mpd - 02-01-2019 20:33

Oprettet af: mpd - 02-01-2019 20:33"

Der er endvidere modtaget et medicinkort for Borgeren ajourført den 2. januar 2019. Det bemærkes, at [Redacted text] (se næste side).

Den 3. januar 2019 fremgik af udtræk fra sagssystem oplysninger om, hvordan Borgeren blev fundet af nattevagten. Det er tilsyneladende nattevagtens egen beskrivelse.

Den præcise beskrivelse er:

"Uddybende bemærkning til ovenstående registreringer:

[REDACTED]

[REDACTED]

Efter Borgerens død har der været en række yderligere korrespondance og noteringer i Borgerens sag.

Af en e-mail dateret den 13. februar 2019 fra [REDACTED] til [REDACTED] fremgår faktiske oplysninger om Borgerens forløb på Rehabiliteringsenheden.

Mailens ordlyd er følgende:

"Kære [REDACTED]

Dette er vores svar, hvis vi skal koordinere noget så ring endeligt

*Svar til pårørende ang. Borgerens (red.) ophold på rehabiliteringen.
Ang. ophold på rehabiliteringen d. 21 december til 3 Januar.*

Borgeren (red.) fik tilbud et ophold på rehabiliteringen sidste hverdag før jul. Dette blev en hurtig midlertidig løsning, indtil der ville komme styr på Borgerens (red.) fremtidige boligsituation, efter nytår. Planen var, at Borgeren (red.) skulle komme på Rehabiliteringsafdelingen fredag d. 21/12 kl. ca. 12.00. Der var en ledig stue, samt planlagt med ekstra personale til at tage imod Borgeren (red.).

Rehabiliteringsafdelingen bliver kontaktet af hospitalet, der informere om at Borgeren (red.) [REDACTED] fredag d. 21/12, [REDACTED]

[REDACTED] skønnede, at Borgeren (red.) først ville komme dagen efter. Dette er selvfølgelig dybt beklageligt, at det ikke var en korrekt oplysning, og personale derfor har været forvirrede, da [REDACTED] samme dag stod og sagde Borgeren (red.) kom med det samme. Denne akutte situation blev håndteret, og en stue var klar inden Borgeren (red.) ankom til afdelingen.

*De første par dage, var der bevilliget en vikar, til at være omkring Borge-
ren (red.). Dette var tiltænkt, hvis Borgeren (red.) ville have svært ved at
falde til ro i de nye rammer, de nye ansigter og de nye døgnrymter som
ville være nyt for Borgeren (red.).*

*Det var årsagen til at I blev mødt af [REDACTED]. Set i baglyset havde det været
fornuftigt at have inddraget jer i denne beslutning, således at I også kunne
have fortalt i hvilke tidsrum henover julen I skulle være sammen som
Familie med Borgeren (red.), og I ville have en forståelse for hvem denne
[REDACTED] var.*

*Efter jul blev det revurderet om Borgeren (red.) havde brug for denne
vikar, og på dette tidspunkt, var der en faglig vurdering at Borgeren (red.)
var faldet til ro på afdelingen, han indgik uproblematisk i afdelingens
rytme, Borgeren (red.) var opsøgende og imødekommende i kontakten til
personalet og på denne baggrund var det ikke indikation for en vikar til
Borgeren (red.).*

*I forhold til personlig pleje, har Borgeren (red.) været tilbudt, i det omfang
han gerne selv ville deltage. Angående vasketøj, har rehabiliteringsafde-
lingen den mulighed, at tilbyde vaskeriordning. Denne ordning betyder, at
vasketøj bliver sendt afsted tirsdage og dette kommer tilbage onsdag
ugen efter. Alt i alt, når der ugentligt sendes vasketøj afsted, skal der
være tøj til 14 dages brug.*

*Med hensyn til ledsagelse i forhold til [REDACTED] med mere, er
det desværre ikke en opgave, rehabiliteringsafdelingen kan bidrage til.
Denne opgave kan løftes af Borgeren (red.) støttekontaktpersonsordning.
Som jeg kunne forstå var [REDACTED] kontaktet og ville komme og besøge Bor-
geren (red.).*

*Det er en kedelig læsning, at kommunikationen mellem Rehabiliteringsaf-
delingen og jer som pårørende har været af den karakter. Det er noget
Rehabiliteringsafdelingen, kan lære en hel del af og beklager den følelse
det har givet jer som pårørende.*

*At I har følt at være grint af samt følt jer hånet er beklager jeg. Dette er
et vigtig emne som vi vil gå videre med, og i fremtiden have øget fokus
på.*

*Jeg er ked af I ikke kom igennem til mig. Jeg kan se I er blevet oplyst mit
fastnet nummer, som ikke har en telefonsvarer tilknyttet. Så jeg har der-
for aldrig modtaget de telefonsvarer beskeder, og derfor heller ikke kunne
ringe tilbage til jer.*

*Hele Borgerens (red.) ophold på rehabiliteringsafdelingen afsluttede på en
tragisk måde.*

[REDACTED]
[REDACTED] Hvilket er ganske tragisk.

Der er en nattevagt tilknyttet rehabiliteringsafdelingen om natten, hun har 2 tilsyns runder hun skal gå, en ved midnat og en runde ved 5-6 tiden, årsagen til der ikke er flere tilsyn, er at om natten skal borgere have mulighed for at sove, og mange borgere vågner af lyden af de automatiske døre, og har efterfølgende svært ved at sove igen. Enkelte borgere får hyppigere tilsyn, men i Borgerens (red.) tilfælde var der ikke indikation for dette og det havde de tidligere nætter fungeret fint med disse tilsyn, og at han selv gik ud på terrassen ved behov, [REDACTED]. En ordning Borgeren (red.) var glad for.

Rehabiliteringsafdelingen er røgfri, så borgere har kun mulighed for at ryge enten på terrassen eller ved foran hovedindgangen. Den nemmeste løsning er for borgerne at ryge på terrassen. Denne er åben hele døgnet, og for at komme ind og ud skal der trykkes på en kontakt, så dørkort behøves ikke. Terrassen er en mulighed hele døgnet, da det er den eneste mulighed for at ryge om natten.

[REDACTED]
[REDACTED], er beklageligt, og jeg har den fulde forståelse for jeres frustrationer."

I notat i Sensum af 19. marts 2019 er følgende anført af [REDACTED]:

"Der er modtaget regning for bostøttetimer i perioden 24/12-27/12 2018, mens Borgeren (red.) havde ophold på rehabiliteringsafdelingen. Regningen er lagt på sagen under økonomi og betalt efter SEL § 85.

Borgeren (red.) kunne ikke være på sit botilbud grundet somatiske udfordringer. Botilbuddet bad kommunen om at finde et andet egnet tilbud. Det var ikke muligt så tæt på jul, og det blev aftalt med kommunens rehabiliteringsafdeling, at de modtog Borgeren (red.), og at Socialenheden for Voksne bevilgede socialpædagogisk støtte de første dage, så det kunne afklares, hvor stort støttebehovet var. "

Det var meningen, at den støtte Borgeren modtog efter SEL § 83/85 på Albertshøj allerede skulle have været iværksat under Borgeren ophold på "Huset". Dette fremgår af en mail fra [REDACTED] til [REDACTED] af 21. februar 2019, hvori [REDACTED] skriver:

"(...) Her tilbyder [REDACTED] forskellige sygepleje og praktiske hjælper opgaver, som vi gerne vil give betalings tilsagn til, men det når aldrig og blive iværksat før end, de så "smider" ham ud og dermed er det først på Rehabiliteringen ydelserne kommer iværk. Med hensyn til [REDACTED] når han aldrig og blive godkendt, da han er gået bort før vores boligvis møde afholdes i start januar."

Af [REDACTED] redegørelse til Social- og Sundhedsudvalget af 21. marts 2019 fremgår faktiske oplysninger om Borgerens forløb på Rehabiliteringsenheden.

Det relevante uddrag er gengivet i nedenstående:

"Ifølge planen skulle Borgeren (red.) flytte ind på Rehabiliteringsafdelingen fredag den 21. december kl. 12. Der var en ledig stue, og der var booket ekstra personale til at tage imod.

*Rehabiliteringsafdelingen blev kort før kl. 12 [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED], og at de ville beholde ham til den følgende dag. Afdelingen afmeldte derfor det ekstra personale.*

Da Borgerens (red.) bror kort efter mødte op og fortalte, at Borgeren (red.) var på vej, var personalet derfor forvirrede. Det er naturligvis beklageligt, at situationen ændrede sig med kort varsel, uden afdelingen var informeret. Situationen blev håndteret, og en stue var klar inden Borgeren (red.) ankom til afdelingen.

De første par dage var der bevilget en vikar til at være omkring Borgeren (red.). Formålet var at sikre, at Borgeren (red.) var tryk i de nye rammer med nye ansigter og nye døgnrytmer. Set i bakspejlet havde det været fornuftigt at inddrage familien i denne beslutning, så de vidste hvem vikaren var og hvad formålet var med hans tilstedeværelse på afdelingen. En dialog med familien ville også have sikret, at afdelingen vidste, hvornår Borgeren (red.) skulle være sammen med sin familie. Dette har vi beklaget over for familien.

Derudover havde Socialenheden for Voksne sørget for, at Borgerens (red.) tidligere bostøtte kom på besøg et par timer flere dage hen over jul og nytår. Det var et besøg, som Borgeren (red.) satte stor pris på. Borgeren (red.) og bostøtten gik ture i bymidten, og de aftalte, at de efter nytår ville tage ud og se på nye briller til Borgeren (red.). Det er vores oplevelse, at Borgeren (red.) var glad for at være på Rehabiliteringsafdelingen. Han kunne også selv gå ud på terrassen [REDACTED] og bruge fællesarealerne.

Efter jul vurderede vi, at Borgeren (red.) ikke havde brug for en vikar. Han var faldet til ro på afdelingen og indgik uden problemer i afdelingens rytme. Vi oplevede en Borgeren (red.), der var opsøgende og imødekomende i kontakten til personalet og på denne baggrund var der ikke indikation for en vikar til Borgeren (red.). Det bemærkes, at kommunen ikke havde modtaget noget fra hospitalet, der indikerede, at vi skulle være særligt opmærksomme.

I forhold til personlig pleje har Borgeren (red.) løbende fået tilbud om dette. [REDACTED]. Det kan være derfor

familien oplevede Borgeren (red.) [REDACTED]. Rehabiliteringsafdelingen har ikke mulighed for at ledsage til [REDACTED]. Bostøtten kunne hjælpe med dette, hvis det var nødvendigt.

Familien oplyser, at de selv måtte vaske Borgerens (red.) tøj. Rehabiliteringsafdelingen har mulighed for at tilbyde vaskeordning. Ordningen indebærer, at vasketøj afhentes tirsdag og kommer retur onsdag ugen efter. Det betyder også, at der skal være tøj til 14 dage, for at man har tøj nok. Det er en problematik, vi ikke har haft for øje, da vi lod Borgeren (red.) indskrive på Rehabiliteringsafdelingen. Vi har stor forståelse for, at dette kan have medvirket til, at familien synes det var svært at have Borgeren (red.) på Rehabiliteringsafdelingen.

Borgerens (red.) ophold på Rehabiliteringsafdelingen sluttede tragisk.

Der er en nattevagt tilknyttet Rehabiliteringsafdelingen, som har 2 tilsynsrunder — én ved midnat og én igen ved 5-6 tiden. Enkelte borgere får hyppigere tilsyn, men i Borgerens (red.) tilfælde var der ikke indikation for dette. Borgeren (red.) sov om natten.

Rehabiliteringsafdelingen er røgfri, så borgere har kun mulighed for at ryge enten på terrassen eller ved hovedindgangen. Den nemmeste løsning er at ryge på terrassen, da denne er åben hele døgnet. Når man skal ud og ind, skal der trykkes på en kontakt, så dørkort er ikke nødvendigt. Borgeren (red.) gik selv ud på terrassen, [REDACTED]. Det var en ordning Borgeren (red.) var meget glad for. At Borgeren (red.) fik ud på terrassen den nat uden nattevagten hørte det er beklageligt, og vi har fuld forståelse for familiens frustration. Dette har vi også udtrykt over for familien til vores møde.

Rehabiliteringsafdelingen er kede af, at familien har følt sig grint af og hånet. Det har bestemt ikke været meningen, og det er et fokuspunkt afdelingen har fremover. Kommunikationen mellem afdelingen og pårørende skal gerne være professionel og imødekommende. Familien forsøgte at kontakte afdelingslederen. Telefonnummeret der blev oplyst, er imidlertid et fastnet nummer uden en telefonsvarer. Lederen fik derfor aldrig beskederne og har af den grund ikke ringet tilbage. ”

Af en e-mail dateret den 25. oktober 2019 fra [REDACTED] til Ida Kock Møller, fremgår faktiske oplysninger om Borgerens (red.) forløb på Rehabiliteringsenheden.

Det relevante uddrag er følgende:

”...

ledelsen eller medarbejdere på Rehab har ikke deltage på noget visitationsmøde (som lederen af Borgerens (red.) tidligere botilbud omtaler) og er ikke bekendt med den aftale, ej heller vil vi nogensinde kunne love det.

Vi har heller ikke og modtage dokumentation på, [REDACTED]
[REDACTED] Er heller ikke beskrevet i referatet fra mødet. Det vi har orienteret, [REDACTED] og pårørende om er, at rehab er døgnbemandet med medarbejdere og at der altid vil være medarbejdere der kan kontaktes og kunne tilbyde hjælp til pleje og behandling, såfremt der er behov for det.

Borgeren (red.) kommer fra et bosted der ikke er bemandet aften, nat og weekender og der står i nedenstående referat markeret med rød, at [REDACTED]
[REDACTED].

Da Borgeren (red.) ankommer til rehab d. 21/12, har vi bestilt fast vagt til Borgeren (red.) om aftenen og natten. Dette for at give Borgeren (red.) en god overflytning samt mulighed for at lave en grundig sygeplejefaglig vurdering af Borgerens (red.) behov.

Denne ordning kører frem til d. 27/12, hvor vi vurderer, at dette ikke er nødvendigt, da [REDACTED], da personalet er omkring ham ved måltider. (budget ca. [REDACTED].)

Borgeren (red.) er glad for at være på rehabiliteringen og vores faglige vurdering er, at Borgerens (red.) almene somatiske tilstand, er præget af at være [REDACTED]. Han går i kvickly og [REDACTED], [REDACTED]. Spiser og drikker normalt [REDACTED] og går selv frem og tilbage til tagterrassen [REDACTED]. (døren har automatisk døråbner, både inde- og udefra)

Den nat Borgeren (red.) dør er han tilset af fastansat social og sundheds-assistent kl. ca. 0.10; tilset på sin stue sovende kl. ca 2.00, nattevagten tilser Borgeren (red.) igen kl .4.00 og kan ikke se han på stuen og går på tagterrassen for at se om Borgeren (red.) [REDACTED]. [REDACTED].

Vores beslutning om, at det ikke længere var nødvendigt, at Borgeren (red.) skulle have fast vagt, var ud fra en sygeplejefaglig beslutning om [REDACTED], og at det derfor ikke var økonomisk ansvarligt at bruge [REDACTED] dagligt på vikarer."

4.4 Efterfølgende møde med pårørende og aktindsigtsanmodninger

Efter Borgerens død den 3. januar 2019 har pårørende til Borgeren i marts 2019 deltaget ved et møde med Albertslund Kommune, som der foreligger en lydfil over.

Dertil har de pårørende forsøgt at komme i besiddelse af oplysninger i relation til Borgerens død ved at søge aktindsigt og/eller egenaccess i Albertslund Kommunes sager om Borgeren.

De pårørende er nærmere bestemt:

- Borgerens mor [REDACTED]
- Borgerens søster [REDACTED]
- Borgerens bror [REDACTED]

Familiens møde med Rehabiliteringsenheden

I marts 2019 deltog den afdøde Borgers familie ved et møde med Albertslund Kommune ved [REDACTED], [REDACTED] og [REDACTED], vedrørende Borgeren. Borgerens søster [REDACTED] optog en lydfil af mødet.

[REDACTED] og [REDACTED] spurgte på mødet ind til forløbet inden, under og efter Borgerens død. Dertil efterspørger de alle sagsbehandlings- og helbredsoplysninger vedrørende Borgeren.

På mødet udtalte [REDACTED], at de er begrænsede i deres adgang til at gå i detaljer som følge af reglerne om tavshedspligt. Dette fremgår ved lydfilens minut 04.15:

"Man kan sige, at noget af det der kan være problematisk ift. til det (familiens spørgsmål) det er reglerne omkring tavshedspligt – hvor meget vi ligesom kan sige ind i de her ting omkring hele situationen omkring Borgeren (red.)"

Ved lydfilens minut 23.12 angiver [REDACTED] i forbindelse med familiens spørgsmål om, hvordan Borgeren havde det op til dødsfaldet:

"altså jeg kan jo desværre ikke gå i detaljer"

Albertslund Kommune giver ved mødet således over for familien udtryk for, at der er visse oplysninger vedrørende forløbet på Rehabiliteringsenheden samt Borgerens helbred, der med begrundelse i tavshedspligt, ikke videregives til familien.

Aktindsigtsanmodninger fra [REDACTED]

Den 3. november 2019 fremsendte [REDACTED] en anmodning om aktindsigt i alle sager vedrørende Borgeren til Albertslund Kommune.

[REDACTED] anmodede om aktindsigt som part, idet hun fandt, at hun havde repræsenteret Borgeren i sagsbehandlingsmæssige sammenhænge, da han levede.

Den 19. november 2019 traf Albertslund Kommune afgørelse om delvist at imødekomme [REDACTED] aktindsigtsanmodning. I det følgende fremhæves derfra:

Resultat

Din anmodning er delvist imødekommet.

Vi vurderer, at du ikke er part i Borgerens (red.) sag og derfor ikke har ret til partsaktindsigt efter forvaltningsloven.

Vi vurderer også, at betingelserne for videregivelse af oplysninger i databeskyttelsesloven ikke er opfyldt.

Vi vurderer dog, at du efter reglerne i offentlighedsloven har ret til aktindsigt i følgende dokumenter og oplysninger:

- Beskrivelse af sagsforløbet af 11. januar 2019 af [REDACTED] på vegne af dig.
- Mail af 18. november 2018 fra [REDACTED] på vegne af dig.
- Notat af din samtale med [REDACTED] den 18. september 2018.
- Mailkorrespondance mellem dig og hhv. [REDACTED] og [REDACTED] i perioden 18. til 20. marts 2019.
- Brev fra [REDACTED] af 1. april 2019 sendt til dig den 3. april 2019.

Begrundelse

De sager Albertslund Kommune har vedrørende Borgeren (red.) er omfattet af de almindelige regler om aktindsigt efter forvaltningsloven, databeskyttelsesloven og offentlighedsloven.

Forvaltningsloven

Det følger af forvaltningslovens § 9, stk. 1, at den, der er part i en sag, hvor der er eller vil blive truffet afgørelse af en forvaltningsmyndighed, kan forlange at blive gjort bekendt med sagens dokumenter. Denne ret til aktindsigt tilkommer parterne i sagen, som efter forvaltningslovens partsbegreb for det første er ansøgere og adressater for afgørelsen. Herudover omfatter partsbegrebet andre, der har en direkte, væsentlig, retlig og individuel interesse i sagens udfald. Hvorvidt en enkeltperson kan betragtes som part i en sag, beror på en konkret og individuel vurdering.

Forældre til voksne, der i øvrigt er myndige, vil som udgangspunkt ikke være parter i deres voksne barns sag i socialforvaltningen, da en forælder ikke har en direkte og væsentlig individuel interesse i sagens udfald.

Vi vurderer, at du ikke er part i Borgerens (red.) sager i Albertslund Kommune i forvaltningslovens forstand, da du ikke har en væsentlig retlig interesse i udfaldet af sagerne.

Vi lægger vægt på, at sagerne vedrører ydelser til Borgeren (red.) og at udfaldet af sagerne dermed ikke har retlig betydning for dig.

Vi er i den forbindelse opmærksomme på, at boet efter Borgeren (red.) er udlagt til dig. Det fører ikke til en ændret vurdering, fordi der ikke er oplysninger som kan godtgøre, at boet har en retlig interesse i indholdet af sagerne.

*Vi lægger i den forbindelse vægt på, at der ikke på tidspunktet for Borge-
rens (red.) død [REDACTED]*

*Vi henviser til Ankestyrelsens principafgørelse 2-14 som fastslår, at et
dødsbo ikke har retlig interesse i, at rejse en klagesag efter borgerens
død, men kan indtræde i borgers krav i en verserende sag.*

Databeskyttelsesloven

*Det følger af databeskyttelseslovens §§ 6 og 7, at personoplysninger må
udleveres med samtykke fra den person oplysningerne vedrører, jf. data-
beskyttelsesforordningens artikler 6 og 9. Når den registrerede ikke kan
give samtykke, kan oplysninger udleveres uden, hvis dette er nødvendigt
for at beskytte den registreredes eller andre fysiske personers vitale inte-
resser. Reglerne i databeskyttelsesloven og forordningen gælder i 10 år
efter den registreredes død, jf. lovens § 2, stk. 5.*

*Vi vurderer, at betingelserne i databeskyttelsesloven for udlevering af per-
sonoplysninger ikke er opfyldt.*

*Vi lægger i den forbindelse vægt på, at et samtykke til udlevering af per-
sonoplysninger som udgangspunkt bortfalder ved personens død, at der
ikke foreligger oplysninger som kan godtgøre, at der foreligger et gyldigt
samtykke nu og at et sådant samtykke ikke længere kan indhentes.*

*Vi lægger også vægt på, at der ikke er oplysninger som kan godtgøre, at
udlevering af personoplysningerne er nødvendige for at beskytte dine eller
andre personers vitale interesser.*

Offentlighedsloven

*Det følger af offentlighedslovens § 30, nr. 1, at oplysninger om enkeltper-
soners private - herunder økonomiske - forhold, er undtaget fra retten til
aktindsigt.*

*Undtagelsen omfatter særligt følsomme oplysninger, som oplysninger om
race, religion, væsentlige sociale problemer, strafbare forhold, helbreds-
forhold og lignende oplysninger af rent privat karakter.*

*Det følger desuden, af offentlighedslovens § 34, at der skal gives aktind-
sigt i dele af dokumenter, hvis det kun er en del af dokumentet der er
omfattet af*

*undtagelsen. Dette gælder dog ikke, hvis det vil medføre prisgivelse af
hensynet i undtagelsen, hvis det betyder at der gives klart vildledende
information eller hvis den resterende del af dokumentet ikke har et for-
ståeligt eller sammenhængende indhold.*

*Efter meroffentlighedsprincippet i offentlighedslovens § 14, stk. 1, kan Al-
bertslund Kommune efter eget skøn i den konkrete sag give aktindsigt i
sager, dokumenter og oplysninger i videre omfang, end det der er fastsat
i loven, med- mindre det vil være i strid med anden lovgivning, herunder*

regler om tavshedspligt. Forvaltningslovens § 27 om tavshedspligt omfatter – ligesom undtagelsen i offentlighedslovens § 30, nr. 1 – oplysninger om enkeltpersoners private forhold.

Det følger desuden af offentlighedslovens § 8 om egenaces, at en person hvis personlige forhold er omtalt i et dokument som udgangspunkt har ret til at blive gjort bekendt med oplysningerne.

Vi vurderer, at Borgerens (red.) sager i Albertslund Kommune vedrører private forhold, og at sagerne i deres helhed derfor er undtaget fra aktindsigt, også efter reglerne om meroffentlighed, da de er omfattet af tavshedspligt.

Vi har derfor forholdt os til om der er dokumenter i sagerne som i sig selv ikke vedrører Borgerens (red.) personlige forhold og som du derfor alligevel kan få aktindsigt i.

Vi vurderer, at dokumenterne i sagen vedrører Borgerens (red.) private forhold, og at dokumenterne i deres helhed derfor er undtaget fra aktindsigt, også efter reglerne om meroffentlighed, da de er omfattet af tavshedspligt.

Vi har dog efter reglerne om egenaces vurderet, at du har ret til aktindsigt i dokumenter som tidligere er sendt til dig, dokumenter som indeholder korrespondance mellem dig og Albertslund Kommune og dokumenter som er sendt til os på vegne af dig.

Du får derfor aktindsigt i

- beskrivelse af sagsforløbet af 11. januar 2019 af [REDACTED] på vegne af dig,
- mail af 18. november 2018 fra [REDACTED] på vegne af dig,
- mailkorrespondance mellem dig og hhv. [REDACTED] og [REDACTED] i perioden 18. til 20. marts 2019 og
- brev fra [REDACTED] af 1. april 2019 sendt til dig den 3. april 2019.

Vi har dog undtaget oplysninger fra dokumenterne som direkte vedrører Borgerens (red.) private forhold, som er omfattet af tavshedspligt og oplysninger som vil prisgive hensynet til undtagelse af oplysninger der direkte vedrører Borgerens (red.) private forhold.

Vi har også forholdt os til om der er oplysninger i eller dele af de undtagne dokumenter, som i sig selv ikke vedrører Borgerens (red.) personlige forhold og som du derfor alligevel kan få aktindsigt i.

Vi vurderer, at oplysningerne i sagen enten direkte vedrører Borgerens (red.) private forhold og derfor er underlagt tavshedspligt og undtaget fra aktindsigt, er af en karakter der vil prisgive hensynet i undtagelsen af oplysninger der direkte vedrører Borgerens (red.) private forhold eller ikke

har et forståeligt eller sammenhængende meningsindhold når de øvrige oplysninger er undtaget.

Vi vurderer dog, at du har ret til oplysninger som vedrører din egen kommunikation med Albertslund Kommune efter reglerne om egenaccess.

Du får derfor aktindsigt i notat af din samtale med [REDACTED] den 18. september 2018.

Vi har dog undtaget oplysninger fra notatet som direkte vedrører Borgerens (red.) private forhold, som er omfattet af tavshedspligt og oplysninger som vil prisgive hensynet til undtagelse af oplysninger der direkte vedrører Borgerens (red.) private forhold.

Bemærkninger til anmodningen

Albertslund Kommune har forståelse for, at du som pårørende har behov for afklaring og derfor ønsker, at få indsigt sagen. Det kan dog ikke føre til en ændret vurdering, da oplysningerne er omfattet af tavshedspligt og undtaget fra adgangen til aktindsigt.

Du kan klage over afgørelsen. Klagevejledningen er vedlagt afgørelsen.

Vi vedlægger uddrag af de relevante regler sammen med denne afgørelse."

[REDACTED] klagede ved mail af 24. november 2019 til HR og Jura i Albertslund Kommune over Kommunens afgørelse om delvis aktindsigt af 19. november 2019. I klagen er b.l.a. anført:

"Jeg har en interesse i forhold til at jeg anser Albertslund Kommune for indirekte medvirkende til min søns død og omstændighederne herom og dermed som erstatningsansvarlig, hvorfor jeg netop har en væsentlig retlig interesse i hans sag."

Ved genvurdering af 6. december 2019 – fejlagtigt dateret den 25. november 2019 – forholdt Albertslund Kommune sig til aktindsigtsanmodningen på ny. I det følgende gengives den fremsendte genvurdering:

"Resultat

Vi fastholder afgørelsen om, at du ikke er part i Borgerens (red.) sag og derfor ikke har ret til partsaktindsigt efter forvaltningsloven.

Vi fastholder også, at betingelserne for videregivelse af oplysninger i databeskyttelsesloven ikke er opfyldt.

Vi vurderer dog, at du foruden de oplysninger og dokumenter du har modtaget sammen med aktindsigten har ret til aktindsigt i følgende dokumenter og oplysninger efter offentlighedslovens regler om egenaccess:

- Mail af 11. oktober 2017 fra [redacted] på vegne af dig.
- Mail af 3. januar 2019 til [redacted] fra [redacted]
[redacted] sendt cc til dig.
- Oplysninger om mødet den 15. marts 2019 som du deltog i, som fremgår af forvaltningens redegørelse til social- og sundhedsudvalget vedrørende Borgerens (red.) sag.

Bemærkninger til klagen

Du oplyser, at du mener at du har en væsentlig retlig interesse i Borgerens (red.) sag, fordi du anser Albertslund Kommune for indirekte medvirkende til hans død og omstændighederne herom, og dermed som erstatningsansvarlig.

Vi bemærker, at partsstatus forudsætter at den væsentlige interesse også er en retlig interesse. Det er således ikke tilstrækkeligt, at have en personlig interesse i sagen eller dennes forløb, når ikke udfaldet af sagen har retlig betydning for dig. Vi henviser i øvrigt til begrundelsen i afgørelsen.

Vi vurderer fortsat, at du ikke er part i Borgerens (red.) sager hos Albertslund Kommune i forvaltningslovens forstand.

Du oplyser, at du ikke på tidspunktet for Borgerens (red.) død havde et skriftligt samtykke, men at du og Borgerens (red.) søster og bror har ageret i Borgerens (red.) interesse frem til hans død. Du mener derfor, at det påhviler kommunen, at anmode om et skriftligt samtykke, hvis der var tvivl om, hvorvidt I handlede i henhold til Borgerens (red.) ønsker eller ej.

Hvis du ønsker, at rette et erstatningskrav mod Albertslund Kommune kan du rette henvendelse til domstolene. Hvis det i forbindelse med en eventuel retssag bliver pålagt Albertslund Kommune, at udlevere personoplysninger til dig, vil vi naturligvis efterkomme dette. Det fører dog ikke til en ændret vurdering af, at du ikke på nuværende tidspunkt har en væsentlig, individuel og retlig interesse i sagen, hvorefter du kan betragtes som part.

Du oplyser, at du ikke på tidspunktet for Borgerens (red.) død havde et skriftligt samtykke, men at du og Borgerens (red.) søster og bror har ageret i Borgerens (red.) interesse frem til hans død. Du mener derfor, at det påhviler kommunen, at anmode om et skriftligt samtykke, hvis der var tvivl om, hvorvidt I handlede i henhold til Borgerens (red.) ønsker eller ej.

Vi oplyser, at vi udelukkende kan forholde os til om du på nuværende tidspunkt har ret til, at få oplysninger om Borgerens (red.) personlige forhold udleveret. Vi har ikke forholdt os til om du havde samtykke mens Borgeren (red.) levede, da et sådant samtykke bortfalder når den person der har givet samtykke dør. Det er således uden betydning om samtykket du havde var mundtligt eller skriftligt, da det kun gjaldt frem til Borgerens (red.) død.

Vi vurderer derfor, at oplysningerne om samtykke mens Borgeren (red.) levede ikke kan føre til en ændret vurdering.

Vedrørende yderligere aktindsigt efter reglerne om egenaccess

Vi vurderer, at det var en fejl at du ikke i afgørelsen af 19. november 2019 fik aktindsigt i mail af 11. oktober 2017 fra [REDACTED] på vegne af dig, mail af 3. januar 2019 til [REDACTED] fra [REDACTED] sendt cc til dig og oplysninger om mødet den 15. marts 2019 som du deltog i, som fremgår af forvaltningens redegørelse til social- og sundhedsudvalget vedrørende Borgerens (red.) sag.

For så vidt angår de to mails henviser vi til begrundelsen i afgørelsen af 19. november 2019.

Vedrørende oplysningerne i forvaltningens redegørelse henviser vi til, at det følger af offentlighedslovens § 23 og § 26, at interne dokumenter som udgangspunkt er undtaget fra retten til aktindsigt, men at interne dokumenter som foreligger i endelig form alligevel er omfattet af retten til aktindsigt, hvis der er tale om selvstændige dokumenter, som er oprettet for at skabe klarhed over en sags faktiske omstændigheder.

Da social- og sundhedsudvalget betragtes som en intern del af forvaltningen vurderer vi, at forvaltningens redegørelse til udvalget vedrørende Borgerens (red.) sag er et internt dokument som er oprettet for, at skabe klarhed over sagens faktiske omstændigheder, og at dokumentet derfor ikke som udgangspunkt er undtaget fra aktindsigt.

Ud over oplysninger om sagens faktiske omstændigheder indeholder redegørelsen også interne faglige vurderinger, som vi vurderer er undtaget fra aktindsigt, idet disse ikke har til formål, at skabe klarhed over sagens faktiske omstændigheder. Disse oplysninger er derfor fortsat undtaget fra aktindsigten.

Vi har også fortsat undtaget oplysninger fra redegørelsen som direkte vedrører Borgerens (red.) private forhold, som er omfattet af tavshedspligt, og oplysninger som vil prisgive hensynet til undtagelse af oplysninger som direkte vedrører Borgerens (red.) private forhold. Vi har også fortsat undtaget oplysninger som ikke har et forståeligt eller sammenhængende meningsindhold når de øvrige oplysninger er undtaget.

Det betyder, at du får aktindsigt i uddrag af forvaltningens redegørelse til social- og sundhedsudvalget, som handler om mødet den 15. marts 2019 som du deltog i.

Vi beklager fejlen og vedlægger akterne. Vi vedlægger også uddrag af de relevante regler.

Det videre forløb

Da vi fastholder afgørelsen for så vidt angår de punkter du har klaget over, sender vi nu sagen til Ankestyrelsen, og du vil modtage en kvittering fra dem, hvor du kan læse mere om behandlingen i Ankestyrelsen.

Vi medsender samtlige akter til Ankestyrelsen, som så vil tage stilling til sagen. Hvis du har yderligere bemærkninger til sagen kan du sende dem direkte til Ankestyrelsen."

Ankestyrelsen traf den 9. januar 2020 afgørelse vedr. klagen og stadfæstede Albertslund Kommunes afgørelse i sin helhed.

Egenacesanmodninger fra [redacted] og [redacted]

Den 24. november 2019 fremsendte Borgerens søster og bror hver især en anmodning om aktindsigt i Borgerens sager, hvori de selv optræder, efter reglerne om egenaces.

Ved afgørelser af 6. december 2019 – fejlagtigt daterede den 25. november 2019 – forholdt Albertslund Kommune sig til egenacesanmodningerne. Albertslund Kommune imødekom delvist begge anmodninger om egenaces.

Det fremgår af begge afgørelser, at Albertslund Kommune gav både [redacted] og [redacted] adgang til korrespondance involverende dem selv hver især samt materiale vedrørende møder, hvori de selv havde deltaget.

Albertslund Kommune afslog ved begge afgørelser at give indsigt i visse oplysninger, idet de fandt, at oplysningerne var undtaget som følge af, at oplysningerne anses som private og omfattet af reglerne om tavshedspligt.

Som samstemmende begrundelse fremgår af afgørelserne af 6. december 2019 til henholdsvis [redacted] og [redacted], at:

"Det følger af desuden offentlighedslovens § 30, nr. 1, at oplysninger om enkeltpersoners private - herunder økonomiske - forhold, er undtaget fra retten til aktindsigt. Undtagelsen omfatter særligt følsomme oplysninger, som oplysninger om race, religion, væsentlige sociale problemer, strafbare forhold, helbredsforhold og lignende oplysninger af rent privat karakter.

Det følger også, af offentlighedslovens § 34, at der skal gives aktindsigt i dele af dokumenter, hvis det kun er en del af dokumentet der er omfattet af undtagelsen. Dette gælder dog ikke, hvis det vil medføre prisgivelse af hensynet i undtagelsen, hvis det betyder at der gives klart vildledende information eller hvis den resterende del af dokumentet ikke har et forståeligt eller sammenhængende indhold.

Efter meroffentlighedsprincippet i offentlighedslovens § 14, stk. 1, kan Albertslund Kommune efter eget skøn i den konkrete sag give aktindsigt i sager, dokumenter og oplysninger i videre omfang, end det der er fastsat

i loven, medmindre det vil være i strid med anden lovgivning, herunder regler om tavshedspligt. Forvaltningslovens § 27 om tavshedspligt omfatter – ligesom undtagelsen i offentlighedslovens § 30, nr. 1 – oplysninger om enkeltpersoners private forhold.

(...)

Vi har dog undtaget oplysninger fra dokumenterne som direkte vedrører Borgerens (red.) private forhold, som er omfattet af tavshedspligt, og oplysninger som vil prisgive hensynet til undtagelse af oplysninger som direkte vedrører Borgerens (red.) private forhold. Vi har også undtaget oplysninger som ikke har et forståeligt eller sammenhængende meningsindhold når de øvrige oplysninger er undtaget.

Vi er opmærksomme på, at du mens Borgeren (red.) levede har modtaget oplysninger om hans private forhold på baggrund af samtykke fra Borgeren (red.). Det fører ikke til en ændret vurdering, fordi samtykket fra Borgeren (red.) bortfaldt da han døde.

Vi lægger i den forbindelse også vægt på, at der ikke foreligger oplysninger som kan godtgøre, at der foreligger et gyldigt samtykke nu og at et sådant samtykke ikke længere kan indhentes.”

Det er fra forvaltningen i Albertslund Kommune oplyst, at [REDACTED] og [REDACTED] ikke har påklaget afgørelserne om egenaces af 6. december 2019.

Bemærkninger omkring familiens repræsentation af Borgeren

Af mail med klage over aktindsigt fra [REDACTED] fremgår bl.a.:

”Det er korrekt, at jeg ikke på det tidspunkt Borgeren (red.) gik bort, havde skriftligt samtykke (som er det eneste der kan bevises efter hans død) til Borgerens (red.) personoplysninger. Men ikke desto mindre har jeg og Borgerens (red.) søster og bror ageret i hans interesse helt frem til hans død og er ikke er på noget tidligere tidspunkt blevet bedt om at fremskaffe et skriftligt samtykke. Det påhviler altså kommunen at anmode om det, såfremt man var i tvivl om hvorvidt vi handlede i henhold til Borgerens (red.) ønsker eller ej.”

Det er fra forvaltningen i Albertslund Kommune oplyst, at der løbende, mens Borgeren levede, er indhentet mundtligt samtykke fra ham til udveksling af oplysninger med hans familie.

4.5 Vurdering af udvalgte faktiske forhold

Ovenstående gennemgang af de faktiske forhold i Borgerens sag efterlader to spørgsmål af faktisk karakter.

Dette drejer sig om spørgsmålet om, hvorvidt Borgeren under sit ophold på Rehabiliteringsenheden [REDACTED] samt om de nærmere faktiske omstændigheder omkring Borgerens dødsfald – med andre ord, hvordan han døde.

Den nærmere afklaring af disse faktiske forhold beror på en bevismæssig vurdering, da det faktuelle oplysningsgrundlag ikke er komplet.

4.5.1 Borgerens dødsfald og -årsag

Til brug for at belyse de nærmere faktiske omstændigheder omkring Borgerens død, er der indhentet en række oplysninger fra henholdsvis akutberedskabet og politiet herunder politirapporter, obduktionsrapporter, lydfiler samt fotomappe.

Af materiale modtaget fra Region Hovedstadens akutberedskab, kan det udledes, at [REDACTED] den 3. januar 2019 klokken 04:01 foretager et alarmopkald, hvor der rekvireres ambulance og akutlæge med udrykning til Rehabiliteringsenheden. Redningspersonalet ankom til gerningsstedet 7 minutter senere.

Af [REDACTED] fra akutberedskabet fremgår det af særlig relevans om Borgerens dødsfald, at:

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED] **. sidst set ved midnatstid. da personalet runderer omkring kl. 04** (red.) *er pt ikke på sit værelse,* [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] **. som udtryk for at han har ligget ude i længere tid** (red.). [REDACTED] (red.) *pga formodet langt tidsforløb, dødfunden og* [REDACTED]
[REDACTED].

Af lydfil over alarmopkaldet kan det ligeledes udledes, at [REDACTED] fandt Borgeren liggende på ryggen udenfor, hvorefter [REDACTED] og hendes kollegaer blev guidet gennem hjerte-lungeredning indtil ambulance og lægebil ankom til stedet.

I forbindelse med Borgerens dødsfald er der ligeledes foretaget en anmeldelsesrapport af politiet som følge af deres kald ud til Rehabiliteringsenheden.

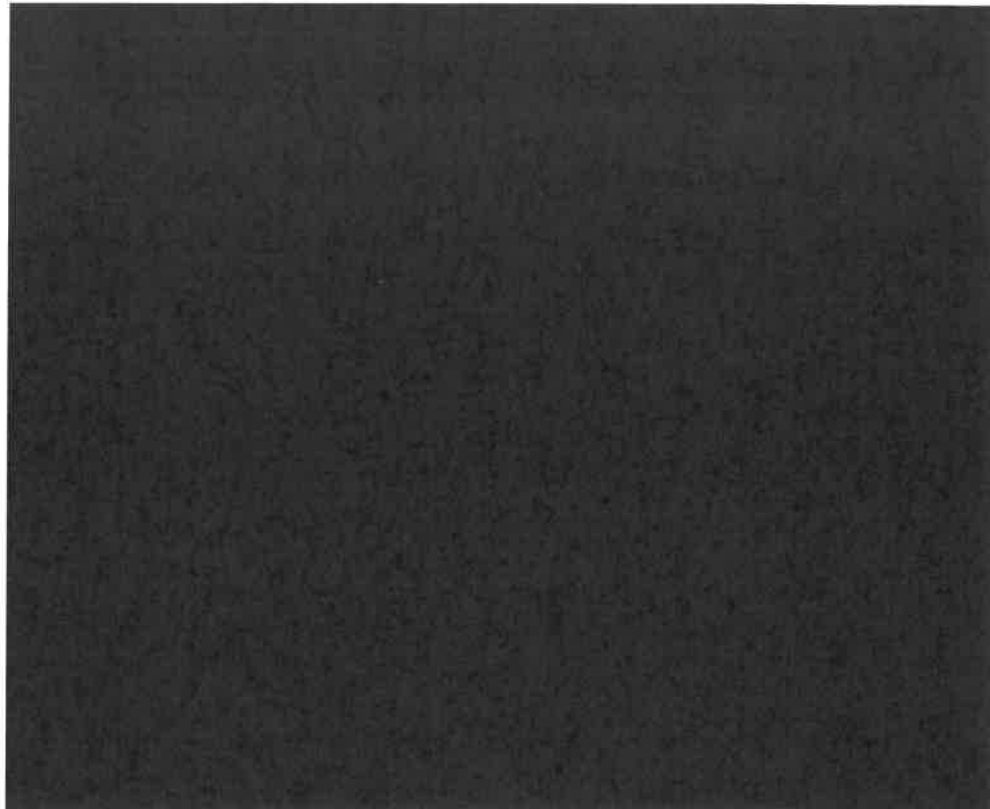
Af anmeldelsesrapporten fremgår det om sagens genstand, at:

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]

Det fremgår endvidere af anmeldelsesrapporten fra politiet, at:

[REDACTED]

Politiet har ligeledes foretaget en afhøring af anmelderen [redacted] og lavet en afhøringsrapport herover. Af afhøringsrapporten fremgår:

"Afhøringens resultat:

Afhørte forklarede, at hun var på arbejde på tidspunktet hvor hun fandt afdøde.

*Afhøre var mødt ind på arbejde kl. 23.00, hvor **hun gik sin runde kl. 24.00.*** [redacted]

*[redacted] **Afhørte havde derfor hjulpet nu afdøde ind på sit værelse, hvor hun havde sat sig på hans stol inde på værelset, og de var blevet enige om, at nu skulle han gå i seng*** [redacted]

Afhørte var sikker på, at nu ville han gå i seng.

[redacted]

Afhørte var derefter gået videre på sin runde på etagen, hvor hun gik rundt på alle værelser og tjekkede til beboerne. Hun gjorde ikke de store, andet end lige at kigge til beboerne. Hun vækkede ikke folk eller lignende.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]."

Politiet har endvidere afhørt Borgerens egen læge og af rapport herom fremgår:

"Jeg kontaktede torsdag d. 3 januar kl. 0813 afdødes egen læge på tlf.nr.:

[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Lægen havde ikke yderligere til sagen"

Af politiets rapport over [REDACTED] fremgår:

"I forbindelse med ovenstående sag, kontaktede jeg [REDACTED] for at få oplyst lidt om afdødes, Borgerens (red.), [REDACTED].

Jeg kontaktede [REDACTED] d. 4. januar 2019 kl. 0046, hvor jeg fik fat i lægesekretær [REDACTED] fra akutmodtagelsen.

*Hun kunne oplyse, at [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED].*

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]"

Af politiets rapport om underretning af familien fremgår:

[REDACTED]

Vi henvendte os på adressen og tog kontakt til [REDACTED], der indledningsvis blev gjort bekendt med anledningen. [REDACTED]

[REDACTED] og det sidste stykke tid var blevet kastet rundt i systemet fra opholdstilbud til opholdstilbud.

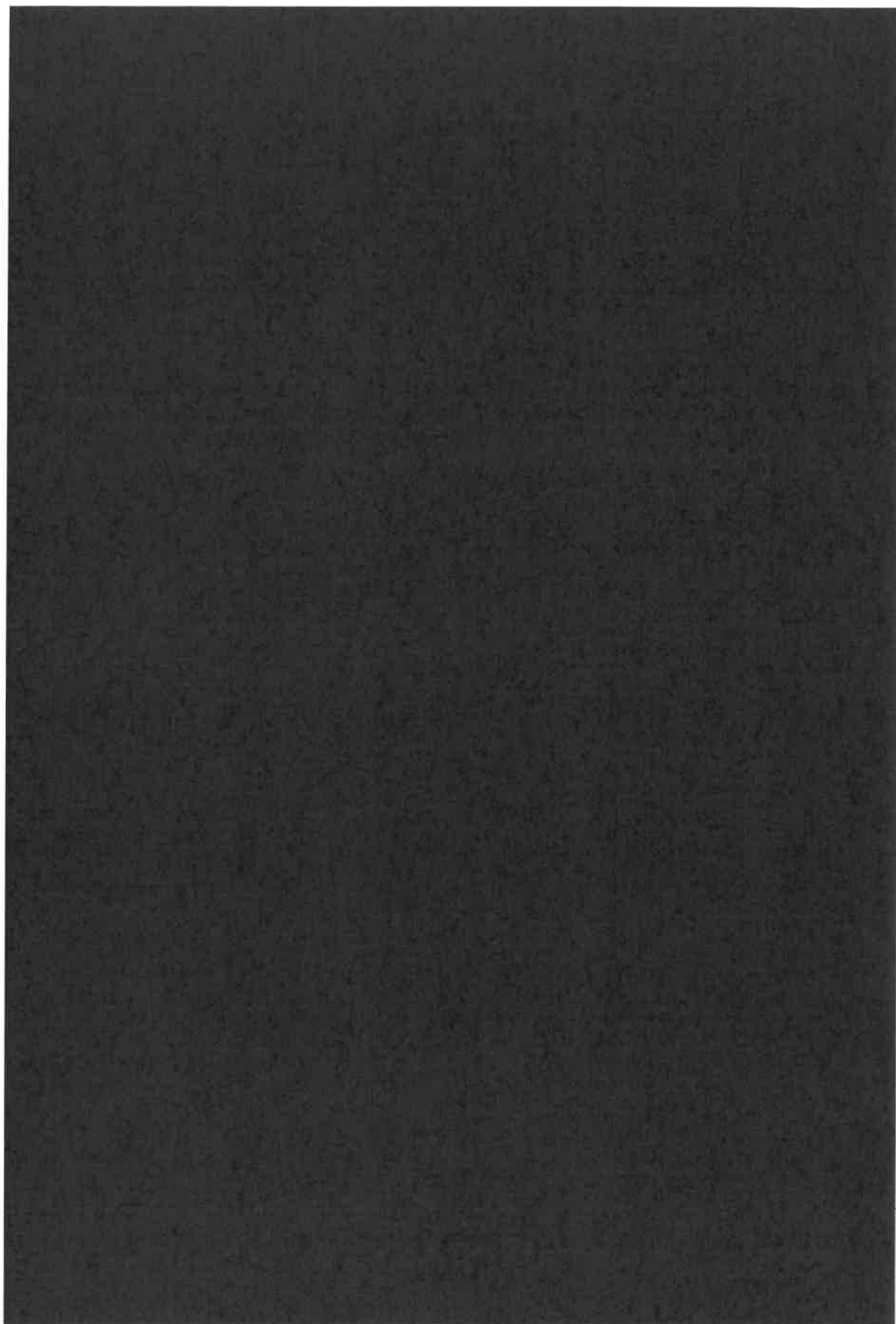
[REDACTED]

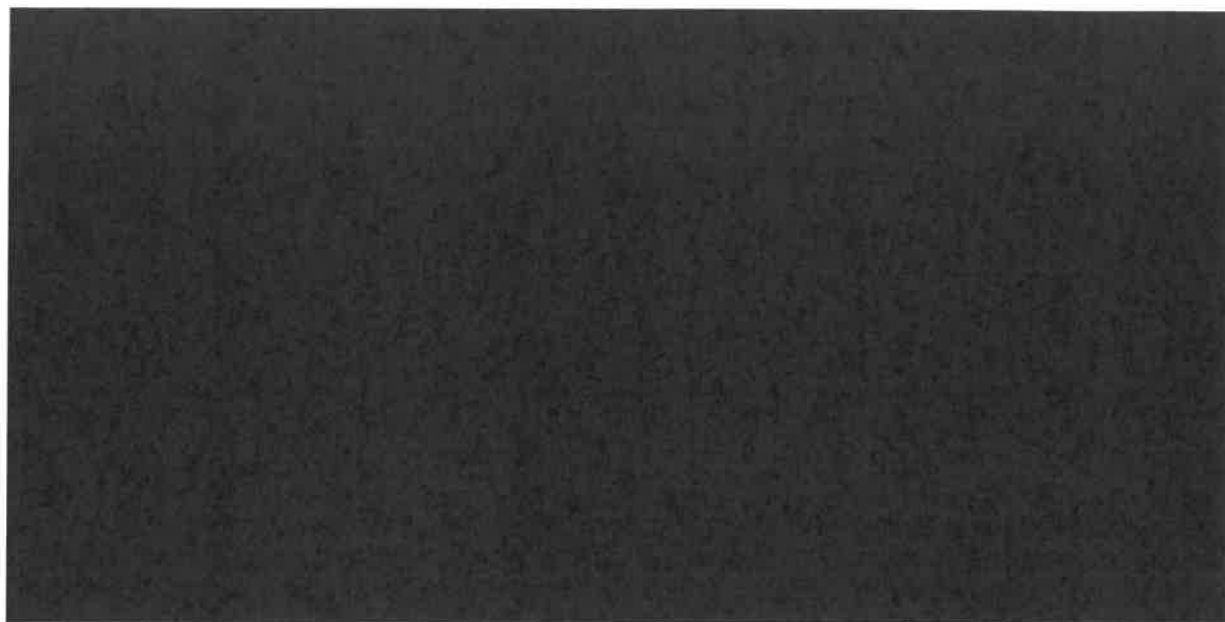
Familien havde både til diverse opholdssteder og kommunen klaget over, at afdøde ikke fik det korrekte botilbud, [REDACTED]

Både afdødes mor og søster havde været i dialog med sygehuset. Familien modsatte sig ikke obduktion og ville varetage familien. Inden vi forlod adressen ankom afdødes søster, som bekræftede moderen oplysninger."

Politiet har endvidere udleveret deres fotomappe, hvoraf følgende fotos blandt andet indgår:

Af fotografierne bemærkes det i særdeleshed, at Borgeren [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED].

Derudover er modtaget en række dokumenter relateret til obduktionen af Borgeren.

Af obduktionserklæring udarbejdet den 9. januar 2019 på Retspatologisk afdeling fremgår:

KONKLUSION

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Overlæge

Af sagsakterne fremgår, at

[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

CT-skanning

[REDACTED]

Udvendig undersøgelse

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Af tegn på sygdom ses

[REDACTED]

Af tegn på vold ses:

[REDACTED]

[REDACTED]

Indvendig undersøgelse

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Det fremhæves, at Borgeren havde [REDACTED], hvilket – ligeledes sammenholdt med fotomaterialet - medfører en formodning for, at Borgeren natten mellem den 2. og 3. januar 2019 [REDACTED].

Om væsentlige obduktionsfund udarbejdet den 4. januar 2019 fremgår endvidere:

Omstændigheder:

51-årig mand fundet død på rehabiliteringshjem. [REDACTED]

[REDACTED]

Ordineret medicin:

[REDACTED]

Væsentlige obduktionsfund:

[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]

Foreløbig dødsårsag:

[REDACTED]
[REDACTED]

Supplerende undersøgelser:

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Overlæge

Af supplerende obduktion dateret den 11. april 2019 fremgår:

Retskemisk undersøgelse:

[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Mikroskopisk undersøgelse:

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

KONKLUSION:

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]

Læge

Overlæge

På baggrund af de på tidspunktet for Borgerens død foreliggende oplysninger præsenteret for retspatologisk afdeling samt undersøgelser, blev det således konkluderet, at Borgeren [REDACTED] den 3. januar 2019.

Ovennævnte oplysninger om Borgerens dødsfald har medført, at det blev fundet nødvendigt at kontakte [REDACTED], der foretog obduktionen af Borgeren, for at stille ham supplerende spørgsmål med henblik på at fastlægge det faktiske forløb for Borgerens død.

Dette navnlig for at afdække, hvorvidt Borgeren under hensyntagen til vores oplysninger i sagen, fortsat formodes at være [REDACTED] eller først senere efter [REDACTED] afgik ved døden. Med andre ord, hvorvidt Borgerens liv muligvis kunne været reddet.

Af referat over interview med [REDACTED] [REDACTED] fremhæves i det følgende:

"...

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]

Med afsæt i det udleverede materiale, herunder de ved obduktionen og på billedmateriale påviste fysiske skader, samt opfølgende samtale med [REDACTED]
[REDACTED], er det vores vurdering, at Borgeren [REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED].

[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED],
hvorfor det er sandsynligt, at Borgerens liv kunne være reddet.

4.5.2 Medicinhåndtering

Som det fremgår af den faktiske gennemgang af Borgerens sag har han [REDACTED]
[REDACTED].

[REDACTED] som Skovhus Privathospital/Granhøjen benyttede under Borgerens ophold dér og som ligeledes blev overdraget til Huset i november måned 2018. Af [REDACTED]
[REDACTED].

Akter fra Albertslund Kommune og Rehabiliteringsenheden benævner dog ikke, at Borgeren under hans ophold har [REDACTED]. Derudover kan det konstateres, at [REDACTED]
[REDACTED].

Det er således uklart, hvorvidt Borgeren [REDACTED]
[REDACTED].

Fra gennemgang af sagens faktiske grundlag ovenfor fremhæves særligt følgende:

Den 5. november 2018 overdrog Granhøjen en medicinliste [REDACTED]
[REDACTED] til Huset. [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED].

Efterfølgende blev der i Husets dagbogssystem noteret [REDACTED]
[REDACTED].

Borgeren blev den 20. december 2018 [REDACTED]

Den 21. december flyttede Borgeren ind på Rehabiliteringsenheden. Af dagbogsjournal fra Huset fremgår om medicin, at "[REDACTED] vil køre fra Huset til Albertshøj med medicin samt vigtige oplysninger vedr. Borgerens (red.) plejebehov samt observationsniveau".

Først den 24. december noterede medarbejderen "[REDACTED]" ([REDACTED]) fra Rehabiliteringsenheden i CURA, at "medicinæskerne som borger har haft med fra bostedet er fejl doseret. Ut har doseret til i dag og i morgen efter FMK".

Den 27. december noterede [REDACTED] i Husets dagbogsjournal, at han og andre beboere besøger Borgeren på Rehabiliteringsenheden. Han noterede endvidere:

*"... Jeg vil i samme ombæring fortælle (huske dem på [REDACTED])
[REDACTED] Dette kender hun ikke noget til, men vil undersøge sagen, da dette ikke står i deres Cardeks.*

...

*Efter at have hilst på dem (de virker ikke særligt imødekomende), [REDACTED]
[REDACTED] - den ene virker uvidende og sender mig videre til næste personale. Hun siger afvisende, at hun har tjekket op på det i deres system, men at det ikke står nogle steder, samt at de ikke ligger inde med [REDACTED] (red.). Jeg fortæller, at Borgeren (red.) havde det med sig fra os, samt at det skulle have været opbevaret i køleskab, (hvilket vi havde fortalt til sagsbehandleren) og hvis det ikke er anbragt på køl, så er det uanvendeligt nu. På det svarer hun, at de ikke må give noget uden det er ordineret - og det står ikke på den sidste udskrives seddel. Hun spørger, hvem der står for Borgerens (red.) medicin, psykiater eller læge? Jeg kunne blot svare at vi bruger deres egen læge eller DPC - men hvordan de plejer at gøre det, det ved jeg ikke. Jeg lukker den af med, at nu har jeg videregivet informationen, og hvad de så vil gøre, er op til dem selv."*

Det bemærkes, at det ikke i Rehabiliteringsenhedens journalsystem CURA ses noteret, at Huset besøgte Borgeren og ej heller den nye information om [REDACTED].

Borgerens egen læge [REDACTED] har telefonisk oplyst – og efterfølgende skriftligt bekræftet – at han den 27. december 2018 havde en e-konsultation omkring [REDACTED], men ikke omhandlende [REDACTED]. Denne henvendelse er ikke noteret i CURA.

Den 28. december blev det i CURA noteret, at man havde forsøgt at kontakte egen læge om [REDACTED]. Dette kan egen læge dog ikke bekræfte.

I dagene efter den 28. december noterede personalet på Rehabiliteringsenheden, at Borgeren [REDACTED]. I samme forbindelse kontaktede Borgerens søster Rehabiliteringsenheden og udtrykte stor bekymring for Borgeren og sine observationer af Borgerens somatiske udfordringer.

Medicinlisten (udskrift af FMK) udleveret af Albertslund Kommune og [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] – modsat medicinliste udskrevet fra FMK af 4. december 2018. [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]. [REDACTED] ringede da der ikke fremgik
oplysninger om [REDACTED]
[REDACTED]. Kontakten til egen læge er ikke noteret i CURA.

I forbindelse med obduktionen af Borgeren afgives en retskemisk erklæring, hvoraf følgende blandt andet fremgår om niveauet af forskellige stoffer i Borgerens krop:

"Toksikologisk vurdering"

[illegible]

Resultatskema

[illegible]

Noter

[illegible]

I tillæg er der, til belysning af Borgerens medicinske behandling, indhentet oplysninger fra Sundhedsstyrelsen om b.la. antikolinerge bivirkninger ved behandling med [REDACTED]. Herfra fremhæves i det følgende:

"Flere lægemidler påvirker den kolinerge neurotransmission, som er involveret i regulering af kognitive funktioner og en række organsystemer.

...

Centrale antikolinerge bivirkninger omfatter svimmelhed, faldtendens, hukommelsesbesvær, konfusion og delirsymptomer. Perifere antikolinerge bivirkninger omfatter gastrointestinale bivirkninger som fx mundtørhed, kvalme, opkastning og obstipation; urologiske bivirkninger, primært urinretention, kardiovaskulære bivirkninger som fx palpitationer og evt. arytmi, ortostatisk hypotension og oftalmologiske bivirkninger som fx uskarpt syn og forstørrede pupiller.

Listen i inddeler lægemidlerne i tre kategorier:

- **Kategori 1** er udtryk for lille til moderat antikolinerg effekt af lægemidlet
- **Kategori 2** er udtryk for stærk antikolinerg effekt
- **Kategori 3** er udtryk for meget stærk antikolinerg effekt"

██████████, er anført som kategori 3, og har således en meget stærk antikolinerg effekt. Det bemærkes i tillæg dertil
██████████
██████████, hvilket således kan have forstærket bivirkningerne.

Det modtagne materiale har givet os anledning til at stille [REDACTED]
[REDACTED] supplerende spørgsmål for så vidt angår [REDACTED].
Af relevante uddrag herom fremhæves følgende:

"...

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Med afsæt i det modtagne materiale, samt opfølgende samtale med [REDACTED]
[REDACTED], er det vores vurdering, at det er overvejende sandsynligt, [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED].

Det er vores vurdering, at Styrelsen for patientsikkerhed bør inddrages, og at der i
samarbejde med styrelsen foretages en grundig og fyldestgørende undersøgelse af [REDACTED]
[REDACTED].

5. Det juridiske grundlag

5.1 Kommunalbestyrelsens kompetence og tilsyn efter serviceloven

Det fremgår af servicelovens § 4, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal sørge for, at
tilbuddene efter serviceloven består, og af stk. 2, at dette kan føres ud i verden ved
samarbejde med eksempelvis private.

5.1.1 Delegation af opgaver til private

Kommunalbestyrelsen har forsyningsforpligtelsen i medfør af serviceloven, og det er
således kommunalbestyrelsens ansvar, at formål ifølge serviceloven opfyldes, samt at
de nødvendige tilbud gives:

§ 4. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er de nødvendige tilbud efter denne lov (red.).

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen opfylder sit forsyningsansvar efter stk. 1 ved brug af egne tilbud og ved samarbejde med andre kommuner, regioner eller private tilbud (red.).

Stk. 3. Tilbud omfattet af krav om godkendelse, jf. § 4 i lov om socialtilsyn, skal være godkendt af socialtilsynet for at kunne indgå i kommunens forsyning, jf. stk. 2.

Stk. 4. I tilfælde, hvor der er et akut behov for at placere en borger og der ikke kan findes et egnet godkendt tilbud, kan et tilbud dog i op til 3 uger indgå i den kommunale forsyning uden godkendelse. Socialtilsynet orienteres om anvendelsen af det ikkegodkendte tilbud og kan, når særlige grunde taler for det, træffe afgørelse om, at det ikkegodkendte tilbud anvendes i yderligere 3 uger.

Det foreligger i stk. 2 en lovgivningsmæssig hjemmel for Kommunerne til at samarbejde med private botilbud. Heri skal forstås at overlade driftsopgaver.

I vejledning til serviceloven vedrørende delegation af kommunalbestyrelsens opgaver i henhold til serviceloven fremgår:

"103. Det er almindeligt antaget, at kommunalbestyrelsen ikke kan overlade myndighedsudøvelse til private, medmindre der er klar lovhjemmel hertil. Omvendt vil der almindeligvis kunne ske udlicitering af opgaver, som har karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed, medmindre det fremgår eller er forudsat i lovgivningen, at de pågældende opgaver skal udføres af personer, der er ansat i forvaltningen (red.).

Ved myndighedsudøvelse forstås forvaltningens ensidigt og bindende fastlæggelse af den enkeltes rettigheder og pligter på grundlag af offentligretlige regler (red.). Adgangen til uden klar lovhjemmel at overlade sagsforberedelse i afgørelsessager til private betragtes i den forvaltningsretlige litteratur som snæver. Der kan f.eks. henvises til Carsten Henriksen "Rammebetingelser for udlicitering af myndighedsopgaver", 2004, s. 66, og "Forvaltningsret", af Hans Gammeltoft-Hansen m.fl., 2. udgave, s. 145. Overladelse af sagsoplysningen som helhed antages at kræve klar lovhjemmel. Der kan henvises til FOB 2013-9, hvoraf fremgår nogle af de væsentligste forudsætninger, som skal være opfyldte, før en myndighed lovligt kan delegere opgaver i forbindelse med sagsforberedelsen i afgørelsessager til private uden udtrykkelig lovhjemmel.

Der kan ikke foretages en entydig afgrænsning af, hvilke sagsbehandlingskridt der uden udtrykkelig lovhjemmel kan overlades til en privat. Overladelse af sagsforberedende skridt til private kan ikke anses for udelukket, hvor det åbenbart er uden indflydelse på forvaltningsprocessen og på forvaltningsaktens (afgørelsens) indhold, om det pågældende led i sagsforberedelsen udføres af forvaltningens ansatte eller andre. Det vil

især kunne ske ved målinger og beregninger, hvor grundlaget er entydigt fastlagt enten i lovgivningen eller af forvaltningen. Der kan også lovligt indhentes sagkyndige udtalelser fra f.eks. læger og psykologer.

Kommunalbestyrelsen må i sådanne tilfælde sikre sig, at kommunalbestyrelsen har adgang til samtlige indhentede oplysninger af betydning for sagen, således at de kan indgå umiddelbart i grundlaget for myndighedens afgørelse. Dette gælder såvel skriftligt som mundtligt modtagne oplysninger. En sådan videregivelse er påkrævet, dels for at myndigheden selv kan kontrollere, at de fornødne oplysninger til brug for at træffe afgørelse foreligger, dels for at myndigheden kan sikre sig, at partshøring og aktindsigt foretages i overensstemmelse med de almindelige bestemmelser herom (red.).

Der kan henvises til FOB 1996.105 og FOB 2005.499¹

5.1.2 Kommunalbestyrelsens tilsyn med private bosteder

Til trods for, at kommunen kan overlade visse driftsopgaver til private er det stadig op til kommunen at føre tilsyn med, hvorvidt institutionen lever op til de forvaltningsretlige forpligtelser i medfør af bl.a. retssikkerhedslovens § 43 samt opfylder formålet med den indsats, som den pågældende lov sigter at sikre. Det følger af servicelovens § 148 om kommunens pligt til at yde støtte, at:

”§ 148

Kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter denne lov, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, fører tilsyn med de tilbud, som kommunalbestyrelsen i denne kommune i forhold til den enkelte person har truffet afgørelse om, jf. § 3, stk. 1. Tilsynet omfatter ikke det generelle driftsorienterede tilsyn, jf. § 148 a og lov om socialtilsyn.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter denne lov, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, skal løbende følge de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål. Kommunalbestyrelsen skal herunder være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp. Opfølgningen skal ske ud fra modtagerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne.”

Af vejledning til serviceloven af 2019-12-15 nr. 10172 følger:

¹ vejledning til serviceloven af 2017 pkt. 103

"Kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp til en borger efter serviceloven, er ansvarlig for at føre et løbende, personrettet tilsyn for at sikre sig, at hjælpen til den enkelte fortsat opfylder sit formål, jf. servicelovens § 148. (...)

Det følger af servicelovens § 4, stk. 1 og 2, at kommunalbestyrelsen har en pligt til at sørge for, at der er de nødvendige botilbud efter serviceloven, og at denne forsyningspligt kan opfyldes ved brug af kommunale, regionale og private tilbud.

Når kommunalbestyrelsen indgår kontrakt med en leverandør af botilbud om en borgers ophold på et botilbud efter serviceloven, bør kommunalbestyrelsen være opmærksom på, at det skal ske indenfor rammerne af deres forpligtelser.

Kommunalbestyrelsens forsyningspligt vedrørende botilbud efter servicelovens § 108 skal ses i sammenhæng med almenboliglovens § 105, hvorefter kommunalbestyrelsen drager omsorg for, at der i nødvendigt omfang tilvejebringes almene ældreboliger, der kan udlejes til ældre og til personer med handicap, som har et særligt behov for sådanne boliger. Når kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om midlertidigt eller længerevarende ophold i tilbud efter §§ 107 og 108, skal afgørelsen, jf. servicelovens § 3, stk. 2, indeholde oplysninger om beslutningen om den konkrete indsats, som iværksættes og formålet hermed.

Hvis den konkrete indsats ændres væsentligt, finder forvaltningslovens kapitel 3-7 anvendelse ved kommunes beslutning herom. Forvaltningslovens kapitel 3-7 vedrører vejledning og repræsentation m.v., partens aktindsigt, partshøring, begrundelse m.v. og klagevejledning."

Det fremgår heraf, at forvaltningsmyndigheden kan overlade visse opgaver til private botilbud. Kommunalbestyrelsen har dog en forpligtelse til at føre tilsyn med, at deres forpligtelser i medfør af serviceloven overholdes.

5.1.3 Principper for Kommunalbestyrelsens sociale opgaver

Formålet med serviceloven er bl.a. at tilgodese behov, der følger af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, jf. servicelovens § 1, stk. 1, nr. 3.

Formålet med serviceloven fremgår af serviceloven § 81 og lyder:

§ 81. *Formålet med at yde støtte efter denne lov til voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer er at sikre, at den enkelte får en sammenhængende og helhedsorienteret indsats, der modsvarer den enkeltes behov (red.). Støtten skal ydes med det formål at styrke den enkeltes egne muligheder og eget ansvar for at udvikle sig og udnytte egne potentialer, i det omfang det er*

muligt for den enkelte. Desuden er formålet at medvirke til at sikre, at den enkelte **kan fastholde sit aktuelle funktionsniveau** (red.), og at yde kompensation, omsorg og pleje.

Indsatserne til voksne skal således

- 1) **forebygge, at den enkeltes problemer forværres** (red.),
- 2) understøtte den enkeltes muligheder for at fastholde egne ressourcer eller fremme øget selvstændighed samt forbedre den enkeltes sociale og personlige funktion,
- 3) forbedre mulighederne for den enkeltes livsudfoldelse gennem kontakt, tilbud om samvær, aktivitet, behandling, omsorg og pleje,
- 4) fremme inklusion i samfundet, herunder medvirke til at øge den enkeltes mulighed for deltagelse i uddannelse, beskæftigelse og sociale relationer, og
- 5) sikre en helhedsorienteret støtte med tilbud afpasset efter den enkeltes særlige behov i egen bolig, herunder i botilbud efter lov om almene boliger m.v. eller i botilbud efter denne lov.

Af forarbejderne til servicelovens § 81 og den betænkning, som ligger bag indførslen af servicelovens afsnit 5 – også kaldet servicelovens voksenbestemmelser² - fremgår:

”Efter servicelovens § 81 skal kommunalbestyrelsen tilbyde en særlig indsats til voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Formålet med indsatsen er at forebygge, at problemerne forværres, at forbedre den enkeltes sociale og personlige funktion samt udviklingsmuligheder, at forbedre mulighederne for den enkeltes livsudfoldelse gennem kontakt, tilbud om samvær, aktivitet, behandling, omsorg og pleje, at fremme inklusion i samfundet og at yde en helhedsorienteret indsats med servicetilbud afpasset efter den enkeltes særlige behov i egen bolig eller i botilbud efter serviceloven.

*Det foreslås i den nyaffattede § 81, 1. pkt., i serviceloven, at **formålet med at yde støtte til voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer er at sikre, at den enkelte får en sammenhængende og helhedsorienteret indsats, der modsvarer den enkeltes behov** (red.). Hermed understreges i den foreslåede formålsbestemmelse det, som efter gældende ret også er intentionen med serviceloven, nemlig **at formålet med at yde støtte til borgere med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer er at sikre, at borgeren får en sammenhængende og helhedsorienteret indsats, der modsvarer den enkeltes behov** (red.). Bestemmelsen skal bl.a. ses i sammenhæng med § 5 i retssikkerhedsloven (helhedsprincippet), hvorefter kommunalbestyrelsen skal vurdere ansøgninger og spørgsmål om hjælp efter alle de muligheder, der findes i den sociale lovgivning, ligesom kommunalbestyrelsen skal være opmærksom på, om der kan søges om hjælp hos en anden myndighed eller efter anden lovgivning.*

² (LFS 150/2016)

Desuden er formålet, jf. det foreslåede § 81, 2. pkt., at styrke den enkeltes egne muligheder og eget ansvar for at udvikle sig og udnytte egne potentialer i det omfang, det er muligt for den enkelte. Hermed videreføres de specifikke formål med indsatserne uændret i forhold til gældende ret, dog med en understregning af, at indsatserne også skal understøtte muligheden for at fastholde egne ressourcer.

Formålet er desuden at medvirke til at sikre, at den enkelte kan fastholde sit aktuelle funktionsniveau, ligesom formålet er at yde kompensation, omsorg og pleje, jf. det foreslåede 3. pkt.

Endvidere indføres som noget nyt, jf. pkt. 4, at indsatserne skal fremme inklusion i samfundet. Herved understreges det generelle synspunkt om, at alle borgere indgår ligeværdigt som medborgere i samfundets mange fællesskaber. Det er derfor vigtigt, at indsatserne til borgere med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer ydes med henblik på, at de kan have effekt – også i forhold til andre sektorområder, herunder sundheds-, uddannelses- og beskæftigelsesområdet. Kommunalbestyrelsen skal ved vurderingen af indsatser efter serviceloven være opmærksom på samarbejdet mellem sektorer.

Kommunalbestyrelsen bør herved være opmærksom på (red.), om borgeren allerede har en plan på et andet sektorområde, f.eks. en jobplan, behandlingsplan eller genoptræningsplan. Hvis dette er tilfældet, bør en **eventuel handleplan efter serviceloven samtænkes med disse planer, så der er sammenhæng i indsatserne** (red.). Det er en forudsætning, at kommunalbestyrelsen iagttager gældende forvaltningsretlige regler om udveksling af oplysninger mellem forskellige forvaltningsmyndigheder og mellem forskellige dele af samme forvaltningsmyndighed.

I denne forbindelse skal det understreges, at det er en forudsætning for at modtage hjælp efter serviceloven, at der ikke kan ydes hjælp efter andre sektors lovgivning. Dette følger af subsidiaritetsprincippet. Subsidiaritetsprincippet fastslår således, at hjælp og støtte efter den sociale sektors lovgivning er subsidier til hjælp og støtte efter andre sektors lovgivning.

Endelig kan det være et mål i sig selv, at borgeren med støtte efter serviceloven får skabt sociale relationer, som kan være en støtte for den enkelte fremover.

Det samlede tilbud skal, jf. pkt. 5, ud over evt. botilbud efter serviceloven eller efter lov om almene boliger m.v., støtte den enkeltes muligheder for livsudfoldelse og udviklingsmuligheder, og kan ud over personlig hjælp,

omsorg og pleje, omfatte særlig pædagogisk bistand, optræningsmuligheder, behandling og f.eks. specialundervisning efter lov om specialundervisning af voksne.

I de tilfælde, hvor borgerne har nedsat funktionsevne i et sådant omfang, at de næppe vil kunne klare en selvstændig tilværelse uden særlig støtte og uden for de særlige botilbud, vil hovedformålet være omsorg, behandling og pleje, og herudover støtte til at forbedre den enkeltes livsudfoldelse f.eks. gennem tilbud om samvær og aktiviteter med andre.

Det er vigtigt, at borgeren inddrages i overvejelserne om, hvad formålet med indsatsen skal være, og hvilke serviceydelser der skal til, for at målet nås.

Generelt kan det anføres, at sigtet er, at der ved tilrettelæggelsen af hjælpen særlig tilgodeses de helt specielle forhold, der gælder for målgrupperne. Ikke mindst bør hjælpen samordnes med den hjælp, der ydes dem fra andre sektorer, som f.eks. undervisnings- og sundhedssektoren, samt gennem familie og private netværk.”

Jon Andersen³ fremhæver, at socialforvaltningen – udover de almindelige forvaltningsretlige grundsætninger og -principper – er underlagt lov om social retssikkerhed, som udgør en form generallovgivning for socialforvaltningen.

Socialforvaltningens sagsbehandlingsmæssige forpligtelser kan overordnet kategoriseres i 4 nedenstående principper, som skal overholdes, med henblik på netop at leve op til eksempelvis servicelovens formål:

- 1) Hurtighedsprincippet, jf. den sociale retssikkerhedslovs § 3, stk. 1 og § 3a, stk. 1 (særligt serviceloven):

”§ 3. Kommunalbestyrelsen skal behandle spørgsmål om hjælp så hurtigt som muligt med henblik på at afgøre, om der er ret til hjælp og i så fald hvilken (red.).

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal på de enkelte sagsområder fastsætte frister for, hvor lang tid der må gå fra modtagelsen af en ansøgning, til afgørelsen skal være truffet. Fristerne skal offentliggøres. Hvis fristen ikke kan overholdes i en konkret sag, skal ansøgeren skriftligt have besked om, hvornår ansøgeren kan forvente en afgørelse.”

”§ 3 a. Fristerne efter § 3, stk. 2, skal for afgørelser efter lov om social service offentliggøres på og fremgå tydeligt af kommunens hjemmeside. Fristerne efter § 3, stk. 2, gælder også ved kommunalbestyrelsens behandling af afgørelser efter lov om social service, som er hjemvist af Ankestyrelsen. Fristerne regnes fra modtagelsen af Ankestyrelsens afgørelse.”

³ Jon Andersen, 7. udgave, s. 394 - 451

- 2) Helhedsprincippet, jf. den sociale retssikkerhedslovs § 5:

”§ 5. Kommunalbestyrelsen skal behandle ansøgninger og spørgsmål om hjælp i forhold til alle de muligheder, der findes for at give hjælp efter den sociale lovgivning, herunder også rådgivning og vejledning. Kommunalbestyrelsen skal desuden være opmærksom på, om der kan søges om hjælp hos en anden myndighed eller efter anden lovgivning.”

- 3) Dialogprincippet, jf. den sociale retssikkerhedslovs § 4:

***”§ 4. Borgeren skal have mulighed for at medvirke ved behandlingen af sin sag** (red.). Kommunalbestyrelsen tilrettelægger behandlingen af sagerne på en sådan måde, at borgeren kan udnytte denne mulighed”*

- 4) Udvidet notatpligt, jf. ulovbestemte grundsætning sml. Offentlighedslovens § 13:

***”I sociale sager er der en videregående pligt til at tage end nævnt i offentlighedsloven § 13** (red.). Denne pligt følger af den ulovbestemte grundsætning om notat og kan omfatte interne faglige vurderinger i afgørelsessager, mundtlige modtagne oplysninger og eksterne faglige vurderinger i sager, der ikke er afgørelsessager, sagsbehandlerens interne overvejelser inden der træffes afgørelse osv.”⁴*

5.2 Den socialretlige ramme – udvalgte bestemmelser i serviceloven

I medfør af servicelovens kap. 5 §§ 85, 107 og 108 har kommunalbestyrelsen pligt til at tilbyde hjælp, omsorg eller støtte samt genoptræning til visse borgere, herunder eksempelvis tilbyde et midlertidig eller længerevarende ophold på et bo tilbud.

Kommunen har forsyningsforpligtelsen mellem de botilbud, der er godkendt af det sociale tilsyn samt registreret på Tilbudsportalen.

”§ 85 Kommunalbestyrelsen skal tilbyde hjælp, omsorg eller støtte samt optræning og hjælp til udvikling af færdigheder til personer, der har behov herfor på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer”

Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om tilbud om hjælp på baggrund af visitation af borgeren. Afgørende for, hvilken hjælp borgeren tilbydes er, hvilket behov borgeren har. Dette beror på en konkret vurdering og et kvalificeret skøn.⁵

Ved kommunens skøn over, hvilket botilbud, som den enkelte borger skal tilbydes, har Ankestyrelsen, på baggrund af gældende lov og ankestyrelsens principafgørelser i deres praksisnotat fra maj 2019⁶, fremhævet betingelserne for at modtage tilbud og formålet med de enkelte bestemmelser, som bør udgøre pejlemærker for kommunens

⁴ Jon Andersen, 7. udgave, s. 446

⁵ Botilbudsvejledningen, pkt. 113 og 119 (Vejl 2019 10172)

⁶ Ankestyrelsens notat om midlertidige og længerevarende botilbud, maj 2019

skøn. Med udgangspunkt fremhæves de overordnede betingelser og formål med tilbud om midlertidige og længerevarende bo-ophold efter §§ 107 og 108.

5.2.1 Midlertidige ophold

Formålet med at give borgere ophold i et midlertidigt botilbud er at gøre borgeren i stand til at klare sig i eget hjem, eventuelt med støtte. Der kan også være tale om situationer, hvor borgere i en kort periode visiteres til et midlertidigt botilbud for at få udredt behov og for at finde frem til det rette fremtidige botilbud.

§ 107

Kommunalbestyrelsen kan tilbyde midlertidigt ophold i boformer til personer, som på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov for det.

Stk. 2.

Kommunalbestyrelsen skal tilbyde midlertidigt ophold

- 1) til personer med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har behov for omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner eller for pleje, eller som i en periode har behov for særlig behandlingsmæssig støtte, og*
- 2) til personer med nedsat psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer, der har behov for pleje eller behandling, og som på grund af disse vanskeligheder ikke kan klare sig uden støtte*

Midlertidige botilbud tilbydes som udgangspunkt alene til borgere, der har et *midlertidigt* behov for at opholde sig i et botilbud. Disse botilbud kan også tilbydes i en kortere periode, hvor det udredes nærmere skal udredes, hvilket længerevarende botilbud, der kan tilbydes borgeren, eller hvor det skal afklares om borgeren kan klare sig i egen bolig.

Personer, der er i personkredsen for et midlertidigt botilbud, kan have behov for blandt andet aflastning, optræning, afprøvning af fremtidige bomuligheder, behandling og udslusning til egen bolig.

Der er derfor tale om et skøn i forhold til, hvornår borgerne opfylder betingelserne for et midlertidigt botilbud.

Kommunen *kan* tilbyde midlertidigt botilbud til:

- Personer som på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov for det.

Kommunen *skal* tilbyde botilbud til:

- Personer med betydelig nedsat fysisk og psykisk funktionsevne, der har behov for omfattende hjælp til almindelige daglige funktioner eller for pleje, eller som i en periode har behov for særlig behandlingsmæssige støtte.

- Personer med nedsat psykisk funktionsevne eller med særlig sociale problemer, der har behov for pleje eller behandling, og som på grund af disse vanskeligheder ikke kan klare sig uden støtte.⁷

Ved vurderingen af, om borgeren tilhører personkredsen, skal det vurderes, om der er mulighed for, at borgeren bliver bedre og på sigt vil kunne klare sig selv. Hvis den nødvendige hjælp og støtte kan ydes i borgerens egen bolig, er borgeren ikke i personkredsen for et midlertidigt botilbud. Hvis borgeren bliver dårligere med tiden eller aldrig vil blive bedre, har borgeren behov for et længerevarende botilbud.⁸

Ankestyrelsen pointerer i deres praksisnotat, at Kommunen i tilfælde af, at borgeren selv ønsker et botilbud, ikke kan henvise til princippet om mindre indgribende foranstaltninger som begrundelse for, at borgeren skal have et andet tilbud, end det som bedst muligt kompenserer for følgerne af borgerens funktionsnedsættelse⁹.

5.2.2 Længerevarende ophold

Indholdet af længerevarende botilbud er defineret i servicelovens § 108. Borgere, der visiteres til længerevarende botilbud, har en varigt nedsat funktionsevne og permanent behov for omfattende hjælp.

Det følger af servicelovens § 108, at:

”§ 108

Kommunalbestyrelsen skal tilbyde ophold i boformer, der er egnet til længerevarende ophold, til personer, som på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner eller pleje, omsorg eller behandling, og som ikke kan få dækket disse behov på anden vis.”

Personkredsen omfatter personer:

- med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne
- som har behov for omfattende hjælp til almindelige daglige funktioner, eller
- som har behov for pleje, omsorg eller behandling.

Det er en betingelse, at borgeren ikke kan få dækket sit behov på anden måde.¹⁰

Ankestyrelsen påpeger, at en borger, der opfylder betingelserne for at modtage tilbud efter servicelovens § 108 om længerevarende ophold, har ret til frit at vælge et andet tilsvarende tilbud, også selvom tilbuddet er beliggende i en anden kommune og efter almenboliglovens § 54, stk. 2, og § 105, stk. 2.¹¹ Borgeren skal opfylde betingelserne for at modtage tilbud både i fraflytningskommunen og i tilflytningskommunen.

⁷ Ankestyrelsens notat om midlertidige og længerevarende botilbud, s. 7, maj 2019

⁸ Botilbudsvejledningen, pkt. 112 (Vejl. 2019 10172)

⁹ Ankestyrelsens notat om midlertidige og længerevarende botilbud, s. 7, maj 2019

¹⁰ Botilbudsvejledningen, pkt. 117 (Vejl. 2019 10172)

¹¹ Ankestyrelsens praksisnotat fra maj 2019

Betingelsen om, at det af borgeren ønskede botilbud, skal være et tilsvarende tilbud, medfører efter praksis, at det ønskede tilbud ikke må være væsentligt dyrere, end det, som Kommunen tilbyder¹².

Der er derefter tale om et skøn af "væsentlig dyrere", altså af prisforskellen på det nuværende botilbud og det ønskede botilbud (kvalificeret skøn).

5.2.3 Handleplaner

Det følger af servicelovens § 141, stk. 1, at hvor der er tale om personer med fysisk og psykisk funktionsnedsættelse, herunder personer, som er placeret i midlertidige og længerevarende ophold, skal Kommunen skønne, om det er hensigtsmæssigt at udarbejde en handleplan for personen¹³.

I medfør af § 141, stk. 2 skal Kommunen tilbyde det, når der er tale om personer, som er placeret på et længerevarende botilbud i medfør af servicelovens § 108. Af § 141 følger, at:

"§ 141

Når der ydes hjælp til personer under folkepensionsalderen, jf. § 1 a i lov om social pension, efter afsnit V, skal kommunalbestyrelsen som led i indsatsen skønne, om det er hensigtsmæssigt at tilbyde at udarbejde en handleplan for indsatsen, jf. dog stk. 2 og 6. Ved denne vurdering skal der tages hensyn til borgerens ønske om en handleplan samt karakteren og omfanget af indsatsen.

Stk. 2.

Kommunalbestyrelsen skal tilbyde at udarbejde en handleplan, når hjælpen ydes til personer med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktions-evne eller personer med alvorlige sociale problemer, der ikke eller kun med betydelig støtte kan opholde sig i egen bolig, eller som i øvrigt har behov for betydelig støtte for at forbedre de personlige udviklingsmuligheder.

Stk. 3.

Handleplanen skal angive formålet med indsatsen, hvilken indsats der er nødvendig for at opnå formålet, den forventede varighed af indsatsen og andre særlige forhold vedrørende boform, beskæftigelse, personlig hjælp, behandling, hjælpemidler m.v.

Stk. 4.

Handleplanen bør udarbejdes ud fra borgerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne."

Ifølge Jon Andersen kommer de socialforvaltningsretlige krav, som følger af helhedsprincippet og dialogprincippet, til udtryk i kravet om handleplaner. En handleplan skal

¹² Se principafgørelse 178-11 og 165-10.

¹³ Se tillige Vejledning 2017-04-10 nr. 9347, kap. 16

udarbejdes på baggrund af en helhedsvurdering og i dialog med den enkelte borger for at styrke vedkommendes medbestemmelse.

I handleplanen skal indgå:

- formålet med indsatsen,
- hvilken varighed, som forventes og
- øvrige særlige forhold om boform, beskæftigelse, personlig hjælp etc.¹⁴

5.2.4 "VUM" – Voksenudredningsmetoden

Kommuner benytter i dag voksenudredningsmetoden (VUM) til at foretage den nødvendige udredning af borgernes behov i forbindelse med sagsbehandling forud for afgørelser efter serviceloven. VUM er en metode til sagsbehandling på handicapområdet og området for udsatte voksne, som bl.a. indeholder en udredningsmetode, og som har til formål at understøtte den faglige og lovgivningsmæssige kvalitet i sagsbehandlingen med udgangspunkt i den enkelte borgers forhold.

Kommunerne skal således udrede borgernes behov ved hjælp af VUM eller en lignende metode. En anden metode end VUM skal leve op til kravene for udredning af borgerens behov, herunder til oplysning af sagen og inddragelse af borgeren.

DHUV er den digitale understøttelse af Voksenudredningsmetoden (VUM). I forbindelse med DHUV er der arbejdet på at etablere it-løsninger og udvikle fælleskommunale kravspecifikationer.

Socialstyrelsen angiver, at voksenudredningsmetoden og den digitale understøttelse skal være med til at sikre:

- Bedre overblik og mere systematik i sagsbehandlingen og bestillingen/leverancen af sociale tilbud.
- En målrettet indsats på baggrund af gyldige og opdaterede oplysninger.
- Bedre mulighed for udtræk af ledelsesinformation og måling af effekt med henblik på bedre faglig og økonomisk styring.
- Nemmere kommunikation mellem relevante interessenter, herunder borgeren, Kommunens sagsbehandlere, andre sektorområder internt i Kommunen (fx sundhed, beskæftigelse, uddannelse), udførerled og centrale myndigheder.
- Lette administrative opgaver i sagsbehandlingen¹⁵.

Af Socialstyrelsens undervisningsmateriale om voksenudredningsmetoden fremgår, at metoden skal sikre, at sagsbehandlingen lever op til de forvaltningsretlige sagsbehandlingskrav i bl.a. den sociale retssikkerhedslovs § 10 om sagsoplysning, § 5 om helhedsprincippet og § 4 om dialogprincippet.

¹⁴ Jon Andersen, 7. udgave, s. 423-425

¹⁵ <https://socialstyrelsen.dk/tvaergaende-omrader/sagsbehandling/voksenudredningsmetoden>

Voksenudredningsmetoden er nævnt i servicelovens § 108 a, stk. 4. Servicelovens § 108a omhandler længerevarende botilbud i medfør af serviceloven § 108, som målrettes unge under 35.

"§ 108 a

Boformer efter § 108, stk. 1, kan målrettes personer under 35 år med henblik på at understøtte, at personerne kan leve et ungdomsliv.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan alene træffe afgørelse om ophold i tilbud som nævnt i stk. 1 for personer under 35 år. Træffer en kommunalbestyrelse afgørelse om ophold i en boform som nævnt i stk. 1, skal det fremgå af boligdokumentet, at personen skal fraflytte tilbuddet inden det fyldte 35. år.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal, senest 6 måneder før personen fylder 35 år, varsle personen om fraflytningen, jf. stk. 2. Det gælder dog ikke, hvis personen tilkendegiver at ville fraflytte boformen inden det fyldte 35. år.

*Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal senest 3 måneder før personens flytning fra et tilbud, jf. stk. 2, træffe afgørelse om den fremtidige støtte til personen, herunder om ophold i en boform efter denne lov eller i en anden bolig, der modsvarer personens behov, og som står i et rimeligt forhold til personens betalingsevne. **Kommunalbestyrelsens vurdering af, hvorvidt en ny bolig modsvarer personens behov, skal baseres på en udredning af personens behov gennemført ved hjælp af voksenudredningsmetoden eller en lignende metode** (red.).*

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen skal dække personens rimelige udgifter til flytning. Rimelige udgifter til flytning kan omfatte udgifter til beboerindskud eller depositum og eventuelt forudbetalt leje, udgifter til flytning af møbler m.v. og udgifter til en sådan indretning af boligen, at den svarer til indretningen i den fraflyttede bolig."

Af vejledning til serviceloven af 2019 om servicelovens § 108a fremgår:

"Kommunalbestyrelsens vurdering af, hvorvidt en ny bolig modsvarer borgerens behov, skal baseres på en udredning af borgerens behov gennemført ved hjælp af voksenudredningsmetoden (VUM) eller en lignende metode. Med en lignende metode forstås en anden metode, som lever op til de krav til udredning af borgerens behov, der følger af de almindelige forvaltningsretlige grundprincipper, herunder krav til oplysning af sagen og inddragelse af borgeren (red.)."

Ifølge socialtilsynets hjemmeside anvendes voksenudredningsmetoden dog både i sager med borgere under og over 35.

Af Ankestyrelsens udtalelse af 6. november 2019 (principafgørelse 50-19) fremgår:

”Manglende brug af funktionsevne- eller voksenudredningsmetoden:

Formålet med voksenudredningsmetoden og funktionsevne-metoden er at understøtte en lovlig og systematisk sagsbehandling på servicelovens område (red.). Metoderne skal hjælpe kommunerne med at sikre, at den enkelte borger modtager den hjælp, som borgeren efter lovgivningen har ret til.

Hvis en kommune ikke har anvendt metoderne, lider kommunens afgørelse af en retlig mangel (red.). I en klagesag, hvor en sådan mangel foreligger, foretager Ankestyrelsen en konkret væsentlighedsvurdering af manglen. Ankestyrelsen vurderer, om manglen konkret har haft betydning for kommunens afgørelse.

Hvis kommunen har inddraget de samme oplysninger og nået de samme konklusioner, som kommunen ville have nået, hvis metoderne havde været anvendt, har manglen ikke betydning for afgørelsens gyldighed.”

Manglende anvendelse af enten voksenudredningsmetoden eller lignende metode kan medføre en retlig mangel og have den konsekvens, at afgørelsen er ugyldig. Det afgørende må dog være, om de lovgivningsmæssige sagsbehandlingskrav i medfør af forvaltningsloven og den sociale retssikkerhedslov, som undersøgelsen sigter at understøtte, reelt er blevet overholdt, og at konklusionerne i forlængelse heraf er materielt korrekte.

5.3 Afgørelsesbegrebet

Forvaltningslovens regler gælder som udgangspunkt for sager, hvor der er eller vil blive truffet afgørelse af en forvaltningsmyndighed i medfør af forvaltningsloven § 2, stk. 1:

”§ 2 Loven gælder for behandlingen af sager, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse af en forvaltningsmyndighed.”

Det betyder bl.a., at alle forvaltningslovens sagsbehandlingsregler gælder, hvilket bl.a. omfatter:

- at parten i en afgørelsessag tildeles en række partsbeføjelser, f.eks. ret til partsaktindsigt, jf. forvaltningsloven kap. 4 og
- at parter skal partshøres, jf. forvaltningsloven §§ 19 og 20,
- at afgørelsen, såfremt den er skriftlig, skal ledsages af en begrundelse
- at afgørelsen skal ledsages af en begrundelse og klagevejledning jf. forvaltningsloven §§ 22-24 samt § 25.¹⁶

¹⁶ Jon Andersen, 7. udgave, s. 288

En afgørelse i forvaltningslovens forstand er en retsakt (forvaltningsakt), dvs. en udtalelse, der går ud på at fastsætte, hvad der er eller skal være ret i et foreliggende tilfælde.

Forvaltningsretlige afgørelser afgrænses overfor eksempelvis forvaltningsvirksomhed og procesledende beslutninger.

En afgørelse i forvaltningslovens forstand vil i almindelighed være karakteriseret ved, at der er tale om:

- en udtalelse fra en offentlig myndighed,
- som udstedes på offentligretligt grundlag (i modsætning til privatretligt grundlag, f.eks. en aftale),
- som går ud på ensidigt at bestemme, hvad der er eller skal være gældende ret, og
- som retter sig mod eksterne modtagere (i modsætning til internt mod myndigheden selv).

Det indgår også i vurderingen, om det pågældende skridt afslutter sagen eller blot er et skridt hen imod sagens endelige afslutning.

I tvivlstilfælde må desuden indgå betragtninger om, hvor indgribende betydning en beslutning har og hvilket behov borgeren har for at være omfattet af forvaltningslovens partsrettigheder¹⁷.

Hvis en myndighed træffer afgørelse uden at iagttage de medfølgende regler i forvaltningsloven kan det betyde, at der kan sås tvivl om rigtigheden af den materielle afgørelse i sagen, hvorefter afgørelsen kan erkendes ugyldig eller hjemvises.

Det klare udgangspunkt er dog det traditionelle retsaktsbegreb og de præciserende bemærkninger om afgørelsesbegrebet, som fremgår af forarbejderne til forvaltningsloven, herunder den udtrykkelige markering af, at visse former for beslutninger og handlinger ikke har karakter af afgørelser i lovens forstand.

5.3.1 Grænsen mellem afgørelser og faktisk forvaltningsvirksomhed

Faktisk forvaltningsvirksomhed falder uden for forvaltningslovens anvendelsesområde, fordi den ikke handler om at træffe retligt bindende afgørelser i forhold til de implicerede personer. Faktisk forvaltningsvirksomhed er f.eks. patient- og anden klientbehandling, undervisning og vejledning.

Beslutninger om, hvordan pasningen på et plejehjem eller bosted skal foregå, hvilken behandling, der skal gives, eller de praktiske forhold i forbindelse med eksempelvis plejebehandling (f.eks. hvilken stue en patient skal ligge på) anses som udgangspunkt ikke for afgørelser i lovens forstand, men for beslutninger, som udgør faktiske forvaltningsvirksomhed¹⁸.

¹⁸ Niels Fenger, Forvaltningsret, 2018 1. udgave, s. 79

Faktisk forvaltningsvirksomhed kan bestå af administrative beslutninger med afgørelsesmæssigt islæt, og den retlige kvalifikation beror på en konkret vurdering, hvor Jon Andersen peger på, at der bl.a. lægges vægt på foranstaltningernes betydning for enkeltpersoner og på om forvaltningslovens meget procesorienterede regler i praksis lader sig efterleve på den pågældende retsakt¹⁹.

Beslutninger, der overvejende er af retlig karakter og træffes ud fra et offentligretligt retsgrundlag, som fastsætter de berørte borgers retsstilling, er afgørelser i lovens forstand. Det gælder navnlig beslutninger om, hvorvidt en person har ret til en ydelse, der i sig selv har karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed. F.eks. er en tilladelse til (eller afslag på) at tage ophold på en institution – eksempelvis en daginstitution eller et plejehjem – er en afgørelse efter forvaltningsloven.

Hvis en offentlig myndigheds "beslutningsret" overgår fra at være tjenesteyder og grundlaget for beslutningen overgår til et offentligretligt retsgrundlag, kan handlingen få karakter af en afgørelse. I FOB 2010 20-7, blev en kommunes besøgsrestriktioner for en plejehjemsbeboer anset for at være en afgørelse i forvaltningslovens forstand.

I FOB 2013-2 besluttede en skole med kort varsel, at en elev ikke længere skulle undervises i sin klasse, men i stedet skulle modtage såkaldt midlertidig enkeltmandsundervisning i 10 timer om ugen. Den midlertidige enkeltmandsundervisning skulle fortsætte, indtil der kunne findes et passende skoletilbud til drengen.

Efter ombudsmandens opfattelse var skolens brev til forældrene om etablering af den midlertidige enkeltmandsundervisning af deres søn en afgørelse. Ombudsmanden lagde i den forbindelse bl.a. vægt på, at området var reguleret i en bekendtgørelse, at indholdet og formuleringen af skolens brev til elevens forældre var udtryk for en ensidig og endelig fastsættelse af elevens undervisningsform, og at undervisningsformen herefter ville være markant anderledes end hidtil²⁰.

5.3.2 Nærmere om afgørelser i sociallovgivningens forstand

Afgørelser om at placere en borger i et midlertidig eller længerevarende botilbud udgør en forvaltningsretlig afgørelse.

Af servicelovens § 3 fremgår:

"§ 3. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om tilbud efter denne lov (red.).

Stk. 2. Når kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om tilbud efter §§ 32, 36, 101, 103, 104 og 107-110, skal afgørelsen indeholde

¹⁹ Jon Andersen, 7. udgave, s. 293

²⁰ Fra folketingets ombudsmands hjemmeside 3.1, "hvad er faktisk forvaltningsvirksomhed?"

oplysninger om beslutninger om den konkrete indsats, som iværksættes, og formålet hermed. Hvis den konkrete indsats ændres væsentligt, finder forvaltningslovens kapitel 3-7 anvendelse ved kommunens beslutning herom (red.). *Beslutninger om væsentlige ændringer af den konkrete indsats kan indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område*

Af forarbejderne til bestemmelsen fremgår:

"I lov om social service er der i forbindelse med kommunalreformen indsat en generel bestemmelse i lovens § 3, hvorefter det er kommunalbestyrelsen, som træffer afgørelse om tilbud efter loven.

*Det foreslås, at kommunalbestyrelsens forpligtelse til **at træffe afgørelser om tilbud efter lov om social service fastsættes, således at afgørelser om visse tilbud efter loven skal indeholde oplysninger om beslutninger om den konkrete indsats, som iværksættes, og formålet hermed** (red.). Oplysningerne skal ikke være så detaljerede som de oplysninger, som indgår i den handleplan, som kommunalbestyrelsen kan tilbyde efter § 141 i serviceloven. Afgørelsen kan fx indeholde oplysninger om, hvorvidt indsatsen skal leveres som dagtilbud eller døgntilbud, om valg af en bestemt behandlingsmetode eller valg af en bestemt pædagogisk metode, mv."*

5.3.3 Grænsen mellem afgørelser og faktisk forvaltningsvirksomhed

Hvorvidt der er tale om en afgørelse eller faktisk forvaltningsvirksomhed inden for serviceloven beror på en vurdering af, hvorvidt ændringen i indsatsen kan karakteriseres som væsentlig for borgeren.

Af vejledning til serviceloven af 2017 fremgår følgende om "væsentlighedsvurdering":

"Beslutning om væsentlige ændringer af indsatsen

112. Kommunalbestyrelsen kan som udgangspunkt træffe beslutninger som led i kommunens faktiske forvaltningsvirksomhed uden at følge reglerne i forvaltningslovens kapitel 3-7 (red.). *Når kommunen ændrer en beslutning om en konkret indsats i forhold til en borger, betragtes ændringen i almindelighed som led i kommunens udøvelse af faktisk forvaltningsvirksomhed. **Væsentlige ændringer i indsatsen skal imidlertid betragtes som en afgørelse** (red.).*

113. *En kommune, der vil give en borger, som er henvist til et dag- eller døgntilbud, en anden indsats, kan enten give borgeren en ny afgørelse om ret til et tilbud efter en anden bestemmelse i serviceloven, eller kommunen kan give borgeren en beslutning om en anden indsats efter samme bestemmelse i serviceloven. Det kan f.eks. være, at kommunen ønsker at*

flytte borgeren fra et botilbud, som anvender en bestemt behandlingsmetode, til et andet botilbud, som anvender en helt anden behandlingsmetode. Hvis der er tale om flytning af en borger fra et botilbud, skal borgeren som give sit samtykke, medmindre reglerne i servicelovens § 129 om flytning uden samtykke er opfyldt.

Hvis kommunen ønsker at give borgeren et tilbud efter en anden bestemmelse i serviceloven, skal den nye afgørelse herom træffes efter de almindelige sagsbehandlingsregler i forvaltningsloven og retssikkerhedsloven. Hvis kommunen derimod ønsker at ændre den konkrete indsats, men altså inden for den samme bestemmelse i serviceloven, skal kommunen se på, om der er tale om en væsentlig ændring af indsatsen (red.).

Hvis ændringen af indsatsen er væsentlig, finder reglerne i § 3, stk. 2, anvendelse. Det betyder, at forvaltningslovens kapitel 3-7 gælder (red.). Beslutningen om at ændre indsatsen skal også behandles efter retssikkerhedsloven, således at eksempelvis borgerens ret til at medvirke ved behandlingen af sagen gælder. Der henvises til Ankestyrelsens principafgørelse 9-16.

114. En væsentlig ændring af den konkrete indsats i forhold til beskrivelsen i den oprindelige afgørelse foreligger eksempelvis, hvis indsatsen i et døgntilbud ændres til støtteforanstaltninger i borgerens eget hjem f.eks. i forbindelse med en udslusning. Et andet eksempel på en væsentlig ændring af den konkrete indsats vil være, hvis kommunen ikke længere tilbyder borgeren ledsagelse til aktiviteter, således som det var forudsat i den oprindelige afgørelse.

Der er ikke tale om en væsentlig ændring, jf. servicelovens § 3, stk. 2, i forhold til den enkelte, hvis der f.eks. er tale om ændringer i et botilbuds husorden, eller at en bestemt form for fysioterapi flyttes fra om formiddagen til om eftermiddagen. ”

Dvs., at væsentlige ændringer i indsatsen kan betragtes som en afgørelse, hvorefter såvel forvaltningsretlige som socialforvaltningsretlige sagsbehandlingsregler finder anvendelse.

5.3.4 Saglige hensyn efter serviceloven

Forvaltningsretlige afgørelser og beslutninger, som foretages som led i faktisk forvaltningsvirksomhed, skal have grund i saglige hensyn.

Det fremgår eksplicit af serviceloven § 1, stk. 3, at afgørelser kan efter serviceloven kan træffes på baggrund af såvel faglige som økonomiske hensyn.

§ 1. Formålet med denne lov er

- 1) at tilbyde rådgivning og støtte for at forebygge sociale problemer,**
- 2) at tilbyde en række almene serviceydelser, der også kan have et forebyggende sigte, og**
- 3) at tilgodese behov, der følger af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer (red.).**

Stk. 2. Formålet med hjælpen efter denne lov er at fremme den enkeltes mulighed for at udvikle sig og for at klare sig selv eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten.

Stk. 3. Hjælpen efter denne lov bygger på den enkeltes ansvar for sig selv og sin familie og på den enkeltes ansvar for at udvikle sig og udnytte egne potentialer, i det omfang det er muligt for den enkelte. Hjælpen tilrettelægges på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den enkelte persons behov og forudsætninger og i samarbejde med den enkelte. Afgørelse efter loven træffes på baggrund af faglige og økonomiske hensyn.

Passussen i lovens § 1, stk. 3 blev tilføjet bestemmelsen ved lov af 2012 og af lovforslaget, fremsat den 29. marts 2012, fremgår:

"2.1.2. Social- og Integrationsministeriets overvejelser

*Der er i praksis uklarhed om, i **hvilket omfang den enkelte kommunalbestyrelse kan inddrage økonomiske hensyn, når der træffes afgørelse** (red.).*

Mulighederne følger allerede af den gældende retstilstand og grundsætninger. Det er aftalt i forbindelse med aftalen om kommunernes økonomi for 2012 at præcisere de gældende, uskrevne retsgrundsætninger i serviceloven.

2.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at præcisere, at afgørelser efter loven træffes på baggrund af faglige og økonomiske hensyn. Det vil sige, at når der er foretaget en konkret og individuel vurdering af borgerens behov, skal der inddrages både faglige og økonomiske hensyn (red.).

Faglige hensyn skal forstås som de fx behandlingsmæssige, socialfaglige og sundhedsmæssige hensyn, der er relevante i forhold til den konkrete borgers situation og i forhold til den konkrete sag.

Økonomiske hensyn skal forstås som hensyn til, om tilbud efter loven er anskaffet og eller leveret på en økonomisk hensigtsmæssig måde. F.eks. bør kommunen, hvis den skal vælge mellem to tilbud, som er lige egnede til at opfylde borgerens behov, vælge det billigste."

Det kan udledes, at de faglige og økonomiske hensyn skal tage udgangspunkt i en individuel og konkret vurdering af den enkelte borgers behov. Det kan derudover sluttes modsætningsvis, at det økonomiske hensyn ikke kan begrunde en bestemt afgørelse, som er mindre egnet for den konkrete borger. Et økonomisk hensyn kan dog tillægges vægt, hvis der er tale om to tilbud, som er lige egnede.

I FOB 2011 14-4 ansås en kommunes faktiske stop for social bevilling for en afgørelse. En kommune besluttede at stoppe bevillingen af socialpædagogisk støtte og ledsagelse til en borger efter reglerne i serviceloven, da den ikke kunne finde medarbejdere til at udføre opgaven. Det sociale nævn afviste at behandle en klage over kommunens faktiske stop for bevillingen, idet nævnet anså kommunens meddelelse om stop for at være sket som led i kommunens faktiske forvaltningsvirksomhed. Ombudsmanden udtalte, at kommunens meddelelse måtte anses for at være en afgørelse med den virkning, at nævnet var kompetent til at behandle klagen.

5.4 Begrundelse og fuldt ud medhold

Afgørelser, som ikke giver parten fuldt ud medhold skal, i medfør af forvaltningsloven, ledsages af en skriftlig begrundelse:

”§ 22. En afgørelse skal, når den meddeles skriftligt, være ledsaget af en begrundelse, medmindre afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold.

§ 23. Den, der har fået en afgørelse meddelt mundtligt, kan forlange at få en skriftlig begrundelse for afgørelsen, medmindre afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold. En begæring herom skal fremsættes over for myndigheden inden 14 dage efter, at parten har modtaget underretning om afgørelsen.

Stk. 2. En begæring om skriftlig begrundelse efter stk. 1 skal besvares snarest muligt. Hvis begæringen ikke er besvaret inden 14 dage efter, at begæringen er modtaget af vedkommende myndighed, skal denne underrette parten om grunden hertil samt om, hvornår begæringen kan forventes besvaret.”

Jon Andersen peger på, at begrundelsespligten i praksis understøtter fire formål:

- nødvendig forklaring på de juridiske grunde,
- information til parten, så vedkommende kan forstå afgørelsen samt bedømme, om vedkommende ønsker at anvende rekursmuligheder,
- grundigere oplysning overvejelser af sagen hos den myndighed, som træffer afgørelse og
- vejledning til øvrige myndigheder, herunder enten underordnede, overordnede eller sideordnede myndigheder²¹.

De klare tilfælde, hvor en afgørelse skal begrundes, er således afslag, forbud og påbud.

²¹ Jon Andersen, 7. udgave, s. 367 - 368

Om en afgørelse giver parten "fuldt ud medhold" må dog vurderes konkret. Eksempelvis kan en ansøgning være imødekommet med dertil knyttede vilkår. Hvis vilkårene begrænser tilladelsen i forhold til det, der er ansøgt om, er der ikke givet fuldt ud medhold, og der skal derfor gives en begrundelse.

Hvis vilkårene derimod alene er af almindelig karakter og altid knyttet til sådanne tilladelser, eller hvis der i realiteten alene er tale om en vejledning om de betingelser, der i sådanne sager gælder efter loven, må afgørelsen normalt siges at give parten fuldt ud medhold. Det forhold, at en ansøger tildeles en ydelse eller gives et tilbud, er dermed ikke i sig selv ensbetydende med, at ansøgeren har fået fuldt ud medhold.

Folketingets ombudsmand fremhæver, at en ansøger generelt vil kunne anses for at have fået fuldt ud medhold, hvis ansøgeren har tilkendegivet at være indforstået med en ydelse på det tildelte niveau.

Hvor det ikke kan konstateres, om parten får fuldt ud medhold, skal der gives som udgangspunkt gives en begrundelse²².

Der gælder ikke nogen almindelig regel om, at forvaltningsafgørelser skal meddeles skriftligt. Det følger dog af bl.a. god forvaltningsskik, at en mundtligt meddelt afgørelse, der er byrdefuld for adressaten, bør bekræftes skriftligt, og at særligt indgribende afgørelser efter omstændighederne bør meddeles skriftligt.

I FOB 2016-41 traf en Kommune afgørelse om at ændre en piges anbringelsessted, som de meddelte pigen og hendes adoptivforældre mundtligt. Adoptivforældrene såvel som pigen havde samtykket til beslutningen om det nye anbringelsessted. Folketingets ombudsmand afgjorde, at det havde stemt bedst overens med god forvaltningsskik, hvis Kommunen havde meddelt afgørelsen skriftligt med dertilhørende begrundelse og klagevejledning. Ombudsmanden udtalte i forbindelse med sagen:

"Der er ikke nogen almindelig regel om, at forvaltningsafgørelser skal være skriftlige. Dette følger bl.a. forudsætningsvis af reglerne i forvaltningslovens §§ 22-23, hvorefter der kan kræves en efterfølgende skriftlig begrundelse for mundtlige afgørelser.

Det følger imidlertid af bl.a. god forvaltningsskik, at en mundtligt meddelt afgørelse, der er byrdefuld for adressaten, bør bekræftes skriftligt, og at særligt indgribende afgørelser efter omstændighederne bør meddeles skriftligt.

Jeg kan i den forbindelse f.eks. henvise til Karsten Loiborg m.fl., Forvaltningsret, 2. udgave (2002), s. 580 ff., Sten Bønsing, Almindelig Forvaltningsret, 3. udgave (2013), s. 248 ff., Steen Rønsholdt, Forvaltningsret, Retssikkerhed, Proces, Sagsbehandling, 4. udgave (2014), s. 503 ff., Karsten Revsbech m.fl., Forvaltningsret, Sagsbehandling, 7. udgave (2014),

²² Folketingets ombudsmands hjemmeside: "afgørelser med fuldt ud medhold"

s. 295 ff., og Niels Fenger, *Forvaltningsloven med kommentarer*, 1. udgave, 1. oplag (2013), s. 604 ff. – alle med henvisninger til ombudsmandspraksis.

Jeg kan desuden henvise til ombudsmandens udtalelse gengivet i Folketingets Ombudsmands beretning for 2015 (2015-19) om overflytning af en elev fra en skole til en anden. I denne sag var det ombudsmandens opfattelse, at det havde været rigtigst og bedst stemmende med god forvaltningsskik, at skolen skriftligt havde meddelt afgørelsen om overflytning til en anden skole. Ombudsmanden lagde herved særlig vægt på, at en overflytning af en elev til en anden skole er den mest indgribende foranstaltning, en skole kan foretage i henhold til bekendtgørelsen om fremme af god orden i folkeskolen.

Spørgsmålet er, om en afgørelse om at ændre et barns anbringelsessted må anses for at være af så indgribende karakter, at afgørelsen skal eller bør meddeles skriftligt.”

Hvorvidt afgørelsen skulle have været skriftlig eller have været efterfulgt af efterfølgende skriftlighed, afhænger således af, om den kan anses for at være af ”indgribende karakter”. Der blev fremhævet, at forældrene på den ene side havde samtykket, men at afgørelsen var særligt indgribende²³.

I Ankestyrelsens principafgørelse F-1-08 havde kommunen givet borgeren afgørelsen mundtligt (over telefonen). At borgeren havde udtrykt enighed, hvad angik afgørelsen, havde ikke betydning for, at afgørelsen efter god forvaltningsskik burde have været skriftlig.

Af afgørelsen fremgår:

”At borgeren havde udtrykt enighed i afgørelsen havde ikke betydning for vurderingen af, om borgeren havde fået medhold. Derimod havde det betydning, om afgørelsen var til gunst eller ugunst for borgeren ... Efter god forvaltningsskik skulle afgørelser, der var særligt indgribende for borgeren, meddeles skriftligt.”

5.5 Klagevejledning

Ved skriftlige afgørelser gælder der ved siden af begrundelsespligten i forvaltningslovens §§ 22 og 23 endvidere i forvaltningslovens §§ 25 og 26 et krav om, at afgørelsen ledsages af en klagevejledning:

”§ 25 Afgørelser, som kan påklages til anden forvaltningsmyndighed, skal, når de meddeles skriftligt, være ledsaget af en vejledning om klageadgang med angivelse af klageinstans og oplysning

²³ FOB 2016-41

om fremgangsmåden ved indgivelse af klage, herunder om eventuel tidsfrist. Det gælder dog ikke, hvis afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold (red.).

Stk. 2. Vedkommende minister kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler om, at klagevejledning på nærmere angivne sagsområder, hvor særlige forhold gør sig gældende, kan undlades eller ske på anden måde end nævnt i stk. 1. "

"§ 26 Afgørelser, der kun kan indbringes for domstolene under iagttagelse af en lovbestemt frist for sagens anlæg, skal være ledsaget af oplysning herom. "

Hvor afgørelsen giver parten fuldt ud medhold, foreligger der som udgangspunkt ikke et krav om, at der medfølger en klagevejledning.

Forvaltningsloven § 25 indebærer en pligt til klagevejledning, hvor der foreligger klageadgang og klageinstans, og § 26 indebærer en pligt til at vejlede om domstolsprøvelse, hvor dette er den eneste mulighed, og hvor det skal ske indenfor en bestemt frist.

Kravet om klagevejledning gælder som udgangspunkt kun, hvor der er truffet om afgørelse i forvaltningslovens forstand.

Der gælder som udgangspunkt ikke et krav om klagevejledning ved øvrige administrative dispositioner, herunder om muligheden for at klage til Folketingets Ombudsmand eller det kommunale tilsyn. Det følger dog af den almindelige vejledningspligt i forvaltningslovens § 7, at myndighederne, når der efter en konkret vurdering skønnes at være behov for det, skal oplyse borgerne om øvrige muligheder for at klage eller anfægte myndighederne ved afgørelser såvel som andre forvaltningsretlige dispositioner.

Tilsidesættelse af reglerne om klagevejledning er ikke en såkaldt garantimangel, og det medfører ikke umiddelbart, at afgørelserne erklæres ugyldige.

Ved afgørelser inden for serviceloven skal der således gives en klagevejledning, hvor der træffes afgørelser i forvaltningslovens forstand.

5.6 Partshøring

Det følger af forvaltningslovens § 19, at sagens parter skal partshøres – dvs. have mulighed for at udtale sig – forinden, at myndigheden træffer en forvaltningsretlig afgørelse.

"§ 19 Kan en part **ikke antages at være bekendt med**, at myndigheden er i besiddelse af bestemte oplysninger om en **sags faktiske grundlag eller eksterne faglige vurderinger**, må der ikke træffes afgørelse,

før myndigheden har gjort parten bekendt med oplysningerne eller vurderingerne og givet denne lejlighed til **at fremkomme med en udtalelse**. Det gælder dog kun, hvis oplysningerne eller vurderingerne er **til ugunst for den pågældende part og er af væsentlig betydning for sagens afgørelse** (red.). Myndigheden kan fastsætte en frist for afgivelsen af den nævnte udtalelse.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 gælder ikke, hvis det efter oplysningernes eller vurderingernes karakter og sagens beskaffenhed må anses for ubetænkeligt at træffe afgørelse i sagen på det foreliggende grundlag, udsættelse vil medføre overskridelse af en lovbestemt frist for sagens afgørelse, partens interesse i, at sagens afgørelse udsættes, findes at burde vige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, der taler imod en sådan udsættelse, parten ikke har ret til aktindsigt efter reglerne i kapitel 4 med hensyn til de pågældende oplysninger, den påtænkte afgørelse vil berøre en videre, ubestemt kreds af personer, virksomheder m.v., eller hvis forelæggelsen af oplysningerne eller vurderingerne for parten i øvrigt vil være forbundet med væsentlige vanskeligheder, eller der ved lov er fastsat særlige bestemmelser, der sikrer parten adgang til at gøre sig bekendt med grundlaget for den påtænkte afgørelse og til at afgive en udtalelse til sagen, inden afgørelsen træffes.

Stk. 3. Vedkommende minister kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler om, at nærmere angivne sagsområder, hvor bestemmelserne i stk. 2, nr. 1 eller 5, i almindelighed vil finde anvendelse, ikke skal være omfattet af bestemmelsen i stk. 1.

5.6.1 Betingelser for partshøring

En myndigheds pligt til at partshøre efter forvaltningsloven gælder kun:

- i sager, hvor myndigheden skal træffe en *afgørelse* i forvaltningslovens forstand,
- i forhold til den, der er *part i sagen*; det vil sige den, der har en væsentlig og individuel interesse i sagen og
- i forhold til *afgørelsens hovedspørgsmål*, det vil sige udfaldet af sagen. Beslutninger om sagens proces skal der som udgangspunkt ikke partshøres over.

Det er ikke alle oplysninger mv., som en myndighed efter forvaltningslovens § 19, stk. 1, har pligt til at partshøre over. Følgende *fire betingelser* skal være opfyldt, før pligten til at partshøre indtræder:

- Parten er *ikke bekendt med*, at myndigheden er i besiddelse af bestemte oplysninger eller vurderinger.
- Oplysningerne handler om *sagens faktiske grundlag* eller *eksterne faglige vurderinger*.
- Oplysningerne eller vurderingerne er *til ugunst* for parten.

- Oplysningerne eller vurderingerne er af *væsentlig betydning* for afgørelsen af sagen.

Der er eksempelvis pligt til at partshøre, selv om parten kender en bestemt oplysning, hvis parten ikke ved, at oplysningen vil blive brugt i forbindelse med en konkret sag.

5.6.2 Formålet med partshøring

Formålet med partshøring er at sikre, at den, som er part i en forvaltningssag, får mulighed for at gøre sig bekendt med og komme med udtalelser til det faktiske afgørelsesgrundlag inden myndigheden træffer afgørelse.

Partshøring bidrager dermed også til, at sagen oplyses bedst muligt, og at myndigheden træffer den korrekte afgørelse. Partshøring efter forvaltningslovens § 19, stk. 1 består med andre ord i, at sagens bevismæssige grundlag forelægges parten med henblik på, at parten udtaler sig. At parten har givet udtryk for sin opfattelse af, hvorledes sagen bør falde ud, har haft lejlighed til at samtykke mv. er ikke normalt vis nok til at imødekomme vedkommendes ret til partshøring²⁴.

5.6.3 Gennemførelse af partshøring

Forvaltningslovens § 19, stk. 1, indeholder ingen formkrav til selve høringsproceduren. Det afgørende er, at høringsformen respekterer formålet med partshøringspligten – dvs., at parten får mulighed for at kommentere, korrigere og supplere sagens faktuelle grundlag og eksterne faglige vurderinger. Parten skal med andre ord have en reel mulighed for at forsvare sine interesser under sagen²⁵.

En partshøring kan gennemføres både skriftligt og mundtligt.

Jon Andersen angiver, at der af loven kan udledes følgende minimumsbetingelser for partshøringens gennemførelse:

- 1) Der skal ske forelæggelse for parten af de oplysninger, som er omfattet af partshøringspligten.
- 2) Initiativet til partshøring skal tages af forvaltningen.
- 3) Parten skal anmodes om at udtale sig.
- 4) Det skal tydeligt fremgå at myndigheden beder parten om en udtalelse.
- 5) Det er en frivillig "ret", som parten kan vælge at benytte²⁶.

Folketingets Ombudsmand udtaler, at høringen kan ske i form af en fremsendelse af sagens dokumenter eller ved, at myndigheden udarbejder en – korrekt og dækkende – sagsfremstilling af de oplysninger, der er undergivet partshøringspligt. Den kan også gennemføres som udarbejdelse af en foreløbig afgørelse (en agterskrivelse), hvori de

²⁴ Se bl.a. jf. bl.a. Jon Andersen, socialforvaltningsret, s. 350.

²⁵ Jon Andersen, Socialforvaltningsret, s. 355

²⁶ Jon Andersen, 7. udgave, s. 355

relevante oplysninger er gengivet og vurderet af myndigheden. Det er vigtigt, at myndigheden er opmærksom på, om det står tilstrækkelig klart, hvad borgeren skal forholde sig til. Desuden er det et krav, at det klart fremgår, at der er tale om en høring, og at parten har mulighed for at komme med en udtalelse.

5.6.4 Partshøring i socialretlige sager

De sociale myndigheder er, i kraft af bl.a. den sociale retssikkerhedslovs § 4, forpligtede til at inddrage borgeren i en dialog om sagen. Dette bør føre til, at der er tæt dialog mellem sagsbehandler og borger. Jon Andersen gør dog opmærksom på, at en tæt og løbende dialog mellem sagsbehandler og borger ikke nødvendigvis lever op til de formelle krav om partshøring, hvor borgeren på en systematisk måde bør forelægges de faktuelle omstændigheder, som borgeren skal forholde sig til.

5.6.5 Konsekvenser ved manglende partshøring

Manglende partshøring kan føre til, at der træffes en forkert afgørelse, fordi grundlaget for afgørelsen er forkert eller utilstrækkeligt. Partshøring udgør derfor en garantiforskrift – således en regel, som er med til at garantere, at en afgørelse er lovlig og korrekt.

Hvis reglen om partshøring ikke er overholdt, vil det kunne føre til, at afgørelsen i sagen er ugyldig, og at myndigheden må behandle sagen på ny.

I FOB.2015-19 besluttede en skole at overflytte en elev til en anden skole. Skolen foretog ikke partshøring i sagen.

Ombudsmanden udtalte, at skolens beslutning var en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Det betød, at skolen skulle have partshørt eleven og hans væрге, inden afgørelsen blev truffet.

Sagen viser betydningen af, at man som myndighed er opmærksom på, om en beslutning er en afgørelse i forvaltningslovens forstand og dermed omfattet af pligten til at partshøre.

Folketingets Ombudsmand hjemviste derfor sagen til fornyet behandling.

5.7 **Notatpligten**

Forvaltningsretten indeholder såvel lovbestemte som uskrevne regler om offentlige myndigheders pligt til at tage notat.

Niels Fenger anfører, at det er vigtigt, at sagens oplysningsgrundlag kan dokumenteres, herunder i forbindelse med prøvelse af forvaltningens afgørelse, ligesom det er vigtigt, at parternes ret til at få adgang til sagens oplysning ikke i praksis begrænses, fordi oplysningerne er indhentet mundtligt, jf. FOB 2017-9²⁷.

²⁷ Niels Fenger, Forvaltningsret, 1. udgave s. 539

Jon Andersen anfører, at notat- og journaliseringspligten bl.a. understøtter følgende fire hensyn:

1. Ordentlighed og grundighed i sagsbehandlingen, idet det notatpligten stiller et vis krav til, at sagen skal kunne behandles af mere end en sagsbehandler i myndigheden på et oplyst grundlag.
2. Kravet om, at sagen skal kunne dokumenteres overfor myndigheder, som fører kontrol med, at sagerne bliver behandlet forskriftsmæssigt, herunder klageinstanser, folketingets ombudsmand etc. Hvis der ikke foreligger dokumentation, kan myndigheden komme i bevisproblemer, hvis der opstår spørgsmål om, hvorvidt de nødvendige sagsbehandlingsregler er fulgt, eller hvorvidt grundlaget for det materielle skøn er sagligt
3. Beskyttelse af borgernes ret til aktindsigt efter såvel forvaltningsloven, offentlighedsloven og persondataloven, og understøtter partens indsigt i oplysninger og afgørelser om vedkommende.
4. Retsbeskyttelse mod den ansatte, hvis det bliver relevant at bestemme den enkelte ansattes andel og ansvar i arbejdet med sagen²⁸.

Der sondres i § 13 mellem den notatpligt, der gælder ved oplysninger angående faktiske grundlag/eksterne faglige vurderinger (stk. 1) og notatpligt ved væsentlige sags ekspeditionsskridt (stk. 2).

"§13 I sager, hvor der vil blive truffet afgørelse af en myndighed m.v., skal den pågældende myndighed m.v., når den mundtligt eller på anden måde bliver bekendt med oplysninger om en sags faktiske grundlag eller eksterne faglige vurderinger, der er af betydning for sagens afgørelse, snarest muligt gøre notat om indholdet af oplysningerne eller vurderingerne. Det gælder dog ikke, hvis oplysningerne eller vurderingerne i øvrigt fremgår af sagens dokumenter.

Stk. 2. En myndighed m.v. skal i sager, hvor der vil blive truffet en afgørelse, endvidere snarest muligt tage notat om væsentlige sagsekspeditionsskridt, der ikke i øvrigt fremgår af sagens dokumenter.

Stk. 3. Notatpligten efter stk. 1 og 2 gælder ikke i forbindelse med behandlingen af sager inden for strafferetsplejen."

Der er fire betingelser, som skal være opfyldt før der foreligger notatpligt efter offentlighedsloven § 13, stk. 1:

1. Oplysningerne vedrører en sags faktiske grundlag eller eksterne faglige vurderinger.
2. Oplysningerne vedrører en afgørelsessag.

²⁸ Jon Andersen, 7. udgave, s. 446-447

3. Oplysningerne er af betydning for sagens afgørelse.
4. Oplysningerne fremgår ikke allerede af sagens dokumenter.

Derudover gælder der efter stk. 2 en pligt til også at notere væsentlige sagsekspositionsskridt. Det kan eksempelvis være, hvor en afgørelse meddeles mundtligt. I FOB 2012-13 udtalte ombudsmanden:

"Som eksempler på sagsekspositionsskridt, der i almindelighed må betragtes som væsentlige og derfor skal noteres, kan dog nævnes det tilfælde, hvor en myndighed meddeler en afgørelse mundtligt om en mundtlig meddelelse af et tavshedspålæg"

5.7.1 Notatpligt som følge af ulovbestemt retsgrundsætning samt god forvaltningsskik

Der gælder en ulovbestemt retsgrundsætning om notatpligt ved væsentlige sagsekspositionsskridt uden for forvaltningsloven, og derfor også når der ikke er tale om en afgørelsessag.

I FOB 2018-28 udtalte Ombudsmanden:

"Desuden gælder der en ulovbestemt forvaltningsretlig grundsætning om, at myndigheden i andre administrative sager end afgørelsessager, der har en vis indgribende og væsentlig betydning for borgeren, skal tage notat om væsentlige sagsekspositionsskridt, der ikke i øvrigt fremgår af sagens dokumenter. Herudover følger det af god forvaltningsskik, at myndigheden bør notere visse oplysninger, bl.a. for at sikre bevis og undgå tvivl om, hvad der er foregået og sagt i en sag. Formålet med notatpligt er bl.a., at den pågældende myndighed selv løbende kan klarlægge, hvad der er sket i en sag – herunder i sager, der strækker sig over længere tid. Et andet formål er at muliggøre efterfølgende kontrol med, at myndighederne har handlet korrekt."

Notatpligten efter den ulovbestemte retsgrundsætning tager sigte på situationer, hvor det af hensyn til sagsekspositionsskridtets væsentlighed og indgribende karakter findes naturligt og hensigtsmæssigt, at myndigheden noterer sagsskridtet, selvom det ikke kan karakteriseres som en "afgørelse".

Notatpligten har efter god forvaltningsskik derimod blot til formål at undgå bevistvivl og "hensynet til, at forvaltningen skal sørge for, at der skabes et tillidsfuldt forhold mellem borgeren og forvaltningen. Det kan bl.a. ske ved, at forvaltningen sikrer sig bevis og derved undgår tvivl om, hvad der er foregået og sagt i en sag."

Jon Andersen slår fast, at der i socialforvaltningsretlige sager gælder en udvidet notatpligt som følge af den uskrevne retsgrundsætning:

"I sociale sager er der en videregående pligt til at tage end nævnt i offentlighedsloven § 13 (red.). Denne pligt følger af den ulovbestemte

grundsætning om notat og kan omfatte interne faglige vurderinger i afgørelsessager, mundtlige modtagne oplysninger og eksterne faglige vurderinger i sager, der ikke er afgørelsessager, sagsbehandlerens interne overvejelser inden der træffes afgørelse osv.”²⁹

5.8 Journaliseringspligt

Som et supplement til både notatpligten og pligten til at give aktindsigt gælder en forpligtelse til, at breve og andre dokumenter journaliseres/registreres hos myndigheden overskueligt og så hurtigt som muligt.

Formålet med journalisering er som ved notatpligt bl.a. at understøtte adgangen til aktindsigt og at sikre nødvendig dokumentation i de enkelte sager. Korrekt journalisering giver desuden overblik over sagens dokumenter, letter sagsbehandlingen og understøtter kvalitet og effektivitet i myndighedens sagsbehandling.

I offentlighedsloven er der indført følgende bestemmelse om journalisering:

”§ 15

Dokumenter, der er modtaget eller afsendt af en forvaltningsmyndighed som led i administrativ sagsbehandling i forbindelse med dens virksomhed, skal journaliseres, i det omfang dokumentet har betydning for en sag eller sagsbehandlingen i øvrigt. Det samme gælder interne dokumenter, der foreligger i endelig form.

Stk. 2. Et dokument omfattet af stk. 1, som forvaltningsmyndigheden har modtaget eller afsendt, skal journaliseres snarest muligt efter dokumentets modtagelse eller afsendelse.

*Stk. 3. Journalsystemet skal være indrettet således, at det indeholder følgende oplysninger om de dokumenter, der journaliseres:
Dato for dokumentets modtagelse eller afsendelse.
Kort tematisk angivelse af dokumentets indhold.*

Stk. 4. Pligten til at journalisere efter stk. 1-3 gælder for statslige forvaltningsmyndigheder omfattet af § 2 og kommunale og regionale enheder, der kan henregnes til den kommunale og regionale centralforvaltning.

Stk. 5. Vedkommende minister kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler om helt eller delvis at undtage forvaltningsmyndigheder m.v., der er omfattet af stk. 4, fra pligten til at journalisere.

Stk. 6. Vedkommende minister kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler om, at pligten til at journalisere efter stk. 1 og 2 også skal gælde for kommunale og regionale enheder samt selskaber m.v., der ikke er omfattet af stk. 4.”

²⁹ Jon Andersen, 7. udgave, s. 446

Udgangspunktet er, at det kun er forvaltningsmyndigheder såsom kommuner, der er direkte omfattede af journaliseringspligten i offentlighedsloven § 15.

En institution – eksempelvis et bosted – er således ikke omfattet af journaliseringspligten, jf. OFL § 15, stk. 4 modsætningsvist. Ombudsmanden angiver, at uden for "den kommunale og regionale centralforvaltning" falder herefter organisatorisk adskilte institutioner og enheder i kommunen eller regionen, der hovedsageligt beskæftiger sig med driftsopgaver. Det omfatter f.eks. daginstitutioner, sygehuse, plejecentre og bosteder efter sociallovgivningen".

Som undtagelse hertil gælder, at hvis institutioner udøver traditionel administrativ virksomhed bør de journalisere ind- og udgående post efter principperne om god forvaltningsskik, jf. bl.a. FOB 2018-28 om en skoles manglende journalisering af henvendelser og andet skriftligt materiale.

5.8.1 Genstande for journalisering

Der er kun pligt til at journalisere et dokument, hvis følgende betingelser er opfyldt:

- Dokumentet er modtaget, afsendt eller oprettet af en forvaltningsmyndighed som led i *administrativ sagsbehandling* i forbindelse med dens virksomhed.
- Dokumentet har *betydning for en sag* eller *sagsbehandlingen* i øvrigt.

Den første betingelse indebærer, at dokumenter, der typisk på grund af deres indhold er myndighedens løbende administrative virksomhed helt uvedkommende, ikke er omfattet af journaliseringspligten. Bøger, aviser, tidsskrifter, reklamer, tryksager, kort, brochurer, takkebreve, kursustilbud og diverse indbydelser, der ikke har forbindelse til myndighedens almindelige virksomhed, skal således ikke journaliseres. Bekendtgørelser, cirkulærer og orienteringsskrivelser fra andre myndigheder om praksis på et område skal normalt heller ikke journaliseres.

Med udtrykket "betydning for sagen" i den anden betingelse sigtes der til, om dokumentet har betydning for sagens indholdsmæssige del, herunder dens afgørelse. Udtrykket "betydning for sagsbehandlingen" sigter navnlig til, om dokumentet i forhold til den pågældende sag har en dokumentations- eller bevismæssig værdi. Dette vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis dokumentet vedrører egentlige processkridt mv.

Et dokumentets betydning for sagen eller sagsbehandlingen afgøres på det tidspunkt, hvor dokumentet modtages eller afsendes af forvaltningsmyndigheden, eller i forhold til et internt dokument, når det foreligger i endelig form.

Der kan være pligt til aktindsigt i et dokument, selvom det ikke er omfattet af journaliseringspligten. I FOB.01.598 udtalte ombudsmanden:

"Det forhold, at et dokument ikke bliver journaliseret, f.eks. fordi der ikke er pligt til det, indebærer ikke, at dokumentet er undtaget fra aktindsigt.

Hvis der bliver anmodet om aktindsigt i den sag, som dokumentet vedrører, vil myndigheden være forpligtet til også at inddrage eventuelle dokumenter, der ikke er journaliseret – f.eks. udkast til interne dokumenter. Se FOB 01.598.”

5.9 Aktindsigt for pårørende

5.9.1 Aktindsigt efter forvaltningsloven

Det følger af forvaltningslovens § 9, stk.1, at den, der er part i en sag, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse af en forvaltningsmyndighed, har ret til at blive gjort bekendt med sagens dokumenter.

Det følger af forvaltningsretten, at enkeltpersoner, der ikke berøres væsentligt og individuelt af afgørelsen, ikke vil være parter i en sag, selvom de i øvrigt har en væsentlig interesse i sagens udfald. Hvorvidt en enkeltperson kan betragtes som part i en sag, beror dog på en konkret og individuel vurdering.

Folketingets Ombudsmand har i sag 113.1 – 2513.9 udtalt:

*”Kerneområdet i partsbegrebet er ganske **vist primært afgørelsens adressat** (red.). Imidlertid kan også andre end adressater som nævnt anses som parter. Her må man gribe til de underliggende kriterier for partsbegrebets afgrænsning, hvilket i hovedsagen vil sige, om den pågældende kan anses for at have en væsentlig og individuel interesse i sagen og dens udfald. For partsbegrebet gælder det derfor, at det uden for et stort kerneområde, hvor der ikke hersker tvivl, må bero på en overvejelse og samvejning af forskellige forhold (kriterier), der ikke kan fastlægges med definitorisk skarphed.”*

Ankestyrelsen har dog i en konkret aktindsigtsafgørelse slået fast, at en ægtefælle til en afdød ikke var part i medfør af forvaltningslovens forstand.

I principafgørelse 56 - 10 vurderede Ankestyrelsen således:

”Ægtefælle til afdøde søgte om aktindsigt i afdødes sag efter serviceloven i kommunen. Der blev givet afslag på aktindsigt, idet ægtefællen ikke var omfattet af den personkreds, der kunne få aktindsigt efter forvaltningsloven. Den i sagen foreliggende fuldmagt fra afdøde ansås for bortfaldet ved død. Ægtefællen havde ikke en væsentlig, individuel eller retlig interesse i forvaltningslovens forstand.”

I FOB 2003.345 klagede en borger over, at hun havde fået afslag på aktindsigt i dokumenter om beskatning og afgiftsberigtigelse af dødsboet efter sin søster. Vedkommende var den ene af to legale arvinger til boets formue. Skatteforvaltningen vurderede, at dødsboet som selvstændig juridisk person var part i skatte- og afgiftssagen, og at arvingerne, hverken i forening eller hver for sig, havde partsstatus. Folketingets Ombudsmand udtalte, at klager havde en betydelig både individuel og retlig interesse

i skattesagens udfald, men at dette ikke var tilstrækkeligt til, at arvingen skulle anses for part efter forvaltningsloven. Interessen var nemlig indirekte og afledet og ikke væsentlig i en sådan grad, at der var grundlag for at statuere partsstatus.

Statsforvaltningen har ved udtalelse af 23. december 2016 ligeledes bestemt, at en datters aktindsigtsanmodning i hendes afdødes fars lejekontrakt samt kvittering for udleveret indbo hos kommunen, ikke skulle behandles efter forvaltningslovens regler om partsindsigt, idet datteren ikke kunne siges at have en sådan væsentlig og individuel interesse i afrydning af plejeboligen, at hun kunne anses som part. Statsforvaltningen afgørelse bygger således på samme principper som principafgørelse 56 – 10, som må anses for stadig at være gældende, til trods for at selve principafgørelsen anses for historisk.

5.9.2 Aktindsigt efter offentlighedsloven og tavshedspligt

Offentlighedsloven regulerer den almindelige adgang for offentligheden til efter begæring at få aktindsigt i forvaltningsmyndigheders dokumenter.

Det følger af offentlighedsloven, at enhver som udgangspunkt har ret til aktindsigt i dokumenter, der er indgået eller oprettet af en forvaltningsmyndighed som led i administrativ sagsbehandling i forbindelse med dens virksomhed, jf. offentlighedslovens § 7.

Det følger af offentlighedslovens § 8, at den, hvis personlige forhold er omtalt i et dokument, har ret til at blive gjort bekendt med oplysningerne, medmindre hensynet til den pågældende selv eller andre med afgørende vægt taler imod.

Loven omfatter al virksomhed, som udøves af den offentlige forvaltning, herunder også faktisk forvaltningsvirksomhed.

Offentlighedsloven indeholder en række undtagelser fra retten til aktindsigt.

Oplysninger kan eksempelvis undtages fra retten til aktindsigt, hvis det er nødvendigt til beskyttelse af væsentlige hensyn til en række nærmere angivne offentlige eller private interesser i medfør af offentlighedsloven § 30, stk. 1, 1. pkt. Det gælder f.eks. oplysninger om enkeltpersoners private forhold, herunder økonomiske.

Det følger således af offentlighedsloven § 30, stk. 1, nr. 1:

”§ 30. Retten til aktindsigt omfatter ikke oplysninger om

1. enkeltpersoners private, herunder økonomiske, forhold og

2. tekniske indretninger eller fremgangsmåder eller om drifts- eller forretningsforhold el.lign. , for så vidt det er af væsentlig økonomisk betydning for den person eller virksomhed, oplysningerne angår, at anmodningen ikke imødekommes.”

Det følger af Statsforvaltningens udtalelse af 23. december 2016, at en kvittering for indbo, der er udleveret fra en afdød persons plejebolig, er et dokument af en sådan karakter, at det må anses at vedrøre afdødes private forhold og derfor i sin helhed kan undtages fra aktindsigt i medfør af offentlighedslovens § 30, nr. 1. Statsforvaltningen har herved lagt vægt på, at kvitteringen indeholder oplysninger om en enkeltpersons helbredsforhold, idet det fremgår af dokumentet, at afdøde har haft bopæl i en plejebolig. Desuden indeholder dokumentet oplysninger om, hvilke personlige ejendele afdøde havde i plejeboligen. Disse oplysninger må efter Statsforvaltningens opfattelse antages at være af en sådan karakter, at de i medfør af offentlighedslovens § 30, nr. 1, kan undtages fra retten til aktindsigt.

Statsforvaltningen angiver således, at det er tilstrækkeligt til, at en oplysning skal undtages aktindsigt, at den har karakter af en "privat oplysning".

Det følger af forarbejderne til offentlighedslovens § 30, nr. 1 i lovforslag nr. L 144 af 7 februar 2013 - som ligeledes er gengivet af statsforvaltningens udtalelse - at der:

*"Ved vurderingen af, hvilke oplysninger der kan anses for at vedrøre 'private forhold', må der — som efter den gældende lov — tages udgangspunkt i, om **oplysningerne er af en sådan karakter, at de efter den almindelige opfattelse i samfundet bør kunne forlanges unddraget offentlighedens kendskab*** (red.). Det er således ikke enhver konkret oplysning om enkeltpersoners forhold, der kan tilbageholdes med hjemmel i bestemmelsen.

(...)

*Ved vurderingen af, om en oplysning kan undtages fra aktindsigt efter nr. 1, er det dermed afgørende, om **oplysningen ud fra en generel betragtning efter sin karakter vedrører oplysninger om enkeltpersoners private, herunder økonomiske, forhold. Det er derimod ikke en betingelse for at undtage oplysninger, at hemmeligholdelse i det konkrete tilfælde er af betydning for den person, oplysningerne angår*** (red.).

Omfattet af nr. 1 er særligt følsomme oplysninger, såsom oplysninger om race og religion, oplysninger om strafbare forhold, helbredsforhold og lignende. Endvidere er mindre følsomme oplysninger omfattet, f.eks. oplysninger om CPR-numre, beskyttede adresser i folkeregistret, beskyttede telefonnumre og oplysninger om eksamenskarakterer. Bestemmelsen omfatter også oplysninger, der afspejler, at en person har været indstillet til Kongehuset til en orden, som den pågældende imidlertid ikke fik.

Uden for bestemmelsen falder oplysninger af rent objektiv karakter, såsom oplysninger om udstedelse af pas og jagttegn, oplysninger om civilstand og oplysninger om indgåelse af ægteskab."

Af offentlighedsloven med kommentarer af Mohammad Ahsan, 1. udgave følger endvidere, at der:

*"Ved vurderingen af, hvilke oplysninger der kan anses for at vedrøre enkeltpersoners 'private forhold', må der tages udgangspunkt i, om oplysningerne er af en sådan karakter, at de efter **den almindelige opfattelse i samfundet bør kunne forlanges unddraget offentlighedens kendskab** (red.)."*

*Der er således tale om en retlig standard, der med tiden kan forrykke, hvilke oplysninger der kan undtages efter § 30, nr. 1. Det må i øvrigt antages, at bestemmelsen — i lighed med den tilsvarende bestemmelse i 1985-Jovens ?) 12, stk. 1, nr. 1 — bør undergives en relativt snæver fortolkning, og at udgangspunktet for afgrænsningen af, hvilke oplysninger der kan anses for omfattet, navnlig må søges i en vurdering af, om oplysningerne for en generel betragtning efter deres karakter kan betegnes som 'følsomme'. Er det tilfældet, kan oplysningerne undtages uanset om hemmeligholdelse i det konkrete tilfælde er af betydning for den person, oplysningerne angår. Der skal således **ikke foretages en konkret interesseafvejning i det enkelte tilfælde for at afgøre, om en oplysning kan undtages efter § 30, nr. 1. Lovgivningsmagten har så at sige foretaget afvejningen og generelt afgrænset de undtagne oplysninger til at angå private forhold** (red.)."*

Det følger af forarbejderne samt litteraturen, at det ved vurderingen af, om oplysningerne bør undtages for aktindsigt som følge af, at de angår private forhold i medfør af offentlighedsloven § 30, nr. 1, er tilstrækkeligt, at oplysningerne efter en generel betragtning kan anses for private.

Det følger i overensstemmelse hermed af forvaltningslovens § 27, stk. 1, 1. pkt., at den offentlige forvaltning har tavshedspligt for så vidt angår oplysninger om enkeltpersoners private forhold, herunder økonomiske.

Det følger således af forvaltningsloven § 27, stk. 1:

§ 27. Den, der virker inden for den offentlige forvaltning, har tavshedspligt, jf. straffelovens § 152 og §§ 152 c-152 f, med hensyn til oplysninger om

- o enkeltpersoners private, herunder økonomiske, forhold og*
- o tekniske indretninger eller fremgangsmåder eller om drifts- eller forretningsforhold el.lign. , for så vidt det er af væsentlig økonomisk betydning for den person eller virksomhed, oplysningerne angår, at oplysningerne ikke videregives.*

Det følger af lov om retssikkerhed og administration på det sociale områdes § 43, stk. 1, at personer ved opgavevaretagelse på det sociale område, herunder private bosteder, er omfattet af forvaltningslovens § 27.

Tavshedspligten er ikke absolut. En forvaltningsmyndighed kan og skal f.eks. videregive fortrolige oplysninger til andre myndigheder, når det er relevant og følger af lovgivningen.

Meroffentlighed

Det følger af offentlighedslovens § 14, at en offentlig myndighed er forpligtet til at foretage en konkret vurdering af, om der er grundlag for at give yderligere aktindsigt:

§ 14, stk. 1 Det skal i forbindelse med behandlingen af en anmodning om aktindsigt overvejes, om der kan gives aktindsigt i dokumenter og oplysninger i videre omfang, end hvad der følger af §§ 23-35. Der kan gives aktindsigt i videre omfang, medmindre det vil være i strid med anden lovgivning, herunder regler om tavshedspligt og regler i Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger, databeskyttelsesloven og lov om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger."

Offentlighedsloven tager alene stilling til i hvilket omfang forvaltningen er forpligtet til at give aktindsigt. Den enkelte myndighed er således ikke afskåret fra efter eget skøn at meddele aktindsigt i videre omfang end det er fastsat i loven, medmindre andet følger af særlige regler om tavshedspligt mv., jf. offentlighedslovens §§ 14 og 35.

Det følger eksempelvis af FOB 1991-05-31, at en anmodning om aktindsigt fra forældrenes eller de pårørendes side altid bør medføre, at der foretages en konkret vurdering af, om undtagelsesbestemmelserne fra aktindsigt skal anvendes for at beskytte barnet, når det har betroet sig til offentlige ansatte eller andre om problemer i hjemmet.

Det må bero på en konkret vurdering, om dokumenter og akter skal undtages som følge af offentlige eller private interesser.

Hvor den person akterne vedrører er afdød ved døden, må der foretages en afvejning mellem hensynet til den afdøde over for hensynet til offentligheden, herunder om en udlevering af oplysninger vil stride mod afdødes ønsker.

Det må i vurderingen heraf tages i betragtning, om der er et hensyn at tage til øvrige pårørende eller lignende, som ikke ønsker, at oplysningerne offentliggøres.

5.9.3 Aktindsigt for pårørende efter sundhedsloven

Sundhedspersoner er underlagt visse forpligtelser efter sundhedsloven.

Definitionen af sundhedspersoner følger af sundhedslovens § 6, stk. 1:

"Ved sundhedspersoner forstås personer, der er autoriserede i henhold til særlig lovgivning til at varetage sundhedsfaglige opgaver, og personer, der handler på disses ansvar."

Ifølge bekendtgørelse om autorisation af sundhedspersoner findes autorisationsordninger for en række sundhedspersoner, som dermed er forpligtede iht. sundhedsloven. Dette gælder bl.a. læger og sygeplejersker.

Sundhedsloven pålægger sundhedspersoner at iagttage tavshed om, hvad de under udøvelsen af deres erhverv erfarer eller får formodning om angående helbredsforhold, øvrige rent private forhold og andre fortrolige oplysninger, jf. sundhedsloven § 40, stk. 1.

Tavshedspligten vedrører således forhold lægen har erfaret i tjenesten og ikke fra andre kilder, men til gengæld ikke kun helbredsforhold. Øvrige rent private forhold kan for eksempel være af økonomisk, politisk eller seksuel karakter.

Tavshedspligten ophæves ikke ved patientens død. Lægen kan dog videregive oplysninger om patientens sidste sygdomsforløb, dødsårsag og døds måde til nærmeste pårørende, medmindre lægen skønner, at det vil stride mod afdødes ønske.

Ifølge sundhedsloven § 45 har pårørende til en afdød en særlig ret til aktindsigt i visse oplysninger om en afdød.

Det følger af sundhedslovens § 45, at:

”En sundhedsperson kan og skal efter anmodning videregive oplysninger om en afdød patients sygdomsforløb, dødsårsag og døds måde (red.) til afdødes nærmeste pårørende, afdødes alment praktiserende læge og den læge, der havde afdøde i behandling, såfremt det ikke må antages at stride mod afdødes ønske og hensynet til afdøde, eller andre private interesser ikke taler afgørende herimod (red.). Der kan endvidere videregives oplysninger til afdødes nærmeste pårørende efter reglen i § 43, stk. 2, nr. 2.”

Det følger således af bestemmelsen, at en sundhedsperson efter anmodning skal give oplysninger om en afdød patients sygdomsforløb, dødsårsag og døds måde til afdødes nærmeste pårørende, medmindre det må antages at stride imod afdødes ønsker/hensynet til afdøde, eller andre private interesser ikke taler afgørende imod.

Der fremgår følgende af vejledning VEJ nr. 155 af 14/09/1998 om aktindsigt i helbredsoplysninger vedrørende oplysninger til afdødes pårørende efter sundhedslovens § 45 (doværende § 28):

”Med lov om patienters retsstilling får afdødes nærmeste pårørende nu ret til at få oplysninger om afdødes sygdomsforløb, dødsårsag og døds måde, såfremt det ikke må antages at stride mod den afdøde patients ønske og hensynet til afdøde, jf. lovens § 28. Bestemmelsen tager sigte på den situation, hvor afdødes nærmeste pårørende ønsker oplysninger om årsagen til dødens indtræden m.v. Dette vil typisk ske ved, at

de nærmeste pårørende henvender sig til det sygehus, hvor vedkommende var indlagt og efterfølgende afgik ved døden (red.).

Bestemmelsen omfatter tillige de tilfælde, hvor vedkommende f.eks. er afgået ved døden på et plejehjem (red.). Her vil de pårørende efter begæring kunne få de nævnte oplysninger af en sundhedsperson, typisk den læge, der har konstateret dødens indtræden.

Personkredsen for de efterladte, der efter bestemmelsen kan modtage oplysninger om afdøde, er ikke præcist angivet i loven. **Det vil således bero på et skøn ud fra den konkrete situation, hvilke personer der i hvert enkelt tilfælde må anses for nærmeste pårørende. Ved nærmeste pårørende forstås først og fremmest patientens samlevende ægtefælle eller samlever, slægtninge i lige linie, og alt efter de konkrete forhold, søskende** (red.). Adoptivbørn vil som regel og plejebørn jævnligt kunne betragtes som nærmeste pårørende. En partner i et registreret parforhold falder også ind under begrebet. Begrebet »nærmeste pårørende« bør afhængigt af den konkrete situation fortolkes udvidende. En nær ven, patientrådgiver m.fl., der er fortrolig med patienten, og som af patienten blev opfattet som »den nærmeste« falder ind under begrebet, hvis det er utvivlsomt, at pågældende er den nærmeste.

Oplysningerne må kun videregives, såfremt det ikke må antages at stride mod afdødes ønske, og hensynet til afdøde eller andre private interesser ikke taler afgørende herimod. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis journalen indeholder oplysninger om afdøde eller forholdet mellem den afdøde og de pårørende, som det konkret må antages, at den afdøde ikke ville have ønsket, de pårørende blev bekendt med (red.). Såfremt afdøde udtrykkeligt har fremsat ønske om, at den pågældende ikke må få aktindsigt, vil oplysningerne heller ikke kunne videregives, jf. dog nedenfor.”

I FOB 2010.4-2 angav Folketingets Ombudsmand følgende:

På baggrund af de klare udtalelser i forarbejderne til sundhedslovens § 45 (tidligere § 28 i lov om patienters retsstilling) er jeg ikke i tvivl om at hensigten med reglen fra lovgivers side har været som udgangspunkt at give afdødes nærmeste pårørende en egentlig ret til indsigt i oplysninger om afdødes sygdomsforløb, dødsårsag og døds måde. På den baggrund er det endvidere minopfattelse at reglen skal forstås og anvendes sådan.”

Sundhedsstyrelsen har i afgørelse 19SFP23 af 6. november 2019 udtalt:

”Styrelsen kan oplyse, at helbredsoplysninger vedrørende afdøde patienter som udgangspunkt er omfattet af sundhedspersonens tavshedspligt efter sundhedslovens § 40. Denne tavshedspligt gælder også overfor

patientens nærmeste pårørende. Et sygehus kan derfor som udgangspunkt ikke efter patientens død give aktindsigt i journalen til de pårørende uden derved at overtræde tavshedspligten (red.).

(...)

Det er hertil styrelsens opfattelse, **at dødsårsagen skal forstås som den årsag, der ledte til døden** (red.). Oplysninger om dødsårsagen **skal sammenfatte det sammenhængende forløb, som førte frem til dødsfaldet** (red.). En dødsårsag kan eksempelvis være forkalkning af hjertets årer. Videre er det styrelsens opfattelse, at dødsårsagen skal angive den måde, døden indtrådte på. Det kan være naturligt, som følge af sygdom, alderdomssvækkelse, bivirkninger og andre komplikationer til undersøgelse og behandling.

Det er styrelsens opfattelse, at den afdødes nærmeste pårørende har en egentlig ret til indsigt i oplysninger om afdødes sygdomsforløb, dødsårsag og dødsårsag, såfremt betingelserne i § 45 er opfyldt. Det er videre styrelsens opfattelse, at denne ret modsvares af en pligt for vedkommende sundhedsperson til at give de omhandlede oplysninger (red.). Der er dog ikke pligt til at give oplysningerne i form af egentlig aktindsigt. **Oplysningerne kan således også gives mundtligt eller i form af et skriftlig resume af journalen m.v.** (red.)."

Der er således ikke ret til indsigt i hele sygdomsforløbet, herunder hele patientjournalen. Oplysningerne skal dog kunne give et fyldestgørende billede af afdødes sygdomsforløb, dødsårsag og dødsårsag, og skal dermed sammenfatte det sammenhængende forløb.

Dertil er der ikke tale om en egentlig aktindsigtsadgang, men oplysningerne kan også gives mundtligt eller som referat. Albertslund Kommune kan således opfylde forpligtelsen på andre måder end ved egentlig udlevering af oplysninger.

De pårørende kan derudover efter en konkret vurdering have ret til oplysninger, som ikke omhandler afdødes sygdomsforløb, dødsårsag eller dødsårsag, hvis de pårørendes interesse i at få oplysningerne vejer tungere end hensynet til afdødes interesse i fortrolighed.

Om videregivelse af oplysninger følger der derudover af sundhedslovens § 43, at videregivelse af oplysninger til en privatperson uden patientens samtykke, endvidere kan ske, hvor videregivelsen er nødvendig for berettiget varetagelse af en åbenbar almen interesse eller af væsentlige hensyn til patienten:

"§ 43 Med patientens samtykke kan sundhedspersoner til andre formål end behandling videregive oplysninger om patientens helbredsforhold og andre fortrolige oplysninger til sundhedspersoner, myndigheder, organisationer, private personer m.fl.

Stk. 2. Videregivelse af de i stk. 1 nævnte oplysninger kan uden patientens samtykke ske, når

1) det følger af lov eller bestemmelser fastsat i henhold til lov, at oplysningen skal videregives og oplysningen må antages at have væsentlig betydning for den modtagende myndigheds sagsbehandling,

2) videregivelsen er nødvendig for berettiget varetagelse af en åbenbar almen interesse eller af væsentlige hensyn til patienten, sundhedspersonen eller andre (red.),

3) videregivelsen er nødvendig for, at en myndighed kan gennemføre tilsyns- og kontrolopgaver,

4) videregivelsen sker til et myndighedsgodkendt akkrediteringsorgan og er nødvendig med henblik på dokumentation af arbejdsgange til brug for akkreditering eller

5) videregivelsen sker til brug for opfølgning på en utilsigtet hændelse i regionen, kommunen eller et privat sygehus.

Stk. 3. Den sundhedsperson, der er i besiddelse af en fortrolig oplysning, afgør, hvorvidt videregivelse efter stk. 2 er berettiget.

Stk. 4. Såfremt der manuelt videregives oplysninger efter stk. 2, nr. 2, skal den, oplysningen angår, snarest muligt herefter orienteres om videregivelsen og formålet hermed, medmindre orientering kan udelades efter anden lovgivning eller af hensyn til offentlige eller private interesser svarende til dem, der beskyttes i denne lovgivning."

Sundhedsstyrelsen har i afgørelse 19SFP23 af 6. november 2019 udtalt:

"Styrelsen kan oplyse, at det af sundhedslovens § 43, stk. 2, nr. 2, fremgår, at der uden en patients samtykke kan videregives oplysninger om patientens helbredsforhold, såfremt videregivelsen er nødvendig til berettiget varetagelse af en åbenbar almen interesse eller af væsentlige hensyn til patienten, sundhedspersonen eller andre. **En nærmeste pårørende eller dennes repræsentant kan efter omstændighederne efter denne bestemmelse få hel eller delvis aktindsigt i den afdødes journal. Det er dog en betingelse herfor, at den nærmeste pårørendes ønske om aktindsigt klart overstiger den afdødes krav på fortrolighed** (red.).

Styrelsen kan endvidere oplyse, at det er styrelsens praksis, at bestemmelsen i visse situationer kan finde anvendelse, hvis en anmodning fra de nærmeste pårørende eller deres repræsentant om aktindsigt i en afdød patients journal beror på en konkret mistanke om, at der er sket fejlbehandling (red.)."

Pårørende til afdøde kan således gives aktindsigt i oplysninger, som ikke er omfattet af § 45 i særlige situationer - fx hvor der er mistanke om fejlbehandling.

Regioner og kommuner har visse ansvarsområder i relation til sundhedsvæsenet i den enkelte kommune.

Der fremgår følgende af sundhedslovens §§ 3-4:

" § 3. Regioner og kommuner er efter reglerne i denne lov ansvarlige for (red.), at sundhedsvæsenet tilbyder en befolkningsrettet indsats vedrørende forebyggelse og sundhedsfremme samt behandling af den enkelte patient.

Stk. 2. Sundhedsvæsenets opgaver udføres af regionernes sygehusvæsen, praktiserende sundhedspersoner, kommunerne og øvrige offentlige og private institutioner m.v.

§ 3 a. Regionsråd, kommunalbestyrelser og private virksomheder skal organisere deres behandlingssteder på en sådan måde, at sundhedspersoner, jf. § 6, er i stand til at varetage deres opgaver fagligt forsvarligt og overholde de pligter, som følger af lovgivningen.

§ 4. Regioner og kommuner skal i et samspil med de statslige myndigheder (red.) og i dialog med brugerne sikre en stadig udvikling af kvaliteten og en effektiv ressourceudnyttelse i sundhedsvæsenet gennem uddannelse, forskning, planlægning og samarbejde m.v."

5.9.4 Begrænsninger i henhold til databeskyttelsesloven ift. aktindsigt for afdødes pårørende

Det følger af databeskyttelsesloven, at behandling af personoplysninger uden samtykke kun må finde sted, hvis visse betingelser i databeskyttelsesforordningen er opfyldt:

"§ 6. Behandling af personoplysninger må finde sted, hvis mindst en af betingelserne i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra a-f, er opfyldt.

Stk. 2. Finder databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra a, anvendelse i forbindelse med udbud af informationssamfundstjenester direkte til børn, er behandling af personoplysninger om et barn lovlig, hvis barnet er mindst 13 år.

Stk. 3. Er barnet under 13 år, er behandling kun lovlig, hvis og i det omfang samtykke gives eller godkendes af indehaveren af forældremyndigheden over barnet."

"§ 7. Forbuddet mod behandling af følsomme personoplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1, gælder ikke i tilfælde, hvor betingelserne for behandling af personoplysninger i databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, litra a, c, d, e eller f, er opfyldt.

Stk. 2. Behandling af oplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1, kan ske, hvis behandling er nødvendig for at overholde den dataansvarliges eller den registreredes arbejdsretlige forpligtelser og specifikke rettigheder, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, litra b.

Stk. 3. Behandling af oplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1, kan ske, hvis behandling af oplysninger er nødvendig med henblik på forebyggende sygdomsbekæmpelse, medicinsk diagnose, sygepleje eller patientbehandling eller forvaltning af læge- og sundhedstjenester og behandlingen af oplysningerne foretages af en person inden for sundhedssektoren, der efter lovgivningen er undergivet tavshedspligt, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, litra h.

Stk. 4. Behandling af oplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1, kan ske, hvis behandling af oplysninger er nødvendig af hensyn til væsentlige samfundsinteresser, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, litra g. Tilsynsmyndigheden giver tilladelse hertil, hvis behandlingen efter 1. pkt. ikke foretages for en offentlig myndighed. Der kan i en tilladelse efter 2. pkt. fastsættes nærmere vilkår for behandlingen.

Stk. 5. Uden for de i stk. 1-4 nævnte tilfælde kan vedkommende minister efter forhandling med justitsministeren og inden for databeskyttelsesforordningens rammer fastsætte nærmere regler om behandling af personoplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1."

Se i tillæg til ovenstående databeskyttelsesforordningen.

Det fremgår af databeskyttelseslovens § 2, stk. 5, at loven og databeskyttelsesforordningen finder anvendelse på afdøde i 10 år efter, at vedkommende er død:

"Loven og databeskyttelsesforordningen finder anvendelse på oplysninger om afdøde personer i 10 år efter vedkommendes død."

Der fremgår dog følgende af Sundhedsstyrelsens udtalelse af 6. november 2019 (19SFP23):

"Styrelsen kan oplyse, at det fremgår af præambel 27 i databeskyttelsesforordningen af 27. april 2016, at forordningen ikke finder anvendelse på personoplysninger om afdøde personer. Medlemsstaterne har dog mulighed for at fastsætte regler for behandling af personoplysninger om denne personkreds.

Danmark har den 23. maj 2018 vedtaget databeskyttelsesloven, der supplerer reglerne i databeskyttelsesforordningen. Det fremgår af databe-

skyttelseslovens § 2, stk. 5, at loven og databeskyttelsesforordningen finder anvendelse på oplysninger om afdøde personer i 10 år efter vedkommendes død.

Styrelsen kan hertil oplyse, at det følger af forarbejderne til databeskyttelsesloven, at det ikke er hensigten med § 2, stk. 5, at den skal berøre eksisterende særregulering om oplysninger om afdøde personer, f.eks. sundhedslovens §§ 45-45 a.

Det følger af bemærkningerne til databeskyttelseslovens § 2, stk. 5, jf. forslag til lov nr. 68 af 25. oktober 2017.

Det er på den baggrund styrelsens opfattelse, at retten til indsigt i afdødes journal og oplysninger om dennes sygdomsforløb, dødsårsag og døds måde er særreguleret af sundhedsloven og derfor skal behandles efter denne lov (red.)."

I overensstemmelse hermed skal aktindsigtsanmodninger fra tredjemand behandles efter reglerne i offentlighedsloven, idet offentlighedsloven netop sigter at regulere tredjemands adgang hertil. Databeskyttelsesloven bør derfor som udgangspunkt ej heller være til hinder for, at tredjemand kan opnå aktindsigt i medfør af offentlighedsloven, hvis betingelserne heri er opfyldt.

5.10 Sundhedsretlige forhold

5.10.1 Medicineringsprocessen

Der sondres mellem medicinordinerer, medicindispensering og medicinadministration.

Medicinordinerer er "en læges skriftlige eller mundtlige videregivelse af beslutning om at behandle en patient med såvel receptpligtig som håndkøbsmedicin". Der kan ske mundtlig medicinordinerer.

Medicindispensering er personalets optælling eller tilberedning af den ordinerede medicin.

Medicinadministration er personalets udlevering af medicin til patienten og hjælp med at indtage medicinen samt observering af patienten.

5.10.2 Behandling og ordinerer af medicin

En patients læge har ansvaret for at vurdere, om patienten får den rigtige medicin og for at sikre, at alle aktuelle ordinationer fremgår af FMK (Det Fælles Medicinkort).

Det er Lægemiddelstyrelsen, der afgør, hvilke lægemidler der skal være receptpligtige, jf. § 2 i nugældende BKG 2019-11-28 nr. 1297 om recepter og dosisdispensering af lægemidler.

Behandling med receptpligtige lægemidler er som udgangspunkt forbeholdt læger og tandlæger, jf. autorisationslovens § 74, stk. 2:

”Stk. 2. En person, der ikke har autorisation som læge, må ikke, medmindre andet er særligt lovhjemlet, foretage operative indgreb, iværksætte fuldstændig eller lokal bedøvelse, yde fødselshjælp, anvende lægemidler, der kun må udleveres fra apotekerne mod recept, eller anvende røntgen- eller radiumbehandling eller behandlingsmetoder med elektriske apparater, mod hvis anvendelse af uautoriserede personer Styrelsen for Patient-sikkerhed har nedlagt forbud på grund af behandlingens farlighed. Udfærdigelse af recepter kan dog ikke delegeres til en medhjælper, jf. bekendtgørelse om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp (delegation af forbeholdt sundhedsfaglig virksomhed) § 2, nr. 2.”

5.10.3 Lægens ansvar

En læge er efter § 17 i autorisationsloven forpligtet til at udvise omhu og samvittighedsfuldhed under udøvelse af sin virksomhed, herunder ved anvendelse af medhjælp.

”§ 17. En autoriseret sundhedsperson er under udøvelsen af sin virksomhed forpligtet til at udvise omhu og samvittighedsfuldhed, herunder ved benyttelse af medhjælp, økonomisk ordination af lægemidler m.v.”

5.10.4 Ordination af lægemidler

Ved lægemiddelordinationer skal lægen vurdere indikationen, kontraindikationer og risiko for bivirkninger samt tage stilling til mulige interaktioner med øvrige lægemidler og kosttilskud, som patienten anvender.

Det er også lægen ansvar, at patienten bliver informeret og samtykker til lægemiddelbehandlingen. Lægen skal herudover sikre, at lægemiddelordinationen er tydelig, så den, der skal varetage håndteringen af lægemidlet, er i stand til at udføre opgaven korrekt. Lægen skal derfor altid angive indikationen for behandlingen, lægemidlets navn (handelsnavnet), lægemiddelform, styrke (hvis lægemidlet findes i flere styrker), enkeltdosis, doseringshyppighed (evt. tidspunktet), hvornår behandlingen skal seponeres/ophøre og eventuelt administrationsvejen.

5.10.5 Ordination af dosisdispensering

I medfør af bekendtgørelse om recepter og dosisdispensering af lægemidler forstås ved dosisdispensering, at ”et lægemiddel på apotek eller sygehusapotek påfyldes en doseringsbeholder, som er tilpasset lægemidlets konkrete anvendelse” (§ 1, stk. 3 jf. nugældende BKG nr. 1297 af 28/11/2019).

Den ordinerende læge kan vurdere, at der er indikation for dosisdispensering. Det er en konkret vurdering, men kræver som udgangspunkt, at patienten er i stabil behandling, at lægemidlerne er egnede til dosisdispensering, og at patienten samtykker hertil. Ved ændring af patientens behandling med lægemidler skal lægen vurdere, om dosisdispensering fortsat er mulig og hensigtsmæssig. Lægen skal informere udleveringsapoteket ved ændringer i de dosisdispenserede lægemidler. Patienten kan også selv anmode lægen eller apoteket om dosisdispensering. Reglerne på området findes i bekendtgørelsen om recepter og dosisdispensering af lægemidler.

5.10.6 Mundtlig/telefonisk ordination af lægemidler

Når lægen ordinerer et lægemiddel mundtligt, herunder telefonisk, skal både lægen og medhjælperen sikre sig, at det præcise indhold i ordinationen er forstået. Fremgangsmåden er beskrevet i vejledning om identifikation af patienter og anden sikring mod forvekslinger i sundhedsvæsenet.

5.10.7 Det "Fælles Medicinkort" (FMK)

Læger anvender det "Fælles Medicinkort" (FMK)

FMK giver patienten og en række behandlende sundhedspersoner direkte digital adgang til patientens aktuelle lægemiddeloplysninger. Det fremgår af bekendtgørelse om adgang til og registrering m.v. af lægemiddel- og vaccinationsoplysninger hvilke sundhedspersoner, der har adgang til FMK, hvilke oplysninger FMK skal indeholde, og hvem der har pligt til at indberette oplysningerne til FMK.

Personalet har pligt til at dokumentere lægens beslutning om ordination i den lokale journal, jf. vejledning om ordination af lægemidler. Personalet må ikke ændre i lægens ordination eller i lægens begrundelse (indikation) for, at patienten skal have medicinen.

Lægen har journalføringspligt efter reglerne i bekendtgørelse om autoriserede sundhedspersoners patientjournaler (journalføringsbekendtgørelsen). Umiddelbart efter en lægemiddelordination har lægen pligt til at indføre ordinationen i patientjournalen. Det gælder alle former for ordinationer, herunder telefonordinationer, ordinationer udført på papirrecept, ved telefax samt enkeltstående ordinationer og ordinationer af lægemidler ved behov (p.n.). Når lægemidlerne bliver dosisdispenseret, skal det også fremgå af patientjournalen.

Som led i en aktuel behandling af en patient har læger pligt til at indberette alle lægemiddelordinationer, herunder telefoniske ordinationer, ordinationer på papirrecepter, ved telefax samt eventuelle justeringer/ændringer i lægemiddelordinationer, fx seponering, pausering, op- eller nedjustering af dosis, til FMK.

5.10.8 Delegation af håndtering af lægemidler til medhjælp

Læger og tandlæger kan imidlertid delegere håndteringen af lægemidler til en medhjælp, jf. autorisationslovens § 18 samt bekendtgørelse om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp (delegation af forbeholdt sundhedsfaglig virksomhed) og den tilhørende vejledning, som beskriver rammerne for dette.

Af autorisationslovens § 18 fremgår:

"§ 18 Styrelsen for Patientsikkerhed kan fastsætte nærmere regler om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp."

Af bekendtgørelse om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp fremgår bl.a. :

"§ 2 Følgende former for forbeholdt sundhedsfaglig virksomhed kan ikke delegeres til en medhjælp:

1. Udfærdigelse af erklæringer til offentligt brug, jf. autorisationslovens § 20, stk. 2.

2. Udfærdigelse af recepter, jf. bekendtgørelse nr. 155 af 20. februar 2007 om recepter § 1.

3. Udfærdigelse af dødsattester, jf. sundhedsloven § 182.

4. Ligsyn til afgørelse af, om dødsfald er indtrådt, jf. sundhedslovens § 178.

5. Klinisk undersøgelse af hjernefunktionen for at stille diagnosen hjerne-død, jf. § 4 i bekendtgørelse 1249 af 6. december 2006 om dødens konstatering ved uopretteligt ophør af al hjernefunktion.

6. Beslutninger om iværksættelse, efterprøvelse mv. af tvangsforanstaltninger, jf. lovbekendtgørelse nr. 1111 af 1. november 2006 om anvendelse af tvang i psykiatrien.

7. Kosmetisk behandling med mindre dette er hjemlet i bekendtgørelse nr. 1245 af 24. oktober 2007 om kosmetisk behandling."

"§ 3 Den autoriserede sundhedsperson skal sikre sig, at medhjælpen er kvalificeret til og har modtaget instruktion i at udføre opgaven.

Stk. 2. Den autoriserede sundhedsperson skal i fornødent omfang føre tilsyn med medhjælpens udførelse af virksomheden."

5.10.9 Lægens ansvar ved delegation

En læge kan som medhjælp til at håndtere receptpligtige lægemidler benytte både autoriserede sundhedspersoner og andre uanset uddannelse og baggrund. Ved delegation af lægemiddelhåndtering skal lægen udvise omhu og samvittighedsfuldhed ved udvælgelse og instruktion af medhjælperen. Lægen er desuden forpligtet til i relevant omfang at føre tilsyn med medhjælperens håndtering af lægemidlerne, jf. bekendtgørelse om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp (delegation af forbeholdt sundhedsfaglig virksomhed).

Når lægens ordination indebærer særlige forhold, vil det være nødvendigt, at lægen sikrer sig, at plejepersonalet har fornøden kompetence. På bosteder og andre institutioner, hvor medhjælperne ikke har relevant sundhedsfaglig uddannelse, må lægen vurdere, om der er behov for instruktion af medhjælperne eller om patienten bør behandles af hjemmesygeplejen eller på hospitalet.

Det fremgår af Vejledning om ordination og håndtering af lægemidler (VEJ nr. 9079 af 12/02/2015):

”Når lægens/tandlægens ordination indebærer særlige forhold, fx ved ordination af intravenøs behandling, skal lægen/tandlægen dog sikre, at plejepersonalet har de fornødne faglige kompetencer. Lægen/tandlægen skal i disse situationer henvise patienten til hjemmesygeplejen eller hospital, hvis behandlingen ikke kan gennemføres forsvarligt af medhjælperne på stedet – end ikke efter instruktion i den aktuelle behandling.

På bosteder og institutioner, hvor medhjælperne ikke har en relevant sundhedsfaglig uddannelse, skal lægen/tandlægen i forbindelse med ordination af et lægemiddel vurdere, om der er et behov for instruktion af medhjælperne, fx instruktion i observation af patienten, eller om patienten skal henvises til hjemmesygeplejen eller hospitalet.”

5.10.10 Medhjælperens ansvar

Håndtering af lægemidler

Håndtering af lægemidler skal foregå efter de instrukser, som lægen har givet, og en medhjælper må aldrig foretage ændringer af en ordination, medmindre det sker efter aftale med en læge. Medarbejderen har selv et ansvar for udføre opgaven efter den instruktion der er givet .

Hvis lægens instruktion strider mod de lokale instrukser, skal medhjælperen straks gøre sin nærmeste leder og eventuelt lægen opmærksom herpå. Medhjælperen skal også sige fra ved mistanke om fejl eller andre misforståelser.

Hvis en medhjælper ikke mener sig i stand til at varetage håndteringen af et lægemiddel forsvarligt, herunder sikre den nødvendige observation af patienten, skal medhjælperen frasisge sig opgaven og orientere sin nærmeste leder og eventuelt lægen herom.

Hvis en medhjælper er i tvivl om en lægemiddelordination, skal medhjælperen ikke administrere lægemidlet til patienten, men i stedet tage kontakt til sin nærmeste leder og eventuelt lægen med henblik på en afklaring.

Medhjælperen skal meddele sin nærmeste leder og lægen de relevante observationer i forbindelse med lægemiddelhåndtering, eksempelvis bivirkninger.

Når den administrative ledelse bliver orienteret om ovenstående problemstillinger, skal ledelsen sikre, at problemstillingerne bliver afklaret med lægen.

Den medhjælper, der dispenserer et lægemiddel, er ansvarlig for, at dispenseringen er i overensstemmelse med ordinationen, og for at lægemiddelbeholderen (doseringsæske, medicinbæger, ampul, sprøjte eller lignende) er mærket med patientens navn og personnummer, jf. identifikationsvejledningen.

Når en medhjælper har påtaget sig at håndtere et lægemiddel, er medhjælperen ansvarlig for den fornødne instruktion, hvis opgaven videredelegeres til en anden, jf. bekendtgørelse om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp (delegation af forbeholdt sundhedsfaglig virksomhed).

Journalføring

Når en medhjælper medvirker ved håndteringen af lægemidler, har medhjælperen journalføringspligt, jf. journalføringsbekendtgørelsen.

Medhjælperen skal i forbindelse med lægemiddelhåndtering sikre, at der er overensstemmelse mellem ordinationerne i journalen og FMK.

Hvis der ved håndteringen af lægemidler sker afvigelse fra det ordinerede, fx hvis patienten kaster lægemidlerne op eller lægemiddeludleveringen bliver forsinket fordi patienten ikke er til stede, skal medhjælperen journalføre afvigelsen i journalen.

I hjemmeplejen, på plejehjem, botilbud mv., hvor der til daglig ikke arbejder læger, har ledelsen ansvar for at sikre, at behandling på stedet, der udføres som medhjælp for autoriserede sundhedspersoner, bliver journalført, jf. vejledning om sygefaglige optegnelser (VEJ, nr. 9019 af 15/1/2013).

Styrelsen for Patientsikkerhed har ved afgørelse af 17. oktober 2019 givet Hjemmesygeplejen Pleje Gribskov påbud for mangelfuld journalføring. Styrelsen har ved vurderingen lagt vægt på, at der var én journal, hvor ingen af målepunkterne vedrørende journalføring og patienters retsstilling var opfyldt. I de øvrige journaler var der få og spredte mangler vedrørende: De sygeplejefaglige problemområder, opfølgning og evaluering af pleje og behandling, samt vedrørende overblik over alle patienternes sygdomme og hvilken læge der havde behandlingsansvaret.

5.10.11 Ledelsens ansvar på institutioner, herunder bosteder

På steder, hvor der er en fast tilknyttet læge, er lægen ansvarlig for, at den overordnede administrative ledelse har udarbejdet de nødvendige instrukser for en fagligt forsvarlig tilrettelæggelse af håndteringen af lægemidler. Lægen har også ansvaret for, at ledelsen sikrer, at medhjælpere, der håndterer lægemidler, er instrueret og oplært heri, samt for at føre relevant tilsyn med medhjælperne.

På steder uden en fast tilknyttet læge, herunder botilbud, er det stedets overordnede administrative ledelse, der skal sikre, at der er udarbejdet de nødvendige instrukser for en fagligt forsvarlig tilrettelæggelse af håndteringen af lægemidler.

Hvor håndteringen af lægemiddel er delegeret, er det ledelsens ansvar at have tilsyn med, at medhjælpere er instrueret og oplært forsvarligt.

Af bekendtgørelse (BKG 2009-12-11 nr. 1219) om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp fremgår:

”§ 4 På sygehuse, klinikker, plejehjem og andre lignende institutioner har ledelsen ansvaret for, at der foreligger instruks for en fagligt forsvarlig tilrettelæggelse af delegeret virksomhed, herunder at medhjælperne er instrueret og oplært heri.

Stk. 2. Sundhedsstyrelsen kan udstede påbud og forbud over for ledelsen af en af stk. 1 omfattede institutioner, der drives af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd, hvis ledelsen ikke opfylder sin forpligtelse efter stk. 1”

Den administrative ledelse skal også sikre, at medhjælperne er instrueret i, hvordan de skal reagere ved tvivl om en lægemiddelordination, og hvilken lægemiddelhåndtering de som udgangspunkt ikke kan varetage fagligt forsvarligt. Den administrative ledelse har ansvaret for, at der er instrukser for medhjælpernes samarbejde med de ordinerende læger/tandlæger, for brugen af FMK, håndteringen af håndkøbslægemidler og kosttilskud, samt for at medhjælperne i relevant omfang journalfører håndteringen af lægemidler i de lokale patientjournaler.

På bosteder og institutioner, hvor medhjælperne ikke har en relevant sundhedsfaglig uddannelse, skal lægen i forbindelse med ordination af et lægemiddel vurdere, om der er et behov for instruktion af medhjælperne, fx instruktion i observation af patienten, eller om patienten skal henvises til hjemmesygeplejen eller hospitalet.

Det er dog ledelsen på eksempelvis et bosted, der er ansvarlig for, at plejepersonalet er i stand til at udføre almindelig medicingivning. Hvis der på bostedet ikke findes personale, der er kvalificeret til at håndtere medicingivningen, er det ledelsens ansvar at orientere den ordinerende læge herom.

Det følger af Vejledning om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp (delegation af forbeholdt sundhedsfaglig virksomhed) (VEJ nr. 115 af 11/12/2009):

"I botilbud, f.eks. for fysisk og psykisk handicappede, kan det som udgangspunkt ikke forventes, at der er ansat sundhedsfagligt uddannet personale, idet der f.eks. på nogle institutioner alene er ansat pædagoger. Ledelse er også i disse situationer ansvarlig for, at personalet er instrueret og oplært i at udføre almindelig medicingivning. Det er kommunalbestyrelsens ansvar at sørge for at bistå ledelsen med sundhedsfaglig rådgivning hertil. Ledelsen har ansvar for at gøre den ordinerende læge opmærksom på, hvis der ikke findes personale, der er kvalificeret til at håndtere almindelig medicingivning. Lægen skal i disse situationer tage stilling til, om medicingivningen kan varetages af personalet efter tilstrækkelig instruktion, om en hjemmesygeplejerske skal give medicinen, eller om patienten eventuelt skal indlægges på sygehus."

Styrelsen for Patientsikkerhed udstedte den 4. november 2019 et påbud til Botilbuddet Fangelvej (kommunalt bosted i Odense Kommune), hvoraf det bl.a. fremgik, at botilbuddet skulle sikre forsvarlig medicin håndtering, herunder at udarbejde og implementere en fyldestgørende instruks for medicin håndtering, der er tilpasset behandlingsstedet.

5.10.12 Kommunens tilsynsansvar overfor institutioner, herunder bosteder

Overordnet set er det kommunalbestyrelsens ansvar at bistå ledelserne på kommunens institutioner og institutioner som kommunen har aftaler med, med sundhedsfaglig rådgivning om almindelig håndtering af lægemidler. Det er således kommunen, der har det overordnede ansvar for, at personalet på et botilbud har de nødvendige faglige kvalifikationer og er tilstrækkeligt instrueret i at håndtere lægemidler.

5.11 Ansættelsesretlige forhold

Offentlige ansatte er underlagt en række generelle tjenestepligter, som i et vist omfang har uskreven karakter. Niels Fenger angiver, at det bl.a. drejer sig om

- Arbejdspligt
- Sandhedspligt
- Lydighedspligt
- Dekorumpligt
- Loyalitetspligt
- Tavshedspligt

Principperne er ikke kun gældende for offentlige ansættelser, men de er tilpasset særligt til den offentlige sektor.

Moderniseringsstyrelsen, KL og Danske Regioner har udarbejdet vejledningen om "God adfærd i det offentlige", december 2017, som er revideret senere³⁰. Vejledningen er tænkt som et middel til at undgå, at der opstår sager, hvor der kan rejses tvivl om

³⁰ VEJL 2017-12-15 nr 10285

offentligt ansattes adfærd. Vejledningen er en opdateret udgave af vejledningen fra 2007 af samme navn.

5.11.1 Instruktionsbeføjelse og lydighedspligt

Det daglige arbejde på offentlige arbejdspladser bliver normalt udført i samarbejde mellem medarbejderne og ledelsen, hvor man løbende drøfter, hvordan opgaverne skal løses. Offentligt ansattes arbejde skal holde sig inden for de faglige standarder, der er almindeligt anerkendte inden for det pågældende område. Det er ledelsen, som i sidste ende træffer en beslutning, som medarbejderne skal følge.

At det i sidste ende er ledelsen, der om nødvendigt tager stilling til forskellige tvivsspørgsmål, følger af almindelige principper om ledelsesret og instruktionsbeføjelse. Samtidig hermed påtager ledelsen sig ansvaret for, at beslutningerne er rigtige. De ansatte har som hovedregel en lydighedspligt over for den offentlige myndighed eller institution, de er ansat i. Pligten indebærer, at de ansatte inden for lovgivningens rammer skal efterleve en ordre (beslutning) fra deres overordnede.

Hvis en ansat ikke følger en lovlig ordre, er der principielt tale om en tjenesteforseelse, som behandles efter de ansættelsesretlige regler. Der kan tillige blive tale om strafferetligt ansvar.

5.11.2 Pligt til at rådgive og advare

Offentligt ansatte skal inden for deres arbejdsområde gøre deres overordnede opmærksom på eventuel tvivl om lovligheden af en handling eller beslutning mv., sådan at den overordnede kan tage stilling hertil. Det samme gælder, hvis der er tvivl om det faktiske eller faglige grundlag for en beslutning. Når en sådan situation opstår, vil spørgsmålet typisk blive løst i almindelig dialog mellem lederen og medarbejderen, efter at medarbejderen har gjort opmærksom på forholdet og forklaret sin opfattelse. Der kan dog være situationer, hvor lederen giver en ordre (træffer en beslutning), som medarbejderen ikke er enig i. Det kan fx skyldes, at lederen ikke deler medarbejderens vurdering. Hvis medarbejderen vurderer, at ordren er ulovlig eller i strid med almindelig faglighed, skal vedkommende gøre sin leder opmærksom på det. Det skal medarbejderen gøre, selv om lederen har tilkendegivet, at lederen har truffet sin beslutning. Men det er lederen, der i sidste ende har retten til og ansvaret for at afgøre, om en beslutning mv. er lovlig og fagligt forsvarlig.

Ved en sådan uenighed, hvor lederen fastholder sin beslutning, skal medarbejderen efterleve lederens ordre, medmindre det er klart for medarbejderen, at ordren er ulovlig (klar ulovlighed).

I en situation hvor ordren ikke er klart ulovlig, vil medarbejderen ikke ifalde ansættelsesretligt eller strafferetligt ansvar for at efterleve ordren, selv om det senere måtte vise sig, at lederens beslutning faktisk var ulovlig. At en ansat i en offentlig myndighed eller institution i disse situationer ikke ifalder et individuelt ansvar for at efterleve en ulovlig ordre, ændrer ikke ved, at myndigheden har tilsidesat sit myndighedsansvar ved at handle ulovligt. Hvis medarbejderen derimod nægter at efterleve ordren, vil der

principielt være tale om en tjenesteforseelse, også selvom man efterfølgende når frem til, at ordren efter en samlet vurdering måtte anses for ulovlig. Det må imidlertid have al formodning imod sig, at ansættelsesmyndigheden i en sådan situation vil have tilstrækkeligt grundlag for at gøre ansvar gældende over for den ansatte.

5.11.3 Ret og pligt til at sige fra

Medarbejdere har både ret og pligt til at sige fra, hvis en leder udsteder og fastholder en ordre, der er klart ulovlig, eller som pålægger den ansatte at gøre noget, som i sig selv er strafbart. Det gælder også, selv om ordren går ud på ikke at gøre noget, fx at undlade at træffe en afgørelse, der efter lovgivningen er pligt til at træffe. En medarbejder, der efterlever en klart ulovlig ordre, vil kunne blive mødt med ansættelsesretligt – og i særlige tilfælde strafferetligt – ansvar for at have fulgt ordren.

Samtidig med at medarbejderen siger fra, skal medarbejderen forklare lederen om sin opfattelse og anbefale lederen at frafalde den klart ulovlige ordre. Hvis lederen fastholder sin ordre, skal medarbejderen underrette lederens umiddelbart overordnede om forholdet. Medarbejderen bør senest samtidig med underretningen af fx afdelingschefen oplyse sin leder om, at vedkommende går videre med sagen.

Det kan på baggrund af ovenstående således sammenfattes, at:

- Offentligt ansatte skal følge lovlige tjenesteordrer.
- Offentligt ansatte skal gøre deres overordnede opmærksomme på tvivl om lovligheden af en handling mv.
- Hvis en ordre er klart ulovlig, må den ansatte ikke efterleve ordren.
- Er ordren ikke klart ulovlig, skal den ansatte efterleve ordren.

5.11.4 Decorumkravet og overholdelse af tjenestepligter

Decorumkravet antages at gælde som et uskrevet princip i forhold til overenskomst-ansatte i det offentlige. Decorumkravet fremgår af tjenestemandslovens § 10:

”§ 10 Tjenestemanden skal samvittighedsfuldt overholde de regler, der gælder for hans stilling, og såvel i som uden for tjenesten vise sig værdig til den agtelse og tillid, som stillingen kræver.”

Som ansat i det offentlige skal man overholde de regler og principper, der gælder for stillingen og arbejdsopgavernes udførelse. Det forventes også, at man både på arbejdet og i fritiden udviser adfærd, der er passende i forhold til stillingen.

Kravet om, at den ansatte skal overholde de regler, der gælder for stillingen, indebærer, at den ansatte i sit arbejde skal følge gældende lovgivning i almindelighed. For eksempel vil en socialrådgiver i sit arbejde skulle være opmærksom på regler i serviceloven mv., mens en sygeplejerske i sit arbejde skal agere i overensstemmelse med regler i sundhedsloven mv. Der kan desuden være fastsat retningslinjer på den enkelte arbejdsplads om arbejdets udførelse mv., som den ansatte skal være opmærksom på og efterleve. Kravet sigter også til de pligter, der er knyttet til selve ansættelsen. Heri ligger bl.a., at den ansatte har pligt til at udføre arbejdet i overensstemmelse med

arbejdspladsens interesser, og at den ansatte skal medvirke til at realisere de opgaver, strategier og mål, som ledelsen har fastlagt.

5.11.5 Tjenesteforseelser

Hvis en ansat ikke overholder de regler, der gælder for stillingen, foreligger der som udgangspunkt en tjenesteforseelse

Arbejdsgiveren har i kraft af ledelsesretten ret til at tilrettelægge og fordele arbejdet. Der er ikke tale om en tjenesteforseelse, hvis den ansatte ikke er i stand til at levere den arbejdsindsats, der i almindelighed kan forventes i stillingen eller ved samarbejdsvanskeligheder på arbejdspladsen.

I tilfælde af alvorlige tjenesteforseelser, herunder fx vægring ved at udføre tildelte arbejdsopgaver, kan der blive tale om, at arbejdsgiveren tildeler den ansatte en sanktion. Det kan fx være en advarsel eller en afskedigelse. I særligt grove tilfælde kan den ansatte bortvises med den virkning, at ansættelsesforholdet ophører straks. Arbejdsgiveren skal reagere hurtigst muligt efter at have fået kendskab til og klarlagt en tjenesteforseelse, hvis arbejdsgiveren vil gøre et ansættelsesretligt ansvar gældende. Mens arbejdsgiveren undersøger sagen, kan den ansatte om nødvendigt tjenestefritages eller overflyttes til andet arbejde. For tjenestemænd indeholder tjenestemandsløven særlige regler om sanktioner for tjenesteforseelser og om behandlingen af sådanne sager

5.11.6 Sandhedspligt

Offentlige ansatte er undergivet sandhedspligt, som er knyttet til ansættelsesforholdet. Offentlige myndigheder er generelt underlagt sandhedspligt overfor omverdenen, og offentlige ansatte er i forlængelse heraf underlagt en generel pligt til at tale sandt, når de optræder i egenskab af offentlig myndighed.

Sandhedspligten er reguleret på flere måder og i en række regelsæt. Som det fremgår nedenfor, er det væsentligste af indholdet i sandhedspligten det samme retsfaktum:

Forvaltningslovens § 7 pålægger forvaltningsmyndigheder i fornødent omfang at yde vejledning til personer, der retter henvendelse om spørgsmål inden for myndighedens sagsområde. Herudover er denne vejledningspligt udvidet ganske væsentligt i retspraksis og ikke mindst ombudsmandens praksis om god forvaltningsskik.

Straffelovens §§ 155-157 kriminaliserer tjenesteforseelser generelt. Bestemmelserne er såkaldte »referencebestemmelser«, som henter sit gerningsindhold i regler uden for bestemmelserne selv. Det væsentligste sted, dette skal hentes, er i forvaltningsretten, herunder de pligter, som her er udviklet med hensyn til embedsmænds pligter.

I U. 1992.50 Ø blev en sagsbehandler i en kommunes socialforvaltning straffet for overtrædelse af straffelovens §§ 155 og 157. Hun var tiltalt for bl.a. at have tilsidesat gældende kompetenceregler. Tiltalte udviste ved sin sagsbehandling i øvrigt grov og

oftere gentagen forsømmelse eller skødesløshed, idet hun undlod at føre daglig journal.

I U. 2009.999 H blev en administrerende direktør i en kommunes sundhedsforvaltning afskediget, bl.a. på grund af overtrædelse af sandhedspligten. Sundhedsforvaltningen havde ikke overholdt et lovkrav om udførelse af et vist antal tilsyn inden for plejehjem m.v. Som en del af sagskomplekset blev direktøren på et tidspunkt bedt om at udarbejde en redegørelse til den øverste ledelse. I denne anførte han, at han ikke var blevet underrettet af sine medarbejdere om, at de lovpligtige tilsyn ikke blev udført. Dette var imidlertid ikke korrekt.

I det følgende gives en gennemgang af de i forbindelse med undersøgelsen afdækkede problemstillinger.

6. Subsumption

I det følgende gives en gennemgang af de i forbindelse med undersøgelsen afdækkede problemstillinger.

6.1 Sagsbehandling, herunder Kommunens arbejdsgange og afgørelser

I forhold til Borgeren er der truffet en række afgørelser, der er af så indgribende karakter, at det bør undersøges nærmere, om der er tale om egentlige forvaltningsretlige afgørelser.

Det er i forbindelse med nærværende undersøgelse oplyst af [REDACTED], at der ikke er sendt en skriftlig afgørelse til Borgeren efter visitationsudvalget på [REDACTED] område traf afgørelse om placering på botilbuddet Huset, ligesom der heller ikke er truffet en formel afgørelse i forhold til overflytningen af Borgeren til Rehabiliteringsenheden.

Der fremgår i det hele taget ingen egentlige formelle skriftlige afgørelser i Borgerens sag blandt de akter dateret fra juni 2018 og frem, som er modtaget fra Albertslund Kommune i forbindelse med undersøgelsen.

Dette rejser spørgsmål om, hvorvidt Albertslund Kommune har truffet afgørelser i forhold til Borgeren, herunder om Kommunes beslutninger i forhold til Borgeren har karakter af forvaltningsretlige afgørelser og om disse er tilblevet og meddelt til Borgeren på behørig vis.

I det følgende gennemgås Borgerens sag med henblik på en vurdering af de forvaltningsretlige afgørelser truffet i sagen. Sagens akter og efterfølgende bidrag fra interviewpersoner sammenholdes med de forvaltningsretlige retsregler for afgørelser med henblik på en endelig vurdering af håndteringen af Borgerens sag for så vidt angår sagsbehandlingen, herunder særligt Albertslund Kommunes arbejdsgange og afgørelser truffet i sagen.

6.1.1 Granhøjen

Under hensyntagen til nærværende undersøgelses tidsmæssige udstrækning, er den første afgørelse der kan identificeres i sagen en afgørelse om, at Borgeren visiteres til et midlertidigt botilbud i form af ophold på botilbuddet Granhøjen.

I det følgende gennemgås indledningsvis udvalgte interviewpersoners bidrag, i tillæg til sagens faktiske grundlag, for at belyse sagsbehandlingen vedrørende Borgerens ophold på Granhøjen samt afgørelser truffet i den forbindelse.

har i interview vedr. afgørelsen om, at Borgeren blev visiteret til ophold på Granhøjen forklaret følgende:

" erindrede, at B fik overleveret afgørelsen mundtligt, HG spurgte ind til om B blev partshørt i processen med indstillingen til § 107-tilbuddet. oplyste, at , at det var et spørgsmål om omsorgspligt og derfor ventede man med at involvere B til man havde noget konkret at tilbyde ham . Processen omkring et § 107-tilbud blev startet op på initiativ af B's mor, der fik B med på, at et botilbud var det rigtige for ham. Man betragtede det som en ansøgningssag – men var stadig i tvivl om han ville sige ja, da han stadig havde sin egen lejlighed."

har endvidere forklaret, at:

" erindrede, at § 107-afgørelsen om opholdet på Granhøjen var på visitationsudvalget den 18. marts 2018. Den blev bevilget til ham.

meddelte B afgørelsen mundtligt, . Dette var helt normal praksis i forhold til . havde ikke kendskab til, om der samtidig var blevet sendt en skriftlig afgørelse til B."

Samt:

"HG spurgte ind til, betydningen af drøftelserne om takst med Granhøjen. uddybede herom, at hun bevilligede § 107 på Granhøjen i det støtteniveau til den pris som var i deres katalog – det var meningen, at han kun skulle være på det høje niveau i en opstartsfase, typisk 3 måneders tid. Der var ikke noget pres på oppefra, i forhold til at B's § 107 ophold var for dyrt. havde ikke journaliseret takstkataloget."

Botilbuddet Granhøjen har om Borgerens ophold og særligt overvejelserne om indplacering på bestemt takst udtalt, at:

"Der havde også været mange opfølgningssamtaler med med henblik på at nedskrive taksten."

■■■■ har i sit interview ligeledes svaret på spørgsmål om afgørelserne i Borgerens sag. I det følgende citeres der herfra:

"HG spurgte ind til de egentlige afgørelser til Borgeren (B). ■■■ forklarede, at afgørelserne (fra Visitationsudvalget) var skrevet ind i Sensum som journalnotater af sekretæren for Visitationsudvalget; en administrativ medarbejder.

Det var visitationsudvalget, der diktererede en afgørelse, som blev skrevet ind af sekretæren for visitationsudvalget. Afgørelserne kunne i nogen tilfælde have været overleveret mundtligt til borgerne. ■■■ bemærkede, at der under fanebladet "Dokumenter" i Sensum muligvis kan ligge formelle afgørelser til borgeren (idet der her fremgår sendt post). HG bad om at få kopi af de afgørelser der måtte ligge.

HG spurgte ind til den almindelige procedure for at meddele afgørelser. ■■■ svarede, at der i nogle tilfælde sendtes skriftlige afgørelser ud til borgerne, og i andre tilfælde blev der givet mundtlige meddelelser til borgeren. Det var som udgangspunkt i tilfælde, hvor borgeren får fuldt medhold."

■■■■ har derudover i sit interview svaret på spørgsmål om Albertslund Kommunes kendskab til den interne overflytning mellem forskellige tilbud på Granhøjen. I det følgende citeres der herfra:

"HG (Henrik Græsdal, red.) spurgte ind til, hvilken viden ■■■ enhed havde om B's interne flytning på Granhøjen. ■■■ svarede, at man ingen viden havde om det. Granhøjen rykkede selvstændigt B, uden tilsagn eller samtykke fra kommunen.

HG fortalte herefter, at sagsakterne har vist en væsentlig udvikling i B's fysiske habitus i perioden, hvor han opholdt sig på Granhøjen. HG forklarede endvidere, at der ved den interne flytning kunne være tale om en flytning fra § 107 til § 108 tilbud. ■■■ svarede, at det var set før, at private botilbud selv rykkede borgere. Hvis det eksempelvis var til samme takst som det tidligere tilbud, kunne der gå noget tid, før det blev opdaget af kommunen. Det var og er dog naturligvis udgangspunktet, at kommunen skal involveres."

■■■■ har også i sit interview svaret på spørgsmål om Albertslund Kommunes kendskab til den interne overflytning. I det følgende citeres der herfra:

"■■■■ erindrede, at Granhøjen selv havde rykket B fra afd. Vesterbro til afd. Tjørneparken i løbet af sommeren, uden at drøfte det med ■■■. Det var hendes erindring, at det skete umiddelbart efter mødet i slut maj. På mødet i maj havde ■■■ aftalt med B, at der skulle findes et andet sted til B, da han ikke passede ind på Granhøjen.

■ havde haft en telefonsamtale med ■ fra Granhøjen, som luftede idéen om at rykke B til en anden afdeling, men ■ havde ikke givet samtykke hertil."

Og endvidere:

"HG spurgte ind til, hvordan ■ havde reageret på oplysningen om, at Granhøjen havde rykket B uden kommunens samtykke. ■ mente, at hun havde ringet til Granhøjen herom, da det var nemmere end pr. mail. Hun havde ikke taget telefonnotat om samtalen.

Det var ■ indtryk, at Granhøjen svigtede deres sociale og pædagogiske arbejde, idet de forsøgte at få rykket B over i en § 108 kategori, også selvom hun fandt, at B's funktionsniveau gjorde, at han ikke skulle "parkeres" i et § 108 tilbud. B ønskede i øvrigt ikke at blive på § 108-tilbuddet på Granhøjens afdeling Tjørneparken, og ■ ledte derfor efter en bedre løsning for B."

Samt:

"■ havde en idé om, at der var sket noget i forhold til den interne flytning af B den 14. august 2018. Dette burde vi kunne afklare med Granhøjen.

Fakturaer blev kun betalt, hvis de refererede til den rigtige paragraf. Derfor har der ikke været afregnet for § 108 tilbud til Granhøjen."

Vurdering

Nærmere om takstændringer

■ har den 25. maj 2018 noteret i Kommunens sagsbehandlingssystem Sensum, at Borgeren ikke havde det støttebehov, som taksten var funderet på, samt at taksten (de facto lig med det leverede tilbud) skulle ændres.

■ beslutning i maj måned 2018 om at ville nedsætte betalingen og dermed reducere den støtte Borgeren modtog, er en afgørelse i forvaltningslovens forstand.

Denne afgørelse er ikke truffet efter servicelovens relevante bestemmelser, nærmere bestemt servicelovens § 3.

Det betyder, at Borgeren ikke har fået meddelt en afgørelse med oplysninger om beslutninger om de konkrete indsatser, som iværksættes, samt formålet hermed.

Det kan endvidere konstateres, at der ikke er foretaget en egentlig partshøring af Borgeren efter forvaltningslovens § 19. Der foreligger en række mødereferater, der viser, at der har været afholdt møder mellem Borgeren, Granhøjen og ■

forvaltningsretlige grundprincipper, herunder krav til oplysning af sagen og inddragelse af borgeren."

Ifølge Socialtilsynets hjemmeside anvendes voksenudredningsmetoden dog både i sager med borgere under og over 35 år.

Af Ankestyrelsens principafgørelse 50-19 om sagsbehandling – udredning og sagsbehandlingsmetode fremgår:

"Manglende brug af funktionsevne- eller voksenudredningsmetoden

Formålet med voksenudredningsmetoden og funktionsevnetoden er at understøtte en lovlig og systematisk sagsbehandling på servicelovens område. Metoderne skal hjælpe kommunerne med at sikre, at den enkelte borger modtager den hjælp, som borgeren efter lovgivningen har ret til.

Hvis en kommune ikke har anvendt metoderne, lider kommunens afgørelse af en retlig mangel. I en klagesag, hvor en sådan mangel foreligger, foretager Ankestyrelsen en konkret væsentlighedsvurdering af manglen. Ankestyrelsen vurderer, om manglen konkret har haft betydning for kommunens afgørelse."

Det betyder, at Albertslund Kommune ikke har inddraget de nødvendige oplysninger til afklaring af sagen, hverken i form af udarbejdelse af en ny, eller ved en opdatering af eksisterende "VUM".

Sagsoplysningen må derfor antages at lide af en retlig mangel.

Nærmere om den interne overflytning mellem Granhøjens afd. Vesterbro og afd. Tjørneparken

Indledningsvis skal det fastslås, at den interne overflytning af Borgeren mellem Granhøjens afd. Vesterbro og afd. Tjørneparken reelt er en overflytning mellem to forskellige tilbud efter serviceloven, henholdsvis midlertidigt botilbud efter § 107 og varigt botilbud efter § 108.

Det følger af servicelovens § 3, stk. 1, at det er kommunalbestyrelsen, der træffer afgørelse om tilbud efter serviceloven.

Af vejledning til servicelovens pkt. 17 følger uddybende om § 3, stk. 1, at:

*"På servicelovens område har kommunalbestyrelsen **myndigheds-** og finansierings**ansvaret** (red.), samt ansvaret for at de nødvendige ydelser leveres til borgerne."*

Det følger endvidere af almindelige forvaltningsretlige principper og praksis, at forvaltningsretlig afgørelsesvirksomhed (myndighedsudøvelse) ikke kan overlades til private uden klar hjemmel i lov. En sådan hjemmel til at overlade beslutninger om tildeling af midlertidige og varige botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108, eksisterer ikke.

Det betyder, at Granhøjen ved flytningen af Borgeren fra et § 107 til et § 108 tilbud reelt har foretaget myndighedsudøvelse, uden fornøden hjemmel hertil.

I servicelovens § 3, stk. 2 er det endvidere angivet eksplicit, at Kommunens afgørelser om tilbud efter bl.a. §§ 107 og 108 skal indeholde oplysninger om beslutninger om den konkrete indsats som iværksættes, samt formålet hermed. Dette følger også allerede til dels af almindelige forvaltningsretlige principper, herunder mest væsentligt officialmaksimen og proportionalitetsprincippet.

Af vejledning til servicelovens punkter 107 og 108 fremgår uddybende om indholdet af pligten i servicelovens § 3, stk. 2, at:

"Kommunalbestyrelsens afgørelser om et tilbud efter serviceloven skal indeholde en kort beskrivelse af, hvordan afgørelsen vil blive udmøntet i praksis, og hvad formålet med indsatsen er.

Afgørelsen kan f.eks. indeholde oplysninger om, hvorvidt indsatsen leveres som dagtilbud eller døgntilbud, om afgørelsen f.eks. indeholder ret til genoptræning, psykologbistand m.v., og om der på længere sigt stiles mod en udslusning. Herudover skal afgørelsen indeholde en beskrivelse af det faglige indhold, f.eks. om hvilken boform der anses for egnet, om personlig hjælp og evt. træning, om hjælp til udvikling af færdigheder, om socialpædagogisk bistand, om ledsagelse, om hensigten er at støtte borgerens mulighed for sociale kontakter, eller at stofmisbrugeren får mulighed for at afbryde kontakten med misbrugsmiljøet m.v.

Der henvises til Ankestyrelsens principafgørelse 50-13 om kommunernes forpligtelse over for stofmisbrugere. Afgørelsen fastslår, at der kan foretages en retlig prøvelse af en kommunes afgørelse, herunder af den faglige vurdering, som kommunen har foretaget. I vurderingen skal bl.a. indgå, om kommunen har foretaget et individuelt skøn, om der er inddraget uvedkommende hensyn, om de kriterier, der er blevet anvendt, er lovlige, og om alle relevante kriterier er inddraget, således at borgeren får det rigtige tilbud.

Der er ikke krav om, at beskrivelsen skal indeholde oplysninger om, hvordan hjælpen tilrettelægges eller konkrete oplysninger om timetal eller om kvalifikationer hos det udførende personale, ligesom der ikke er krav om, at beskrivelsen skal indeholde oplysninger om træningsredskaber m.v. Medmindre valgfrie aktiviteter må anses for en integreret del af indsatsen, er der ikke krav om, at afgørelsen skal indeholde oplysninger herom. Beskrivelsen skal ikke være lige så detaljeret som de handleplaner, som kommunalbestyrelsen skal tilbyde efter andre bestemmelser i serviceloven.

Afgørelsen om den konkrete indsats skal tage udgangspunkt i en konkret individuel vurdering af borgerens behov."

Om servicelovens § 3, stk. 2's forhold til den almindelige forvaltningsret uddyber servicelovsvejledningens pkt. 111, at:

"Oplysningerne om formålet med indsatsen supplerer den begrundelse, som afgørelsen skal indeholde efter §§ 22-24 i forvaltningsloven. Efter forvaltningslovens § 22 skal en skriftlig afgørelse være ledsaget af en begrundelse, medmindre den giver den pågældende part fuldt ud medhold."

Servicelovens § 3, stk. 2 understreger endvidere, at såfremt den konkrete indsats *ændres væsentligt*, finder forvaltningslovens kapitel 3-7 anvendelse ved beslutning herom. Forvaltningslovens kapitel 3-7 er kernen i forvaltningsretlig afgørelsesvirksomhed, og indebærer krav til fornyet sagsoplysning, herunder partshøring, klagevejledning mv.

Det følger af lovbemærkningerne til servicelovens § 3, stk. 2, at definitionen af, hvornår en konkret indsats *"ændres væsentligt"* eksempelvis kan være, hvis Kommunen beslutter at flytte borgeren fra et botilbud, som anvender en bestemt behandlingsmetode, til et andet botilbud, som anvender en helt anden behandlingsmetode. Det kan endvidere være, hvis et andet tilbud bliver nødvendigt, fordi forholdene i det tilbud som borgeren benytter ændrer sig eller, hvis forhold hos borgeren gør, at denne har behov for en anden indsats.

Bestemmelsen kan, jf. lovbemærkningerne, anvendes både i tilfælde, hvor borgeren får behov for et mere intensivt tilbud, og i tilfælde, hvor borgeren får behov for et mindre intensivt tilbud. Ændringer, der ikke betragtes som væsentlige i § 3, stk. 2's forstand, skal i stedet anses som led i Kommunens udøvelse af faktisk forvaltningsvirksomhed, hvorfor der ikke er tale om fornyet afgørelsesvirksomhed.

Beslutninger om væsentlige ændringer af den konkrete indsats kan i øvrigt altid indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, hvilket retssubjektet – borgeren – skal orienteres om i forbindelse med afgørelsen.

Konsekvensen af Granhøjens myndighedsudøvelse uden hjemmel bliver således, at hele den ovenstående forvaltningsretlige proces med forsvarlig og behørig sagsoplysning, mulighed for partsaktindsigt, begrundelsespligt og klagevejledning bliver tilside-sat i forhold til Borgeren.

Efter sagens oplysninger, herunder de oplysninger, der er fremkommet via interviews med relevante personer, har Albertslund Kommune ikke været direkte oplyst eller vidende om den interne flytning, på tidspunktet for flytningen. Det fremgår endvidere, at flytningen ikke har ført til en ændret betalingspligt for Albertslund Kommune. Derudover er det oplyst, at eventuelle fakturaer udstedt fra Granhøjen til Albertslund Kommune for § 108-botilbud ikke har været betalt, da de kun betales, hvis de refererer til den korrekte paragraf som borgeren er visiteret til.

Der fremgår ikke i de fremsendte akter fra Albertslund Kommunes sagssystem nogle journalindføringer i perioden fra 25. maj til 12. september 2018. Granhøjens har imidlertid i forbindelse med nærværende undersøgelse på forespørgsel fra de undersøgende advokater fremfundet og fremsendt mailkorrespondance mellem Albertslund Kommune og Granhøjens fra ultimo maj og frem til september, mest omfangsrigt i juli og august 2018.

Af mail til [REDACTED] fra Granhøjens sagsbehandler [REDACTED] af 13. august 2018, der er svar på en af Kommunen ikke-journaliseret mail fra [REDACTED] til Granhøjens, fremgår bl.a., at:

"Afdelingslederen for Vesterbro vurderer, at Borgeren (red.) har brug for et aflastningsophold på vores botilbud Tjørneparken, når han udskrives, da det ikke er forsvarligt, at Borgeren (red.) opholder sig på Vesterbro, hvor der ikke er personaledækning døgnet rundt."

På dette tidspunkt bør Albertslund Kommune ved [REDACTED] som minimum blive opmærksom på, at der er en mulighed for, at Granhøjens påtænker at flytte Borgeren internt.

Dette bør Albertslund Kommune ved [REDACTED] straks følge op på, for at sikre, at Borgeren modtager den støtte han er visiteret til efter serviceloven.

[REDACTED] svarer dagen efter, den 14. august, at hun som udgangspunkt ikke er indstillet på, at Borgeren overflyttes til Tjørneparken.

Af efterfølgende korrespondance mellem [REDACTED] og Granhøjens fremgår det, at der aftales et opfølgningsmøde den 16. august 2018, hvor flytningen af Borgeren fra § 107 tilbuddet afd. Vesterbro til § 108 tilbuddet afd. Tjørneparken ligeledes er et tema. Af referatet fremgår, at [REDACTED] er fuldt ud oplyst om, at Borgeren pr. denne dato er overflyttet til afd. Tjørneparken.

I dagene efter den 16. august aftalte parterne endnu et opfølgningsmøde, der skulle foregå fysisk på afd. Tjørneparken og Granhøjens oplyste i samme forbindelse, at Borgeren allerede befandt sig der.

Det må således senest den 16. august 2018 have været klart for Albertslund Kommune ved [REDACTED], at Borgeren er flyttet uden en formel afgørelse herom. Granhøjens referat af mødet den 16. august indikerer, at [REDACTED] ikke modsætter sig den interne flytning, men derimod er indstillet på at lade Borgeren forblive på Tjørneparken i en periode, under den forudsætning, at det ikke medfører en merbetaling for Albertslund Kommune.

Ved interviewet i forbindelse med nærværende undersøgelse har [REDACTED] udtalt, at hun mente at have ringet til Granhøjens om problemstillingen. Hun havde imidlertid ikke taget telefonnotat om samtalen, hvorfor det er uklart præcis hvornår telefonopkaldet til Granhøjens har fundet sted.

Den 12. september modtog [REDACTED] en af Granhøjens udarbejdet faglig vurdering af Borgeren. Det fremgår bl.a. heraf, at:

"Borgeren (red.) har gennem den sidste måned været i aflastning på Tjørneparken, der er et længerevarende botilbud i Granhøjens regi.

Samt

"...at vi vurdere Borgeren (red.) vil profitere af de rammer, som Tjørneparken kan tilbyde. Ligeledes vurderes det, at Borgeren (red.) [REDACTED] til et §107 tilbud. For Borgerens (red.) vedkommende vil der være tale om [REDACTED], som både kan tilbyde både somatisk og psykiatrisk specialiseret behandling, som en helhed, [REDACTED]. På grund af Borgerens (red.) [REDACTED] at Borgeren (red.) forbliver i kendte rammer, Derfor vil vi henstille til, Borgeren (red.) indskrives på Granhøjens §108 tilbud Tjørneparken, vi vil kunne tilbyde Jer takst 2:3 kr. 80.203,00 indeholdt aktivitets- og samværstilbud. Borgeren (red.) er på nuværende indskrevet på Granhøjens Botilbud §107, Vesterbro til takst 1:3 kr. 80.069,00 indeholdt beskyttet beskæftigelse."

Den opfølgning [REDACTED] foretog omkring den interne overflytning er efter det oplyste begrænset til telefonsamtalen med [REDACTED], som der ikke er taget telefonnotat af.

Da der som beskrevet ovenfor reelt er tale om, at Granhøjens har udøvet forvaltningsretlig afgørelsesvirksomhed uden hjemmel, er der tale om et væsentligt sagsskridt og dermed en udvikling i Borgerens sag, der er omfattet af notatpligten i offentlighedslovens § 13. [REDACTED] burde således have ført til notat hvad samtalen med Granhøjens omhandlede, og hvordan hun forholdt sig til det skete.

Uanset Granhøjens motiver til den interne overflytning, herunder en faglig vurdering af plejebehovet affødt af Borgerens helbredstilstand og udviklingen i denne, burde det være blevet gjort helt og utvetydigt klart for Granhøjens, at de som privat aktør ikke lovligt internt kan flytte borgere til andre tilbud, uden Albertslund Kommunes klare samtykke og medvirken, herunder at en flytning alene kan ske, såfremt Albertslund Kommune har haft lejlighed til at vurdere, hvorvidt en flytning vil indebære en fornyet afgørelse jf. servicelovens § 3, stk. 2, samt om nødvendigt truffet en sådan afgørelse, under iagttagelse af almindelige forvaltningsretlige principper for myndighedsudøvelse.

I forbindelse med sit interview til nærværende undersøgelse har [REDACTED] forklaret, at det var set før, at private botilbud selv rykkede borgere rundt. Hvis det eksempelvis var til samme takst som det tilbud der var visiteret til, kunne der gå noget tid, før det blev opdaget af Albertslund Kommune. Det var dog naturligvis udgangspunktet, at Albertslund Kommune skulle involveres.

Det kan herudaf udledes, at der er tale om en kendt problematik.

For konkrete anbefalinger i henhold til ovenstående, se under pkt. 7, underafsnit ad pkt. 6.1.

6.1.2 Fonden Bofællesskabet Huset

I forbindelse med den omtalte interne flytning af Borgeren i Granhøjens regi ender det i stedet med at sagsbehandler [REDACTED] beslutter, at Borgeren skal flytte til et nyt § 107-tilbud i overensstemmelse med den oprindelige visitation.

Der bliver således truffet en afgørelse om, at Borgeren flyttes fra Granhøjen til botilbuddet Huset.

I det følgende gennemgås indledningsvis udvalgte interviewpersoners bidrag, der sammenholdt med sagens faktiske grundlag, anvendes til at belyse sagsbehandlingen vedrørende Borgerens ophold på Huset samt afgørelser truffet i den forbindelse.

Fra interviewet med personale fra Granhøjen fremgår det om afgørelsen om flytningen til Huset, at:

"...Granhøjen havde endvidere noteret, at [REDACTED] havde lovet B (Borgeren, red.) at de ville købe ekstra ressourcer til ham på "Huset"."

Og

"...han [REDACTED] vendte det med sin leder og vendte tilbage med besked om, at B skulle flytte."

Fra interview med [REDACTED] fremgår det om afgørelsen om overflytningen til Huset, at:

"[REDACTED] var general sagsbehandler for B på tidspunktet for B's ophold på Granhøjen. Det var [REDACTED], der besluttede, at B skulle overgå til "Huset". [REDACTED], inden B flyttede ind på "Huset". [REDACTED] overtog sagen, da [REDACTED]. Både [REDACTED] og [REDACTED] var socialrådgivere og ansat under [REDACTED]."

Og

"... [REDACTED] overtog B's sag fra [REDACTED]. B blev indskrevet på botilbuddet "Huset" i november 2018."

Vurdering

Den 18. september 2018 indførte [REDACTED] i sagsbehandlingssystemet, at hun forventede, at der skulle findes et nyt sted til Borgeren. Den 25. september 2018 påbegyndtes dialogen med botilbuddet Huset, der på baggrund af en forældet "VUM" den 25. september 2018 vurderede, at Borgeren var i botilbuddets målgruppe.

Det kan diskuteres, hvorvidt en sådan "flytning" i sig selv er en forvaltningsretlig afgørelse.

Af vejledningen til serviceloven af 2017 fremgår det om væsentlighedsvurderingen, at når kommunen ændrer en beslutning om en konkret indsats i forhold til en borger, betragtes ændringen i almindelighed som led i kommunens udøvelse af faktisk forvaltningsvirksomhed. Det fremgår dog ligeledes, at væsentlige ændringer i indsatsen imidlertid skal betragtes som en afgørelse i forvaltningsretlig forstand.

En kommune, der vil give en borger, som er henvist til et dag- eller døgntilbud en anden indsats, kan enten give borgeren en ny afgørelse om ret til et tilbud efter en anden bestemmelse i serviceloven, eller meddele borgeren en beslutning om en anden indsats efter samme bestemmelse i serviceloven. Det kan f.eks. være, at kommunen ønsker at flytte borgeren fra ét botilbud, som anvender en bestemt behandlingsmetode, til et andet botilbud, som anvender en helt anden behandlingsmetode. Hvis der er tale om flytning af en borger fra et botilbud, skal borgeren som udgangspunkt give sit samtykke, medmindre reglerne i servicelovens § 129 om flytning uden samtykke er opfyldt.

Hvis kommunen ønsker at give borgeren et tilbud efter en anden bestemmelse i serviceloven, skal den nye afgørelse herom træffes efter de almindelige sagsbehandlingsregler i forvaltningsloven og retssikkerhedsloven. Hvis kommunen derimod ønsker at ændre den konkrete indsats, men altså inden for den samme bestemmelse i serviceloven, skal kommunen afgøre, hvorvidt der er tale om en væsentlig ændring af indsatsen.

Hvis ændringen af indsatsen er væsentlig, finder reglerne i servicelovens § 3, stk. 2 anvendelse. Det betyder, at forvaltningslovens kapitel 3-7 om forvaltningsretlige afgørelsesvirksomhed finder anvendelse. Beslutningen om at ændre indsatsen skal ligeledes behandles efter retssikkerhedsloven således, at eksempelvis borgerens ret til at medvirke ved behandlingen af sagen gælder. Der henvises til Ankestyrelsens principafgørelse 9-16.

Der er, jf. servicelovens § 3, stk. 2, ikke tale om en *væsentlig* ændring i forhold til den enkelte borger, hvis der alene f.eks. er tale om ændringer i et botilbuds husorden eller at en bestemt form for fysioterapi flyttes fra om formiddagen til om eftermiddagen.

Opsummerende betyder det, at væsentlige ændringer i indsatsen kan betragtes som en afgørelse, hvorefter såvel forvaltningsretlige som socialforvaltningsretlige sagsbehandlingsregler finder anvendelse.

Beslutningen om at flytte Borgeren fra Granhøj (på papiret § 107-tilbuddet afd. Vesterbro, men de facto § 108-tilbuddet afd. Tjørneparken) til botilbuddet Huset, må anses som værende en forvaltningsretlig afgørelse.

Det skyldes dels, at der var indblandet en anden bestemmelse i serviceloven, nemlig § 108, dels, at der tale om en væsentlig ændring af Borgerens tilbud, idet ændringen i hvert fald ligger ud over en ændring af husorden og lignende "driftsorienterede" dispositioner. Denne afgørelse burde derfor være truffet efter servicelovens bestemmelser, og under iagttagelse af reglerne i forvaltningslovens kapitel 3-7.

Ovenstående medfører endvidere, at Borgeren ikke har fået meddelt en afgørelse med oplysninger om beslutninger om de konkrete indsatser som iværksættes, og formålet hermed.

Endvidere er der ikke foretaget en egentlig partshøring efter forvaltningslovens § 19. Det faktum, at der har været afholdt møder hvor Borgeren kan være gjort bekendt med baggrunden for en eventuel flytning samt besøg på og fra bostedet, kan ikke erstatte en egentlig partshøring.

Det forhold, at der ikke er truffet og meddelt en formel afgørelse, betyder endvidere, at forvaltningslovens regler om begrundelse heller ikke er iagttaget, idet det burde have været klart for Albertslund Kommunes sagsbehandler, at Borgeren ikke havde fået "fuldt ud medhold". Det følger bl.a. af god forvaltningsskik, at en mundtligt meddelt afgørelse, der er byrdefuld for adressaten, bør bekræftes skriftligt, og at særligt indgribende afgørelser efter omstændighederne skal meddeles skriftligt. Der henvises til FOB 2016-41.

Afslutningsvis må det konstateres, at der således heller ikke er givet klagevejledning i sagerne.

6.1.3 Rehabiliteringsenheden

Den 21. december 2018 blev Borgeren overflyttet fra botilbuddet Huset til Rehabiliteringsenheden beliggende på plejecenter Albertshøj, i Albertslund Kommune.

I det følgende gennemgås udvalgte interviewpersoners bidrag der sammenholdt med sagens faktiske grundlag, anvendes til at belyse sagsbehandlingen vedrørende Borgers ophold på Rehabiliteringsenheden, samt afgørelser truffet i den forbindelse.

Af interview med [REDACTED] fremgår det om Borgers overflytning til Rehabiliteringsenheden, at:

"[REDACTED] skrev samme dag, den 19. december til [REDACTED], at han havde undersøgt flere tilbud med henblik på at finde et egnet tilbud til B (Borgeren, red.). Det indebar bl.a. tilbud som "Huset" havde peget på. I mailen foreslog [REDACTED] i tillæg til de private tilbud, at B eventuelt kunne placeres på rehabiliteringsafdelingen i Sundhedshuset midlertidigt.

Den 20. december var [redacted] blevet kontaktet af B's søster [redacted], der spurgte ind til planerne for B. [redacted] svarede hende, at B skulle flyttes til rehabiliteringsafdelingen. [redacted] bemærkede, at dette var på baggrund af en beslutning truffet af [redacted] og [redacted]. [redacted] havde tæt dialog med [redacted], om hvilke muligheder der var i spil."

[redacted] har om afgørelsen om Borgerens flytning til Rehabiliteringsenheden forklaret:

"Da "Huset" havde krævet, at B blev flyttet senest 21. december kl. 12:00, blev løsningen, at B blev placeret på Albertshøj (Rehabiliteringen, red.) midlertidigt.

HG (Henrik Græsdal, red.) spurgte ind til, om der blev truffet en formel afgørelse om placering af B på Albertshøj. [redacted] svarede, at der blev spurgt om Albertshøj kunne tage imod B. [redacted] var af den opfattelse, at der ikke i hendes enhed var truffet en egentlig formel afgørelse om placering af B på Albertshøj. Det ville ligge uden for hendes enheds kompetence at træffe en sådan afgørelse. Det var [redacted]'s holdning, at Sundhed, Pleje og Omsorg havde kompetencen til at træffe afgørelser om ophold på Albertshøj.

[redacted] havde dialog med [redacted] om, hvorvidt Albertshøj kunne have B julen over.

[redacted] mente, at hverken hende eller [redacted] havde kompetence til formelt at beslutte, at B skulle flyttes til Albertshøj. Denne kompetence lå nærmere hos lederen af plejeboligområdet, [redacted]. [redacted] pointerede, at hun ikke var bekendt med, hvordan kompetencefordelingen var mellem [redacted] og [redacted].

Der lå ikke en afgørelse på, at B blev flyttet fra Huset til Albertshøj.

[redacted]'s enhed var ansvarlige for at finde en løsning for B, sådan at han havde et sted at være, efter "Huset" smed ham ud pr. 21/12 kl. 12:00. Det var [redacted]'s opfattelse, at man handlede for at løse et akut problem. Der var således ingen afgørelse – der blev handlet af nødvendighed"

[redacted] har om afgørelsen om Borgerens flytning til Rehabiliteringsenheden forklaret:

"HG spurgte ind til, om [redacted] formelt fik "overdraget" B som borger. [redacted] svarede, at hun ikke traf afgørelser om B og ikke fik overdraget ham som borger. [redacted] i myndighedsenheden havde visitations- og afgørelseskompetencen for de borgere, der blev placeret på

■'s enheder. Der var generelt dialog om hensigtsmæssighed, men i sidste ende gjorde de det, der blev bestemt af myndighedsenheden under ■".

Og

"HG spurgte ind til ■'s viden om, hvornår og af hvem der var truffet afgørelse omkring B's placering på rehabiliteringen. Det blev nævnt af HG, at der havde været noget snak om, hvorvidt ■ havde overleveret visitations- og afgørelseskompetencen til ■, men ■ var ikke bekendt med, at det var noget man kunne. ■ traf ikke nogen afgørelse om B, hun var alene ansvarlig for at stille de fysiske rammer til rådighed, i form af pladen på rehabiliteringen."

■ har om afgørelsen om Borgerens flytning til Rehabiliteringsenheden forklaret, at:

"■ svarede på forespørgslen fra ■ af den 4. december om aftenen, næste morgen den 5. december. Hun orienterede også sine egne visitatorer om, at de skulle finde ud af, hvem af dem, der tog B op til vurdering i forhold til de ydelser, som ■'s enhed kunne yde (betalingstilsagn). Der blev givet en mundtlig orientering til ■ om, at ■ fra ■'s enhed deltog. ■ modtog en orientering fra ■ om resultatet af mødet på Huset den 13. december. Hun mente også, at ■ videresendte referatet fra mødet til hende.

Formålet med ■'s enheds deltagelse var for at afklare, om de kunne byde ind med hjælp efter § 83, i forhold til at B kunne blive på botilbuddet Huset. Dette viste sig imidlertid ikke at være aktuelt."

Og

"I princippet burde B's sag alene være håndteret hos ■'s enhed, og ■ blev kun involveret, fordi der ikke var andre muligheder for at placere ham på tidspunktet. Botilbuddet Huset ville af med ham, og kommunen blev nødt til at finde en løsning. Ved et "klassisk" rehabiliteringsophold ville der blive truffet afgørelse herom i ■'s enhed, og afgørelsen ville blive meddelt borgeren. I den konkrete sag blev denne fremgangsmåde fraveget, idet pladsen så at sige "blev givet væk" til ■'s afdeling. ■'s afdeling stod kun for den praktiske del løsningen af en akut opgave."

Samt

"■'s enheds rolle i sagsforløbet var opsummerende, at være inde over Visitationen til § 83 ydelser samt at stille rehabiliteringspladsen på Albertshøj til rådighed for ■'s enhed. ■'s enhed havde ikke truffet nogen formelle afgørelser i sagen."

■■■■ har om afgørelsen om socialpædagogisk støtte til Borgeren forklaret, at:

"■■■ traf afgørelsen om socialpædagogisk støtte til B."

Og

"Den 27. december blev det besluttet, at den socialpædagogiske støtte til B ikke længere var nødvendig. ■■■ var ikke involveret i denne beslutning. Den blev tilsyneladende truffet af ■■■.

■■■ havde bevilget støtten uden slutdato, så Albertshøj havde mulighed for at foretage en vurdering af, hvor længe der var et behov."

Om tildelingen af den socialpædagogiske støtte til Borgeren har ■■■ ud-talt, at:

"Det var ikke en "betingelse" for at ville modtage B, at der blev tilknyttet en fast vagt til ham, men ■■■ fortalte ■■■, at det var nødvendigt, hvis det skulle fungere bare nogenlunde.

■■■ sagde således ja til, at hun ville betale for vikaren ■■■. Udgiften lå derfor ikke hos ■■■'s enhed".

Om den socialpædagogiske støtte til Borgeren og afgørelsen om at fjerne denne har ■■■ i forbindelse med sit interview oplyst om hændelserne den 27. december 2018, at:

"... ■■■ gik ind på kontoret og snakkede med en af de medarbejdere der var der. ■■■ erindrede ikke med sikkerhed hvem det var, men det var nok ■■■. Personen sagde, at det gik rigtig godt med B, og at man derfor nok godt kunne undvære den faste vagt. Det gav ■■■ samtykke til. Herefter blev den faste vagt ■■■ fjernet."

og

"■■■ understregede, at den vurdering, hvor ■■■ blev fjernet som fast aftenvagter, ikke blev taget på grund af økonomi. Det var ikke hendes budget (■■■'s enhed betalte), og der var alene tale om en faglig vurdering baseret på observationerne af B's tilstand."

Vurdering

Om flytningen fra Huset til Rehabiliteringsenheden

Det var ■■■, der den 21. december skriftligt orienterede ■■■, Peter Rymann samt Borgere-s søster i en separat mail, om at Borgeren var på vej til Rehabiliteringen.

Det står klart, at det var [REDACTED], der i første omgang bragte Rehabiliteringsenheden på banen som en alternativ og midlertidig løsning, men også at det herefter var et anliggende, der blev drøftet mellem [REDACTED] og [REDACTED], i dialog med [REDACTED].

Da Borgeren rykkes fra et § 107-midlertidigt botilbud og til Rehabiliteringsenheden, er der således truffet en forvaltningsretlig afgørelse i forhold til overflytningen af Borgere til Rehabiliteringsenheden. Der er enighed mellem de involverede parter om, at der ikke foreligger en egentlig skriftlig afgørelse herpå.

Afgørelsen er således ikke truffet efter servicelovens bestemmelser, nærmere bestemt servicelovens § 3, og ej heller efter de almindelige forvaltningsretlige regler for afgørelsesvirksomhed i forvaltningslovens kapitel 3-7.

Det betyder, at Borgeren ikke har fået meddelt en afgørelse med oplysninger om beslutninger om de konkrete indsatser, som iværksættes, og formålet hermed. Dertil er der ikke foretaget en egentlig partshøring efter forvaltningslovens § 19.

Det forhold, at der ikke truffet og meddelt formel afgørelse, betyder endvidere, at forvaltningslovens regler om begrundelse heller ikke er iagttaget, idet det burde have været klart for Albertslund Kommunes sagsbehandler, at Borgeren ikke havde fået "fuldt ud medhold". Dertil kommer, at der ikke er givet klagevejledning i sagen.

Det er i forbindelse med undersøgelsen blevet afdækket, at der imidlertid er udpræget tvivl om, hvem der i dagene op til den 21. december 2018 reelt traf afgørelsen om og havde ansvaret for Borgere overflytning fra botilbuddet Huset til Rehabiliteringsenheden og således også er ansvarlig for ovennævnte sagsbehandlingsfejl.

Fra interviewpersonernes forklaringer tegner sig et billede af, at de ansvarlige for de respektive områder alle mener, at andre end dem selv har været ansvarlige for at træffe afgørelsen om at flytte Borgeren til Rehabiliteringsenheden.

[REDACTED] har udtalt tvivl om kompetencefordelingen mellem [REDACTED] og [REDACTED], men at det nok var [REDACTED], der havde den formelle kompetence til at træffe beslutningen. [REDACTED] enhed var dog ansvarlige for at finde en løsning, idet hendes afdeling havde ansvaret for visitationen af Borgeren til botilbuddet Huset.

[REDACTED] har forklaret, at hun ikke traf afgørelser om Borgeren. Det var [REDACTED], der havde afgørelseskompetencen for borgere placeret på [REDACTED] enheder. [REDACTED] var adspurgt dog ikke vidende om, at [REDACTED] hverken havde eller kunne overdrage afgørelseskompetencen for så vidt angik Borgeren til [REDACTED] enhed.

[REDACTED] har udtalt, at hun og hendes enhed kun var en del af Borgere sag for at afklare, om de kunne byde ind med hjælp efter servicelovens § 83, sådan Borgeren kunne forblive på Huset. Endvidere har hun forklaret, at [REDACTED]

enhed i princippet burde have håndteret Borgerens sag alene. Ved et "klassisk" rehabiliteringsophold ville hendes enhed have haft afgørelseskompetencen, men det var netop ikke tilfældet i Borgerens sag. [REDACTED] er således af den opfattelse, at hendes enhed alene stod for den praktiske løsning af Borgerens ophold på Rehabiliteringsenheden.

Det er vores vurdering, at afgørelsen om Borgerens overflytning fra botilbuddet Huset til Rehabiliteringsenheden burde have været truffet af [REDACTED] enhed i forlængelse af de hidtidige afgørelser i hans sag, og at [REDACTED] alene har været ansvarlig for at stille de fysiske rammer for Borgerens ophold til rådighed. Vores vurdering bygger primært på, at [REDACTED] enhed - [REDACTED] [REDACTED] - havde ansvaret for Borgeren, der var visiteret til et § 107-tilbud.

For konkrete anbefalinger i henhold til ovenstående se under pkt. 7, afsnittet ad pkt. 6.1.

Om ekstra bemanding

Ved overflytningen til Rehabiliteringsenheden blev der bevilget en ekstraressource til Borgeren i form af en fast aftenvagt. [REDACTED] har udtalt, at det var hende, der bevilgede den ekstra ressource, og at den var bevilget uden slutdato, så Rehabiliteringsenheden havde mulighed for at foretage en vurdering af behovet løbende.

Af sagens akter fremgår det umiddelbart, at dækningen af Borgeren på Rehabiliteringsenheden blev ændret, da vikaren [REDACTED] der var en ekstraressource til Borgeren som fast aftenvagt, blev fundet ikke længere at være nødvendig, hvorfor han blev sendt hjem.

[REDACTED] har forklaret, at hun ikke havde kendskab til vikaren [REDACTED], der havde været hos Borgeren i starten af opholdet på Rehabiliteringsenheden. Det var hendes opfattelse, at [REDACTED] selvstændigt kunne beslutte om der skulle en ekstra vagt på. [REDACTED] huskede, at det var beskrevet i mailen fra [REDACTED], at der skulle være fast vagt på. [REDACTED] enhed havde slet ikke været inde over henholdsvis tildeling og fratagelse af fast vagt.

[REDACTED] har forklaret, at hun den 27. december - efter oplysning fra en medarbejder om, at det gik rigtig godt med Borgeren og at man derfor nok godt kunne undvære den faste vagt - besluttede at fjerne vikaren [REDACTED] som fast vagt.

Det kan diskuteres om det forhold, at en borgers tilbud ændres i form af mindre intensiv bemanning, er ensbetydende med, at der træffes en ny afgørelse i forhold til borgeren. Såfremt der ikke er tale om en afgørelse, vil der være tale om faktisk forvaltningsvirksomhed.

Hvis en kommune ønsker at give en borger et tilbud efter en anden bestemmelse i serviceloven, skal den nye afgørelse herom træffes efter de almindelige sagsbehandlingsregler i forvaltningsloven og retssikkerhedsloven. Hvis kommunen derimod ønsker at ændre den konkrete indsats, men altså inden for den samme bestemmelse i serviceloven, skal kommunen se på, om der er tale om en væsentlig ændring af indsatsen.

Beslutninger om hvordan pasningen på et plejehjem eller bosted skal foregå, hvilken behandling, der skal gives, eller de praktiske forhold i forbindelse med eksempelvis plejebehandling (f.eks. hvilken stue en patient skal ligge på) anses som udgangspunkt ikke for afgørelser i lovens forstand, men for beslutninger udøvet i forbindelse med faktisk forvaltningsvirksomhed.

Faktisk forvaltningsvirksomhed kan indebære administrative beslutninger med afgørelsesmæssigt islæt, og den retlige kvalifikation beror på en konkret vurdering. Fra den forvaltningsretlige litteratur fremgår eksempelvis at Jon Andersen peger på, at der bl.a. bør lægges vægt på foranstaltningernes betydning for enkeltpersonen og på om forvaltningslovens meget procesorienterede regler i praksis lader sig efterleve på den pågældende retsakt.

Beslutninger, der overvejende er af retlig karakter og træffes ud fra et offentligretligt retsgrundlag samt fastsætter de berørte borgeres retsstilling, er afgørelser i lovens forstand. Det gælder navnlig beslutninger om, hvorvidt en person har ret til en ydelse, der i sig selv har karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed. F.eks. er en tilladelse til (eller afslag på) at tage ophold på en institution – eksempelvis en daginstitution eller et plejehjem – helt åbenbart en afgørelse efter forvaltningsloven.

Af vejledning til serviceloven af 2017 fremgår følgende om "væsentlighedsvurderingen":

"Beslutning om væsentlige ændringer af indsatsen

112.

Kommunalbestyrelsen kan som udgangspunkt træffe beslutninger som led i kommunens faktiske forvaltningsvirksomhed uden at følge reglerne i forvaltningslovens kapitel 3-7. Når kommunen ændrer en beslutning om en konkret indsats i forhold til en borger, betragtes ændringen i almindelighed som led i kommunens udøvelse af faktisk forvaltningsvirksomhed. Væsentlige ændringer i indsatsen skal imidlertid betragtes som en afgørelse.

Hvis kommunen derimod ønsker at ændre den konkrete indsats, men altså inden for den samme bestemmelse i serviceloven, skal kommunen se på, om der er tale om en væsentlig ændring af indsatsen.

114.

En væsentlig ændring af den konkrete indsats i forhold til beskrivelsen i den oprindelige afgørelse foreligger eksempelvis, hvis indsatsen i et døgn-tilbud ændres til støtteforanstaltninger i borgerens eget hjem f.eks. i forbindelse med en udslusning. Et andet eksempel på en væsentlig ændring af den konkrete indsats vil være, hvis kommunen ikke længere tilbyder borgeren ledsagelse til aktiviteter, således som det var forudsat i den oprindelige afgørelse."

Det forhold, at Albertslund Kommune reducerer bemanningen på Borgeren er en beslutning til ugunst for Borgeren. Det at [REDACTED] ikke længere skulle være fast vagt for Borgeren er således efter vores vurdering af væsentlig betydning for Borgers situation. Det betyder, at beslutningen efter vores vurdering må ansues som en forvaltningsretlig afgørelse.

Såfremt beslutningen anses som en forvaltningsretlig afgørelse, medfører det således, at Borgeren ikke har fået meddelt en formel afgørelse med oplysninger om beslutninger om ændringen af den konkrete indsats og formålet hermed. Dertil er der ikke er foretaget partshøring efter forvaltningslovens § 19.

Det forhold, at der ikke er truffet og meddelt en formel afgørelse betyder endvidere, at forvaltningslovens regler om begrundelse heller ikke er iagttaget. Begrundelsespligten indtræder idet der er tale om en ikke-begunstigende afgørelse, da reducere af en bemanning er en afgørelse til ugunst for Borgeren.

Det må imidlertid være rimeligt at antage, at Borgeren er blevet mundtligt orienteret om beslutningen om at fratage ham [REDACTED]. Det følger bl.a. af god forvaltningsskik, at en mundtligt meddelt afgørelse, der er byrdefuld for adressaten, bør bekræftes skriftligt, og at særligt indgribende afgørelser efter omstændighederne skal meddeles skriftligt.

Dertil kommer, at der ikke er givet klagevejledning.

6.2 Sagens oplysninger, herunder undersøgelsesprincippet

I Borgerens sagsforløb i Albertslund Kommune er der truffet en række afgørelser, hvor der i forbindelse med overdragelse af sagsakter eller overflytning af Borgeren skulle have været foretaget en afklaring af og videreoverdraget et fyldestgørende oplysningsgrundlag om Borgeren, i overensstemmelse med den forvaltningsretlige "officialmaksime" også kendt som undersøgelsesprincippet. I forbindelse med nærværende undersøgelse er der blevet afdækket flere eksempler på, at dette ikke er sket til fulde i Borgerens sagsforløb.

Undersøgelsesprincippet indebærer, at en myndighed har ansvaret for at oplyse en sag tilstrækkeligt, inden der træffes afgørelse. Der er tale om et grundlæggende princip i forvaltningsretten, som ikke er lovfæstet, men er udtryk for en almindelig retsgrund-sætning.

Undersøgelsesprincippets formål er at understøtte, at der træffes materielt lovlige og rigtige afgørelser. Undersøgelsesprincippet hører til de såkaldte garantiforskrifter og hvis en sag er utilstrækkeligt oplyst kan det derfor betyde, at afgørelsen må tilside-sættes som ugyldig, idet den lider af en væsentlig processuel mangel. Det kan endvi-dere betyde, at en sag må genoptages således at de manglende undersøgelser kan blive foretaget, hvorefter den materielt rigtige afgørelse kan træffes.

I det følgende gennemgås de nærmere omstændigheder omkring brud på undersøgelsesprincippet i forbindelse med Borgerens overflytning fra henholdsvis botilbuddet Granhøjen til botilbuddet Huset, samt ved Borgerens overflytning fra botilbuddet Huset til Rehabiliteringsenheden på plejecenter Albertshøj, i Albertslund Kommune.

6.2.1 Overflytning til botilbuddet Huset

Borgeren blev i efteråret 2018 overflyttet fra botilbuddet Granhøjen til botilbuddet Huset. Denne overflytning skete på foranledning af Borgerens daværende sagsbehandler [REDACTED], der konstaterede, at Borgeren ikke trivedes på Granhøjen.

Det kan ud fra de udleverede akter i sagen konstateres, at de skriftlige oplysninger, der dokumenterbart er overdraget til Huset i forbindelse med overflytningen, ikke er opdateret med den seneste viden om Borgerens tilstand og udfordringer på tidspunktet. Granhøjen har i løbende korrespondance samt på møder med [REDACTED] beskrevet Borgerens tiltagende udfordringer og negative somatiske udvikling.

Der er således tale om en borger med væsentligt andre forudsætninger ved overflytningen til Huset end da beslutningen om at visitere ham til en plads på Granhøjen blev truffet. Det fremgår dog af udleverede akter fra Granhøjen, at Granhøjen ved en telefonsamtale med Huset skulle have redegjort for de udfordringer man havde observeret, at Borgeren havde.

At Borgerens tilstand og udfordringer afveg væsentligt fra den beskrivelse af ham, der fremgik af de skriftlige oplysninger bliver forholdsvis hurtigt klarlagt, idet Huset kort efter modtagelsen af Borgeren sender den første af en stribe af bekymringsmails vedrørende Borgeren til Albertslund Kommune.

Interviewpersoners bidrag

Borgerens sagsbehandler på tidspunktet, [REDACTED], har været den primære aktør i forhold til Borgerens overflytning. Dertil kommer [REDACTED] kollega [REDACTED], der overtog Borgerens sag i oktober 2018 – lige inden overflytningen fandt sted – da [REDACTED].

[REDACTED] har i sit interview forklaret følgende om bevæggrundene for overflytningen af Borgeren fra Granhøjen til Huset, om hvilke oplysninger hun besad om Borgeren og hans almentilstand på tidspunktet for overflytningen samt hvilke oplysninger, der blev videregivet til botilbuddet Huset om Borgeren:

"På mødet i maj havde [REDACTED] aftalt med B (Borgeren, red.), at der skulle findes et andet sted til B, da han ikke passede ind på Granhøjen. [REDACTED] havde haft en telefonsamtale med [REDACTED] fra Granhøjen, som luftede idéen om at rykke B til en anden afdeling (på Granhøjen, red.), men [REDACTED] havde ikke givet samtykke her-til."

Og

"Det var [REDACTED]'s indtryk, at Granhøjten svigtede deres sociale og pædagogiske arbejde, idet de forsøgte at få rykket B over i en § 108 kategori, også selvom hun fandt, at B's funktionsniveau gjorde, at han ikke skulle "parkeres" i et § 108 tilbud. B ønskede i øvrigt ikke at blive på § 108-tilbuddet på Granhøjens afdeling Tjørneparken, og [REDACTED] ledte derfor efter en bedre løsning for B."

Og

"HG spurgte ind til den VUM, der lå til grund for B's overflytning til Huset. ■■■ mente, at VUM'en var den hun havde udarbejdet for B i forbindelse med hans indstilling til § 107 tilbud. Af VUM'en fremgik, at B var 49 år, og det medførte umiddelbart, at den måtte have været udarbejdet imellem april 2016 og april 2017, hvor B fyldte 50 år. ■■■ oplyste, at hun ikke havde lavet en VUM på B i 2016, men i 2017 eller start 2018."

Og

”[redacted] var ikke sikker på, om VUM’en var blevet opdateret inden overflytningen til Huset. [redacted] havde imidlertid holdt flere møder med ”Huset” sammen med B, hvor der blev redegjort nærmere for B’s tilstand. ”Huset” fik overdraget flere dokumenter med oplysninger om B udover VUM’en – de blev sendt pr. mail. [redacted] bemærkede, at det var klart, at VUM’en skulle være opdateret, men den var ikke mere end et arbejdsredskab og der var mange flere dokumenter og oplysninger til at belyse B’s tilstand. [redacted] ville undersøge, om man kunne finde oplysninger om, at enten hun eller [redacted] havde sendt yderligere materiale i sagen til ”Huset”.

Og

██████████ og B var på besøg på "Huset" den 5. oktober sammen med hendes
██████████ praktikant ██████████ - B var ██████████
██████████ men han glædede sig til at flytte ind. Mødet og rundturen var kort.
På mødet hos "Huset" blev der også talt om bekymringen om ██████████
██████████. Den 21. oktober besøgte "Huset" B på
Granhøjlen."

Og

"HG spurgte ind til [REDACTED]'s viden om B's medicinering på tidspunktet for overflytningen til Huset. Hun erindrede, at hun oplevede en B, [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]"

Og

██████████, ██████████, ██████████
 ██████████. Hun overleverede derfor sine sager til sin leder ██████████. B's sag blev herefter overleveret til ██████████'s kollega ██████████. Ved overleveringen ██████████
 ██████████ og hun huskede derfor ikke overleveringen nærmere.

Og

"HG spurgte ind til ██████████'s observationer af B's tilstand, ██████████
 ██████████
 ██████████
 ██████████
 ██████████
 ██████████"

Og

"Det har været drøftet, at ██████████
 ██████████ var usikker på, hvor de lå henne. ██████████ mente, at der var tale om ██████████. Det skulle vurderes, om borgeren var dårlig nok – og borgeren skulle herefter godkendes ██████████. Albertslund var handle- og socialkommune for B, og ansvaret for det ville ligge hos ██████████ under afdelingen for Sundhed, Pleje og Omsorg."

Samt

"Efter overleveringen til ██████████ i oktober var ██████████ kun med på sidelinjen."

Sagsbehandler ██████████, der overtog Borgerens sag da ██████████
 ██████████, har i sit interview forklaret følgende om selve overflytningen af Borgeren til botilbuddet Huset:

"HG (Henrik Græsdal, red.) spurgte ind til overførslen af B fra Granhøjen til "Huset", og hvilke observationer ██████████ havde gjort sig i den forbindelse.

██████████ kørte B fra Granhøjen til "Huset", og fik også en medicinkasse med fra Granhøjen med en hvid seddel. ██████████ erindrede ikke nærmere, om hvad der stod på sedlen."

Samt

"B agerede ikke usædvanligt, da ██████████ hentede ham på Granhøjen i starten af november 2018, og det var ██████████'s indtryk, at B så frem til at flytte fra

Granhøjen, men også at han var lidt nervøs. B hjalp selv til med at pakke sine ting ud, han spiste kage, og gik på toilettet.

Anden gang ■■■ mødte B var hans tilstand meget anderledes og forværret. Dette var i december 2018.

Interviewet med personale fra botilbuddet Granhøjen har endvidere nærmere afdækket, hvilke oplysninger der blev videregivet til botilbuddet Huset i forbindelse med overflytningen af Borgeren. Der er således udtalt følgende:

"■■■ oplyste, at man fra Granhøjens side havde gjort meget for at fortælle "Huset" om hvilken opgave de påtog sig, og at den afveg meget fra den beskrivelse der fremgik af VUM mv."

Og

"HG spurgte ind til hvilken vidensoverdragelse der skete til "Huset" i forbindelse med B's udflytning. ■■■ erindrede, at "Huset" ringede til hende om B, og ■■■ gav her udtryk for, at ■■■ havde mange somatiske udfordringer. "Huset" svarede, at de mente, at de var klædt på til at modtage B (og i øvrigt allerede var blevet gjort bekendt med udfordringerne). De havde blandt andet en sygeplejerske der kunne varetage hans forhold."

Og

"Granhøjen havde både noteret og gjort opmærksom på ■■■ som også lå til grund for flytningen til Tjørneparken. Granhøjen havde endvidere noteret, at ■■■ havde lovet B at de ville købe ekstra ressourcer til ham på "Huset"."

Samt

"■■■ havde fundet referatet af B's besøg på "Huset" den 5. oktober 2018. Det var skrevet af ■■■. Hun havde noteret, at B var bekymret for niveauet af personale på Huset (ikke antallet, men at der ikke var nogen fast efter kl. 19). ■■■ fandt det også betænkeligt, at overflytte B til et sted uden fast nattevagt."

Personalet fra botilbuddet Huset har i forbindelse med deres interview forklaret følgende omkring de oplysninger, der blev modtaget fra Albertslund Kommune i forbindelse med, at Kommunen påtænkte at rykke Borgeren til Huset:

"Der var korrespondance mellem Huset og Albertslund Kommune i slutningen af september 2018. Kommunen fremsendte en VUM, og bad om, at Huset vurderede, om B var i målgruppen for ophold hos botilbuddet.

██████████ bemærkede, at VUM'en var meget forkert. Der fremgik ingen oplysninger om B's somatiske lidelser ██████████. VUM'en var forældet, den var fra da B var på Solvang, før han blev placeret på Granhøjen. Der var ikke lavet en ny VUM efter B's ophold på Granhøjen. Dette bekræftede ██████████.

På baggrund af VUM'en vurderede de, at B passede ind i målgruppen.

██████████ bemærkede, at ██████████ ikke var så tydelig for personalet under B's ophold på Huset. De somatiske ting fyldte meget mere."

Og

"Husets målgruppe var (og er) skizofrent paranoide borgere. Som udgangspunkt led Husets målgruppe ikke af somatiske sygdomme i væsentlig grad."

Og

"Da ██████████ besøgte Huset, var hun meget indstillet på, at B skulle placeres på Huset. Hun nævnte overfor ██████████, at hun bare ville tilkøbe den nødvendige støtte til B.

██████████ bemærkede, at det virkede til, at ██████████ ikke havde den fornødne forståelse for B's reelle situation. ██████████ mente til stadighed, at B på sigt ville kunne komme til at bo i egen lejlighed."

Og

"██████████ korresponderede med ██████████ fra Albertslund Kommune om kontrakten på B. Kontrakten blev sendt frem og tilbage. ██████████ huskede, at ██████████ aldrig underskrev kontrakten."

Samt

"██████████ nævnte, at økonomien var en væsentlig faktor i Albertslund Kommunes arbejde med placering af borgere. Granhøjen var et dyrt sted, vidste ██████████. Det var ██████████ der pressede på for, at B skulle overføres til Huset.

██████████ havde givet udtryk overfor ██████████ omkring, at Granhøjen helst ikke ville af med B."

Vurdering

Det er af de udleverede sagsakter og undervejs i interviews blevet klarlagt, at den "VUM", der var udarbejdet for Borgeren ikke blev opdateret inden fremsendelsen til botilbuddet Huset og den endelige indskrivning af Borgeren på botilbuddet Huset.

Det var Albertslund Kommune ved [REDACTED], der traf afgørelsen om at rykke Borgeren til botilbuddet Huset. Det er derfor som udgangspunkt alene væsentligt, hvilke oplysninger Albertslund Kommune eller [REDACTED] havde om Borgeren på tidspunktet for afgørelsen, og om disse var fyldestgørende for at træffe en materielt rigtig og lovlig afgørelse.

Ovenstående udgangspunkt modificeres imidlertid af det faktum, at en af de helt grundlæggende præmisser for afgørelsen er, at det konkrete botilbud selv finder, at borgeren passer ind i deres målgruppe, og at de således vil tage imod borgeren. Dette vil botilbuddet i sagens natur være de nærmeste til at vurdere. Vurderingen foretages blandt andet ved, at der til botilbuddet fremsendes skriftlige oplysninger om borgeren i form af bl.a. en "VUM". Hvis de oplysninger om borgeren, der udleveres til botilbuddet er forældede, ufuldstændige eller på anden vis ikke-retvisende, vil dette således kunne føre til, at botilbuddet foretager en fejlagtig vurdering, hvilket vil have væsentlig betydning for botilbuddets vurdering af borgerens egnethed til ophold på det konkrete tilbud.

Den omtalte "VUM" fungerer som en central del af den skriftlige redegørelse for borgerens tilstand og behov, hvorfor den er essentiel i vurderingen af, hvorvidt borgeren passer ind i botilbuddets målgruppe. Des større ændringerne i borgerens tilstand og habitus har været siden den seneste "VUM" blev udarbejdet, des større er risikoen for, at botilbuddet fejlagtigt finder, at borgeren passer ind i deres målgruppe, og at der på det grundlag træffes en materielt forkert afgørelse om placering af borgeren på bostedet.

Det faktum, at der til brug for "Husets" målgruppevurdering er fremsendt den samme "VUM" for Borgeren som den, der blev fremsendt til Granhøjen i foråret 2018, har således været medvirkende til, at Borgeren ender med at blive placeret på Huset.

Da det af den i undersøgelsen gennemgåede korrespondance fra Granhøjen til Albertslund Kommune ved [REDACTED] fremgår tydeligt, at Borgeren under sit ophold gennemgår en tiltagende negativ udvikling med [REDACTED] og dette ikke er beskrevet i den til Huset fremsendte "VUM", er det derfor vores vurdering, at den herved manglende overholdelse af undersøgelsesprincippet er medvirkende til, at der bliver truffet en materielt forkert afgørelse, da Borgeren bliver placeret i et nyt § 107-tilbud (Huset), i stedet for på et tilbud med mere intensivt tilsyn og bemanding.

At der er tale om en materielt forkert afgørelse understøttes af den række af meldinger, der første gang allerede kort efter Borgerens indflytning på Huset bliver fremsendt til Albertslund Kommune. Det fremgår heraf med tydelighed, at der er tale om en borger med tiltagende og alvorlige udfordringer, der medfører, at han er uegnet til placering på et midlertidigt botilbud med kun delvis personaledækning, som Huset er. Det må antages, at en retvisende "VUM" for Borgeren på tidspunktet ville have medført, at Husets vurdering af, hvorvidt Borgeren passede ind i deres målgruppe, havde været anderledes.

Tilsidesættelsen af undersøgelsesprincippet i forbindelse med placeringen på Huset har derfor ikke blot karakter af en processuel mangel i forvaltningsretlig forstand, men er efter vores vurdering direkte medvirkende til, at der træffes en materielt forkert afgørelse ved beslutningen om at rykke Borgeren fra Granhøjten til et andet § 107-tilbud.

Det faktum, at Granhøjten og Huset også indbyrdes har været i telefonisk kontakt omkring Borgeren og her antageligvis har drøftet hans tilstand og udfordringer, opvejer efter vores vurdering ikke det problematiske i, at Albertslund Kommune ikke i de fremsendte oplysninger til Huset har beskrevet Borgerens forhold og udfordringer tilstrækkeligt. Dertil er de henvendelser, der er modtaget fra Granhøjten vedrørende udviklingen i Borgerens tilstand og habitus ikke set journaliseret i Albertslund Kommunes sagssystem, hvilket udgør en overtrædelse af journaliseringspligten.

Det har i forbindelse med vurderingen af ovenstående betydning, at der er tale om, at Huset ved samtalen med Granhøjten modtager oplysninger fra en konkurrent, og at konkurrenten derfor må antages gerne at ville beholde borgeren. Det vil derfor forekomme naturligt, at Huset ikke ubetinget tillægger de oplysninger, der modtages direkte fra Granhøjten samme sandhedsværdi, som hvis oplysningerne var kommet fra Albertslund Kommune. Det er i forbindelse med interviewet med personalet fra Huset endvidere blevet klarlagt, at [REDACTED] havde fortalt Huset, at det var hendes indtryk, at Granhøjten helst ikke "ville af med" Borgeren.

Det må på baggrund af ovenstående derfor antages, at [REDACTED] ved sin afgørelse om at rykke Borgeren fra Granhøjten til Huset, i overvejende grad har lagt vægt på egen viden om og opfattelse af Borgerens tilstand og udfordringer, idet Granhøjens observationer og bekymringer ikke ses at have været en del af det skriftlige grundlag for afgørelsen.

6.2.2 Overflytning til Rehabiliteringsenheden

Borgeren blev som følge af botilbuddet Husets melding om at ville udsætte ham, den 21. december 2018 overflyttet fra botilbuddet Huset til Rehabiliteringsenheden placeret fysisk i Sundhedshuset sammen med plejecenter Albertshøj. Denne overflytning og placeringen af Borgeren på Rehabiliteringsenheden skete efter de i sagen udleverede akter akut, da man ikke umiddelbart kunne finde plads til Borgeren andre steder. Huset havde meddelt, at Borgeren ville blive sat på gaden den 21. december kl. 12, hvis ikke Albertslund Kommune fandt et andet sted til ham inden da.

De i forbindelse med undersøgelsen gennemgåede akter viser, at Huset igennem Borgerens ophold fra primo november og indtil overflytningen til Rehabiliteringsenheden ad flere omgange sendte tiltagende alvorlige orienteringer til Albertslund Kommune ved sagsbehandler [REDACTED], [REDACTED] leder [REDACTED], samt hendes daværende chef Peter Rymann og den daværende direktør Kristina Koch Sloth, omkring Borgerens adfærd og udviklingen i hans tilstand.

Ved disse orienteringer gøres Albertslund Kommune opmærksomme på, at Huset ikke kan rumme Borgeren på botilbuddet. Da Albertslund Kommune ikke reagerer med at finde et nyt sted til Borgeren ender det med, at botilbuddet Huset via sin advokat

meddeler Albertslund Kommune, at de senest den 21. december kl. 12 skal afhente Borgeren, da han ellers vil blive sat på gaden.

Meldingerne om udviklingen i Borgerens tilstand og adfærd fører tilsyneladende til, at man i Albertslund Kommune ultimo november begynder at overveje at indstille Borgeren til [REDACTED]. Det bliver internt i Albertslund Kommune aftalt, at afklare dette nærmere efter jul og nytår.

Det fremgår af sagens akter, at [REDACTED] på vegne af [REDACTED] tager kontakt til flere forskellige tilbud, med henblik på en placering af Borgeren fra den 21. december 2018. Da ingen af tilbuddene har plads, bliver løsningen i stedet, at Borgeren placeres hos Rehabiliteringsenheden under [REDACTED], som er leder af plejeboligområdet.

[REDACTED] insisterer i den forbindelse på, at der tilkøbes ekstra vagt til Borgeren til aftentimerne. Dette bevilges og betales af [REDACTED] fra hendes budget.

Undersøgelsen har afdækket, at der i forbindelse med den fysiske overflytning af Borgeren er modstridende forklaringer om hvilke oplysninger om Borgeren der blev reelt blev videreoverdraget fra botilbuddet Huset til Rehabiliteringsenheden. Der er i forbindelse med afklaringen heraf foretaget en bevismæssig vurdering af disse forhold.

Interviewpersoners bidrag

Efter Borgerens tidligere sagsbehandler [REDACTED] [REDACTED], overtog hendes kollega [REDACTED] Borgeren sag. [REDACTED] har derfor været en af de primære aktører i forhold til Borgerens forløb på Huset og hans overflytning til Rehabiliteringsenheden.

[REDACTED] chef [REDACTED] samt [REDACTED] [REDACTED] og [REDACTED] har også været væsentlige aktører i Borgerens overflytning. Ovenstående personer er derfor blevet interviewet om dette forhold i forbindelse med undersøgelsen.

Personalet fra botilbuddet Huset, der havde observeret udviklingen i Borgerens tilstand og habitus samt orienteret Albertslund Kommune løbende herom via mail, har også spillet en væsentlig rolle. Disse personer er ligeledes blevet interviewet til undersøgelsen.

I forbindelse med sit interview har Borgerens sagsbehandler på tidspunktet [REDACTED] [REDACTED] udtalt følgende om Borgerens tilstand under opholdet på Huset, baggrunden for og udførelsen af Borgerens flytning fra botilbuddet Huset til Rehabiliteringsenheden:

"HG (Henrik Græsdal, red.) gennemgik en mail fra "Huset" til Albertslund Kommune af 14. november 2018. Mailen var sendt til [REDACTED] [REDACTED] og den daværende direktør for forvaltningen Kristina Koch Sloth. I mailen beskrev "Huset" en

mængde problemer med B (Borgeren, red.) af både psykisk og fysisk karakter. Det indebar blandt andet [REDACTED]
[REDACTED]."

Og

"HG spurgte på baggrund heraf ind til [REDACTED]'s opfattelse af B's sundhedstilstand.

[REDACTED] erindrede, at der ikke gik lang tid fra B flyttede ind på Huset, til det blev meldt tilbage, at [REDACTED]. Dette medførte, at [REDACTED] besluttede at tage fat i afdelingen Sundhed pleje og omsorg, med hensyn til at skaffe egnet hjælp til B. [REDACTED] bad "Huset" om at fremkomme med en nærmere beskrivelse af B's plejebehov."

Og

"[REDACTED] fra Sundhed, pleje og omsorg skrev den 21. november til [REDACTED], at det ikke var hendes afdeling, der havde kompetencen til at visitere B til [REDACTED]. [REDACTED] vidste ikke, hvordan han kunne komme videre i sagen, og drøftede derfor sagen med sin chef [REDACTED]. [REDACTED] drøftede også sagen med sine visitorator-kollegaer og de anbefalede, at der blevet lavet en ansøgning til plejebolig."

Og

"Den 28. november 2018 indkom en ansøgning om plejebolig med døgnbemanding til B fra "Huset". Dagen efter, den 29. november var der visitationsmøde på "Huset."

"Den 3. december 2018 sendte den psykiatriske sygeplejerske [REDACTED] fra "Huset" en status på B. Det fremgik heraf, at [REDACTED] og at det hastede med at få ham omplaceret til et andet sted. Lederen på "Huset" [REDACTED] fulgte op samme dag med en ny mail til [REDACTED] om det samme. [REDACTED] sendte mailen videre til Sundhed, pleje og omsorgs fællespostkasse, da han tænkte, at den eneste realistiske mulighed for B var en plejebolig."

Og

"[REDACTED] erindrede det ikke helt præcist, men mente at kunne huske, at hans leder [REDACTED] kom på banen, fordi "Huset" havde sagt, at det ville ende med en opsigelse, hvis ikke kommunen gjorde noget i forhold til B hurtigt."

Og

"Den 6. december 2018 skrev [] en mail til "Huset" med forslag til mødedatoer for visitationsmøde på "Huset" omkring B. Dette møde endte med at blive afholdt den 13. december.

HG spurgte ind til rollefordelingen mellem [] og visitator [] på mødet den 13. december. [] forklarede, at det var [] der primært førte ordet, imens [] observerede.

Af referatet af mødet fremgår, at "Huset" fandt, at B var fejlplaceret, og at der skulle findes en anden løsning for ham. [] erindrede, at "Huset" mente, at de ikke havde fået de nødvendige oplysninger om B og ønskede ham omplaceret snarest muligt. [] erindrede også, at [] lovede "Huset", at man ville vende tilbage samme dag med en løsning. Dette skete imidlertid ikke, da det ikke var muligt at finde en løsning med det samme".

Og

"HG refererede journalindføringen fra [] omkring "Husets" advokats henvendelse af 19. december, hvoraf det fremgik, at B skulle være væk fra "Huset" senest fredag kl. 12. [] havde oplyst [] om advokatens henvendelse.

[] skrev samme dag, den 19. december til [], at han havde undersøgt flere tilbud med henblik på at finde et egnet tilbud til B. Det indebar bl.a. tilbud som "Huset" havde peget på. I mailen foreslog [] i tillæg til de private tilbud, at B eventuelt kunne placeres på rehabiliteringsafdelingen i Sundhedshuset midlertidigt."

Og

"Den 20. december var [] blevet kontaktet af B's søster [], der spurgte ind til planerne for B. [] svarede hende, at B skulle flyttes til rehabiliteringsafdelingen. [] bemærkede, at dette var på baggrund af en beslutning truffet af [] og []. [] havde tæt dialog med [], om hvilke muligheder der var i spil."

Og

"Den 20. december havde [] skrevet om B's medicinering til Huset. Det var praksis, at medicin skulle overleveres til det nye sted."

"Den 21. december blev der holdt et kort overleveringsmøde vedr. B. [] oplyste om hvad han huskede fra overleveringsmødet. [] fik overdraget B's medicin og fik melding om, at "Huset" mente, at man skulle mødes og evaluere forløbet efter nytår.

HG læste op af notaterne fra "Huset" om overleveringsmødet. Det fremgik heraf, at B skulle være under overvågning hvert 15. minut. ■■■ erindrede ikke, at han nogensinde havde fået denne information eller nogen andre instruktioner omkring B fra "Huset". ■■■ mente, at han ville huske, hvis der var blevet sagt, at B skulle overvåges hvert 15. minut, da det var en oplysning af betydning for B's helbred. ■■■ fik alene udleveret medicinkassen. ■■■ afleverede medicinkassen på rehabiliteringen. Der var en instruks på kassen om medicinen, men ingen nærmere instruks om tilsyn mv."

Og

"■■■ huskede, at ■■■ og ■■■ kørte processen omkring B, herunder at B fik tildelt en fast aftenvagt til opholdet på rehabiliteringen. Det eneste ■■■ herudover erindrer om B's ophold på rehabilitering var, at det var meningen at B under sit ophold på rehabiliteringen skulle have besøg af sin tidligere § 85-bostøtte ■■■."

■■■ nærmeste leder var ■■■, ■■■. ■■■ har i forbindelse med sit interview udtalt følgende om sin viden om Borgerens tilstand under opholdet på Huset, baggrunden for og udførelsen af Borgerens flytning fra botilbuddet Huset til Rehabiliteringsenheden:

"HG spurgte herefter ind til ■■■'s involvering i B's sag, under hans ophold på botilbuddet "Huset". ■■■ blev involveret i forbindelse med, at B's sagsbehandler ■■■, og hendes sager skulle fordeles til de andre sagsbehandlere. ■■■ overtog B's sag fra ■■■. B blev indskrevet på botilbuddet Huset i november 2018."

Og

"■■■ huskede ikke, at B's visitation til "Huset" har været på visitationsudvalgsmøde på tidspunktet, men det kunne eventuelt have været en formandsbeslutning, i og med at han blot skiftede fra et § 107 tilbud til et andet."

Og

"■■■ huskede at have haft dialog om B med ■■■ hos "Huset".

HG refererede temaet i de mails, der blev sendt fra "Huset" til kommunen omkring B, og hans udfordringer. B's somatiske udfordringer gjorde, at "Huset" oplevede ham som problematisk."

Og

"■■■ kunne ikke huske, om der blev foretaget noget bestemt i hendes afdeling, efter meldingerne fra "Huset" om ■■■■■■■■■■."

Og

"■■■ er efter mødet kommet i tanke om, at hendes afdeling i den periode bl.a. anmodede Sundhed, Pleje & Omsorg om at tage stilling til, om B var i målgruppen for ■■■■■■■■■■."

"I starten af december 2018 blev situationen med B beskrevet som "kritisk" i mails fra "Huset" til kommunen."

Og

"I starten af december 2018 skrev ■■■ en mail til ■■■, hvori der blev bedt om hjælp til at vurdere B. ■■■ erindrede, at det handlede om, at man ønskede at fremskynde visitation til ■■■■■■■■■■ for B, da hans somatiske tilstand gjorde, at han ikke kunne fortsætte i § 107 tilbud."

Og

"Den 13. december var der møde på "Huset" om B. ■■■■■■■■■■, der var visitator under ■■■, var med sammen med ■■■, der sad i ■■■'s enhed. Visitator ■■■■■■■■■■ deltog også. Hun var sandsynligvis ansat i Gladsaxe Kommune, idet "Huset" var beliggende her.

"Huset" ved ■■■■■■■■■■ vendte tilbage på mail efter mødet, hvori han angav, at det var alvorligt med B. Det var blevet tiltagende værre på det seneste."

Og

"En advokat for "Huset" kontaktede ■■■ telefonisk og krævede, at der blev fundet en løsning snarest. Huset sendte herefter også flere opfølgende mails til kommunen, med blandt andet direktøren Kristina Koch Sloth og afdelingschef Peter Rymann, samt ■■■ og ■■■ som modtagere.

■■■ korresponderede med ■■■ omkring hvad der skulle ske med B. ■■■ oplyste flere forskellige muligheder."

Og

"Da "Huset" havde krævet, at B blev flyttet senest 21. december kl. 12:00, blev løsningen, at B blev placeret på Albertshøj (Rehabiliteringsenheden, red.) midlertidigt.

placere B på Rehabiliteringen (den eneste ledige mulighed tilbage i Albertslund), da hun ikke mente, at han passede ind i deres målgruppe, og de ikke havde kompetencerne til at have B, hverken socialt, psykiatrisk eller pædagogisk.

Psykiatriske patienter var generelt en udfordring, da de ikke gik så godt i spænd med "almindelige" patienter på rehabiliteringen. De røg meget, og B skulle ind på et tidspunkt, hvor man stod over for en helligdagsferie. Det ville således ikke være muligt at komme i kontakt med læger, (botilbuddet, red.) Huset eller ■■■ før den 27. december. ■■■ opfordrede derfor telefonisk ■■■ til at finde et andet sted til B på baggrund af ovenstående."

Og

"■■■ oplyste ■■■, at det var et problem, at ■■■. De havde på rehabiliteringen fået oplyst, at B ■■■, der stod i et modsætningsforhold til rehabiliteringens primære målgruppe af skrøbelige ældre. ■■■ oplyste dog ■■■, at B godt kunne få rehabiliteringens ene ledige plads, men at det var en midlertidig løsning, og at der skulle findes en anden løsning på sigt."

Og

"HG spurgte ind til, om ■■■ formelt fik "overdraget" B som borger. ■■■ svarede, at hun ikke traf afgørelser om B og ikke fik overdraget ham som borger. ■■■ i myndighedsenheden havde visitations- og afgørelseskompetencen for de borgere der blev placeret på ■■■'s enheder. Der var generelt en dialog om hensigtsmæssighed, men i sidste ende gjorde de det, der blev bestemt af myndighedsenheden under ■■■."

Og

"Det var ■■■'s erfaring, at der normalt godt kunne findes aflastningspladser til borgere som B, men de var bare meget dyre. ■■■ kendte selv til De gamles by og et sted i Nordsjælland."

"HG spurgte ind til ■■■'s viden om, hvornår og af hvem der var truffet afgørelse omkring B's placering på rehabiliteringen. Det blev nævnt af HG, at der havde været noget snak om, hvorvidt ■■■ havde overleveret visitations- og afgørelseskompetencen til ■■■, men ■■■ var ikke bekendt med, at det var noget man kunne. ■■■ traf ikke nogen afgørelse om B, hun var alene ansvarlig for at stille de fysiske rammer til rådighed, i form af pladsen på rehabiliteringen."

Og

"I forbindelse med [redacted]s indledende modstand imod at modtage B, meddelte [redacted] til [redacted], at hun havde gennemtrawlet 9 forskellige tilbud med henblik på en alternativ placering af B, men at der ikke var plads nogen steder. Selvom [redacted] først sagde nej, ændrede hun det således til et ja, idet hun blev meddelt, at Rehabiliteringen var den reelt eneste mulighed, og ellers ville B være endt på gaden. Man blev derfor enige om, at man skulle hjælpe hinanden på tværs, og derfor accepterede [redacted] alligevel at modtage B, på trods af sine betænkeligheder."

Og

"De blev internt i kommunen enige om, at B skulle komme fredag (den 21. december) efter klokken 12. B blev [redacted]
[redacted]n. Man fandt på [redacted]
[redacted]."

Og

[redacted] blev ringet op af [redacted] den 21. december og fik at vide, at B ikke ville komme alligevel den dag. En time efter troppede han dog op med sin bror. Senere på dagen kom folk fra botilbuddet "Huset" forbi med B's personlige ting, herunder medicin. [redacted] blev af personalet orienteret om, at medicinen var fejldoseret, så den måtte omdoseres."

Og

"Fredag den 21. december har der været holdt et kort overleveringsmøde mellem "Huset" og sagsbehandler [redacted]. Det fremgik af "Husets" journalindføring omkring overleveringsmødet, at [redacted] og at han efter samråd med sin praktiserende læge burde være under opsyn minimum hvert 15. minut.

[redacted] var kun på rehabiliteringen indtil ca. kl. 14 den 21. december 2018. Herefter gik hun på ferie, men var fortsat tilgængelig på telefon. [redacted] havde aldrig fået at vide, at der var holdt et overdragelsesmøde eller indholdet heraf, herunder den praktiserende læges anbefalinger. [redacted] var således ikke bekendt med, at de nævnte oplysninger skulle være blevet overleveret til personalet fra [redacted]."

Og

"[redacted] bemærkede, at hvis hun havde fået de refererede oplysninger om B dengang i december 2018, havde man afvist at modtage ham. Rehabiliteringen SKAL have oplysningerne fra lægen for at kunne agere på dem, det havde altså ikke været "nok", hvis [redacted] havde oplyst herom."

Og

"Den oprindelige beslutning om at tilknytte [redacted] som fast vagt for B var baseret på, at man ved beslutningen om, at B skulle på rehabiliteringen kiggede på hans somatiske og psykiske tilstand og sammenholdte dette med hvilke udfordringer man forestillede sig, at det kunne give at have B på rehabiliteringen. B medregnet var der en belægning på 10 borgere. Med 4 dagvagter var der ingen problemer om dagen. Der var 1 nattevagt til 10, hvoraf 8 af dem sov normalt, så det tænkte man også var fint. Udfordringen var derfor primært om aftenen, hvor det kunne være udfordrende at holde øje med, hvad B spiste, drak, [redacted], fordi der var mest travlt på det tidspunkt."

Og

"Der var sygeplejefaglige kompetencer til stede på rehabiliteringen, men man savnede socialpsykiatrisk og pædagogisk overbygning. Derfor blev vikarbureauet Personalegruppen kontaktet og bedt om en vikar, som havde de relevante kompetencer. Man kunne i princippet have valgt hvad som helst, men man vurderede, at hvis nu [redacted] [redacted], så skulle vedkommende kunne tale med ham og det krævede en vikar, der havde værktøjerne til rent kommunikativt at kunne tale med [redacted]. Hvem præcis, der kom fra Personalegruppen vidste [redacted] ikke. Det var ikke en "betingelse" for at ville modtage B, at der blev tilknyttet en fast vagt til ham, men [redacted] fortalte [redacted], at det var nødvendigt, hvis det skulle kunne fungere bare nogenlunde."

Samt

"[redacted] sagde således ja til, at hun ville betale for vikaren [redacted]. Udgiften lå derfor ikke hos [redacted]'s enhed."

[redacted] har i forbindelse med sit interview udtalt følgende omkring hendes afdelings involvering i, at Borgeren endte med at blive placeret på Rehabiliteringsenheden:

"[redacted]'s enhed havde kun perifært visiteret B til ydelser, idet han organisatorisk hørte under [redacted]'s enhed."

Og

"Den 13. december var der møde på bostedet Huset om B. [redacted] [redacted], der var visitator i [redacted]'s enhed, deltog sammen med [redacted] [redacted], der sad i [redacted]'s enhed."

Og

"I B's sag blev der ikke lavet en afgørelse omkring visiteringen til rehabiliteringsopholdet. Det skyldtes, at pladsen blev stillet til rådighed for [redacted]'s enhed, og [redacted]'s forventning var, at [redacted]'s enhed traf og formidlede den formelle afgørelse til B, som visiterende enhed."

Og

"I princippet burde B's sag alene være håndteret hos [redacted]'s enhed, og [redacted] blev kun involveret, fordi der ikke var andre muligheder for at placere ham på tidspunktet. Botilbuddet Huset ville af med ham, og kommunen blev nødt til at finde en løsning. Ved et "klassisk" rehabiliteringsophold ville der blive truffet afgørelse herom i [redacted]'s enhed, og afgørelsen ville blive meddelt borgeren. I den konkrete sag blev denne fremgangsmåde fraveget, idet pladsen så at sige "blev givet væk" til [redacted]'s afdeling. [redacted]'s afdeling stod kun for den praktiske del løsningen af en akut opgave."

Og

"[redacted] svarede på forespørgslen fra [redacted] af den 4. december om aftenen, næste morgen den 5. december. Hun orienterede også sine egne visitatorer om, at de skulle finde ud af, hvem af dem, der tog B op til vurdering i forhold til de ydelser, som [redacted]'s enhed kunne yde (betalingstilsagn). Der blev givet en mundtlig orientering til [redacted] om, at [redacted] fra [redacted]'s enhed deltog."

Og

"[redacted] modtog en orientering fra [redacted] om resultatet af mødet på Huset den 13. december. Hun mente også, at [redacted] videre-sendte referatet fra mødet til hende. (...)

Formålet med [redacted]'s enheds deltagelse var for at afklare, om de kunne byde ind med hjælp efter § 83, i forhold til at B kunne blive på botilbuddet Huset. Dette viste sig imidlertid ikke at være aktuelt."

Og

"Den 21. december blev B indskrevet på Albertshøj. [redacted] skrev i den forbindelse til B's søster [redacted], at B var blevet indskrevet på Albertshøj, og videregav [redacted]'s kontaktoplysninger. Det fremgik af mailen, at både [redacted] og [redacted] var på ferie, men der blev lagt op til, at søster [redacted] kunne kontakte [redacted]. [redacted] og [redacted]'s enheder havde et forholdsvis tæt samarbejde, og det var derfor naturligt, at [redacted] vikarierede for [redacted] ved henvendelser mellem jul og nytår. [redacted] var således ikke ansvarlig for B, men påtog sig alene en kontaktopgave i dagene omkring jul og nytår."

Og

"Omkring den 27. december havde [redacted] telefonisk kontakt med personalet på Albertshøj for at høre, hvordan det gik. [redacted] mente også, at B's søster [redacted] havde kontakt til [redacted] i dagene mellem jul og nytår."

Og

"[redacted] havde intet kendskab til vikaren [redacted], der havde været hos B i starten under opholdet på Albertshøj. [redacted] kunne selvstændigt beslutte, at der skulle en vagt på. [redacted] huskede, at det var beskrevet i mailen fra [redacted], at der skulle være fast vagt på. [redacted]'s enhed havde slet ikke været inde over henholdsvis tildeling og fratagelse af fast vagt."

Og

"[redacted] blev bekendt med B's søster [redacted] mail af 2. januar og videre-sendte den til [redacted]."

Samt

"[redacted]'s enheds rolle i sagsforløbet var opsummerende, at være inde over Visitationen til § 83 ydelser samt at stille rehabiliteringspladsen på Albertshøj til rådighed for [redacted]'s enhed. [redacted]'s enhed havde ikke truffet nogen formelle afgørelser i sagen."

[redacted] huskede, at [redacted]'s enhed gerne ville vide, hvorvidt B kunne visiteres til [redacted] efter opholdet på Albertshøj, men denne vurdering nåede man aldrig til, idet B afgik ved døden under opholdet."

Personalet fra botilbuddet Huset har i forbindelse med deres interview udtalt følgende omkring de oplysninger, der blev givet til Albertslund Kommune under Borgerens ophold på Huset, omkring baggrunden for overflytningen af Borgeren, samt vedrørende hvad der blev meddelt til Albertslund Kommune på tidspunktet for den faktiske overflytning:

"[redacted] bemærkede, at B's [redacted] [redacted]. De somatiske ting fyldte meget mere."

Og

"Den 14. november 2018 sendte [redacted] den første mail til [redacted] og [redacted] fra Albertslund Kommune, med en status på B. [redacted] bemærkede, at de ikke havde ressourcer til at tage sig af B. B faldt med sine somatiske lidelser uden for Husets målgruppe. B's tilstand medførte, at medarbejderne blev nødt til at arbejde over og arbejde i weekenden, for at sørge for B. De blev nødt til at sørge for, at B fik mad at spise, og at [redacted]"

██████████. Huset involverede hjemmeplejen i Gladsaxe Kommune."

Og

"Da █████ var på besøg hos B på Albertshøj den 27. december, mindede █████ personalet om, at B █████. Det stod i Husets kalender, at B █████. █████ havde beboerne fra Huset med, for at sige farvel til B. █████ huskede ikke, hvad SOSU-assistenten han talte med om det på Albertshøj, hed. █████ havde svært ved at finde noget personale derude."

Og

██████████ huskede, at B havde en liste over sin medicin med, da han kom fra Granhøjen. Denne blev videregivet til Albertslund Kommune, da han blev overflyttet til Albertshøj. Der var tale om en fysisk liste, og der var ingen kopi på Huset, da det var personfølsomme oplysninger. "

Og

██████████. B var så somatisk dårlig, at det overruede alt andet. █████. B havde det konsekvent dårligt somatisk under hele sit ophold, så der var ikke de store udsving."

Og

"Den 29. november var der visitationsbesøg på Huset. █████, visitator fra hjemmeplejen i Gladsaxe Kommune deltog. B fik tildelt støtte til forskellige ting. Elektronisk lås på døren, █████ mv."

Og

"I starten af december skrev █████ til Albertslund Kommune, at det var kritisk med B. █████. De havde ringet til vagttelefonen, da de havde været bekymrede for B.

█████ nævnte, at der den 3. december blev sendt en "vagt-i-gevær" mail til Albertslund Kommune. Meldingen var, at B ikke kunne være på Huset mere.

Umiddelbart efter drøftede kommunen internt, hvad de skulle gøre ved situationen. Der var flere løsninger på bordet, blandt andet ekstern § 83

eller § 85 støtte, der skulle leveres til B på Huset. Dette havde ■ ikke hørt om før."

Og

"Den 13. december var der møde på Huset. Her blev B's tilstand opsummeret. ■ anbefalede en akut aflastningsplads til B. Referatet var tilsyneladende skrevet af ■. ■ skrev en mail til kommunen med rettelser til referatet. Det var heri anført, at B ■
■.

■ nævnte, at det inden B's indflytning på Huset blev drøftet med kommunen, at B havde brug for ekstra støtte - særligt om aftenen mellem 21 og 23. Dette var ikke normalt for målgruppen på Huset.

Albertslund Kommune endte med at betale for de ekstra timer, som Huset havde brugt på B. De blev dog først betalt efter B var fraflyttet."

Og

"■ huskede, at ■ fra Albertslund Kommune var meget nedladende på mødet den 13. december. Hun gav udtryk for, at Huset overdrev omkring B's tilstand. Hun mente at de skulle slappe lidt af. Dette virkede provokerende på personalet."

Og

"Den 19. december skrev ■ til kommunen, at B var ■ og at han skulle fraflytte senest fredag. Der blev efterspurgt en garanti for, at B blev flyttet senest fredag den 21. december kl. 12."

Og

"... Det var ■'s indtryk, at ■ var frustreret over sagen og nærmest gik i flyverskjul, da han ikke vidste, hvad han skulle stille op med den."

Og

"■ omtalte et overleveringsmøde fredag den 21. december kl. ca. 11-12 i Huset om B. Deltagerne var ■ og ■.

■ kommenterede på mødet. ■ hentede nogle af B's ting, inkl. B's medicin og medicinskema. ■ videregav information til ■ om, at B pga. sin somatiske tilstand skulle overvåges og tilses jævnlige, og at dette var drøftet med B's praktiserende læge."

Og

■ nævnte, at det var hans opfattelse, at personalet på Albertshøj mente, at personalet fra Huset var hysteriske omkring B. Personalet på Albertshøj mente, at B's tilstand var bedre end tidligere beskrevet. ■ observerede under hans besøg hos B på Albertshøj, at ■ mente bestemt ikke, at B var "fit for fight".

Og

■ nævnte, at økonomien var en væsentlig faktor i Albertslund Kommunes arbejde med placering af borgere. Granhøjen var et dyrt sted, vidste ■. Det var ■ der pressede på for, at B skulle overføres til Huset."

Og

■ nævnte, at personalet var nervøse hver gang, de forlod B. De frygtede at han kunne falde død om. ■ supplerede, at de var så bekymrede, at de kontaktede Socialtilsynet omkring deres bekymring. ■ ville finde kopi af henvendelsen. ■ fandt, at der var manglende samarbejde fra kommunen om B."

Samt

"Første henvendelse fra Huset til kommunen omkring B's problemer blev sendt allerede ca. en uge efter B's indflytning.

■ nævnte, at de på Huset specifikt var nervøse for, at B kunne falde på stentrappen og slå sig alvorligt. Det manglende samarbejde med kommunen forværrede situationen."

Vurdering

Vurderingen i nærværende afsnit angår flere forskellige forhold, der i et vist omfang er forbundne.

Den angår således indledningsvis Albertslund Kommunes behandling og brug af de oplysninger, der blev modtaget fra botilbuddet Huset om Borgerens udvikling og tilstand under Borgerens ophold på botilbuddet, herunder i hvilket omfang disse oplysninger blev iagttaget/videregivet ved overflytningen af Borgeren til Rehabiliteringsenheden.

Af det udleverede materiale i sagen fremstår det klart, at Albertslund Kommune gentagne gange over en periode på knap 1½ måned orienteres om udviklingen i Borgerens

tilstand, og at Huset ikke kan rumme ham som borger. Det pointeres flere gange i orienteringer fra Huset, at Borgerens forfatning er så dårlig, at han bør placeres et sted med større bemanning og intensivt tilsyn.

At Albertslund Kommune ikke reagerer på disse meldinger, herunder at få undersøgt Borgerens tilstand nærmere med henblik på afklaring af, hvorvidt Borgeren burde placeres et sted med døgnbemanning, er i strid med undersøgelsesprincippet, ligesom det er et brud på det socialretlige hurtighedsprincip i retssikkerhedslovens § 3, hvoraf følger, at:

“Kommunalbestyrelsen skal behandle spørgsmål om hjælp så hurtigt som muligt med henblik på at afgøre, om der er ret til hjælp og i så fald hvilken”

Det fører til sidst til, at Albertslund Kommune står i en akut situation med Borgeren, da han bliver smidt ud af Huset. Såfremt man tidligere i forløbet havde reageret på meldingerne fra Huset, må det anses for sandsynligt, at Borgeren kunne være blevet placeret på et egnet sted med den fornødne faste bemanning, i stedet for løsningen med Rehabiliteringsenheden.

Den videre del af vurderingen angår, hvilke oplysninger, der blev videregivet fra Huset til Rehabiliteringsenheden i forbindelse med den fysiske flytning af Borgeren den 21. december 2018.

Det kan konstateres, at der er en klar uoverensstemmelse mellem det af personalet på Huset forklarede og det af Borgerens sagsbehandler [REDACTED] forklarede omkring selve den fysiske overflytning.

Personalet fra Huset har således forklaret, at der blev gennemført et egentligt overleveringsmøde mellem personalet og [REDACTED] omkring Borgeren fredag den 21. december kl. ca. 11-12 hos Huset. Deltagerne var [REDACTED], [REDACTED] og [REDACTED]. Parterne har samstemmende forklaret, at [REDACTED] hentede nogle af Borgerens ting inkl. medicin og medicinskema. Personalet fra Huset har i tillæg hertil forklaret, at der til [REDACTED] blev videregivet information om, at Borgerens tilstand var så dårlig, at han skulle overvåges og tilses jævnlige, og at dette var drøftet med Borgerens praktiserende læge.

[REDACTED] har forklaret, at han ikke erindrer at have fået overleveret sådanne oplysninger fra personalet på Huset. [REDACTED] erindrer alene, at han fik overleveret Borgerens medicinkasse med instruks om medicinens brug, og fik derudover kun at vide fra Huset, at man gerne ville mødes og evaluere forløbet efter nytår. Forelagt forklaringerne fra interviewet med Huset, bemærker [REDACTED], at han ville kunne huske hvis det var blevet sagt, at Borgeren skulle overvåges hvert 15. minut, da det var en oplysning af væsentlig betydning for Borgerens helbred.

Da der således er tale om uenighed mellem de involverede parter omkring hændelsesforløbet, skal der foretages en afvejning, med henblik på at fastlægge det mest sandsynlige hændelsesforløb.

I denne afvejning har det betydning, at personalet fra "Husets" udlægning bakkes op af et internt notat fra Husets dagbogssystem fra samme dag kl. 11.40, hvoraf fremgår:

"I dag afholdt kort overleveringsmøde med sagsbehandler, [redacted]. [redacted] deltager han ikke i mødet i dag.

[redacted] vil kører fra Huset og til Albertshøj med medicin samt vigtige oplysninger vedr. Borgerens (red.) plejebehov samt observationsniveau.

[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

på baggrund af dette vurderes det hensigtsmæssigt med fast vagt, som minimum et udvidet observationsniveau på hver 15 minut indtil Borgerens (red.) tilstand er stabiliseret. Ydermere gives der informationer vedr. Borgerens (red.) medicinske behandling."

Udlægningen fra Husets personale er endvidere samstemmende mellem dem, der deltog i mødet fra Huset.

Der er ikke i sagen udleveret akter, der viser, at [redacted] skulle have noteret noget i Albertslund Kommunes systemer omkring overleveringsmødet. Af de fra Albertslund Kommune udleverede akter fremgår omkring overflytningen fra mail af samme dag fra [redacted] til orientering, at:

"Vi har afleveret Borgerens (red.) medicin til Rehabiliteringsafdelingen. Vi har rykket botilbuddet for, at de skal kontakte Rehabiliteringsafdelingen. Botilbuddet har oplyst, at de vil komme med Borgerens (red.) tøj og NemId. Hvis I får brug for at kontakte botilbuddet Huset, så er deres nummer [redacted]."

Der omtales i mailen således ikke noget omkring et overleveringsmøde, men alene at Borgerens medicin er overleveret, at man har bedt Huset om selv at kontakte Rehabiliteringsenheden og overlevering af telefonnummer.

På baggrund af det nedskrevne notat fra Huset på tidspunktet for hændelsen samt det faktum, at personalets udlægning er samstemmende, er det vores vurdering, at personalets udlægning er den mest sandsynlige, og at [redacted] således fik overleveret vigtige mundtlige oplysninger om Borgerens tilstand på overleveringsmødet.

Det er i modsætning til ovenstående klart, at de omtalte oplysninger om behov for overvågning hvert 15. minut mv. aldrig kom videre til Rehabiliteringsenheden.

[redacted] har under sit interview forklaret, at der ikke blev overleveret nogen informationer om Borgeren fra Huset i forbindelse med, at [redacted] afleverede ham på Rehabiliteringsenheden.

Baseret på den forudsætning, at oplysningerne blev givet fra Huset til [REDACTED] på overleveringsmødet, er det et klart brud på sagsoplysningsprincippet, at disse oplysninger ikke blev videregivet til Rehabiliteringsenheden. Der er tale om væsentlige sundhedsoplysninger, der antageligt ville have stor betydning for de beslutninger der blev truffet omkring tilsyn med Borgeren under hans ophold på Rehabiliteringsenheden.

De i sagen udleverede akter viser imidlertid, at der i mailkorrespondancen mellem [REDACTED] og [REDACTED] overleveres oplysninger om Borgeren og hans forhold til [REDACTED]. Det er bl.a. disse oplysninger om Borgeren [REDACTED], der medfører, at [REDACTED] i første omgang ikke ønsker at modtage Borgeren på Rehabiliteringsenheden. Der overleveres via denne korrespondance også oplysninger om Borgerens somatiske udfordringer, men fokus ses primært at ligge på [REDACTED], hvilket de indledende notater om Borgerens ageren på Rehabiliteringsenheden fra CURA-systemet understøtter.

Det fremgår heraf, at det er noteret, at Borgeren har været helt rolig og fulgt opfordringer. [REDACTED]

[REDACTED], hvor Borgerens udfordringer i virkeligheden primært var af somatisk karakter.

Det konstaterede fokus på Borgerens [REDACTED] an således have været med til, at de beslutninger om tilsyn, herunder at stoppe tilkøbet af den faste aftenvagt - vikaren [REDACTED], blev truffet.

6.3 Arbejdsgange hos Rehabiliteringsenheden

I forbindelse med afdækning af sagsforløbet er der afdækket en række forhold, der viser, at der i Rehabiliteringsenheden har været udfordringer med afdelingens behandling af Borgeren og med arbejdsgangene.

I det følgende gennemgås de centrale problemstillinger herved.

Først gennemgås tilsynet på Rehabiliteringsenheden overordnet.

Dernæst beskrives tilsynet med Borgeren om natten til den 3. januar 2019, hvor han afgik ved døden.

Afslutningsvis gives en beskrivelse af [REDACTED] i forbindelse med Borgerens ophold på Rehabiliteringsenheden og endelig en vurdering af de fysiske rammer på Rehabiliteringsenhedens tagterrasse.

6.3.1 Vedrørende tilsynet med Borgeren

Interviewpersonernes bidrag

■■■■■■■■■■ har i sit interview svaret på spørgsmål vedrørende hendes observationer af Borgeren den 2. januar 2019. I det følgende citeres der herfra:

“■■■■■■■■■■ huskede, at hun snakkede med B (Borgeren, red.) mellem 23.30 og 00.00 om aftenen den 2. januar. Han gik med sin rollator stille og rolig og virkede relevant. ■■■■■■■■■■ mødte ham, da han var på vej ■■■■■■■■■■. B kunne selv gå ■■■■■■■■■■. Han kunne selv klare at åbne den lukkede hvide branddør tæt på stue 10. Den næste branddør stod som regel åbent. Døren ud til terrassen havde dørtryk. Der var ikke noget lys på terrassen så det var meget svært at se hvad der foregik derude. Døren var så bred, at man kunne have rollator med derud.”

Og senere i interviewet nævnte hun følgende:

“Den 2. januar mødte ■■■■■■■■■■ ind kl. 23. Hun gik sin første tilsynsrunde mellem 23.30 og 00.00. Hun mødte her B. Han var relevant og var på vej ud ■■■■■■■■■■.

■■■■■■■■■■ huskede ikke, hvad B var iklædt, men såfremt han ikke var iklædt jakke, havde hun bedt ham om at tage jakke på. ■■■■■■■■■■ havde været til et nattevagtmøde på 4. sal omkring kl. 01.00. Mødet varede ca. 20 minutter til en halv time. Hun kunne stadig høre nødkald, da hun var ovenpå.

■■■■■■■■■■ gik herefter en ny tilsynsrunde mellem 02.00 og 02.30. ■■■■■■■■■■ erindrede, at B lå og sov i sin seng. Hun mente, at hun var gået ind og kigget til B på stuen, men kunne ikke huske det med sikkerhed. Det var imidlertid normal procedure at gå ind og kigge til borgerne.

Omkring kl. 4 fik ■■■■■■■■■■ den indskydelse, at hun skulle kigge til B. Han var ikke på sin stue. Første branddør var lukket, men hun gik videre ned mod rygeterrassen. Hun kunne ikke huske, om den næste dør også var lukket eller om den stod åben. Da hun nåede rygeterrassen var der helt mørkt. ■■■■■■■■■■ trykkede sig ud og fandt B derude.

B var ■■■■■■■■■■. Rollatoren stod ved siden af ham. Der stod et askebæger på rollatoren. Askebægeret var helt. Rollatoren stod ikke i vejen for døren, den stod forskudt”.

Vikaren ■■■■■■■■■■ har i sit interview svaret på spørgsmål om sine observationer af Borgeren. I det følgende citeres der herfra:

“■■■■■■■■■■ første indtryk af B var, at han var skeptisk overfor nye omsorgspersoner. ■■■■■■■■■■ mødte B første gang på hans stue på Albertshøj (Rehabiliteringsenheden, red.). ■■■■■■■■■■. Det var ■■■■■■■■■■'s indtryk, at B var frustreret over sin egen situation. B var ■■■■■■■■■■

■■■■ har i forhold til spørgsmålet om bemanningen og tilsynet med Borgeren i forbindelse med sit interview forklaret følgende:

“■■■■ havde intet kendskab til vikaren ■■■■, der havde været hos B i starten under opholdet på Albertshøj. ■■■■ kunne selvstændigt beslutte, at der skulle en vagt på. ■■■■ huskede, at det var beskrevet i mailen fra ■■■■, at der skulle være fast vagt på. ■■■■s enhed havde slet ikke været inde over henholdsvis tildeling og fratagelse af fast vagt.”

■■■■ har i forhold til spørgsmålet om bemanningen og tilsynet med Borgeren i forbindelse med sit interview forklaret følgende:

“■■■■s enhed var ansvarlige for at finde en løsning for B, sådan at han havde et sted at være, efter “Huset” smed ham ud pr. 21/12 kl. 12:00. Det var ■■■■s opfattelse, at man handlede for at løse et akut problem.

...

■■■■ traf afgørelsen om socialpædagogisk støtte til B. ■■■■ udmøntede beslutningen ved at indkøbe vikardækning til fast vagt via en vikar fra personalegruppen.

Den 27. december blev det besluttet, at den socialpædagogiske støtte til B ikke længere var nødvendig. ■■■■ var ikke involveret i denne beslutning. Den blev tilsyneladende truffet af ■■■■.

■■■■ havde bevilget støtten uden slutdato, så Albertshøj havde mulighed for at foretage en vurdering af, hvor længe der var et behov.”

■■■■ har i sit interview i forhold til spørgsmålet om bemanningen og tilsynet med Borgeren forklaret følgende:

“■■■■ erindrede, at hun den 27/12 traf B i dagligstuen. Han var glad, særligt over maden. ■■■■ gik ind på kontoret og snakkede med en af de medarbejdere der var der. ■■■■ erindrede ikke med sikkerhed hvem det var, men det var nok ■■■■. Personen sagde, at det gik rigtig godt med B, og at man derfor nok godt kunne undvære den faste vagt. Det gav ■■■■ samtykke til. Herefter blev den faste vagt ■■■■ fjernet.

Den oprindelige beslutning om at tilknytte ■■■■ som fast vagt for B var baseret på, at man ved beslutningen om, at B skulle på rehabiliteringen kiggede på hans ■■■■ og sammenholdte dette med hvilke udfordringer man forestillede sig, at det kunne give at have B på rehabiliteringen. B medregnet var der en belægning på 10 borgere. Med 4 dagvagter var der ingen problemer om dagen. Der var 1 nattevagt til 10, hvoraf 8 af dem sov normalt, så det tænkte man også var fint. Udfordringen var derfor primært om aftenen, hvor det kunne være udfordrende at holde øje med, hvad B spiste, drak, ■■■■, fordi der var mest travlt på det tidspunkt.

Der var sygeplejefaglige kompetencer til stede på rehabiliteringen, men man savnede socialpsykiatrisk og pædagogisk overbygning. Derfor blev vikarbureauet Personalegruppen kontaktet og bedt om en vikar, som havde de relevante kompetencer. Man kunne i princippet have valgt hvad som helst, men man vurderede, at hvis nu [REDACTED], så skulle vedkommende kunne tale med ham og det krævede en vikar, der havde værktøjerne til rent kommunikativt at kunne tale med [REDACTED]. Hvem præcis, der kom fra Personalegruppen vidste [REDACTED] ikke. Det var ikke en "betingelse" for at ville modtage B, at der blev tilknyttet en fast vagt til ham, men [REDACTED] fortalte [REDACTED], at det var nødvendigt, hvis det skulle kunne fungere bare nogenlunde.

[REDACTED] sagde således ja til, at hun ville betale for vikaren [REDACTED]. Udgiften lå derfor ikke hos [REDACTED]'s enhed.

Den 27. december blev [REDACTED] fjernet som fast vagt for B. [REDACTED] erindrede, at hun måske talte med [REDACTED] om det. Det havde ingen betydning for [REDACTED], da det var et forhold der lå hos rehabiliteringen."

[REDACTED] og [REDACTED] fra Botilbuddet Huset har i forhold til spørgsmålet om bemanningen og tilsynet med Borgeren i deres interview forklaret følgende:

"[REDACTED] omtalte et overleveringsmøde fredag den 21. december kl. ca. 11-12 i Huset om B. Deltagerne var [REDACTED] og [REDACTED].

[REDACTED] kommenterede på mødet. [REDACTED] hentede nogle af B's ting, inkl. B's medicin og medicinskema. [REDACTED] videregav information til [REDACTED] om, at B pga. sin somatiske tilstand skulle overvåges og tilses jævnligt, og at dette var drøftet med B's praktiserende læge."

Vurdering

Det skal indledningsvist bemærkes, at det som beskrevet under pkt. 5 i sagsfremstillingen, med afsæt i det udleverede materiale samt opfølgende samtale med [REDACTED], er de undersøgende advokaters vurdering, at Borgeren ikke er [REDACTED].

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED].

[REDACTED] [REDACTED].

Det betyder, at Rehabiliteringsenhedens bemanning og tilsyn i forhold til Borgeren har haft betydning for Borgerens dødsfald, idet en mere regelmæssig rundring og bedre tilsyn sandsynligvis kunne have forhindret Borgerens dødsfald.

Det er endvidere vores vurdering, at Socialenheden for voksne var fuldt informeret om Borgerens tilstand, [REDACTED]. Se også nærmere herom i afsnit 6.2.

Den 19. december 2018 blev der eksempelvis udarbejdet en henvisning fra Albertslund Kommune med en ny sag til Olivia Danmark pr. 7. januar 2019. Af denne henvisning fremgik, at Borgeren havde behov for at [REDACTED]

Det følger endvidere af [REDACTED] indføring af 21. december 2018 i botilbuddet "Husets" dagbogssystem, at der samme dag blev afholdt et kort overleveringsmøde med sagsbehandler [REDACTED]. Heraf fremgår, at [REDACTED] ville køre fra Huset og til Rehabiliteringsenheden med medicin, samt vigtige oplysninger vedr. Borgerens plejebehov samt observationsniveau.

Huset vurderede efter det forklarede og noterede i samarbejde med Borgerens praktiserende læge, at Borgeren [REDACTED]. På baggrund af dette blev det vurderet hensigtsmæssigt med fast vagt, som minimum et udvidet observationsniveau på hvert 15. minut indtil Borgerens tilstand var stabiliseret. Ydermere blev der givet informationer vedr. Borgerens medicinske behandling.

Det er derfor vores samlede vurdering, at den samlede bemanning og tilsynet med Borgeren ikke var tilstrækkeligt, navnlig ikke om natten, set i forhold til den beskrivelse der blev givet af Huset i forbindelse med overleveringen af Borgeren.

Det følger af vores undersøgelse af sagens faktiske omstændigheder, at [REDACTED] afdeling via gentagne mails fra botilbuddet Huset havde modtaget oplysninger om Borgerens tilstand, herunder [REDACTED]. Oplysninger, der direkte kan knyttes til det formodede hændelsesforløb ved Borgerens dødsfald.

Det er endvidere vores vurdering, at [REDACTED] ved sin afgørelse om dels kun at tildele en fast aftenvagt og ikke en fast nattevagt, dels senere ved sin afgørelse om ophør af fast aftenvagt, burde have inddraget "Husets" klare advarsler og anbefalinger om døgnbemanning, Borgerens tidligere sygehistorik taget i betragtning. Hertil kommer det forhold, at Rehabiliteringsenheden som beskrevet i eget journalsystem den 24. og 27. december er i tvivl om Borgerens [REDACTED].

[REDACTED] forklaring om sine handlinger og undladelser natten til den 3. januar 2019 i det af hende godkendte interviewreferat tilvejebragt under nærværende sag –

og som refereret netop ovenfor - er i direkte modstrid med den forklaring, hun gav politiet den 3. januar 2019.

Det fremgår af politiets afhøringsrapport, at hun var mødt ind på arbejde kl. 23.00, hvor hun gik sin runde kl. 24.00. Der havde hun opdaget, at [REDACTED]

Det fremgår endvidere af afhøringsrapporten, at hun havde hjulpet Borgeren ind på sit værelse, hvor hun havde sat sig på hans stol inde på værelset, hvor de var blevet enige om, at nu skulle han gå i seng. [REDACTED]

[REDACTED]. Af politirapporten fremgår det, at hun endvidere havde konstateret, at [REDACTED]. Det havde han ikke gjort før. Hun forklarede endvidere politiet, at hun omkring kl. 04.00 ville gå en runde mere, og startede med at gå ind til Borgeren. [REDACTED]

Af afhøringsrapporten fremgår det endvidere, at hun gik ind på Borgerens værelse, hvor han ikke lå i sin seng. Hun blev enig med sig selv om, at Borgeren sikkert var gået ud [REDACTED], og gik derfor ud på terrassen - hvor det var tilladt [REDACTED] - for at finde ham. [REDACTED]

[REDACTED] forklaring over for politiet er gengivet i obduktionserklæringen udarbejdet den 4. januar 2019 på Retspatologisk afdeling på retsmedicinsk institut.

Det følger endvidere af lydfilen fra alarmopkaldet og rapporten fra samme, at [REDACTED] ringede 112 kl. 04.01 den 3. januar 2019 og her oplyste, at Borgeren [REDACTED]

Det betyder, at en af de to forklaringer afgivet af [REDACTED] er usande.

Efter vores vurdering har [REDACTED] i sin efterfølgende beskrivelse af episoden ikke beskrevet Borgerens [REDACTED], men gjort ham "raskere" end han var. Derudover har hun beskrevet en tilsynsrunde kl. 02.00, som efter vores vurdering, ikke kan have fundet sted uden, at Borgeren ville være blevet observeret.

Det følger af ansættelsesregler for offentlige ansatte, at de er undergivet sandhedspflicht, som følge af ansættelsesforholdet. Offentlige myndigheder er generelt underlagt sandhedspflicht overfor omverdenen, og offentlige ansatte er i forlængelse heraf underlagt en generel pligt til at tale sandt, når de optræder i egenskab af offentlig myndighed.

I U.2009.999 H blev en administrerende direktør i en kommunes sundhedsforvaltning afskediget, bl.a. på grund af overtrædelse af sandhedspigten. Sundhedsforvaltningen

havde ikke overholdt et lovkrav om udførelse af et vist antal tilsyn inden for plejehjemsområdet m.v.

Som en del af sagskomplekset blev direktøren på et tidspunkt bedt om at udarbejde en redegørelse til den øverste ledelse. I denne anførte han, at han ikke var blevet underrettet af sine medarbejdere om, at de lovpligtige tilsyn ikke blev udført. Dette var imidlertid usandt.

Der er derfor vores vurdering, at [REDACTED] har krænket sin sandhedspflicht og derved har gjort sig skyldig i en klar tjenesteforseelse.

Der er udarbejdet en instruks for nattevagten på Rehabiliteringsenheden, der ikke eksplicit indeholder en beskrivelse af nattevagtens runder. Der findes dog som forklaret af [REDACTED] en fast praksis for at der gås to runder om natten, og der gives instruktion til nattevagten om dette.

For konkrete anbefalinger i henhold til ovenstående henvises der til pkt. 7 ad pkt. 6.3.

6.3.2 Medicinhåndtering, herunder [REDACTED]

Interviewpersonernes bidrag

[REDACTED] har i sit interview svaret på spørgsmål om medicinhåndteringen på Rehabiliteringsenheden. I det følgende citeres der herfra:

[REDACTED] gav ikke B (Borgeren, red.) medicin. Det var det faste personale på Albertshøj, der gav medicin. [REDACTED] hjalp alene B med dagligdags gøremål, eksempelvis tøjvask.

...

[REDACTED] huskede, at han havde tænkt, at [REDACTED]. [REDACTED]

[REDACTED] mente, at B godt kunne finde ud på rygeterrassen selv. Det følger af notaterne fra CURA, at B [REDACTED].

[REDACTED] fremhævede, at tilsyn skulle tages alvorligt. Man kunne ikke lade være at tjekke til borgeren, også selvom det kunne vække ham. Manglende tilsyn var omsorgssvigt.

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]."

har i sit interview svaret på spørgsmål om injektion af til Borgeren. I det følgende citeres der herfra:

"HG nævnte, at det fremgik af udskrifter fra CURA af 28. december 2018, at " kl. 13.29 havde skrevet ind, at B .

oplyste, at ikke arbejdede på Albertshøj længere, hvis det var relevant at interviewe hende . Hvis SOSU—personalet skulle til borgere skulle de være oplært i det, og det var en forudsætning, at der var tale om medicin, der ikke kun måtte gives af en sygeplejerske eller læge.

Udover ville en sygeplejerske eller lederen have været involveret i en evt. beslutning om at give medicin. Det blev også bemærket, at man ikke måtte give medicin, der ikke fremgik af FMK. Vi bør spørge de sygeplejersker der var ansat på tidspunktet, om hvilken viden de havde om . Vi kunne starte med at spørge .

Mulige sygeplejersker: , ville nok kunne oplyse, hvem der havde været der på tidspunktet.

har i sit interview svaret på spørgsmål om . I det følgende citeres der herfra:

"HG (Henrik Græsdal, red.) gennemgik notaterne fra botilbuddet "Huset" om deres besøg hos B på rehabiliteringen var ikke bekendt med, at der havde været nogen fra "Huset" på besøg.

HG gennemgik herefter notatet fra CURA, hvoraf fremgik oplysninger om

lovede at afklare hvem " , der havde indskrevet notatet var. Umiddelbart troede hun det var SOSU-assistenten , der siden var stoppet på rehabiliteringen. Det var ud fra ordlyden i notatet i CURA uklart hvorvidt , og det ville derfor være formålstjenstligt at kunne spørge om hvorvidt det var tilfældet.

troede i øvrigt, at var .

HG gennemgik herefter CURA-notaterne for B fra 27. december og frem til den 2. Januar 2019. Det fremgik heraf, at

Det var [redacted]s opfattelse, at B var meget svingende. Det var endvidere hendes opfattelse, at B havde udvist samme mønster på sine tidligere bosteder.

Herefter blev der drøftet forhold [redacted]
[redacted]
[redacted] hvor det kan ses, at B's FMK var blevet ajourført. [redacted] var af den opfattelse, at der blandt læger var en "gentleman-agreement" om, at den læge som ordinerer medicin også er den, der fjerner det igen. I princippet kan andre læger dog også seponere (fjerne) medicin.

[redacted] nævnte, at for patienter [redacted]
[redacted]. Vi bør kontakte Styrelsen for Patientsikkerhed [redacted]. På baggrund af disse bør det kunne afklares, om [redacted], [redacted]
[redacted]
[redacted]

[redacted] var på arbejde både den 27. og 28. december. [redacted]
[redacted], og derfor var det endnu mere aktuelt at [redacted] tog ind på arbejde. "

Den forhenværende SOSU-assistent på Rehabiliteringsenheden [redacted]
[redacted] har ikke ønsket at deltage i egentligt interview, men har afgivet følgende udtalelse om forholdet pr. mail:

"Hej.

[redacted]
[redacted].

Det kan også være muligt at jeg har fået opgaven at kontakte de forskellige samarbejdspartnere, men kan desværre ikke erindre hvem der så skulle [redacted], andet end at det så må have været en af de andre jeg var på arbejde med."

Vurdering

Som det fremgår af den faktiske gennemgang af Borgerens sag i ovenstående afsnit 4, [redacted]
[redacted] a.

[redacted] benyttede under Borgerens ophold der i perioden april-oktober 2018 og som ligeledes blev overdraget til Huset i forbindelse med overflytningen i november måned 2018.

Den 5. november 2018 overdrog Granhøjen en medicinliste indeholdende [REDACTED] til Huset. [REDACTED]

Borgeren [REDACTED]

Det var samme dag, den 21. december 2018, at Borgeren blev overflyttet til Rehabiliteringsenheden.

Af dagbogsjournal fra Huset af samme dato fremgår om medicin, at "[REDACTED] vil kører fra Huset til Albertshøj med medicin samt vigtige oplysninger vedr. Borgerens (red.) plejebehov samt observationsniveau".

Af akter fra Albertslund Kommune og Rehabiliteringsenheden fremgår dog ikke med sikkerhed, at Borgeren under sit ophold [REDACTED]

Det er således ikke klart beskrevet, hvorvidt [REDACTED]

Fra Rehabiliteringsenhedens journalsystem CURA fremgår, at medarbejderen med initialerne [REDACTED] den 24. december noterede, at "medicinæskerne som borger har haft med fra bostedet er fejl doseret. Ut har doseret til i dag og i morgen efter FMK".

Den 27. december har pædagog [REDACTED] noteret i "Husets" dagbogssystem, at han og andre beboere fra Huset besøgte Borgeren på Rehabiliteringsenheden. [REDACTED]

[REDACTED] har endvidere noteret, at han under besøget huskede personalet på [REDACTED]

Det er under interviewet med medarbejderne fra Huset forklaret af [REDACTED], at medarbejderne på Rehabiliteringsenheden ikke umiddelbart havde noget kendskab til dette, da det ikke stod i deres kardex. [REDACTED] spurgte senere på dagen ind til, om personalet [REDACTED] og blev her sendt rundt mellem personalet, der virkede enten uvidende, eller afvisende. Den pågældende medarbejder kiggede i deres system, men konstaterede, [REDACTED]

_____.

til

egen læge om [REDACTED]. Dette kunne ikke bekræftes af [REDACTED].

den 2. januar 2019. Medicinlisten af 2. januar 2019 indeholder som nævnt

fra Rehabiliteringsenheden. ringede ifølge ham om-

hvor i hun anmodede om svar på spørgsmål omkring Borgerens ophold og

supplerende spørgsmål for så vidt angår

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED].

[REDACTED]
[REDACTED] anført i Borgerens medicinliste fra december 2018 så umiddelbart normal ud.

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED].

[REDACTED] har endvidere nævnt, at Albertslund Kommune som konsekvens af nærværende advokatundersøgelses konklusioner bør overveje at inddrage Styrelsen for patientsikkerhed og retslægerådet [REDACTED] [REDACTED].

Med afsæt i det modtagne materiale samt opfølgende samtale med [REDACTED] [REDACTED], er det de undersøgende advokaters vurdering, at det er overvejende sandsynligt, [REDACTED] [REDACTED].

Af forløbet i Borgerens sag ses for det første, at der var problemer med journalføringen vedrørende medicin håndteringen.

Når en SOSU-assistent medvirker som medhjælper ved håndteringen af lægemidler, har medhjælperen journalføringspligt, jf. journalføringsbekendtgørelsen.

Medhjælperen skal endvidere i forbindelse med lægemiddel håndtering sikre, at der er overensstemmelse mellem ordinationerne i journalen og FMK.

I hjemmeplejen, på plejehjem, botilbud mv., hvor der til daglig ikke arbejder læger, har ledelsen ansvar for at sikre, at behandling på stedet, der udføres som medhjælp for autoriserede sundhedspersoner bliver journalført, jf. vejledning om sygefaglige optegnelser (VEJL. nr. 9019 af 15/1/2013).

Som det ses ovenfor er der ingen sammenhæng mellem journalføringen i CURA og Borgerens praktiserende læges oplysninger om hændelsesforløbet. Der er ikke noteret henvendelse til lægen den 27. december 2018 eller den 2. januar 2019, ligesom henvendelse af 28. december 2018 som beskrevet i CURA ikke fremgår af den praktiserende læges journal.

Styrelsen for Patientsikkerhed har ved afgørelse af 17. oktober 2019 givet Hjemmesygeplejen Pleje Gribskov påbud for mangelfuld journalføring. Styrelsen har ved vurderingen lagt vægt på, at der var én journal, hvor ingen af målepunkterne vedrørende journalføring og patienters retsstilling var opfyldt. I de øvrige journaler var der få og spredte mangler vedrørende henholdsvis de sygeplejefaglige problemområder, opfølgning og evaluering af pleje og behandling, samt vedrørende overblik over alle patienternes sygdomme og hvilken læge der havde behandlingsansvaret.

[REDACTED]

Læger har journalføringspligt efter reglerne i bekendtgørelse om autoriserede sundhedspersoners patientjournaler (journalføringsbekendtgørelsen). Umiddelbart efter en lægemiddelordination har lægen pligt til at indføre ordinationen i patientjournalen.

Som led i en aktuel behandling af en patient har læger pligt til at indberette alle lægemiddelordinationer, herunder telefoniske ordinationer, ordinationer på papirrecepter, ved telefax samt eventuelle justeringer/ændringer i lægemiddelordinationer, f.eks. seponering, pausering, op- eller nedjustering af dosis mv. til FMK.

Derudover er det som beskrevet de undersøgende advokaters opfattelse, at det er overvejende sandsynligt, at [REDACTED]

Det er i forbindelse med nærværende undersøgelse forsøgt at afdække, [REDACTED]. Det har dog ikke været muligt at nå til bunds i dette spørgsmål, idet centrale medarbejdere er fratrådt.

Det skal bemærkes, at håndtering af lægemidler skal foregå efter de instrukser, som lægen har givet, og en medhjælper må aldrig foretage ændringer af en ordination, medmindre det sker efter aftale med en læge. Medhjælperen har selv et ansvar for at udføre opgaven efter den instruktion, der er givet. Hvis en medhjælper er i tvivl om en lægemiddelordination, skal medhjælperen ikke administrere lægemidlet til patienten, men i stedet tage kontakt til sin nærmeste leder og eventuelt lægen med henblik på en afklaring.

Medhjælperen skal meddele sin nærmeste leder og lægen de relevante observationer i forbindelse med lægemiddelhåndtering, eksempelvis bivirkninger.

Når den administrative ledelse bliver orienteret om ovenstående problemstillinger skal ledelsen sikre, at problemstillingerne bliver afklaret med lægen.

Det betyder, at Rehabiliteringsenhedens medarbejdere den 24. december og den 27. december [REDACTED]

[REDACTED]

For konkrete anbefalinger til fremtidig håndtering af de nævnte problemstillinger, se under pkt. 7 ad pkt. 6.3.

6.3.3 De fysiske rammer på tagterrassen

Terrassen, hvor Borgeren afgik ved døden, er en lukket terrasse på ca. 15 x 50 m² for patienterne på plejecentret, som bor på samme etage. På terrassen er der flere større bede, omkranset af en ca. 10 cm høj stålkant. På terrassens sydlige ende er en indgang til plejecentrets rehabiliteringsenhed. Døren betjenes med en dørkontakt på væggen ved siden af. Den aktiveres ved et tryk på væggen, hvorefter man skal bevæge sig 2-3 meter for at nå igennem døren.

Terrassen ligger på et nordvendt hjørne på bygningen i 4. sals højde. Terrassen er udsat for vind og vejr. Terrassens belægning er endvidere i regnfuldt vejr meget glat. Der bliver ikke ryddet sne om vinteren.

Terrassen henlægger i mørke efter solnedgang, på nær det indirekte lys, der skinner ud via glasdøren og glaspartiet ind mod gangen.

Der er intet personale, der har direkte udsyn over terrassen. For at komme ud til terrassen fra Rehabiliteringsenheden skal der passeres to tunge branddøre; en nær elevatoren ved indgangen til afdelingen samt en dør midtvejs nede af den lange gang mod plejecentret.

Plejecentret er aflåst i nattetimerne og der er kun adgang via kontakt til personalet.

Interviewpersoners bidrag

[REDACTED] har i sit interview svaret på spørgsmål om terrassen. I det følgende citeres der herfra:

"[REDACTED] mente, at B selv kunne komme ud [REDACTED]. Han brugte dørtrykket. Han havde rollatoren med ud på tagterrassen. [REDACTED] åbnede døren, når de skulle ind igen. [REDACTED]."

"[REDACTED] mente, at der var væsentlig risiko for at B kunne falde, hvis han var alene på terrassen. Kombinationen af, [REDACTED], og at der kunne være glat på terrassen var en dårlig cocktail. [REDACTED] tvivlede på, [REDACTED]. Det er dog svært at sige."

Vurdering

Det er de undersøgende advokaters vurdering, at terrassen for svage borgere, navnlig borgere, der kan falde og have svært ved at rejse sig igen, kan være en "fælde".

Det gælder i særdeleshed, når det er mørkt og når der er glat om vinteren eller efter regn eller sne.

Det er problematisk, at personalet inde fra gangen ikke kan se en borger, der måtte være faldet om på terrassen, når det er mørkt.

6.4 Oplysninger givet til Borgerens pårørende

Det er i forbindelse med nærværende undersøgelse vurderet, om familien til Borgeren har modtaget de rette oplysninger om forløbet og Borgerens sag hos Albertslund Kommune.

Borgerens familie har siden hans død den 3. januar 2019 forsøgt at klarlægge de sundheds- og sagsbehandlingsmæssige omstændigheder vedrørende Borgerens død, herunder i sagsbehandlingen hos Albertslund Kommune og forløbet på Rehabiliteringsenheden før og efter Borgerens død.

Det rejser spørgsmålet om, hvorvidt Albertslund Kommunes afgørelser om delvis aktindsigt samt afvisningen af på mødet den 15. marts 2019, under henvisning til tavshedspligt, at give mundtlige oplysninger til familien er i strid med de forvaltningsretlige sundhedsretlige regler om aktindsigt, og om de konkrete vurderinger, som medarbejderne i Albertslund Kommune har foretaget vedrørende selve udleveringen, er korrekte og/eller begrundet tilstrækkeligt.

Albertslund Kommune oplyste ved mødet med familien til Borgeren den 15. marts 2019, at de ikke kunne gå i detaljer vedrørende forløbet på Rehabiliteringsenheden eller Borgerens helbredsmæssige situation som følge af reglerne om tavshedspligt. Der henvises til en båndet optagelse heraf.

Borgerens pårørende har efterfølgende anmodet om aktindsigt i sager vedrørende Borgeren - herunder efter reglerne om egenaces - hos Albertslund Kommune.

Albertslund Kommune har den 19. november 2019 og den 6. december 2019 truffet afgørelser om delvist at imødekomme alle tre anmodninger. Dertil har Albertslund Kommune den 6. december 2019 genvurderet afgørelsen til [REDACTED]. Der gives således delvis aktindsigt ifølge reglerne om egenaces.

Albertslund Kommune har dog ifølge afgørelserne opsummerende undtaget oplysninger fra aktindsigten af følgende grunde:

- 1) at pårørende til en afdød ikke kan anses som parter efter forvaltningsloven, og derfor ikke har adgang til partsindsigt i medfør af forvaltningslovens § 9,
- 2) at de pårørende ikke har et gyldigt samtykke til udlevering af oplysningerne, idet dette bortfaldt, da Borgeren afgik ved døden,
- 3) at visse oplysninger undtages aktindsigt som følge af reglerne i offentlighedslovens § 30, stk. 1, nr. 1 samt reglerne om tavshedspligt i forvaltningslovens § 27 og lov om retssikkerheds § 43,
- 4) at der ikke findes at være grundlag for at give yderligere aktindsigt efter meroffentlighedsprincippet i medfør af offentlighedslovens § 14, som følge af reglerne om tavshedspligt i forvaltningslovens § 27, og
- 5) at betingelserne for videregivelse af oplysninger i databeskyttelsesloven ikke er opfyldt.

Borgerens mor [REDACTED] har klaget til Ankestyrelsen over kommunens afgørelser om aktindsigt. Ankestyrelsen har den 9. januar 2019 truffet afgørelse, hvori styrelsen stadfæster Albertslund Kommunes afgørelse af 19. november 2019 og fornyede afgørelse af 6. december 2019.

Vurdering

Partsaktindsigt efter forvaltningsloven

Det må overvejes, hvorvidt Albertslund Kommune burde have givet de pårørende oplysninger vedrørende Borgerens død ifølge reglerne om partsindsigt med den begrundelse, at Borgerens familie som efterladte eventuelt kan anses som parter.

Det kan dertil overvejes, om den omstændighed, at de pårørende i visse sammenhænge repræsenterede Borgeren da han levede - og at Albertslund Kommune accepterede dette på tidspunktet uden at efterspørge en samtykkeerklæring - kan medføre, at repræsentationsforholdet/fuldmagten videreføres.

Ankestyrelsen har imidlertid i en konkret prøvelse af en aktindsigtsafgørelse slået fast, at en ægtefælle til en afdød ikke var part i medfør af forvaltningsloven.

I den nu historiske principafgørelse 56 - 10 vurderede Ankestyrelsen således:

"Ægtefælle til afdøde søgte om aktindsigt i afdødes sag efter serviceloven i kommunen. Der blev givet afslag på aktindsigt, idet ægtefællen ikke var omfattet af den personkreds, der kunne få aktindsigt efter forvaltningsloven.

Den i sagen foreliggende fuldmagt fra afdøde ansås for bortfaldet ved død. Ægtefællen havde ikke en væsentlig, individuel eller retlig interesse i forvaltningslovens forstand."

I FOB 2003.345 klagede en borger over, at hun havde fået afslag på aktindsigt i dokumenter om beskatning og afgiftsberigtigelse af dødsboet efter sin søster. Vedkommende var den ene af to legale arvinger til boets formue. Skatteforvaltningen vurderede, at dødsboet som selvstændig juridisk person var part i skatte- og afgiftssagen, og at arvingerne, hverken i forening eller hver for sig, havde partsstatus. Folketingets Ombudsmand udtalte, at klager havde en betydelig både individuel og retlig interesse i skattesagens udfald, men at dette ikke var tilstrækkeligt til, at arvingen skulle anses for part efter forvaltningsloven. Interessen var således indirekte og afledt og ikke væsentlig i en sådan grad, at der var grundlag for at statuere partsstatus.

Statsforvaltningen har ved udtalelse af 23. december 2016 ligeledes bestemt, at en datters aktindsigtsanmodning i hendes afdøde fars lejekontrakt samt kvittering for udleveret indbo hos kommunen, ikke skulle behandles efter forvaltningslovens regler om partsindsigt, idet datteren ikke kunne siges at have en sådan væsentlig og individuel interesse i rydning af plejeboligen, at hun kunne anses som part. Statsforvaltningens afgørelse bygger således på samme principper som principafgørelse 56 – 10, som må anses for stadig at være gældende, til trods for at selve principafgørelsen anses for historisk.

Det kan således umiddelbart fastslås, at de pårørende ikke kan anses for parter i forvaltningslovens forstand, hvilket må begrundes i, at Borgeren er død og den partsliggende interesse derfor ikke længere eksisterer. I situationer, hvor pårørende til en afdød anmoder om aktindsigt, skal forholdet således som udgangspunkt bedømmes efter reglerne i offentlighedsloven samt reglerne om tavshedspligt, med mindre en eksplicit samtykkeerklæring fra afdøde foreligger.

Havde Borgeren været i live, måtte de pårørende dog have været berettiget til partsaktindsigt i og med, at de af kommunen var accepteret som repræsentanter for Borgeren i visse sammenhænge.

Det vurderes således, at Albertslund Kommunes afgørelse om ikke at give Borgerens familie partsaktindsigt i medfør af forvaltningsloven er korrekt.

Pårørendes aktindsigt i afdødes oplysninger efter sundhedsloven

Borgerens familie deltog den 15. marts 2019 i et møde med Albertslund Kommune, herunder med deltagelse af lederen fra Rehabiliteringsenheden, hvor familien bl.a. efterspurgte oplysninger vedrørende Borgerens sygdomsforløb og dødsårsag. De tilstedeværende på mødet henviste til, at de ikke kunne gå i detaljer med disse oplysninger grundet tavshedspligten.

Det bør overvejes, om der påhviler det af Albertslund Kommune ansatte autoriserede sundhedspersonale særlige forpligtelser til at give indsigt i sundhedsoplysninger til Borgerens familie.

Det følger således af sundhedslovens § 6, stk. 1:

"Ved sundhedspersoner forstås personer, der er autoriserede i henhold til særlig lovgivning til at varetage sundhedsfaglige opgaver, og personer, der handler på disses ansvar."

Ifølge bekendtgørelse om autorisation af sundhedspersoner (LBK nr. 731 af 8/7 2019) findes autorisationsordninger for en række sundhedspersoner. Dette gælder bl.a. læger og sygeplejersker.

På Rehabiliteringsenheden er [REDACTED] og alle øvrige ledere sygeplejersker, hvorfor de som udgangspunkt er underlagt sundhedslovens forpligtelser.

Ifølge sundhedslovens § 45 har pårørende til en afdød en særlig ret til aktindsigt i visse oplysninger om en afdød.

Det følger af sundhedslovens § 45 at:

"En sundhedsperson kan og skal efter anmodning videregive oplysninger om en afdød patients sygdomsforløb, dødsårsag og døds måde til afdødes nærmeste pårørende, afdødes alment praktiserende læge og den læge, der havde afdøde i behandling, såfremt det ikke må antages at stride mod afdødes ønske og hensynet til afdøde, eller andre private interesser ikke taler afgørende herimod."

Der kan endvidere videregives oplysninger til afdødes nærmeste pårørende efter reglen i § 43, stk. 2, nr. 2."

Det følger således af bestemmelsen, at en sundhedsperson efter anmodning skal give oplysninger om en afdød patients sygdomsforløb, dødsårsag og døds måde til afdødes nærmeste pårørende, medmindre det må antages at stride imod afdødes ønsker/hensynet til afdøde, eller andre private interesser ikke taler afgørende imod.

I FOB 2010.4-2 udtalte Folketingets Ombudsmand:

På baggrund af de klare udtalelser i forarbejderne til sundhedslovens § 45 (tidligere § 28 i lov om patienters retsstilling) er jeg ikke i tvivl om at hensigten med reglen fra lovgivers side har været som udgangspunkt at give afdødes nærmeste pårørende en egentlig ret til indsigt i oplysninger om afdødes sygdomsforløb, dødsårsag og døds måde. På den baggrund er det endvidere min opfattelse at reglen skal forstås og anvendes sådan."

Sundhedsstyrelsen har i afgørelse 19SFP23 af 6. november 2019 udtalt:

Styrelsen kan oplyse, at helbredsoplysninger vedrørende afdøde patienter som udgangspunkt er omfattet af sundhedspersonens tavshedspligt efter sundhedslovens § 40. Denne tavshedspligt gælder også overfor patientens nærmeste pårørende. Et sygehus kan derfor som udgangspunkt ikke efter patientens død give aktindsigt i journalen til de pårørende uden derved at overtræde tavshedspligten."

(...)

Det er hertil styrelsens opfattelse, at dødsårsagen skal forstås som den årsag, der ledte til døden. Oplysninger om dødsårsagen skal sammenfatte det sammenhængende forløb, som førte frem til dødsfaldet. En dødsårsag kan eksempelvis være forkalkning af hjertets årer. Videre er det styrelsens opfattelse, at døds måden skal angive den måde, døden indtrådte på. Det kan være naturligt, som følge af sygdom, alderdomssvækkelse, bivirkninger og andre komplikationer til undersøgelse og behandling.

Det er styrelsens opfattelse, at den afdødes nærmeste pårørende har en egentlig ret til indsigt i oplysninger om afdødes sygdomsforløb, dødsårsag og døds måde, såfremt betingelserne i § 45 er opfyldt. Det er videre styrelsens opfattelse, at denne ret modsvares af en pligt for vedkommende sundhedsperson til at give de omhandlede oplysninger. Der er dog ikke pligt til at give oplysningerne i form af egentlig aktindsigt. Oplysningerne kan således også gives mundtligt eller i form af et skriftlig resume af journalen m.v.”

Der følger således ikke af sundhedsloven en ret for pårørende til indsigt i *hele* sygdomsforløbet, herunder hele patientjournalen. Der følger dog en ret til oplysninger der skal kunne give et fyldestgørende billede af afdødes sygdomsforløb, dødsårsag og døds måde, og som dermed kan anses for at sammenfatte det sammenhængende forløb der leder til døden.

Dertil er der ikke tale om en egentlig aktindsigtsadgang, idet oplysningerne også kan gives mundtligt eller i resuméform. Albertslund Kommune kan således opfylde forpligtelsen på andre måder end ved egentlig udlevering af skriftlige oplysninger.

Det beror på en konkret vurdering, hvem der udgør nærmeste pårørende. Det må dog forventes, at såvel mor, bror og søster er indeholdt i betegnelsen – særligt i det tilfælde, hvor afdøde ikke har nogen ægtefælle eller børn.

Der findes ikke på baggrund af oplysningerne i sagen at være grundlag for at antage, at det ville stride imod Borgerens ønske – såfremt han levede – at give hans familie oplysninger om hverken sygdomsforløb, dødsårsag eller døds måde. Som angivet ovenfor fungerede Borgerens familiemedlemmer som bisiddere da Borgerens levede og havde derved indsigt i bl.a. sundhedsoplysninger om ham.

Albertslund Kommune burde således på mødet den 15. marts 2019 have iagttaget de særlige regler om udlevering af oplysninger til afdødes pårørende i medfør af sundhedslovens § 45.

De pårørende kan herefter efter en konkret vurdering have ret til oplysninger, som ikke omhandler afdødes sygdomsforløb, dødsårsag eller døds måde, hvis de pårørendes interesse i at få oplysningerne vejer tungere end hensynet til afdødes interesse i fortrolighed.

Om videregivelse af oplysninger følger der derudover af sundhedslovens § 43, at videregivelse af oplysninger til en privatperson uden patientens samtykke endvidere kan ske, hvor videregivelsen er nødvendig for berettiget varetagelse af en åbenbar almen interesse eller af væsentlige hensyn til patienten:

"§ 43

Med patientens samtykke kan sundhedspersoner til andre formål end behandling videregive oplysninger om patientens helbredsforhold og andre fortrolige oplysninger til sundhedspersoner, myndigheder, organisationer, private personer m.fl.

Stk. 2. Videregivelse af de i stk. 1 nævnte oplysninger kan uden patientens samtykke ske, når

1) det følger af lov eller bestemmelser fastsat i henhold til lov, at oplysningen skal videregives og oplysningen må antages at have væsentlig betydning for den modtagende myndigheds sagsbehandling,

2) videregivelsen er nødvendig for berettiget varetagelse af en åbenbar almen interesse eller af væsentlige hensyn til patienten, sundhedspersonen eller andre,

3) videregivelsen er nødvendig for, at en myndighed kan gennemføre tilsyns- og kontrolopgaver,

4) videregivelsen sker til et myndighedsgodkendt akkrediteringsorgan og er nødvendig med henblik på dokumentation af arbejdsgange til brug for akkreditering eller

5) videregivelsen sker til brug for opfølgning på en utilsigtet hændelse i regionen, kommunen eller et privat sygehus.

Stk. 3. Den sundhedsperson, der er i besiddelse af en fortrolig oplysning, afgør, hvorvidt videregivelse efter stk. 2 er berettiget.

Stk. 4. Såfremt der manuelt videregives oplysninger efter stk. 2, nr. 2, skal den, oplysningen angår, snarest muligt herefter orienteres om videregivelsen og formålet hermed, medmindre orientering kan udelades efter anden lovgivning eller af hensyn til offentlige eller private interesser svarende til dem, der beskyttes i denne lovgivning."

Det kan overvejes, om familiens og offentlighedens interesse i at få indsigt i omstændighederne omkring Borgerens død kan begrunde en videregivelse af oplysninger om Borgerens helbredsforhold og andre fortrolige oplysninger til familien.

De hensyn, som kan begrunde, at videregivelse sker uden samtykke skal dog være tungtvejende, dvs. de skal klart overstige hensynet til afdødes formodede ønske om fortrolighed.

Der er ikke umiddelbart tungtvejende grunde, som taler imod, at Borgerens familie får videregivet yderligere oplysninger om Borgeren. Der er derimod et vægtigt hensyn at tage til de pårørendes vished om forløbet og den sundhedsfaglige sagsbehandling op til, og efter Borgerens død.

Det er derfor vores vurdering, at Albertslund Kommune i forbindelse med afgørelserne om aktindsigt er forpligtet til at give Borgerens nærmeste pårørende et sammenfattende billede af sygdomsforløb, dødsårsag og døds måde efter sundhedslovens § 45.

Afslag på aktindsigt efter offentlighedsloven

Det må overvejes, hvorvidt det er i strid med reglerne i offentlighedsloven, at Albertslund Kommune undtager oplysninger om Borgerens private forhold fra aktindsigt.

Det følger af offentlighedsloven, at enhver som udgangspunkt har ret til aktindsigt i dokumenter, der er indgået eller oprettet af en forvaltningsmyndighed som led i administrativ sagsbehandling i forbindelse med dens virksomhed, jf. offentlighedslovens § 7.

Det følger af offentlighedslovens § 8, at den, hvis personlige forhold er omtalt i et dokument, har ret til at blive gjort bekendt med oplysningerne, medmindre hensynet til den pågældende selv eller andre med afgørende vægt taler imod.

Oplysninger kan eksempelvis undtages fra retten til aktindsigt, hvis det er nødvendigt for at beskytte væsentlige hensyn til en række nærmere angivne offentlige eller private interesser i medfør af offentlighedsloven § 30, stk. 1, 1. pkt. Det gælder f.eks. oplysninger om enkeltpersoners private, herunder økonomiske, forhold. I overensstemmelse hermed følger det af forvaltningsloven § 27, stk. 1, 1. pkt., at den offentlige forvaltning har tavshedspligt for så vidt angår oplysninger om enkeltpersoners private, herunder økonomiske forhold.

Det følger af lov om retssikkerhed og administration på det sociale områdes § 43, stk. 1, at personer ved opgavevaretagelse på det sociale område, herunder private bosteder, er omfattet af forvaltningslovens § 27.

Det følger af Statsforvaltningens udtalelse af 23. december 2016, at en kvittering for indbo, der er udleveret fra en afdød persons plejebolig, er et dokument af en sådan karakter, at det må anses at vedrøre afdødes private forhold og derfor i sin helhed kan undtages fra aktindsigt i medfør af offentlighedslovens § 30, stk. 1, nr. 1. Statsforvaltningen har herved lagt vægt på, at kvitteringen indeholder oplysninger om en enkeltpersons helbredsforhold, idet det fremgår af dokumentet, at afdøde har haft bopæl i en plejebolig. Desuden indeholder dokumentet oplysninger om, hvilke personlige ejendele afdøde havde i plejeboligen. Disse oplysninger må efter Statsforvaltningens opfattelse antages at være af en sådan karakter, at de i medfør af offentlighedslovens § 30, stk. 1, nr. 1, kan undtages fra retten til aktindsigt.

Statsforvaltningen angiver således, at det er tilstrækkeligt til, at en oplysning skal undtages aktindsigt, at den har karakter af en "privat oplysning".

Det følger af forarbejderne til offentlighedslovens § 30, stk. 1, nr. 1 i lovforslag L 144 af 7. februar 2013 - som ligeledes er gengivet i Statsforvaltningens udtalelse - at:

"Ved vurderingen af, hvilke oplysninger der kan anses for at vedrøre 'private forhold', må der — som efter den gældende lov — tages udgangspunkt i, om oplysningerne er af en sådan karakter, at de efter den almindelige opfattelse i samfundet bør kunne forlanges unddraget offentlighedens kendskab (red.). Det er således ikke enhver konkret oplysning om enkeltpersoners forhold, der kan tilbageholdes med hjemmel i bestemmelsen.

(...)

Ved vurderingen af, om en oplysning kan undtages fra aktindsigt efter nr. 1, er det dermed afgørende, om oplysningen ud fra en generel betragtning efter sin karakter vedrører oplysninger om enkeltpersoners private, herunder økonomiske, forhold. Det er derimod ikke en betingelse for at undtage oplysninger, at hemmeligholdelse i det konkrete tilfælde er af betydning for den person, oplysningerne angår (red.).

Omfattet af nr. 1 er særligt følsomme oplysninger, såsom oplysninger om race og religion, oplysninger om strafbare forhold, helbredsforhold og lignende. Endvidere er mindre følsomme oplysninger omfattet, f.eks. oplysninger om CPR-numre, beskyttede adresser i folkeregistret, beskyttede telefonnumre og oplysninger om eksamenskarakterer. Bestemmelsen omfatter også oplysninger, der afspejler, at en person har været indstillet til Kongehuset til en orden, som den pågældende imidlertid ikke fik.

Uden for bestemmelsen falder oplysninger af rent objektiv karakter, såsom oplysninger om udstedelse af pas og jagttegn, oplysninger om civilstand og oplysninger om indgåelse af ægteskab."

Af offentlighedsloven med kommentarer af Mohammad Ahsan, 1. udgave, 2014, følger endvidere, at:

"Ved vurderingen af, hvilke oplysninger der kan anses for at vedrøre enkeltpersoners 'private forhold', må der tages udgangspunkt i, om oplysningerne er af en sådan karakter, at de efter den almindelige opfattelse i samfundet bør kunne forlanges unddraget offentlighedens kendskab (red.).

Der er således tale om en retlig standard, der med tiden kan forrykke, hvilke oplysninger der kan undtages efter § 30, nr. 1. Det må i øvrigt antages, at bestemmelsen — i lighed med den tilsvarende bestemmelse i

*1985-lovens § 12, stk. 1, nr. 1 — bør undergives en relativt snæver fortolkning, og at udgangspunktet for afgrænsningen af, hvilke oplysninger der kan anses for omfattet, navnlig må søges i en vurdering af, om oplysningerne for en generel betragtning efter deres karakter kan betegnes som 'følsomme'. Er det tilfældet, kan oplysningerne undtages uanset om hemmeligholdelse i det konkrete tilfælde er af betydning for den person, oplysningerne angår. Der skal **således ikke foretages en konkret interesseafvejning i det enkelte tilfælde for at afgøre, om en oplysning kan undtages efter § 30, nr. 1. Lovgivningsmagten har så at sige foretaget afvejningen og generelt afgrænset de undtagne oplysninger til at angå private forhold** (red.)."*

Det følger således af lovforarbejderne samt litteraturen, at der ved vurderingen af, om oplysningerne bør undtages fra aktindsigt som følge af, at de angår private forhold i medfør af offentlighedslovens § 30, nr. 1, er tilstrækkeligt, at oplysningerne efter en generel betragtning kan anses som private.

Albertslund Kommune er derfor ikke direkte forpligtet til at give Borgerens familie aktindsigt i oplysninger om Borgerens private forhold i medfør af offentlighedslovens § 30, stk. 1, nr. 1, idet det er tilstrækkeligt for at kunne undtage oplysningerne, at oplysningerne efter en konkret vurdering af kommunen kan karakterises som private. Disse oplysninger er tillige underlagt tavshedspligt.

Vurdering af meroffentlighed

Det skal imidlertid overvejes, om Albertslund Kommune ved behandling af aktindsigtsanmodningerne har foretaget en tilstrækkelig og korrekt vurdering af meroffentlighed. Dertil peges på de hensyn, som vi finder, at kommunen bør inddrage ved sin vurdering af muligheden for at give aktindsigt i yderligere akter end offentlighedslovens regler umiddelbart forpligter til.

Af aktindsigtsafgørelse af 19. november 2019 til Borgerens mor [REDACTED] fremgår under afsnittet "begrundelse" følgende om hvorvidt der gives yderligere aktindsigt efter meroffentlighedsprincippet:

"Efter meroffentlighedsprincippet i offentlighedslovens § 14, stk. 1, kan Albertslund Kommune efter eget skøn i den konkrete sag give aktindsigt i sager, dokumenter og oplysninger i videre omfang, end det der er fastsat i loven, medmindre det vil være i strid med anden lovgivning, herunder regler om tavshedspligt. Forvaltningslovens § 27 om tavshedspligt omfatter – ligesom undtagelsen i offentlighedslovens § 30, nr. 1 – oplysninger om enkeltpersoners private forhold.

(...)

Vi vurderer, at Borgerens sager i Albertslund Kommune vedrører private forhold, og at sagerne i deres helhed derfor er undtaget fra aktindsigt, også efter reglerne om meroffentlighed, da de er omfattet af tavshedspligt."

Ankestyrelsen har ved deres behandling af [REDACTED] klage i afgørelse af 9. januar 2020 fastholdt Albertslund Kommunes vurdering vedrørende meroffentlighed.

Der er ikke angivet en egentlig vurdering af meroffentlighed i begrundelserne for aktindsigtsafgørelserne af 6. december 2019 til Borgerens søster og bror.

Det følger af offentlighedslovens § 14, at en offentlig myndighed er forpligtet til at foretage en konkret vurdering af, om der er grundlag for at give yderligere aktindsigt efter meroffentlighedsprincippet:

”§ 14, stk. 1

Det skal i forbindelse med behandlingen af en anmodning om aktindsigt overvejes, om der kan gives aktindsigt i dokumenter og oplysninger i videre omfang, end hvad der følger af §§ 23-35 (red.).

Der kan gives aktindsigt i videre omfang, medmindre det vil være i strid med anden lovgivning, herunder regler om tavshedspligt og regler i Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger, databeskyttelsesloven og lov om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger.”

Efter meroffentlighedsprincippet i offentlighedslovens § 14, stk. 1 og offentlighedslovens § 35, kan Albertslund Kommune efter eget skøn i den konkrete sag, give aktindsigt i sager, dokumenter og oplysninger i videre omfang, end det der er fastsat i loven, medmindre det vil være i strid med anden lovgivning, herunder reglerne om tavshedspligt.

Der er således lagt op til, at der skal foretages en materiel vurdering.

Det følger af FOB 1991-05-31, at en anmodning om aktindsigt fra forældre eller pårørendes side altid bør medføre, at der foretages en konkret vurdering af, hvorvidt undtagelsesbestemmelserne fra aktindsigt skal anvendes for at beskytte et barn, når det har betroet sig til offentlige ansatte eller andre om problemer i hjemmet.

Albertslund Kommune er således forpligtet til at foretage en konkret vurdering af om hensynet til Borgerens private forhold vægter højere end hensynet til, at Borgerens pårørende får indsigt i oplysningerne.

Det fremgår af begrundelserne for Albertslunds Kommunes vurderinger, at der ikke gives aktindsigt af hensyn til reglerne om tavshedspligt. Det fremgår dog ikke af afgørelserne, hvorfor hensynet til Borgerens krav på fortrolighed i den konkrete situation findes at vægte højere end familiens ønsker.

Som angivet ovenfor følger det af sundhedslovens § 45, at sundhedspersoner skal videregive visse oplysninger vedrørende afdødes død til afdødes nærmeste pårørende, såfremt det ikke må antages at stride mod afdødes ønske og hensynet til afdøde, eller

andre private interesser ikke taler afgørende herimod (se nedenfor). Det er vores vurdering, at Albertslund Kommune bør inddrage det hensyn, at kommunale sundhedspersoner er pålagt en særlig pligt, som undtager oplysninger fra tavshedspligten, i deres vurdering af, om der bør gives aktindsigt i flere oplysninger efter meroffentlighedsprincippet.

Dertil bemærkes, at der ifølge sagens faktum og interviewpersonernes forklaringer, ikke er fremkommet oplysninger, som taler mod at give Borgerens familie yderligere aktindsigt efter meroffentlighedsprincippet.

Det er således vores vurdering, at Albertslund Kommune ikke er forpligtet til at give Borgerens familie yderligere aktindsigt i medfør af offentlighedslovens § 14. Det er dog vores vurdering, at den omstændighed, at pårørende til afdøde i medfør af sundhedslovens § 45 har en særlig ret til indsigt i visse oplysninger, burde indgå som et hensyn i vurderingen.

Begrænsninger ift. persondatalovgivningen

Det skal slutteligt overvejes, om Albertslunds Kommune er begrænset i deres adgang til at give aktindsigt og udlevere oplysninger som følge af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.

Albertslund Kommune har i aktindsigtsafgørelse af 19. november 2019 til [REDACTED] angivet, at Albertslund Kommune er begrænset i at udlevere oplysninger som følge af databeskyttelseslovens §§ 6, 7 og 2, stk. 5:

"Det følger af databeskyttelseslovens §§ 6 og 7, at personoplysninger må udleveres med samtykke fra den person oplysningerne vedrører, jf. databeskyttelsesforordningens artikler 6 og 9. Når den registrerede ikke kan give samtykke, kan oplysninger udleveres uden, hvis dette er nødvendigt for at beskytte den registreredes eller andre fysiske personers vitale interesser. Reglerne i databeskyttelsesloven og forordningen gælder i 10 år efter den registreredes død, jf. lovens § 2, stk. 5.

Vi vurderer, at betingelserne i databeskyttelsesloven for udlevering af personoplysninger ikke er opfyldt.

Vi lægger i den forbindelse vægt på, at et samtykke til udlevering af personoplysninger som udgangspunkt bortfalder ved personens død, at der ikke foreligger oplysninger som kan godtgøre, at der foreligger et gyldigt samtykke nu og at et sådant samtykke ikke længere kan indhentes.

Vi lægger også vægt på, at der ikke er oplysninger som kan godtgøre, at udlevering af personoplysningerne er nødvendige for at beskytte dine eller andre personers vitale interesser."

Ankestyrelsen har ikke ved afgørelse af 9. januar 2020 henvist til databeskyttelsesloven eller databeskyttelsesforordningen i begrundelsen for at stadfæste Albertslund Kommunes afgørelse.

Det fremgår af databeskyttelsesforordningen (Rådsforordning 2016/679), at oplysninger om afdøde som udgangspunkt ikke er omfattet af forordningen, jf. forordningen præambelbetragtning nr. 27.

Af databeskyttelseslovens § 2, stk. 5 følger imidlertid, at både loven og databeskyttelsesforordningen finder anvendelse på oplysninger om afdøde personer i 10 år efter deres død.

Det fremgår imidlertid videre af forarbejderne til databeskyttelsesloven, at bestemmelser heri ikke sigter at påvirke og berøre eksisterende særregulering – herunder nævnes eksplicit sundhedslovens § 45. Oplysninger om afdøde personer må herudover antages at være beskyttet af forvaltningsloven § 27 og straffelovens § 152 om tavshedspligt.

På baggrund af ovenstående vurderes det således, at hverken databeskyttelsesforordningen eller databeskyttelsesloven begrænser Albertslund Kommunes adgang til at give Borgerens familie indsigt i bestemte oplysninger efter sundhedslovens § 45.

6.5 Oplysninger givet til politikerne

I det følgende gengives centrale uddrag af [REDACTED] redegørelse til Social- og sundhedsudvalget af 21. marts 2019. Det i redegørelsen anførte sammenholdes herefter med det faktiske forløb for Borgeren på Rehabiliteringsenheden. [REDACTED] har til brug for udarbejdelsen af redegørelsen indhentet og afstemt oplysninger med [REDACTED] og [REDACTED].

Det skal bemærkes, at redegørelsen efter det oplyste er blevet mundtligt refereret for udvalget af den daværende direktør for området, Kristina Koch Sloth. Det er for de undersøgende advokater ikke klart, hvorvidt der i det mundtlige referat er udeladt oplysninger eller fejlrefereret fra den udarbejdede redegørelse.

Der gives i nærværende afsnit således alene en vurdering af, hvorvidt vi finder, at de enkelte dele af den skriftlige redegørelse var korrekte og fyldestgørende på tidspunktet for redegørelsens udarbejdelse. Vurderingerne er indsat under de enkelte afsnit af redegørelsen, der behandles.

Vurdering

Af [REDACTED] redegørelse til Social- og sundhedsudvalget af 21. marts 2019 fremgår faktiske oplysninger om Borgerens forløb på Rehabiliteringsenheden.

Relevante uddrag er gengivet i nedenstående:

"Ifølge planen skulle Borgeren (red.) flytte ind på Rehabiliteringsafdelingen fredag den 21. december kl. 12. Der var en ledig stue, og der var booket ekstra personale til at tage imod.

Rehabiliteringsafdelingen blev kort før kl. 12 [redacted]
[redacted]
[redacted], og at de ville beholde ham til den følgende dag. Afdelingen afmeldte derfor det ekstra personale.

Da Borgerens (red.) bror kort efter mødte op og fortalte, at Borgeren (red.) var på vej, var personalet derfor forvirrede. Det er naturligvis beklageligt, at situationen ændrede sig med kort varsel, uden afdelingen var informeret. Situationen blev håndteret, og en stue var klar inden Borgeren (red.) ankom til afdelingen.

De første par dage var der bevilget en vikar til at være omkring Borgeren (red.). Formålet var at sikre, at Borgeren (red.) var tryk i de nye rammer med nye ansigter og nye døgnrytmer. Set i bakspejlet havde det været fornuftigt at inddrage familien i denne beslutning, så de vidste hvem vikaren var og hvad formålet var med hans tilstedeværelse på afdelingen. En dialog med familien ville også have sikret, at afdelingen vidste, hvornår Borgeren (red.) skulle være sammen med sin familie. Dette har vi beklaget over for familien."

Det er de undersøgende advokaters konklusion, at redegørelsen er korrekt og dækkende hertil.

Endvidere fremgår følgende:

"Derudover havde Socialenheden for Voksne sørget for, at Borgerens (red.) tidligere bostøtte kom på besøg et par timer flere dage hen over jul og nytår. Det var et besøg, som Borgeren (red.) satte stor pris på. Borgeren (red.) og bostøtten gik ture i bymidten, og de aftalte, at de efter nytår ville tage ud og se på nye briller til Borgeren (red.). Det er vores oplevelse, at Borgeren (red.) var glad for at være på Rehabiliteringsafdelingen. Han kunne også selv gå ud på terrassen [redacted] og bruge fællesarealerne."

Det er de undersøgende advokaters vurdering, at denne del af redegørelse for så vidt er dækkende for Borgerens trivsel de første dage. Vi har dog ikke kunnet få bekræftet, at [redacted] rent faktisk var på besøg, men det er i interview bekræftet af vikaren [redacted], at han var nede og købe slik med Borgeren.

Det bemærkes dog videre, at [redacted] var af den opfattelse, at selvom Borgeren selv kunne [redacted], [redacted]
[redacted].

Dernæst fremgår det af redegørelsen:

"Efter jul vurderede vi, at Borgeren (red.) ikke havde brug for en vikar. Han var faldet til ro på afdelingen og indgik uden problemer i afdelingens

rytme. Vi oplevede en Borgeren (red.), der var opsøgende og imødekommende i kontakten til personalet og på denne baggrund var der ikke indikation for en vikar til Borgeren (red.). Det bemærkes, at kommunen ikke havde modtaget noget fra hospitalet, der indikerede, at vi skulle være særligt opmærksomme."

Den indledende del af ovenstående uddrag af redegørelsen vurderes også at være dækkende for det faktiske forløb.

Det bemærkes dog, at det uanset at der ikke måtte være modtaget noget fra hospitalet, så var Huset kommet meget klare advarsler, hvorfor Albertslund Kommune burde have været særligt opmærksomme. Da dette var meddelt via bl.a. mails til [REDACTED] og Socialenheden for voksne, burde den viden der således var til stede på tidspunktet være beskrevet for at give et helt retvisende billede.

Endvidere fremgår af redegørelsen, at:

"I forhold til personlig pleje har Borgeren (red.) løbende fået tilbud om dette. [REDACTED]. Det kan være derfor familien oplevede Borgeren (red.) som [REDACTED]. Rehabiliteringsafdelingen har ikke mulighed for at ledsage til [REDACTED]. Bostøtten kunne hjælpe med dette, hvis det var nødvendigt."

Familien oplyser, at de selv måtte vaske Borgerens (red.) tøj. Rehabiliteringsafdelingen har mulighed for at tilbyde vaskeordning. Ordningen indebærer, at vasketøj afhentes tirsdag og kommer retur onsdag ugen efter. Det betyder også, at der skal være tøj til 14 dage, for at man har tøj nok. Det er en problematik, vi ikke har haft for øje, da vi lod Borgeren (red.) indskrive på Rehabiliteringsafdelingen. Vi har stor forståelse for, at dette kan have medvirket til, at familien synes det var svært at have Borgeren (red.) på Rehabiliteringsafdelingen."

Denne del af redegørelsen er vurderet som dækkende for det faktiske hændelsesforløb.

Det fremgår endvidere af redegørelsen, at:

"Borgerens (red.) ophold på Rehabiliteringsafdelingen sluttede tragisk."

Der er en nattevagt tilknyttet Rehabiliteringsafdelingen, som har 2 tilsynsrunder — én ved midnat og én igen ved 5-6 tiden. Enkelte borgere får hyppigere tilsyn, men i Borgerens (red.) tilfælde var der ikke indikation for dette. Borgeren (red.) sov om natten."

Denne del af redegørelsen vurderes som værende dækkende i forhold til den viden, der var på tidspunktet for Borgerens død.

Det bemærkes dog, at der efter vores vurdering var klare indikationer for, at Borgeren havde behov for et hyppigere tilsyn. Der kan efter vores vurdering her tales om et regulært svigt. At dette er tilfældet underbygges endvidere af, at SOSU-assistent ■■■■■ ændrer forklaring om dels Borgerens tilstand da hun mødte ind ved midnatstid, og også i forhold til hyppigheden og indholdet af hendes tilsyn.

Det fremgår endvidere af redegørelsen, at:

"Rehabiliteringsafdelingen er røgfri, så borgere har kun mulighed for at ryge enten på terrassen eller ved hovedindgangen. Den nemmeste løsning er at ryge på terrassen, da denne er åben hele døgnet. Når man skal ud og ind, skal der trykkes på en kontakt, så dørkort er ikke nødvendigt. Borgeren (red.) gik selv ud på terrassen, ■■■■■. Det var en ordning Borgeren (red.) var meget glad for. At Borgeren (red.) fik ud på terrassen den nat uden nattevagten hørte det er beklageligt, og vi har fuld forståelse for familiens frustration. Dette har vi også udtrykt over for familien til vores møde.

Rehabiliteringsafdelingen er kede af, at familien har følt sig grint af og hånet. Det har bestemt ikke været meningen, og det er et fokuspunkt afdelingen har fremover. Kommunikationen mellem afdelingen og pårørende skal gerne være professionel og imødekommende. Familien forsøgte at kontakte afdelingslederen. Telefonnummeret der blev oplyst, er imidlertid et fastnet nummer uden en telefonsvarer. Lederen fik derfor aldrig beskederne og har af den grund ikke ringet tilbage."

Ovenstående indhold i redegørelsen har karakter af både en faktuel gennemgang af hændelsesforløbet og en subjektiv gengivelse af følelsesmæssig karakter. For så vidt angår den rent faktuelle gennemgang, er det vores vurdering, at denne i hovedtræk er retvisende. Vi bemærker dog, at beskrivelsen af Borgerens tilstand og egenskaber ikke er helt overensstemmende med de observationer af ham der er indskrevet i CURA, hvor han beskrives med alvorlige somatiske udfordringer. I det lys, burde der endvidere have været beskrevet at det var observeret, ■■■■■.

Det er på baggrund af ovenstående vores samlede vurdering, at SUS ikke på mødet den 21. marts 2019 blev fuldt ud korrekt orienteret.

Der burde i tillæg til det i redegørelsen anført have været givet en beskrivelse af Borgerens sygdomshistorik ■■■■■, samt navnlig botilbuddet Husets gentagne advarsler herom. Derudover burde udfordringer med medicin håndteringen som beskrevet i CURA samt det sparsomme tilsyn om natten have være adresseret.

7. Sammenfattende vurdering og anbefalinger

7.1 Ad pkt. 6.1 - Sagsbehandling, herunder Kommunens arbejdsgange og afgørelser

Generelle forhold

Det ses af SENSUM-systemet, at der frem til juni 2018 blev truffet egentlige afgørelser i Borgerens sag ved brug af SENSUM og e-post. Efter juni 2018 findes der ganske enkelt ikke afgørelser i sagen. Det betyder, at i perioden fra juni 2018 og frem har Borgeren formelt været frataget almindelige partsrettigheder efter de forvaltningsretlige og socialretlige regler, herunder manglende overholdelse af officialmaksimen, mangelfuld journalisering, manglende partshøring, manglende begrundelse, manglende klagevejledning og manglende afgørelser i sagen. Hertil kommer socialretlige mangler i form af manglende "VUM", manglende handleplan, samt mangelfuld iagttagelse af hurtighedsprincippet, jf. den sociale retssikkerhedslov § 3, stk. 1 og § 3a, stk. 1, helhedsprincippet og dialogprincippet, jf. den sociale retssikkerhedslovs § 4, og den udvidede notatpligt i sociale sager, jf. ulovbestemt grundsætning sml. offentlighedsloven § 13.

Det er vores vurdering, at det er Socialenheden for voksne, der har ansvaret for denne mangelfulde sagsbehandling.

Der er endvidere vores vurdering, at myndighedsenheden under Sundhed, pleje og omsorg alene har gjort, hvad der var muligt for at bistå med at stille fysiske rammer til rådighed under en krisesituation i december 2018 og derfor ikke kan drages til ansvar for den mangelfulde sagsbehandling. Afgørelsen vedrørende fjernelse af aftenvagten bør dog retteligt tilskrives [REDACTED]. Dertil kommer, at Myndighedsenheden under Sundhed, pleje og omsorg i en periode i december 2018 vurderede, hvorvidt Borgeren [REDACTED], hvor visitatorer deltog i møder. Dette forløb skabte uklarhed over, hvem der reelt havde ansvaret for at finde ny løsning for Borgeren. Der ses heller ikke en klar en afgørelse om dette spørgsmål.

Den mangelfulde sagsbehandling har en sådan karakter og et sådant omfang, at der bør forankres et ansvar på chef-niveau, dvs. hos den daværende chef for Social- og familie Peter Rymann og derved overordnet set også hos den daværende direktør Kristina Koch Sloth.

Forslag til forbedringer:

- Klarere kompetencefordeling i tunge, tværgående sager – afklaring af hvilken leder, der har ansvaret.
- Uddannelse af sagsbehandlere om partsrettigheder i sociale sager.
- Bedre journaliseringskultur.
- Forvaltningsrevision af brugen af SENSUM og CURA (SENSUM-systemet anvendes ikke korrekt og skal kobles til afgørelser).

- Større lydhørhed og hurtighed i sagsbehandlingen ved modtagelse af nye oplysninger fra pårørende og private opholdssteder (der skal reageres før der kommer henvendelse fra advokat og trusler om udsmidning).

Konkrete forslag:

Uddannelsesforløb for forvaltningen, hvor der gives undervisning i offentligretligt regelgrundlag på baggrund af de indhøstede erfaringer og observationer i nærværende undersøgelse, og hvor ledelsen indgår med uddannelse i forvaltningskulturen og god skik i forvaltningen. Uddannelsesforløbet skal tage afsæt i de konkrete forhold, der er observeret i sagsforløbet.

At der på direktionsniveau gennemføres en proces vedr. klarlæggelse af kompetencer i tunge sager, der går på tværs af afdelinger; her bør den enhed, der har haft ansvaret for en borger som udgangspunkt fastholde dette – også i krisetider. Her bør helhedsprincippet, jf. den sociale retssikkerhedslovs § 5, tænkes ind.

Procedure ved visitation til private botilbud

Det bør gøres klart for private aktører, at de ikke lovligt internt kan flytte borgere rundt mellem tilbud, uden Kommunens samtykke og medvirken, herunder at en flytning alene kan ske, såfremt Kommunen har haft lejlighed til at vurdere hvorvidt en flytning vil indebære fornyet afgørelse, jf. servicelovens § 3, stk. 2, samt om nødvendigt truffet en sådan afgørelse, under iagttagelse af almindelige forvaltningsretlige principper for myndighedsudøvelse.

Under interview i forbindelse med undersøgelsen har [REDACTED] udtalt, at det var set før, at private botilbud selv rykkede borgere. Det kan heraf udledes, at der er tale om en kendt problematik.

Konkrete forslag:

Det må på baggrund heraf anbefales, at der i fremtiden i aftalen med botilbuddet indskrives foranstaltninger til at sikre, at private botilbud følger de rette procedurer ved omvisitering allerede ved indskrivningen af borgere hos det private botilbud.

Det anbefales endvidere, at der under forhandlingerne med det private botilbud om økonomi mv. insisteres på, at der indføres bestemmelser i kontrakten, der giver Kommunen en aftaleretlig mulighed for at sanktionere botilbuddets handlinger i strid med instruksen – eksempelvis ved aftale om konventionalbod ved brud på instruksen.

7.2 Ad pkt. 6.2 - Sagens oplysning, herunder undersøgelsesprincippet

Overflytning til Huset

Det er af de udliveredede sagsakter og undervejs i interviews blevet klarlagt, at den "VUM", der var udarbejdet for Borgeren ikke blev opdateret inden fremsendelsen til og indskrivningen af Borgeren på botilbuddet Huset.

Da, det via den i undersøgelsen gennemgåede korrespondance fra Granhøjen til Albertslund Kommune ved [REDACTED] er tydeligt, at Borgeren under sit ophold på Granhøjen gennemgår en tiltagende negativ udvikling, og denne ikke er beskrevet i den til Huset fremsendte "VUM", er det derfor vores vurdering, at den manglende overholdelse af undersøgelsesprincippet er medvirkende til, at der bliver truffet en materielt forkert afgørelse, da Borgeren bliver placeret i et nyt § 107-tilbud (Huset), i stedet for et tilbud med mere intensivt tilsyn og bemanding.

At der er tale om en materielt forkert afgørelse understøttes af den række af meldinger, der første gang allerede kort efter Borgerens indflytning på Huset bliver fremsendt til Albertslund Kommune. Det fremgår heraf med tydelighed, at der er tale om en borger med tiltagende og alvorlige udfordringer, der medfører, at han er uegnet til placering på et midlertidigt botilbud med kun delvis personaledækning, hvilket Huset er. Det må antages, at en retvisende "VUM" for Borgeren på tidspunktet ville have medført, at Husets vurdering af, hvorvidt Borgeren passede ind i deres målgruppe, havde været anderledes.

Tilsidesættelsen af undersøgelsesprincippet i forbindelse med placeringen på Huset har derfor ikke blot karakter af en processuel mangel i forvaltningsretlig forstand, men er efter vores vurdering direkte medvirkende til, at der træffes en materielt forkert afgørelse ved beslutningen om at rykke Borgeren fra Granhøjen til et nyt § 107-tilbud.

Det faktum, at Granhøjen og Huset også har været i telefonisk kontakt omkring Borgeren og her antageligvis drøftet hans tilstand og udfordringer, opvejer efter vores vurdering ikke det problematiske i, at Albertslund Kommune ikke i de fremsendte oplysninger til Huset har beskrevet Borgerens forhold og udfordringer tilstrækkeligt, ligesom de henvendelser, der er modtaget fra Granhøjen vedrørende udviklingen i Borgerens tilstand og habitus ikke ses journaliseret i Albertslund Kommunes sagssystem, hvilket udgør en overtrædelse af journaliseringspligten.

Det har i den forbindelse med ovenstående betydning, at der er tale om, at Huset modtager oplysninger fra en konkurrent, og at konkurrenten derfor må antages gerne at ville beholde borgeren. Det vil derfor forekomme naturligt, at Huset ikke ubetinget lægger de oplysninger, der modtages direkte fra Granhøjen til grund på samme vis, som hvis oplysningerne var kommet fra Albertslund Kommune. Det er i forbindelse med interviewet med personalet fra Huset også blevet klarlagt, at [REDACTED] havde fortalt Huset, at det var hendes indtryk, at Granhøjen helst ikke "ville af med" Borgeren.

Overflytning til Rehabiliteringsenheden

Af det udleverede materiale i sagen er det tydeligt, at Albertslund Kommune gentagne gange over en periode på ca. 1½ måned orienteres om udviklingen i Borgerens tilstand, og at Huset ikke kan rumme ham som borger. Det pointeres flere gange i orienteringer fra Huset, at Borgerens forfatning er så dårlig, at han bør placeres et sted med døgnbemanding.

At Kommunen ikke reagerer på disse meldinger, herunder ved at få undersøgt Borgerens tilstand nærmere med henblik på afklaring af, hvorvidt Borgeren burde placeres et sted med døgnbemanding, er i strid med undersøgelsesprincippet, ligesom det er et brud på det socialretlige hurtighedsprincip i retssikkerhedslovens § 3, hvoraf følger, at:

"Kommunalbestyrelsen skal behandle spørgsmål om hjælp så hurtigt som muligt med henblik på at afgøre, om der er ret til hjælp og i så fald hvilken."

Det kan endvidere konstateres, at der er en klar uoverensstemmelse mellem det af personalet på Huset forklarede og det af Borgerens sagsbehandler [REDACTED] forklarede omkring selve den fysiske overflytning.

Personalet fra Huset har således forklaret, at der blev gennemført et egentligt overleveringsmøde mellem personalet og [REDACTED] omkring Borgeren fredag den 21. december kl. ca. 11-12 hos Huset. Deltagerne var [REDACTED], [REDACTED] og [REDACTED]. Parterne har samstemmende forklaret, at [REDACTED] hentede nogle af Borgerens ting, inkl. medicin og medicinskema. Personalet fra Huset har i tillæg hertil forklaret, at der til [REDACTED] blev videregivet information om, at Borgerens tilstand var så dårlig, at han skulle overvåges og tilses jævnlige, og at dette var drøftet med Borgerens praktiserende læge.

[REDACTED] har forklaret, at han ikke erindrer at have fået overleveret sådanne oplysninger fra personalet på Huset. [REDACTED] erindrer alene, at han fik overleveret Borgerens medicinkasse med instruks om medicinens brug. Derudover fik han kun at vide fra Huset, at man gerne ville mødes og evaluere forløbet efter nytår. Forelagt udtalelserne fra Huset, bemærkede [REDACTED], at han ville kunne huske, hvis det var blevet sagt, at Borgeren skulle overvåges hvert 15. minut, da det var en oplysning af væsentlig betydning for Borgerens helbred.

Da der således er tale om uenighed mellem parterne omkring hændelsesforløbet, skal der foretages en afvejning. I denne afvejning har det betydning, at personalet fra Husets udlægning bakkes op af et internt notat fra Husets dagbogssystem fra samme dag kl. 11.40, hvoraf fremgår:

"I dag afholdt kort overleveringsmøde med sagsbehandler, [REDACTED]. Da Borgeren [REDACTED]."

[REDACTED] vil køre fra Huset og til Albertshøj med medicin samt vigtige oplysninger vedr. Borgerens (red.) plejebehov samt observationsniveau.

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

på baggrund af dette vurderes det hensigtsmæssigt med fast vagt, som minimum et udvidet observationsniveau på hver 15 minut indtil Borgerens

(red.) tilstand er stabiliseret. Ydermere gives der informationer vedr. Borgerens (red.) medicinske behandling."

Udlægningen fra Husets personale er endvidere samstemmende mellem dem, der deltog i mødet fra Huset. Der er ikke i sagen udleveret akter, der viser, at [REDACTED] skulle have noteret noget i Albertslund Kommunes systemer omkring overleveringsmødet. Da der er tale om væsentlig udvikling i Borgerens sag, har [REDACTED] således tilsidesat sin notatpligt. Af de af Albertslund Kommune udleverede akter fremgår omkring overflytningen fra mail af samme dag [REDACTED] til orientering, at:

"Vi har afleveret Borgerens (red.) medicin til Rehabiliteringsafdelingen. Vi har rykket botilbuddet for, at de skal kontakte Rehabiliteringsafdelingen. Botilbuddet har oplyst, at de vil komme med Borgerens (red.) tøj og NemId. Hvis I får brug for at kontakte botilbuddet Huset, så er deres nummer 44 98 13 44."

Der omtales i mailen således ikke noget omkring et overleveringsmøde, men alene at Borgerens medicin er overleveret, at man har bedt Huset om selv at kontakte Rehabiliteringsenheden, samt overlevering af telefonnummer.

På baggrund af det nedskrevne notat fra Huset på tidspunktet for hændelsen, samt det faktum at personalets udlægning er samstemmende, er det vores vurdering, at personalets udlægning er den korrekte og at [REDACTED] fik overleveret oplysningerne om Borgerens tilstand på overleveringsmødet.

Det er i modsætning til ovenstående klart, at de omtalte oplysninger om behov for overvågning hvert 15. minut mv. aldrig kom videre til Rehabiliteringsenheden. [REDACTED] har under sit interview forklaret, at der ikke blev overleveret nogle informationer om Borgeren fra Huset i forbindelse med at [REDACTED] afleverede ham på Rehabiliteringsenheden.

Baseret på den forudsætning, at oplysningerne blev givet fra Huset til [REDACTED] på overleveringsmødet, er det et klart brud på sagsoplysningsprincippet, at disse oplysninger ikke blev videregivet til Rehabiliteringsenheden. Der er tale om væsentlige sundhedsoplysninger, der antageligt ville have stor betydning for de beslutninger, der blev truffet omkring tilsyn med Borgeren under hans ophold på Rehabiliteringsenheden.

De udleverede akter viser imidlertid, at der i mailkorrespondancen mellem [REDACTED] og [REDACTED] overleveres oplysninger om Borgeren til [REDACTED]. [REDACTED], der medfører, at [REDACTED] i første omgang ikke ønsker at modtage Borgeren på Rehabiliteringsenheden. Der overleveres via denne korrespondance også oplysninger om Borgerens somatiske udfordringer, men fokus ses primært at ligge på Borgerens [REDACTED], hvilket de indledende notater om Borgerens ageren på Rehabiliteringsenheden fra CURA-systemet understøtter.

Konkrete forslag:

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

7.3 Ad pkt. 6.3 - Arbejdsgange hos Rehabiliteringsenheden

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Det betyder, at Rehabiliteringsenhedens bemanning og tilsyn i forhold til Borgeren har haft betydning for Borgerens dødsfald, idet en mere regelmæssig rundering og bedre tilsyn sandsynligvis kunne have forhindret Borgerens dødsfald.

Det er endvidere vores vurdering, at Socialenheden for voksne var behørigt informeret om Borgerens tilstand, [REDACTED]. Dette er yderligere belyst i afsnit 6.2.

Det er derfor vores vurdering, at den samlede bemanning og det samlede tilsyn i forhold til Borgeren ikke var tilstrækkeligt, navnlig ikke om natten.

Det følger af vores undersøgelse af sagens faktiske omstændigheder, at [REDACTED] afdeling via mails fra botilbuddet Huset gentagende gange havde modtaget relevante oplysninger om Borgeren konstitution, [REDACTED].

Det er endvidere vores vurdering, at [REDACTED] ved sin afgørelse om dels kun at tildele en aftenvagt og ikke en ekstra nattevagt, og dels senere ved sin afgørelse om ophør af aftenvagts burde have inddraget Borgerens tidligere sygehistorik og ikke mindst det forhold, at Rehabiliteringsenheden som beskrevet i eget journalsystem den 24. og 27. december [REDACTED].

Der er efter vores vurdering tale om et fejlskøn.

Det udførte tilsyn

[REDACTED] forklaring om sin adfærd den 3. januar 2019, i det af hende godkendte interview under denne sag, er i direkte modstrid med den forklaring, hun gav politiet ved afhøringen den 3. januar 2019.

Efter vores vurdering har [REDACTED] i sin efterfølgende beskrivelse af episoden ikke beskrevet Borgerens [REDACTED], men gjort ham "raskere" end han var. Derudover har hun beskrevet en tilsynsrunde kl. 02.00, som efter vores vurdering ikke kunne have fundet sted uden, at Borgeren ville være blevet observeret.

Det følger af ansættelsesregler for offentlige ansatte, at de er undergivet sandhedspflicht, som følge af ansættelsesforholdet. Offentlige myndigheder er generelt underlagt sandhedspflicht overfor omverdenen, og offentlige ansatte er i forlængelse heraf underlagt en generel pligt til at tale sandt, når de optræder i egenskab af offentlig myndighed.

[REDACTED]

Forslag til forbedringer:

- Der udarbejdes en skriftlig instruks for nattevagten på Rehabiliteringsenheden, hvor nattevagtens rundring beskrives direkte i instruks. Det vil endvidere være formålstjenligt, at det eksplicit i instruks beskrives krav til ekstra rundring, når der findes særligt sårbare borgere, navnlig faldudsatte borgere på afdelingen.

Konkrete forslag:

[REDACTED]

Der bør udarbejdes en ny skriftlig og klar instruks for aften- og nattevagt, der tager højde for borgere med behov for udvidet eller regelmæssig overvågning.

Der bør udarbejdes nye procedurer for overlevering af sagsoplysninger i forbindelse med borgeres indflytning på Rehabiliteringsenheden.

[REDACTED]

[REDACTED] og generel medicin håndtering

Som det ses ovenfor er der ingen sammenhæng mellem journalføring i CURA og Borgerens praktiserende læges oplysninger. Der er ikke noteret henvendelse til lægen den 27. december 2018 eller den 2. januar 2019. Den beskrevne forsøgte henvendelse af 28. december 2018 fra Albertslund Kommune fremgår endvidere ikke af praktiserende læges journal.

Det er derfor vores vurdering, at der bør gennemføres en forvaltningsrevision af journaliseringen og notatpligtens overholdelse på området.

Det modtagne materiale har som anført givet anledning til at stille [REDACTED]

[REDACTED] supplerende spørgsmål for så vidt angår [REDACTED]

[REDACTED].

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED].

[REDACTED] nævnte, at Albertslund Kommune som konsekvens af advokatundersøgelsens konklusioner kan inddrage Styrelsen for patientsikkerhed og Retslægerådet [REDACTED].

Med afsæt i det modtagne materiale samt opfølgende samtale med [REDACTED]

[REDACTED], er det vores vurdering, at det er overvejende sandsynligt, [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED].

Det er derfor vores vurdering, at Styrelsen for patientsikkerhed bør inddrages og bør foretage en grundig og fyldestgørende undersøgelse af [REDACTED]

[REDACTED] og af Rehabiliteringsenhedens medicinhåndtering. Som nævnt af [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED].

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED].

Konkrete forslag:

Undersøgelsens konklusioner forelægges Styrelsen for patientsikkerhed af de undersøgende advokater med henblik på at få foretaget en grundig og fyldestgørende undersøgelse af [REDACTED] og af Rehabiliteringsenhedens medicinhåndtering.

[REDACTED]
[REDACTED].

Styrelsen for patientsikkerhed skal yderligere belyse, [REDACTED]

Styrelsen for patientsikkerhed bliver endvidere opfordret til at se på lægernes og sygehusenes håndtering af [REDACTED].

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED].

Ændring af de fysiske rammer på Rehabiliteringsenheden

Tagterrassen, hvor Borgeren afgik ved døden, er en lukket terrasse på ca. 15 x 50 m² for patienterne på plejecentret, som bor på samme etage. På terrassen er der flere større bede, omkranset af en ca. 10 cm høj stålkant. På terrassens sydlige ende er en indgang til plejecentrets rehabiliteringsenhed. Døren betjenes med en dørkontakt på væggen ved siden af. Den aktiveres ved et tryk på væggen, hvorefter man skal bevæge sig 2-3 meter for at nå igennem døren.

Terrassen ligger på et nordvendt hjørne på bygningen i 4. sals højde. Terrassen er udsat for vind og vejr. Terrassens belægning er endvidere i regnfuldt vejr meget glat og der bliver ikke ryddet sne om vinteren.

Terrassen henlægger i mørke efter solnedgang, på nær det indirekte lys, der skinner ud via glasdøren og glaspartiet ind mod gangen.

Der er intet personale, der har direkte udsyn over terrassen. For at komme ud til terrassen fra Rehabiliteringsenheden skal der passeres to tunge branddøre; en nær elevatoren ved indgangen til afdelingen samt en dør midtvejs nede af den lange gang mod plejecentret. Plejecentret er aflåst i nattetimerne og der er kun adgang via kontakt til personalet.

Det er vores vurdering, at terrassen for svage borgere, navnlig borgere, der kan falde og have svært ved at rejse sig igen, kan være en "fælde". Det gælder i særdeleshed, når det er mørkt og når der er glat om vinteren eller efter regn eller sne.

Det er endvidere problematisk, at personalet inde fra gangen ikke kan se en borger, der måtte være faldet om på terrassen, når det er mørkt.

Konkret forslag:

De fysiske rammer omkring tagterrassen på Rehabiliteringsenheden bør ændres snarest muligt, enten i form af opsætning af mere lys, læ, og jævnlig overvågning, samt ved etablering af en alternativ løsning til rygning et andet sted.

7.4 Ad pkt. 6.4 - Oplysninger givet til Borgerens pårørende

Borgerens familie har i perioden efter Borgerens død forsøgt at få klarhed over de sundheds- og sagsbehandlingsmæssige omstændigheder vedrørende hans død.

Borgerens familie har i den forbindelse deltaget i et møde med Albertslund Kommune, herunder med deltagelse af lederen af Rehabiliteringsenheden, om forløbet op til Borgerens død.

Dertil kommer, at familien har anmodet om aktindsigt og egenaces i Albertslund Kommunes sager om Borgeren. Familiens anmodninger om oplysninger er blevet delvist imødekommet under henvisning til hensyntagen til Borgerens krav på fortrolighed.

Albertslund Kommune vurderes ikke at være forpligtet til at give familien aktindsigt i medfør af forvaltningslovens § 9 om partsaktindsigt, idet familien ifølge gældende ret ikke kan antages at være omfattet af forvaltningslovens partsbegreb.

Albertslund Kommune er ej heller forpligtet til at give Borgerens familie aktindsigt i oplysninger om Borgerens private forhold i medfør af offentlighedslovens § 30, stk. 1, nr. 1 og forvaltningslovens § 27 om tavshedspligt. Albertslund Kommune findes derfor ikke at have foretaget en forkert vurdering for så vidt angår disse dele af aktindsigts-afgørelserne.

Det er dog vores vurdering, at Albertslund Kommune ved sine afgørelser og fornyet afgørelse om delvis aktindsigt af 6. december 2019 til henholdsvis [REDACTED] og [REDACTED] ikke er direkte forpligtet til at give Borgerens familie aktindsigt i oplysninger om Borgerens private forhold i medfør af offentlighedslovens § 30, stk. 1, nr. 1 eller aktindsigt i yderligere omfang efter reglerne om meroffentlighed i offentlighedslovens § 14.

Flere medarbejdere på Rehabiliteringsenheden, herunder [REDACTED] [REDACTED] er uddannede sygeplejersker og er som følge heraf autoriserede sundhedspersoner, som er underlagt visse forpligtelser i medfør af sundhedsloven. Det betyder, at Albertslund Kommune ved behandling af aktindsigtsanmodningerne burde have overvejet sundhedslovens regler om indsigt i visse oplysninger efter § 45.

Det er således vores vurdering, at Albertslund Kommune ved mødet med familien, burde have iagttaget sundhedslovens § 45 om udlevering af visse sundhedsoplysninger til afdødes pårørende, og at Albertslund Kommune på mødet på baggrund af familiens forespørgsel således var forpligtet til at give Borgerens familie et sammenfattende billede af sygdomsforløb, dødsårsag og døds måde. At dette ikke var sket på mødet, kunne endvidere have indgået i forbindelse med vurderingen af, hvorvidt der burde gives yderligere aktindsigt efter princippet om meroffentlighed i offentlighedslovens § 14.

Konkrete forslag:

Albertslund Kommune kontakter familien til afdøde Borgeren med henblik på at genoptage sagen vedrørende familiens anmodning om at give familien de oplysninger om Borgerens dødsårsag, som familien efter sundhedslovens § 45 var berettiget til at få på mødet i marts 2019.

Albertslund Kommune kan vælge at give familien "det samlede billede" på andre måder end ved en egentlig indsigt i akter. Det kan eksempelvis være en mundtlig overlevering af de i forbindelse med undersøgelsen afdækkede oplysninger om Borgerens død, på et fysisk møde eller lignende.

Albertslund Kommune inddrager ved vurderingen af, hvilke oplysninger der kan udleveres til familien sundhedslovens § 45.

7.5 Ad pkt. 6.5 - Oplysninger givet til politikere

Af [REDACTED] redegørelse til Social- og sundhedsudvalget af 21. marts 2019 fremgår faktiske oplysninger om Borgerens forløb på Rehabiliteringsenheden.

Det er vores samlede vurdering, at "SUS" ikke er blevet fuldt ud korrekt orienteret på mødet i marts.

Der burde være givet en beskrivelse af Borgerens historik [REDACTED] og navnlig Huset's advarsler herom, for at give et mere retvisende billede af hændelsesforløbet. Derudover burde [REDACTED] og det sparsomme tilsyn om natten have været adresseret og beskrevet. Efter vores vurdering var der klare indikationer, der pegede i retning af behovet for et hyppigere tilsyn. Dette understøttes endvidere af det faktum, at den SOSU-assistent, der havde nattevagten da Borgeren døde, [REDACTED], ændrer forklaring om dels [REDACTED], og herunder også i forhold til sine tilsynsrunder.

I forhold til redegørelsens konklusion om Borgerens dødsårsag, er denne del af redegørelsen dækkende i forhold til den viden, der var på tidspunktet for Borgerens død, om end det i løbet af nærværende undersøgelse er blevet klarlagt, at det med overvejende sandsynlighed ikke har været dækkende for det reelle hændelsesforløb.

Konkrete forslag:

Det anbefales, at der som led i et uddannelsesforløb for forvaltningen inddrages uddannelse i information og afrapportering til politikere, hvorved der i et uddannelsesforløb som beskrevet ovenfor arbejdes med en forvaltningskultur, hvor alle oplysninger - pro et contra - beskrives sagligt, således at politikerne, når de inddrages i dilemmaerne i svære sager, får stillet alle relevante præmisser op.

